Připravenost mládeže na krizové situace

Preparedness of youth for crisis situations

Stanislav Gazdik

Management, LIGS University

Program Interactive Online Ph.D. CZ_1.2

Disertační práce

Bibiana Bátovská

Leadership
Innovation
Growth
Success

Čestné prohlášení

Vložením seminární práce do Studentského systému LIGS University já – Stanislav Gazdik – student programu Program Interactive Online Ph.D. CZ_1.2, čestně prohlašuji, že jsem tuto disertační práci vypracoval sám s přispěním lektora a používal jsem pouze literaturu v práci uvedenou. Dále potvrzuji, že nemám námitek proti půjčování nebo zveřejňování této práce nebo její části se souhlasem LIGS University.

Leadership
Innovation
Growth
Success

Abstrakt

Disertační práce s názvem „Připravenost mládeže na krizové situace“ se zaměřuje na analýzu a zlepšení schopnosti mladých lidí reagovat na přírodní katastrofy, kybernetické hrozby a další mimořádné události. Cílem je identifikovat klíčové faktory, jako jsou socioekonomické podmínky, vzdělávací programy a zkušenosti s krizovým vzděláváním, které ovlivňují úroveň krizové připravenosti mládeže.

Práce se opírá o kvantitativní empirický výzkum, jehož cílem je ověřit efektivitu stávajících metodik zaměřených na rozvoj krizových kompetencí. Analyzuje současné přístupy k výuce krizové připravenosti v České republice a vybraných zemích, přičemž identifikuje osvědčené metody podporující rozvoj resilience a sebeúčinnosti.

Výsledky výzkumu přinášejí konkrétní doporučení pro zlepšení vzdělávacích programů, včetně propojení formálního a neformálního vzdělávání, modernizace výukových metod a využití digitálních technologií, jako jsou simulace a gamifikace. Závěry potvrzují, že cílená příprava výrazně posiluje schopnost mládeže efektivně reagovat na krizové situace a přispívá k dlouhodobé odolnosti komunit.

Klíčová slova: krizová připravenost, mládež, resilience, sebeúčinnost, vzdělávací programy, digitální gramotnost, krizové řízení.

Abstract

The dissertation titled "Youth Preparedness for Crisis Situations" focuses on analyzing and enhancing the ability of young people to respond to natural disasters, cyber threats, and other emergencies. The primary objective is to identify key factors, such as socioeconomic conditions, educational programs, and experiences with crisis education, that influence youth crisis preparedness.

The research is based on a quantitative empirical study aimed at validating the effectiveness of existing methodologies designed to develop crisis competencies. It examines current approaches to crisis preparedness education in the Czech Republic and selected countries, identifying best practices that foster resilience and self-efficacy.

The research findings provide concrete recommendations for improving educational programs, including the integration of formal and informal education, modernization of teaching methods, and the use of digital technologies such as simulations and gamification. The conclusions confirm that targeted preparation significantly enhances youth capacity to respond effectively to crisis situations and contributes to long-term community resilience.

Keywords: crisis preparedness, youth, resilience, self-efficacy, educational programs, digital literacy, crisis management.

Leadership
Innovation
Growth
Success

Předmluva

Tato disertační práce vznikla ze snahy o hlubší porozumění problematice krizové připravenosti mládeže a jejího klíčového významu v současné společnosti. Téma bylo zvoleno na základě dlouhodobého profesního zájmu o krizové řízení a odolnost jednotlivců a komunit vůči mimořádným událostem. Studie se zaměřuje na faktory ovlivňující rozvoj klíčových dovedností a postojů mladých lidí, které jim umožňují efektivně reagovat na krizové situace.

Praktické zkušenosti získané během profesní kariéry, včetně práce v náročných podmínkách krizového řízení, významně ovlivnily zaměření této studie. Inspirací pro výzkum byla také snaha vytvořit efektivní propojení mezi generacemi, například zapojením odborníků s praktickými zkušenostmi, jako jsou veteráni, do vzdělávacího procesu. Tímto přístupem posílíme připravenost mládeže na krizové situace, a to prostřednictvím sdílení reálných zkušeností a dovedností.

Cílem této disertační práce je analyzovat současné přístupy ke krizové připravenosti mládeže, identifikovat jejich slabé stránky a formulovat návrhy inovativních vzdělávacích metod, které by podpořily odolnost a schopnost mladých lidí efektivně se adaptovat na neočekávané výzvy.

Na tomto místě bych rád poděkoval všem, kteří přispěli k realizaci této práce. Odborné vedení a cenné rady školitele významně ovlivnily kvalitu a zaměření studie. Dále vyjadřuji poděkování pedagogům, studentům a odborníkům, kteří se aktivně podíleli na výzkumu a

poskytli cenné podněty. Velké poděkování patří také rodině a blízkým, jejichž podpora umožnila dokončení této práce.

Tato práce je věnována mladým lidem, jejichž odhodlanost a schopnost překonávat výzvy přispívají k rozvoji odolnější společnosti. Výsledky výzkumu přispějí k hlubšímu porozumění této problematiky se snahou podpořit rozvoj efektivnějších přístupů ke krizové připravenosti mládeže.

Obsah

Předmluva 5

Úvod 12

Celkový kontext studie 14

Definování výzkumného problému 15

Hlavní výzkumné cíle 18

TEORETICKÁ ČÁST 24

Český kontext bezpečnostní politiky 24

Pojmy a definice 33

Legislativní rámec 42

Program pro veterány, Hrdinové a Budoucnost v teoretickém kontextu 53

Mezinárodní závazky a doporučení 55

Digitální gramotnost 60

Formální a neformální vzdělávání 68

Inovativní vzdělávací metody 71

Resilience mládeže 75

Český kontext 77

Evropský kontext 83

Celkový pohled na resilienci mládeže 97

Sebeúčinnost a její význam v krizové připravenosti mládeže 100

Teoretická východiska disertační práce 102

METODOLOGICKÁ A EMPIRICKÁ ČÁST 105

Metodologický rámec výzkumu 105

Hlavní cíl, výzkumné otázky a hypotézy 110

Výběr výzkumné metody 113

Empirická část 115

Předvýzkum 116

HLAVNÍ FÁZE VÝZKUMU 135

Cíl výzkumného šetření 135

Výzkumná metoda 136

Výběr respondentů a charakteristika vzorku 136

Konstrukce dotazníku a sběr dat 137

Výzkumné otázky a hypotézy 140

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ 142

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 13–15 let (Česká republika) 142

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 13–15 let (Portugalsko) 161

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu děti 15–18 let Česká republika. 163

Celkové skóre připravenosti respondentů věkové skupiny 15–18 let 220

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 19+ let a vybrané odborníky z Portugalska 260

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 20–60+ let CZ 261

ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ 305

Hlavních zjištění 305

Analýza odpovědi na hlavní výzkumnou otázku 308

Analýza odpovědí na jednotlivé výzkumné otázky 309

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ APLIKACI VÝSLEDKŮ 313

Hlavní závěry výzkumu 313

Doporučení pro vzdělávací instituce 314

Návrhy na další výzkum 316

Celková interpretace výsledků a vědecký přínos výzkumu 318

ZÁVĚR 319

Použité zdroje 321

Legislativní rámec 338

Seznam tabulek 340

Seznam obrázků 341

Seznam použitých zkratek 346

Příloha 1: Grafy předvýzkumu 348

Příloha 2: Formulář věková skupina 13-15 let 354

Příloha 3: Formulář věková skupina 15-18 let 358

Příloha 4: Formulář věková skupina 20-60+ 361

Příloha 5: Portugalsko 364

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 13–15 let (Portugalsko) 364

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 19+ let a vybrané odborníky z Portugalska 378

Úvod

Průměrná úroveň mírumilovnosti zemí se v globálním mírovém indexu pro rok 2024 zhoršila o 0,56 %. Jedná se o pátý rok po sobě, kdy se globální mírumilovnost zhoršila. (Institute for Economics & Peace, 2024). Tento pokles je připisován nárůstu násilných konfliktů, vojenským invazím a obecně se zhoršující bezpečnostní situaci. Ačkoli Evropa zůstává nejmírumilovnějším regionem světa, i zde byl zaznamenán pokles míru, a to zejména v důsledku geopolitických napětí a vojenských aktivit. Naopak region Střední Ameriky a Karibiku vykázal zlepšení díky úspěšným iniciativám zaměřeným na boj proti organizovanému zločinu (Global Peace Index [GPI], 2024). Podle Globálního mírového indexu (GPI, 2024), který určuje pořadí státu světa v oblasti bezpečí, je Česká republika hodnocena jako 12. nejbezpečnější země světa.

Mládež po celém světě čelí rostoucím výzvám, mezi které patří environmentální krize, politická nestabilita a sociální nerovnosti. Tyto výzvy zvyšují nároky na vzdělávací systémy i společnost jako celek, přičemž zdůrazňují potřebu připravit mladou generaci na adaptaci a efektivní zvládání krizových situací. Podle UNESCO (2023) zapojení mladých lidí do vzdělávacích programů zaměřených na krizovou připravenost významně posiluje celkovou odolnost společnosti. Organizace OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2024) dále upozorňuje na klíčovou roli digitálních nástrojů a inovativních metod při podpoře schopnosti mládeže rychle reagovat na mimořádné události.

Krizová připravenost je zásadní v rámci zaměření se na rozvoj schopností a dovedností mládeže, včetně posílení jejich povědomí o rizicích a strategiích na zvládání krizových situací. Tyto přístupy nejen přispívají k rozvoji individuální odolnosti, ale rovněž vedou ke zvýšení stability komunit a států (OECD, 2024).

Tato disertační práce se zaměřuje na analýzu úrovně připravenosti mládeže na krizové situace, přičemž hlavní důraz je kladen na Českou republiku, avšak s ohledem na širší globální kontext. Práce identifikuje výzvy a příležitosti spojené se zapojením mládeže do krizového managementu na lokální i mezinárodní úrovni. Výběr tohoto tématu odráží naléhavou potřebu zlepšit krizovou připravenost ve světě charakterizovaném globalizací, rychlými změnami a stále častějšími i složitějšími krizovými situacemi. Volba tématu, která vychází z praktických zkušeností autora v oblasti krizového řízení a jeho profesního zájmu o zlepšení bezpečnosti a posílení odolnosti komunit v České republice i ve světě.

Příprava obyvatel v České republice na krizové situace, je klíčovým prvkem bezpečnostní politiky státu a nezbytnou součástí rozvoje odolnosti společnosti. V českém prostředí je tato problematika institucionalizována prostřednictvím *"Koncepce přípravy občanů k obraně státu [POKOS] 2019–2024"*.

Struktura této disertační práce je rozdělena do dvou hlavních částí:

- **Teoretická část** poskytuje přehled současných přístupů a teoretických základů krizové připravenosti mládeže. Zaměřuje se na klíčové koncepty, jako je resilience, sebeúčinnost a digitální gramotnost, a na jejich aplikaci ve vzdělávacích programech.

Současně se věnuje analýze legislativního rámce, formálního a neformálního vzdělávání a inovativních metod, které mohou podpořit krizovou připravenost mládeže.

- **Výzkumná část** zahrnuje kvantitativní a empirickou analýzu připravenosti mládeže na krizové situace. Prostřednictvím dotazníků, a případových studií jsou zkoumány postoje, dovednosti a úroveň povědomí mladých lidí o krizovém řízení. Tato část se dále zaměřuje na hodnocení efektivity současných vzdělávacích přístupů a identifikuje možnosti jejich zlepšení.

Celkový kontext studie

Krize, jako jsou přírodní katastrofy, kybernetické útoky nebo pandemie, představují rostoucí výzvy pro moderní globalizovaný svět. Přestože technologický pokrok a rozvoj komunikačních systémů umožňují rychlejší reakce na mimořádné situace, stále přetrvává otázka, jak efektivně připravit jednotlivce a komunity na zvládání těchto situací. V českém kontextu jsou tyto otázky řešeny prostřednictvím národních strategií, jako je „*Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019–2024“*, která zdůrazňuje význam vzdělávacích programů a zapojení mládeže do procesů krizového managementu (Ministerstvo obrany ČR [MO], 2023).

Pandemie COVID-19 a další globální krize zdůraznily naléhavou potřebu inovací v oblasti vzdělávání zaměřeného na krizovou připravenost. Tradiční vzdělávací modely, často založené převážně na teoretických znalostech, se ukázaly jako nedostačující. Statistiky organizací OECD a UNESCO zdůrazňují, že efektivní vzdělávací přístupy musí kombinovat teoretické znalosti s praktickými programy, komunitními iniciativami a digitálními nástroji, které reflektují specifické potřeby mládeže (OECD, 2024; UNESCO, 2023). V českém

prostředí obdobný důraz kladou školní programy zaměřené na prevenci rizikového chování, rozvoj digitální gramotnosti a psychosociální podporu (Česká školní inspekce, 2019).

Cílem této disertační práce je identifikovat způsoby, jak zvýšit efektivitu vzdělávacích programů zaměřených na krizovou připravenost mládeže v České republice s ohledem na globální trendy.

Studie si klade za cíl zdůraznit významnou roli mládeže jako klíčového aktéra v krizovém řízení, čímž přispívá k rozšíření současných diskusí o bezpečnosti a prevenci. Tento výzkum usiluje o pochopení a rozvoj efektivnějších vzdělávacích strategií, které reflektují výzvy 21. století, s důrazem na posílení aktivní role mladých lidí v krizovém managementu. Práce také akcentuje potřebu důkladné analýzy stávajících mezer a výzev v systému vzdělávání zaměřeného na krizovou připravenost mládeže. Těmto otázkám se podrobně věnuje následující část.

Definování výzkumného problému

Zvládání krizových situací představuje zásadní výzvu pro jednotlivce i společnosti v moderním globalizovaném světě, kde čelíme stále komplexnějším a rychleji eskalujícím hrozbám (GPI, 2024). Přestože vzdělávací a výcvikové programy zaměřené na krizovou připravenost existují, jejich efektivita při rozvoji praktických dovedností a adaptabilních kompetencí mládeže zůstává nedostatečně prozkoumána. Klíčovou otázkou, je nezbytné zodpovědět, jakým způsobem lze mladé lidi připravit na krizové situace, aby nejen zvládali stres a chaos spojený s krizemi, ale také aby přispívali k odolnosti celé společnosti.

Jednou z hlavních překážek v této oblasti je roztříštěnost přístupů ke vzdělávání v krizové připravenosti. Tradiční formální vzdělávací programy se zaměřují převážně na teoretické základy, přičemž neformální vzdělávací iniciativy kladou důraz na zkušenostní učení a praktické dovednosti. Tato dichotomie však často brání komplexnímu přístupu, který by integroval teoretické poznatky s praktickými aplikacemi (OECD, 2024). Například v České republice nejsou formální vzdělávací osnovy běžně uzpůsobeny pro simulace krizových situací. Ačkoli dle zprávy MŠMT *„Dlouhodobý záměr vzdělávací soustavy ČR 2030+“,* zdůrazňuje modernizaci vzdělávání, zejména prostřednictvím digitalizace a podpory well-beingu, konkrétní zmínky o zavedení krizových simulací v kurikulu chybí (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [MŠMT], 2023). Tento nedostatek výrazně omezuje schopnost mladých lidí aplikovat naučené dovednosti v reálných podmínkách.

Dalším významným problémem je nedostatek kritické reflexe kulturních, ekonomických a sociálních faktorů, které ovlivňují schopnost mladých lidí reagovat na krizové situace. Různé regiony v České republice čelí odlišným krizím, což vyžaduje přizpůsobení vzdělávacích metod místním potřebám. Například přírodní katastrofy, jako jsou povodně v povodí Labe nebo Moravy, vyžadují jiný typ přípravy než potenciální kybernetické útoky na klíčovou infrastrukturu nebo zdravotní krize, jakou byla pandemie COVID-19. Tato skutečnost je zdůrazněna ve Strategii přípravy občanů k obraně státu 2019–2024, která doporučuje zahrnutí regionálních specifik do vzdělávacích programů (Ministerstvo obrany ČR, 2019).

Navíc je stále nedostatečně zdůrazňována role komunitních iniciativ při posilování krizové připravenosti mládeže. Dobrovolnické programy a místní cvičení s účastí mladých lidí

mohou přispět nejen k rozvoji praktických dovedností, ale také k budování solidarity a spolupráce v komunitě. Jak ukazují studie, komunitní přístupy mají potenciál výrazně zvyšovat schopnost adaptace a kolektivní odolnost vůči mimořádným událostem (OECD, 2024).

Příprava občanů na obranu státu je upravena zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. Tento zákon v § 52 stanoví, že příprava občanů k obraně státu má vzdělávací charakter. V době míru se tato příprava realizuje prostřednictvím základního a středního vzdělávání a také prostřednictvím dalších vzdělávacích aktivit uznaných státem. Školy, školská zařízení a další vzdělávací instituce hrají klíčovou roli v této oblasti. Pro ostatní občany České republiky je příprava v době míru dobrovolná, avšak v případě stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se stává povinnou. Na realizaci přípravy občanů k obraně státu mohou spolupracovat spolky, církve, náboženské organizace a další právnické osoby ve spolupráci s územními samosprávnými celky. (POKOS, 2019).

Cílem této disertační práce je analyzovat mezery v současném systému vzdělávání krizové připravenosti mládeže, identifikovat klíčové faktory, které ovlivňují její efektivitu, a navrhnout strategie, jak propojit formální a neformální vzdělávací iniciativy tak, aby byly synergické a poskytovaly komplexní podporu rozvoji mladých lidí.

Hlavní výzkumné cíle

Tato disertační práce si klade za cíl analyzovat úroveň krizové připravenosti mládeže a identifikovat klíčové faktory, které přispívají k rozvoji kompetencí nezbytných pro zvládání krizových situací. Zvláštní pozornost je věnována schopnostem, jako jsou sebeúčinnost (self-efficacy) a resilience, které se stávají stále důležitějšími v dynamickém a globalizovaném světě. Tyto schopnosti jsou považovány za základní nejen pro efektivní reakci na mimořádné situace, ale i pro dlouhodobou adaptaci na měnící se podmínky krizového řízení (OECD, 2024; Strategie 2030+, 2020).

Cílem výzkumu je posoudit efektivitu stávajících vzdělávacích programů a komunitních aktivit zaměřených na krizovou připravenost. Zvláštní důraz je kladen na propojení formálních a neformálních vzdělávacích přístupů a jejich dopad na schopnost mladých lidí jednat pod tlakem, přizpůsobovat se rychle měnícím se podmínkám a strategicky rozhodovat.

Dalším klíčovým cílem této práce je vytvořit ucelený přehled krizové připravenosti, který efektivněji poukáže na zavedené formální a neformální vzdělávací aktivity. To zahrnuje zohlednění socioekonomických a kulturních specifik ovlivňujících přístup mladých lidí k vzdělávacím programům a jejich schopnost aplikovat získané dovednosti v reálných krizových situacích. Významnou součástí je i pochopení role technologických inovací a digitální gramotnosti v krizové připravenosti. Moderní krizové scénáře, jako jsou kybernetické útoky nebo šíření dezinformací, vyžadují, aby mladí lidé disponovali nejen základními praktickými dovednostmi, ale také schopností kriticky vyhodnocovat informace, rychle se rozhodovat a efektivně komunikovat. Výzkum se proto zabývá analýzou, jak moderní vzdělávací nástroje,

například simulace pomocí virtuální reality nebo gamifikace, ovlivňují připravenost mládeže na dynamické krizové situace, a zkoumá možnosti jejich integrace do vzdělávacích systémů (OECD, 2024).

V souladu s výše uvedenými cíli byla formulována hlavní výzkumná otázka, která zní:

Jak současné vzdělávací a komunitní programy ovlivňují rozvoj sebeúčinnosti (self-efficacy) a resilience mládeže, které jsou nezbytné pro zvládání krizových situací?

Tato otázka je dále rozpracována prostřednictvím specifických podotázek a hypotéz, které se zaměřují na různé aspekty krizového vzdělávání, včetně jeho metodologie, obsahu a implementace v různých kontextech.

Výzkumné otázky a hypotézy

Hlavní výzkumná otázka (HVO) a doplňující výzkumné otázky (VO)

Jak současné vzdělávací a komunitní programy ovlivňují rozvoj sebeúčinnosti (self-efficacy) a resilience mládeže, které jsou nezbytné pro zvládání krizových situací?

Na základě hlavní výzkumné otázky (HVO) bylo formulováno pět doplňujicích výzkumných otázek (VO), které rozšiřují zaměření výzkumu a umožňují podrobnější analýzu klíčových aspektů krizové připravenosti mládeže (viz Tabulka 1).

Tabulka 1

Seznam doplňujících výzkumných otázek (VO)

Výzkumná otázka	Znění výzkumné otázky
VO 1	Jak se různé vzdělávací přístupy liší v rozvoji sebeúčinnosti mládeže v kontextu krizové připravenosti?
VO 2	Jak komunitní aktivity a neformální vzdělávání přispívají k posilování resilience mladých lidí a jejich schopnosti zvládat krizové situace?
VO 3	Jak praktická krizová cvičení ovlivňují schopnost mladých lidí efektivně reagovat na různé typy krizí?
VO 4	Jak lze propojit formální vzdělávání s komunitními aktivitami, aby se zvýšila celková efektivita krizové připravenosti mládeže?
VO 5	Jaké konkrétní návrhy a úpravy mohou zlepšit stávající vzdělávací a komunitní programy krizové připravenosti, aby lépe odpovídaly potřebám mladé generace?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024.

Hypotézy

V souladu s metodologií této práce (viz kapitola Metodologie) byly výzkumné otázky rozpracovány do hypotéz, které slouží jako výchozí tvrzení určená k ověření prostřednictvím výzkumného šetření. Každá výzkumná otázka je propojena s odpovídající hypotézou, což zajišťuje strukturovaný rámec pro sběr a analýzu dat.

Po ukončení výzkumu jsou výsledky analyzovány a porovnány s formulovanými hypotézami. Tento proces ověření slouží k určení, zda hypotézy jsou potvrzeny či vyvráceny na základě empirických dat. Tabulka 2 uvádí konkrétní hypotézy (H1–H5) formulované na základě pěti výzkumných otázek (VO1–VO5). Tyto hypotézy tvoří základ pro analýzu klíčových aspektů krizové připravenosti mládeže, a také hodnotí efektivitu vzdělávacích a komunitních programů.

Tabulka 2

Znění hypotéz

Hypotéza (H)	Znění hypotézy
H1	Specifické vzdělávací programy zaměřené na krizovou připravenost zvyšují celkovou schopnost mládeže zvládat krizové situace.
H2	Komunitní aktivity zaměřené na rozvoj resilience zlepšují adaptabilitu mládeže a jejich připravenost na různé typy krizových situací.
H3	Reálné krizové simulace ve vzdělávacích programech významně zvyšují schopnost mládeže aplikovat získané znalosti v praxi.
H4	Spolupráce mezi komunitními a školními programy zvyšuje celkovou odolnost mládeže vůči krizovým situacím.
H5	Inovativní vzdělávací nástroje, jako jsou digitální simulace a scénáře, zlepšují schopnost mládeže rychle a efektivně reagovat na krizové situace.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024.

Leadership
Innovation
Growth
Success

Význam práce pro současný kontext

Krizová připravenost mládeže je klíčová v rámci širších vzdělávacích výzev, kterým současné systémy čelí. Nedostatek učitelů, jenž mezi lety 2015 a 2022 v zemích OECD vzrostl z 29 % na 46,7 % (OECD, 2024), představuje závažný problém pro vzdělávací systémy. Tato situace komplikuje nejen zajištění kvalitního vzdělávání v běžných podmínkách, ale také omezuje schopnost škol připravit žáky na krizové situace prostřednictvím specializovaných programů.

Rychlý technologický pokrok, jako je zavádění umělé inteligence, a širší socioekonomické změny kladou na učitele nové požadavky. Nedostatečná podpora učitelů při osvojování těchto nových dovedností omezuje efektivní zapojení moderních vzdělávacích nástrojů, jako jsou simulace krizových scénářů nebo interaktivní platformy pro vzdělávání. OECD (2024) upozorňuje, že pro úspěch žáků je zásadní nejen řešit nedostatek učitelů, ale také zajistit, aby pedagogové disponovali dovednostmi odpovídajícími současným potřebám.

Strategie vzdělávání ČR do roku 2030+ a výroční zprávy České školní inspekce poskytují komplexní pohled na hlavní oblasti rozvoje vzdělávacího systému, jako jsou digitální gramotnost, prevence rizikového chování nebo well-being. Nicméně tyto dokumenty neobsahují explicitní zmínku o přípravě mládeže na krizové situace, což představuje výraznou mezeru ve vzdělávacích prioritách České republiky. Tato absence je zvláště znepokojivá ve vztahu k rostoucí potřebě vybavit mladé lidi dovednostmi a znalostmi nezbytnými pro zvládání krizových situací.

Absence tematického zaměření na krizovou připravenost mladé generace ukazuje na potřebu důkladného zhodnocení a aktualizace vzdělávacích priorit. Integrace praktických aktivit, jako jsou krizové simulace a strategická rozhodování, do vzdělávacích programů významně přispívá ke zvýšení odolnosti mladé populace vůči mimořádným situacím a podporuje komunitní soudržnost a kolektivní bezpečnost. V dnešní době již nelze krizovou připravenost chápat pouze jako soubor technických dovedností. Efektivní krizová příprava musí zahrnovat i rozvoj emoční odolnosti, kritického myšlení, schopnosti týmové spolupráce a adaptability (Stanislav Gazdik, 2022). Tato práce vychází z předpokladu, že mladí lidé, kteří jsou dostatečně připraveni na krizové situace, mohou významně přispět ke zmírňování dopadů krizí na individuální i komunitní úrovni.

Tento výzkum si klade za cíl přispět k pochopení, jak lze překonat tyto překážky a podpořit učitele i žáky prostřednictvím efektivnějších vzdělávacích politik a strategií. Při tom vychází z doporučení Deklarace OECD o budování spravedlivé společnosti prostřednictvím vzdělávání z roku 2022, která zdůrazňuje význam inkluze, rovnosti a připravenosti na globální výzvy. V rámci České republiky a globální perspektivy, tato disertační práce propojuje analýzu nedostatků současných vzdělávacích přístupů na jejich zlepšení, zejména ve vztahu k rozvoji krizové připravenosti mládeže.

TEORETICKÁ ČÁST

„Na smrt vás nepřipraví ani ten nejtvrdší výcvik, říkám po patnácti letech ve Francouzské cizinecké legii.“

Stanislav Gazdik

Český kontext bezpečnostní politiky

Po roce 1990 prošla Česká republika zásadní transformací bezpečnostní politiky, významně ovlivněnou politickými a společenskými změnami po pádu komunistického režimu. Klíčovým milníkem byl vstup do NATO v roce 1999, který orientoval bezpečnostní politiku ČR na transatlantické standardy a integraci do kolektivní obrany. Bezpečnostní politika od té doby zahrnuje nejen obranu státu, ale i ochranu jednotlivců a komunit (Bezpečnostní strategie České republiky, 2023). Jak uvádí Stejskal (2022), Česká republika přijala jedinečný inkluzivní přístup k bezpečnosti, který integruje různé aktéry, včetně tajných služeb, armády, diplomatických složek, policie a specialistů na kybernetickou bezpečnost. Tento přístup odráží inkluzivní charakter bezpečnostní politiky, která je zakotvena v klíčových dokumentech, jako je *Bezpečnostní strategie České republiky 2023*, a zdůrazňuje spolupráci mezi státními institucemi, akademickou sférou, občanskou společností a soukromým sektorem (Ministerstvo obrany ČR, 2023).

Současná bezpečnostní politika využívá celovládní a celospolečenský přístup, který kombinuje preventivní a krizová opatření v zájmu čelit výzvám, typu kybernetických útoků, environmentální změny nebo hybridním hrozbám. Jedním z klíčových cílů je efektivní zapojení

občanů, včetně mládeže, do bezpečnostních a krizových strategií, přičemž důraz je kladen na rozvoj mediální a informační gramotnosti, stejně jako na podporu krizového řízení na lokální i národní úrovni (Ministerstvo obrany ČR, 2023).

Rozšířené pojetí bezpečnosti, jak popisuje Stejskal (2022), zahrnuje nejen státní orgány, ale také jednotlivé občany a právnické osoby, čímž podporuje širokou společenskou odpovědnost. Tento přístup je základem pro rozvoj vzdělávacích programů zaměřených na krizovou připravenost, které poskytují mládeži teoretické znalosti i praktické dovednosti nezbytné pro zvládání mimořádných událostí. Současně je nezbytné zdůraznit, že Česká republika i přes tento pokrok čelí výzvám v oblasti systematického vzdělávání mládeže v krizovém řízení. Chybějící koordinace a absence specializovaných programů zaměřených na krizovou připravenost jsou mezery, které je nutné řešit. V tomto kontextu lze rozšířené pojetí bezpečnosti chápat jako potenciální rámec, na němž lze budovat komplexní vzdělávací strategie zahrnující praktické simulace, krizovou komunikaci a digitální gramotnost.

Ministerstvo obrany České republiky ve své koncepci POKOS (2019) upozorňuje na zásadní nedostatek v oblasti přípravy občanů na obranu státu, konkrétně na absenci systému dobrovolné přípravy v době míru mimo rámec branné povinnosti. Současné právní předpisy nedostatečně reflektují požadavky státu v této oblasti a ani nevytvářejí odpovídající podmínky, které by občanům umožnily aktivně se zapojit do přípravy na obranu státu. Tato situace zdůrazňuje potřebu komplexnějšího legislativního přístupu a efektivnější podpory ze strany příslušných orgánů.

Ministerstvo obrany České republiky zdůrazňuje, že vývoj bezpečnostního prostředí přináší široké spektrum vzájemně propojených vnějších i vnitřních hrozeb, které mohou eskalovat do mimořádných událostí, a to nevojenských nebo vojenských krizových situací, případně jejich souběhu. Reakce na tyto výzvy zahrnuje komplexní přístup, který kombinuje vojenské a civilní nástroje k předcházení hrozbám a zmírnění jejich potenciálních negativních dopadů. V rámci tohoto přístupu probíhá příprava občanů na obranu státu, kterou zajišťuje Ministerstvo obrany, ve vzájemné komplementaritě s přípravou na mimořádné události a nevojenské krizové situace, organizovanou Ministerstvem vnitra. Tento propojený přístup umožňuje eliminovat duplicity, zvyšovat efektivitu přípravy, sjednocovat přístupy a nástroje a vytvářet synergie mezi krizovým a obranným plánováním.

Přípravu občanů k obraně státu zajišťují zejména školy a školská zařízení, která tvoří vzdělávací soustavu. Do tohoto procesu však mohou být zapojeny i subjekty mimo tuto soustavu, přičemž kvalita jejich služeb je garantována na základě stanovených kritérií. Ministerstvo obrany s těmito subjekty aktivně spolupracuje a podporuje jejich činnost, pokud přispívají k naplňování cílů a ustanovení právních předpisů a strategických dokumentů (Ministerstvo obrany ČR, 2023).

Etická vzdělanost v české koncepci krizové připravenosti

Etická vzdělanost je klíčovou složkou přípravy jedinců na odpovědné jednání v krizových situacích, avšak její explicitní zakotvení v českém vzdělávacím systému zůstává nedostatečné. Analýza strategických dokumentů, jako jsou *Dlouhodobý záměr vzdělávání a*

rozvoje vzdělávací soustavy ČR, *Koncepce POKOS* (Ministerstvo obrany, 2019), a zprávy České školní inspekce, ukazuje, že tato témata neobsahují přímý odkaz na etickou přípravu občanů a krizového managementu. Přesto etická dimenze hraje zásadní roli při formování odolnosti a rozhodovacích schopností mládeže v mimořádných situacích.

V roce 2022 byl zaveden nový etický kodex pro učitele, který reaguje na výzvy 21. století, například na problematiku sociálních sítí, genderových identit nebo technologického pokroku ve výuce (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2022). Tento kodex však přímo neřeší etickou připravenost občanů na krizové situace, což představuje mezeru v současné vzdělávací politice. Současný přístup tak nepodporuje plnohodnotný rozvoj kompetencí pro zvládání mimořádných situací, které by mohly zlepšit připravenost mládeže na komplexní výzvy současného světa.

Chybějící důraz na etickou dimenzi v oficiálních vzdělávacích strategiích České republiky odráží širší nedostatek systematického přístupu ke krizové připravenosti (Ministerstvo obrany ČR, 2023). Zavedení této dimenze výrazně přispěje k rozvoji resilience, kritického myšlení a schopnosti mladých lidí čelit nečekaným situacím. Inspiraci lze hledat v zahraničních programech, které propojují etickou a krizovou výchovu v rámci vzdělávacích programů. Například finský a norský vzdělávací systém systematicky integrují morální otázky a praktické dovednosti pro zvládání krizových situací, čímž připravují studenty na globální výzvy. Tyto přístupy odpovídají cílům stanoveným OECD pro vzdělávání ve 21. století (OECD, 2022).

Kultura strachu, jak ji popisuje Furedi (2020), ovlivňuje přístup společnosti k bezpečnostním politikám a krizovému řízení. Mediální senzace a neustálé zdůrazňování krizí vytvářejí stres a zvyšují míru polarizace. Sociologové Martin Buchtík a Daniel Prokop zdůrazňují, že média a politická reprezentace hrají klíčovou roli při formování veřejného mínění, což může vést k rozdělení společnosti (Český rozhlas, 2021). Tato situace ukazuje na potřebu vzdělávání, které by vedlo k odolnosti vůči manipulacím a k většímu porozumění krizovým situacím. V rámci analýzy krizové připravenosti a etických hodnot v konfliktních situacích lze využít přístup uvedený Foltýnem (2017), jenž zdůrazňuje význam morálních ctností a jejich aplikaci v krizových scénářích. Foltýn uvádí, že v euroatlantickém kontextu je válka často redukována na sportovní klání, kde klíčovou roli hraje čestná účast, nikoli pouze výsledek. Tento přístup zdůrazňuje význam zachování cti a odvahy, a to i v případě neúspěchu, což vytváří etický rámec, jenž lze implementovat do vzdělávacích programů zaměřených na mládež. Tyto principy podporují schopnost akceptovat chyby a přistupovat k selhání jako k příležitosti k růstu a dalšímu rozvoji (Foltýn, 2017, s. 93).

Vývoj bezpečnostních studií v České republice

Bezpečnostní studia v České republice prošla po roce 1990 zásadní transformací. Politické a společenské změny po pádu komunistického režimu vytvořily podmínky pro rozvoj této akademické disciplíny a její integraci do státní politiky. Vstupem České republiky do NATO v roce 1999 a Evropské unie v roce 2004 zásadně ovlivnilo orientaci českého bezpečnostního výzkumu. Zaměření se postupně posunulo na propojení akademických

poznatků s praktickými potřebami v oblastech obrany, krizového managementu a strategické komunikace (Vybrané kapitoly o bezpečnosti, 2022, s. 135).

Bezpečnost České republiky zahrnuje jak dimenze politické, tak i společenské bezpečnosti. Tyto dvě složky jsou vzájemně propojené a společně přispívají k celkové stabilitě státu. Společenská bezpečnost se zaměřuje na ochranu identity a soudržnosti sociálních skupin prostřednictvím idejí, norem a tradic, které propojují jednotlivce s jejich komunitami. Tyto prvky fungují nezávisle na politických organizacích, avšak často představují podpůrnou strukturu pro politickou bezpečnost. Strategické dokumenty, jako je *Bezpečnostní strategie ČR 2023,* zdůrazňují participaci občanů jako klíčový prvek pro vytváření bezpečnostního prostředí (Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2023).

Jednou z klíčových priorit české bezpečnostní politiky je efektivní zapojení občanů a dobrovolnictví do bezpečnostního systému. Dobrovolná příprava občanů, například účastí na vojenských cvičeních rezervních záloh armády ČR, představuje nedostatečně využívaný nástroj s významným potenciálem pro posílení odolnosti státu (Ministerstvo obrany ČR, 2023). Každý občan České republiky je povinen podle zákona č. 585/2004 Sb. (Branný zákon) přispět k obraně státu. Tento zákon rovněž umožňuje dobrovolné zapojení do krizových aktivit, což je reflektováno v *Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030,* schválené usnesením vlády ze dne 21. června 2021. Tato koncepce zdůrazňuje připravenost občanů jako klíčový prvek zajištění národní bezpečnosti (Ministerstvo vnitra ČR, 2023).

V rámci strategického přístupu České republiky k posílení odolnosti společnosti a zapojení občanů do zajištění bezpečnosti byla 23. ledna 2024 podepsána dohoda mezi

Ministerstvem obrany ČR a Českou obcí sokolskou (ČOS) o vzájemné spolupráci. Tento dokument navazuje na dřívější dohody Ministerstva obrany s organizacemi jako Orel či Ligová fotbalová asociace a podtrhuje snahu o zapojení veřejnosti do obranných aktivit prostřednictvím tělesné výchovy, sportu a vzdělávání (Ministerstvo obrany ČR, 2024).

Podle strategických dokumentů České republiky, včetně *Bezpečnostní strategie ČR*, je zapojení občanů do obrany státu a zvyšování jejich připravenosti na krizové situace jedním z klíčových cílů státu. Projekt *POKOS* (Příprava občanů k obraně státu) je zde důležitým nástrojem, který propojuje vládní, vzdělávací a komunitní iniciativy. Výzkumy ukazují, že podobné iniciativy v zahraničí, například ve Finsku, které vedly ke zvýšení povědomí veřejnosti o vlastní odpovědnosti za bezpečnost a k posílení komunitní resilience (OECD, 2022). V České republice takové iniciativy mají potenciál překonat dosavadní fragmentaci a vytvořit ucelený systém krizového vzdělávání, zahrnující i etickou dimenzi a vlasteneckou výchovu.

Spolupráce mezi Ministerstvem obrany a Českou obcí sokolskou přináší inovativní přístup k propojení tělesné a branné výchovy s krizovou připraveností. Tento model je vhodný a inspirativní pro rozšíření podobných programů v rámci celé vzdělávací soustavy, což přispěje k posílení odolnosti společnosti a efektivnější reakci na krizové situace (Ministerstvo obrany ČR, 2024; OECD, 2022).

Příprava společnosti na válku je dlouhodobý proces, který nelze vyřešit během několika let, jak uvádí Řehka (2017, s. 365). Zdůrazňuje také nutnost vzdělávání a výcviku nejen vojáků, ale i civilních válečných lídrů a stratégů (Řehka, 2017, s. 366). Řehka (2017, s. 368) dále zdůrazňuje, že civilisté a politici si nemohou myslet, že přípravu na válku za ně vyřeší vojáci.

Tvrdí, že válka není romantická expedice, ale že příprava na ni musí být poctivá, tvrdá a bolestivá.

Publikační činnost v oblasti bezpečnostních studií v České republice

Publikační činnost v oblasti bezpečnostních studií v České republice je zásadní pro rozvoj strategického řízení, plánování a tvorbu kvalitních strategických dokumentů připravenosti na krizové situace. Jedním z klíčových nástrojů podporujících tento proces je internetový portál Databáze strategií, který centralizuje strategické dokumenty na mezinárodní, národní, regionální i místní úrovni. Tento systém umožňuje efektivní sdílení, hodnocení a aktualizaci dokumentů, což přispívá ke zkvalitnění strategické práce napříč veřejnou správou (Metodika a manuál Databáze strategií, 2019). Evidenční a analytické funkce *Databáze strategií* mají zvláštní význam pro výzkumníky v bezpečnostních studiích. Evidenční funkce umožňuje snadný přístup k široké škále strategických dokumentů a jejich hierarchickému třídění podle úrovně veřejné správy, typu dokumentu nebo časového období. Analytické funkce pak podporují hodnocení naplňování strategických cílů, identifikaci mezer v pokrytí jednotlivých priorit a vytváření doporučení pro zlepšení kvality strategického řízení. (Metodika a manuál Databáze strategií, 2019).

Databáze strategií je také příkladem efektivního využití digitálních technologií v oblasti strategického řízení. Nabízí možnosti vizualizace dat prostřednictvím strategických map a integrace dat z externích zdrojů, například z České statistické kanceláře (ČSÚ) nebo Česká informační agentura životního prostředí (CENIA). Obě instituce hrají klíčovou roli v

poskytování důvěryhodných a aktuálních informací pro veřejnost, státní správu i odbornou komunitu (Metodika a manuál Databáze strategií, 2019).

Navzdory těmto přínosům český bezpečnostní výzkum stále čelí výzvám, včetně omezené mezinárodní viditelnosti a závislosti na zahraničních teoriích. Adaptace zahraničních konceptů na specifický český kontext a posílení mezinárodní spolupráce by mohly přispět k větší originalitě a relevanci českých výstupů. Důležitým krokem je také podpora širšího zapojení českého výzkumu do globálních akademických sítí a databází, což by umožnilo efektivnější sdílení výsledků a zlepšení jejich dopadu. *Platforma Mezinárodní vztahy* je jednou z nejvýznamnějších odborných platforem spravovaných Ústavem mezinárodních vztahů v Praze. Publikuje texty, které se zabývají mezinárodní politikou, bezpečnostními studiemi a strategickými otázkami. Obsahy publikované na této platformě jsou dostupné v češtině i angličtině, čímž oslovují jak domácí, tak mezinárodní odbornou veřejnost (*Mezinárodní vztahy*, 2024). Přestože platforma nabízí kvalitní texty, analýzy ukazují, že její mezinárodní citovanost, například v databázích Scopus a Web of Science (ČVUT), zůstává omezená. Tento stav zdůrazňuje potřebu větší internacionalizace českého výzkumu, včetně spolupráce s prestižními zahraničními institucemi.

Další významnou platformou je *Obrana a strategie*, spravovaná Univerzitou obrany. Tato odborná webová stránka se zaměřuje na témata spojená s vojenskými vědami, bezpečnostními strategiemi a krizovým managementem. Díky interdisciplinárnímu zaměření a propojení teoretických poznatků s praktickými výstupy přispívá k rozvoji bezpečnostních studií nejen na národní, ale i mezinárodní úrovni (*Obrana a strategie*, 2024).

Platforma *Vojenské rozhledy* se zaměřuje na šíření odborných textů a studií, které propojují teoretické koncepty s praktickými aplikacemi. Obsahuje texty věnované krizovému managementu, vojenským operacím a strategické komunikaci. Tato platforma podporuje výměnu poznatků mezi akademickou obcí a odborníky z praxe, čímž přispívá k rozvoji aplikovaného výzkumu v oblasti bezpečnosti (*Vojenské rozhledy*, 2024).

Vedle online platforem hrají v českém prostředí klíčovou roli odborné publikace, jako například *Vybrané kapitoly o bezpečnosti*, vydané CEVRO Institutem (2022). Tato publikace poskytuje interdisciplinární přístup k současným bezpečnostním výzvám a zdůrazňuje význam moderních technologií, jako je analýza velkých dat, pro řešení komplexních problémů (CEVRO Institut, 2024).

Vývoj dokumentů v platformě *Databázi strategií* směřuje k jejímu hlubšímu zapojení do mezinárodních vědeckých sítí a spolupráce s obdobnými systémy v rámci Evropské unie. Tento krok nejen zvýší viditelnost českého bezpečnostního výzkumu, ale také podpoří transfer know-how mezi akademickou a praktickou sférou. Taková integrace je klíčová pro efektivní implementaci bezpečnostních politik a zajištění odolnosti společnosti vůči současným i budoucím hrozbám (Metodika a manuál Databáze strategií, 2019).

Pojmy a definice

Vědecké zkoumání krizové připravenosti mládeže vyžaduje precizní vymezení klíčových pojmů, které tvoří základ analytického rámce této disertační práce. Tyto definice vycházejí z aktuální odborné literatury, legislativy a reflektují současné poznatky v oblastech

krizového řízení, resilience a vzdělávání. Zvláštní důraz je kladen na jejich aplikaci v českém i mezinárodním kontextu. Světová zdravotnická organizace (World Health Organization [WHO], 2021) vymezuje mládež jako osoby ve věku 10 až 24 let. Tato věková kategorie odpovídá období intenzivního rozvoje kognitivních a sociálních schopností a je široce akceptována v globálním měřítku. V České republice je definice mládeže upravena legislativou, například v rámcových vzdělávacích programech Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2023), které zdůrazňují význam této věkové skupiny jako cílové skupiny vzdělávacích a preventivních programů zaměřených na posilování odolnosti vůči krizovým situacím.

Krizová připravenost je definována jako proces zahrnující plánování, organizaci a implementaci opatření, která minimalizují rizika spojená s mimořádnými událostmi (United Nations Office for Disaster Risk Reduction [UNDRR], 2022). Český zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, definuje krizovou připravenost jako preventivní činnosti a schopnost efektivní reakce při krizových situacích. Klíčovou roli při zajišťování krizové připravenosti hrají vzdělávací instituce a komunitní organizace, které mladým lidem poskytují potřebné znalosti a dovednosti (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Resilience, chápaná jako schopnost adaptace na stresové a krizové podmínky, představuje klíčový koncept krizové připravenosti. Tato schopnost zahrnuje psychologické, sociální a behaviorální aspekty, které umožňují jednotlivcům i komunitám zvládat náročné situace a obnovovat stabilitu (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2022). Prevence, jako doplňující složka krizového řízení, zahrnuje činnosti zaměřené na předcházení krizím a na budování struktur podporujících bezpečnost a stabilitu (Hasičský

záchranný sbor České republiky [HZS ČR], 2022). Zprávy Trends Shaping Education 2022 (OECD, 2022) a Global Assessment Report on Disaster Risk Reduction 2022 (UNDRR, 2022) zdůrazňují potřebu transformace vzdělávacích systémů směrem k větší flexibilitě a odolnosti. Implementace těchto změn je zásadní pro zvládání krizí, kterým současné i budoucí generace nevyhnutelně čelí.

Vzdělávací rámec krizové připravenosti hraje klíčovou roli v budování odolnosti mládeže. Mezinárodní přístupy, například doporučení UNESCO (2021), zdůrazňují význam praktických dovedností, jako jsou krizové simulace a využití digitálních nástrojů, které umožňují efektivní aplikaci znalostí v reálných situacích. V českém kontextu poskytují státní instituce, jako je HZS ČR, metodiky a školení zaměřená na zvyšování povědomí o rizicích a na rozvoj praktických dovedností.

Kombinace globálních a lokálních přístupů nabízí komplexní rámec pro analýzu krizové připravenosti mládeže. V českém prostředí klíčové dokumenty, například publikace Ministerstva vnitra *Ochrana obyvatel a krizové řízení* (2019), specifikují role jednotlivých institucí a aktérů. Mezinárodní dokumenty, jako jsou doporučení OECD a UNDRR, zdůrazňují potřebu integrovaných strategií pro budování odolnosti mládeže. Vymezené pojmy tvoří základní teoretický rámec této disertační práce. Jasné definice umožňují konzistentní analýzu dat a zajišťují metodologickou přesnost při hodnocení připravenosti mládeže na krizové situace. Tento přístup přispívá k relevanci a aplikačnímu potenciálu výsledků výzkumu.

Současné výzvy krizového managementu a role mládeže

Krizový management v současné době čelí složitým výzvám, které odrážejí rychlou dynamiku moderní společnosti a její vysokou míru globální propojenosti. Tyto výzvy vyžadují efektivní a inovativní přístupy, důraz na prevenci, budování odolnosti a zapojení všech společenských skupin, včetně mládeže. Tato práce analyzuje klíčové problémy krizového managementu v České republice a zdůrazňuje významnou úlohu mládeže v této oblasti.

Integrovaný záchranný systém (IZS) představuje základní strukturu pro zvládání mimořádných událostí v České republice. Systém zahrnuje klíčové složky, jako jsou Hasičský záchranný sbor ČR, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR. Tyto složky spolupracují při řešení krizových situací na základě právního rámce, který vymezuje zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (Ministerstvo vnitra ČR, 2022). Přesto však existují významné problémy s koordinací jednotlivých složek, což snižuje celkovou efektivitu krizového řízení. Mezi hlavní výzvy patří nedostatečně propracované komunikační mechanismy, absence jednotných postupů při plánování a omezené sdílení zdrojů mezi institucemi (Šafka, 2021). Dalším problémem krizového managementu je nízká úroveň povědomí veřejnosti o možných rizicích a preventivních opatřeních. Statistiky Hasičského záchranného sboru ČR ukazují, že značná část obyvatel nemá dostatečné znalosti o tom, jak reagovat na mimořádné události, jako jsou přírodní katastrofy nebo technologické havárie (Činnost HZS ČR, 2023). Tato mezera v povědomí představuje riziko, které může ohrozit nejen jednotlivce, ale i celou komunitu. Proto je nezbytné posilovat informovanost veřejnosti a zavádět efektivní vzdělávací programy zaměřené na krizovou připravenost.

Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ) ve své výroční zprávě za rok 2023 poukázal na přetrvávající nedostatky v oblasti ochrany měkkých cílů v České republice. Tato oblast je klíčová z pohledu vnitřní bezpečnosti, neboť měkké cíle, jako jsou veřejné instituce, školy, kulturní objekty či zdravotnická zařízení, představují místa s vysokým rizikem ohrožení při útocích. Kontroly NKÚ odhalily řadu závažných nedostatků, které negativně ovlivňují efektivitu a koordinaci ochrany měkkých cílů.

Mládež je díky své schopnosti rychlé adaptace, učení novým dovednostem a využívání moderních technologií klíčovým aktérem v krizovém řízení. Inovativní přístupy, jako jsou digitální simulace a interaktivní vzdělávací platformy, podporují praktické vzdělávání a připravují mladé lidi na reálné situace. UNESCO zdůrazňuje význam digitálních technologií ve vzdělávání, které umožňují simulovat krizové scénáře a tím zvyšovat připravenost mládeže na mimořádné události. Vzdělávací aktivity zaměřené na krizovou připravenost musí zahrnovat nejen teoretické znalosti, ale také praktické dovednosti. Simulace krizových situací, školení s využitím digitálních nástrojů a komunitní workshopy jsou klíčovými prvky, které podporují rozvoj sebeúčinnosti (self-efficacy) a resilience u mladých lidí (OECD, 2022). Současně je nezbytné posilovat spolupráci mezi školami, komunitními organizacemi a institucemi krizového managementu, což vede k lepší integraci mládeže do celkového systému krizové připravenosti.

Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR) realizuje vzdělávací programy, jako je „Hasík CZ“, které se zaměřují na výchovu dětí a mládeže v oblasti ochrany obyvatelstva a požární bezpečnosti. Tyto programy poskytují mladým lidem praktické dovednosti, jako je

poskytování první pomoci, krizová komunikace nebo týmová spolupráce. Tímto způsobem výrazně přispívají ke zvyšování povědomí o rizicích a schopnosti efektivně reagovat na mimořádné situace (HZS ČR, 2024).

Cílem programu Ministerstva obrany schválené vládou ČR 16. ledna 2013 a koncepce POKOS, je zprostředkovat interaktivní setkání žáků s vojáky a vhodnou formou jim přiblížit aspekty související s obranou státu, historií a tradicemi Armády České republiky a jejím zapojením do řešení krizových situací vojenského i nevojenského charakteru. Ukázky a prezentace probíhají přímo v prostorách škol, což díky své jedinečnosti zvyšuje emocionální prožitek žáků a přispívá k lepšímu porozumění tématu. Vojáci během programu představují ozbrojené síly České republiky a Vojenskou policii, vysvětlují jejich poslání a sdílejí své zkušenosti z účasti na zahraničních misích i operačním nasazení na území České republiky. Žáci mají možnost prohlédnout si a vyzkoušet vojenskou výzbroj a výstroj a seznámit se s činností vojenských policistů, chemiků, zdravotníků, kynologů a dalších odborníků. Program, zaměřený především na žáky druhého stupně základních škol, podporuje povědomí o obraně státu, krizové připravenosti a významu ozbrojených sil v moderní společnosti (Ministerstvo obrany ČR, POKOS).

Současné výzvy krizového managementu ukazují na potřebu multidisciplinárního přístupu a většího celoplošného zapojení mládeže do krizového řízení. V rámci České republiky je zásadní, aby instituce, jako je Hasičský záchranný sbor ČR, POKOS, který patří mezi nejaktivnější subjekty krizového řízení, dále rozvíjely aktivity zaměřené na mládež.

Definice krizové situace a význam připravenosti mládeže

Krizové řízení je úzce spjato s řešením krizí, které jsou jeho hlavním smyslem a důvodem existence. V českém právním systému však není obecný termín „krize“ používán. Místo něj se pracuje s pojmem „krizová situace“, který je propojen s termínem „mimořádná událost“ z oblasti integrovaného záchranného systému (IZS). Tato terminologie lépe odpovídá specifickému právnímu rámci a potřebám krizového managementu v České republice. Podle krizového zákona (zákon č. 240/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů) je krizová situace definována jako „mimořádná událost podle zákona o IZS, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu“. Mimořádná událost je v zákoně o IZS (zákon č. 239/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů) popsána jako „škodlivé působení přírodních sil, činností člověka nebo havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují záchranné a likvidační práce“.

Tyto definice ukazují, že české krizové řízení pracuje s mnohovrstevnatým pojetím krizových situací, které zahrnují jak mimořádné události, tak i ohrožení kritické infrastruktury nebo státu jako celku. Vymezení pojmu krizové situace a mimořádné události umožňuje lépe strukturovat vzdělávací programy zaměřené na přípravu mládeže, kteří se tak mohou efektivně zapojit do preventivních a záchranných činností v rámci krizového řízení.

Podle United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDRR, 2022) představuje vzdělávání mládeže v oblasti krizového řízení klíčový nástroj pro zvýšení odolnosti společnosti. V českém vzdělávacím systému je však problematika krizové připravenosti zastoupena nerovnoměrně. Analýzy ukazují, že většina škol se této oblasti věnuje pouze prostřednictvím

jednorázových preventivních akcí, což nezahrnuje systematickou integraci praktických dovedností, jako je krizová komunikace, poskytování první pomoci nebo simulace mimořádných situací, do běžné výuky (Hasičský záchranný sbor ČR, 2022). Podle *Zprávy o stavu prevence rizikového chování ve školách v České republice za školní rok 2022/23* (Systém evidence preventivních aktivit [SEPA], 2023) z celkového počtu 5 420 škol evidovaných v systému výkaznictví preventivních aktivit dokončilo výkaz o realizovaných programech prevence pouze 42 %. Výrazné rozdíly jsou patrné mezi regiony, kde například v Moravskoslezském kraji preventivní aktivity vykázalo 75 % škol, zatímco v Plzeňském kraji pouze 2 %. Tyto výsledky ukazují na nerovnoměrnost v realizaci preventivních programů napříč regiony a zdůrazňují potřebu sjednocení přístupu k prevenci na národní úrovni. Systematické začlenění témat krizové připravenosti do rámcových vzdělávacích programů poskytuje školám metodický základ a zvyšuje povědomí žáků o klíčových postupech v mimořádných situacích (SEPA, 2023).

K dosažení vyšší úrovně připravenosti mládeže je zásadní zavést do školních osnov vzdělávací moduly zaměřené na krizové řízení zahrnující teoretickou i praktickou složku. Tyto moduly mohou být realizovány ve spolupráci s odborníky z integrovaného záchranného systému (IZS) a dalšími institucemi, které se podílejí na zvládání mimořádných událostí. Například vzdělávací program „Hasík CZ“ ukázal, že cílené aktivity zaměřené na děti a mládež efektivně přispívají k posilování krizové připravenosti (HZS ČR, 2024). Důležitým doplňkem je podpora komunitní odolnosti prostřednictvím spolupráce škol, odborníků a dalších zainteresovaných stran. Tato kooperace umožňuje efektivní šíření znalostí a dovedností napříč

generacemi, což podporuje nejen individuální připravenost, ale také schopnost komunity reagovat na mimořádné situace.

Podle United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDRR, 2022) je klíčové posilovat vzdělávání a osvětu v oblasti krizového řízení, zejména mezi mladými lidmi, protože jejich schopnost adaptace a reakce významně přispívá k odolnosti celé společnosti. Přestože tato problematika získává globální pozornost, v českém kontextu čelí vzdělávání mládeže v krizové připravenosti několika zásadním výzvám. Klíčovým problémem je omezená dostupnost vzdělávacích programů zaměřených na krizové řízení. Většina škol neintegrovala tuto problematiku do svých osnov, což vede k nedostatečnému povědomí mladých lidí o základních postupech při mimořádných událostech (Hasičský záchranný sbor ČR, 2022). Přestože omezený počet škol pořádá jednorázové preventivní akce nebo simulace, tyto aktivity nepokrývají všechny klíčové oblasti, jako je krizová komunikace, poskytování první pomoci nebo evakuace.

Dalším významným problémem je nedostatečné využívání moderních vzdělávacích metod, které by mohly zvýšit zájem mládeže o krizovou připravenost. Podle UNESCO (2021) se nástroje, jako je gamifikace, digitální simulace a interaktivní výukové platformy, osvědčily jako efektivní při výuce krizových dovedností. Simulace reálných situací v prostředí s nízkým rizikem efektivně podporují rozvoj schopností, jako je týmová spolupráce, krizová komunikace a rozhodování pod tlakem. Navzdory těmto globálním poznatkům se však v České republice využívání těchto moderních metod zatím omezuje pouze na ojedinělé případy. Nedostatečná podpora komunitních iniciativ omezuje možnosti mládeže aktivně se zapojit do preventivních

aktivit. Dobrovolnické programy, jako je výuka první pomoci nebo účast na humanitárních akcích, představují cenný nástroj pro rozvoj praktických dovedností a občanské odpovědnosti. Podle údajů Hasičského záchranného sboru ČR (HZS ČR, 2023) velká část mladých lidí v České republice nemá dostatečné povědomí o rizicích a základních postupech během krizových situací. Tento deficit znalostí vyplývá z absence systematického formálního vzdělávání, nízké úrovně osvěty v médiích, omezeného rozsahu komunitních programů a slabé podpory těchto aktivit ze strany obcí a neziskového sektoru.

Celkově stav krizové připravenosti mládeže v České republice ukazuje na nutnost systémových změn. Integrace tématu krizové připravenosti do vzdělávacích osnov, využití moderních výukových metod, jako jsou digitální simulace, a podpora praktického zapojení mládeže prostřednictvím komunitních aktivit jsou klíčovými kroky k posílení individuální i kolektivní odolnosti společnosti.

Legislativní rámec

Legislativní rámec krizového managementu v České republice vychází z Ústavy České republiky (č. 1/1993 Sb.), která zakotvuje principy demokratického právního státu. Článek 1 Ústavy stanoví, že Česká republika je demokratickým právním státem založeným na úctě k právům a svobodám člověka a občana. Tento základní princip vytváří právní základ pro legislativu zaměřenou na ochranu obyvatelstva a zvládání krizových situací (Ústava České republiky, č. 1/1993 Sb.).

Na Ústavu navazují klíčové právní předpisy, které společně tvoří legislativní základ krizového managementu. Mezi nejvýznamnější patří ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, který stanovuje pravomoci státu v oblasti bezpečnosti, a zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, který definuje pravidla a opatření pro zvládání mimořádných situací. Důležitou roli hraje také zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, který upravuje koordinaci složek integrovaného záchranného systému při ochraně obyvatelstva.

Další významnou legislativou je zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, který upravuje pravidla přípravy občanů na obranu státu. Podle § 52 tohoto zákona je příprava občanů dobrovolná a má charakter vzdělávacích aktivit, pokud není stanoveno jinak. Tento přístup podporuje aktivní zapojení občanů prostřednictvím vzdělávacích programů, což přispívá k posilování celkové odolnosti společnosti (§ 52, zákon č. 222/1999 Sb.).

Ústava také stanoví základní rámec pro rozdělení kompetencí mezi ústředními a regionálními orgány. Článek 99 potvrzuje, že Česká republika je jednotným státem, avšak umožňuje decentralizaci prostřednictvím krajů a obcí, což je klíčové pro efektivní krizový management. Místní orgány mají možnost reagovat na mimořádné situace s ohledem na specifické potřeby regionů.

V oblasti vzdělávání Článek 33 Ústavy zajišťuje právo na vzdělání, což ukládá školám odpovědnost za zajištění bezpečnosti žáků a integraci témat krizové připravenosti do vzdělávacích osnov. Tuto povinnost dále konkretizuje školský zákon (č. 561/2004 Sb.), který stanoví rámec pro implementaci krizového vzdělávání do školních programů. Mládež jako klíčová skupina pro budoucí rozvoj společnosti je v této oblasti prioritou.

Ústava také zajišťuje kontinuitu státní moci během krizových situací. Články 62 a 63 vymezují pravomoci prezidenta republiky, který může například jmenovat vládu krizového řízení nebo schválit mimořádné rozpočtové výdaje na zajištění bezpečnosti. Parlament má klíčovou roli při schvalování krizových opatření a zajištění jejich souladu s ústavním pořádkem. Tato provázanost mezi ústavními institucemi zajišťuje efektivní fungování státu i během mimořádných situací.

Z ústavního rámce vyplývá nejen legislativní, ale i morální odpovědnost státu zajistit, aby mladí lidé byli adekvátně připraveni na mimořádné situace. Tato odpovědnost zahrnuje systematické investice do vzdělávání, zavádění inovativních metod, jako jsou simulace krizových scénářů, a spolupráci s neziskovými organizacemi.

Tabulka 3

Tabulka přehledu českých zákonů a jejich popis v souvislosti připravenosti občanů

Zákon	Popis
Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR	*Stanovuje zásady bezpečnosti státu, včetně vyhlašování krizových stavů a kompetencí státních orgánů.*
Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR	*Definuje pravidla pro obranu státu, koordinaci ozbrojených sil a dobrovolnou přípravu občanů na obranu.*
Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR	*Upravuje organizaci, úkoly a pravomoci ozbrojených sil ČR při zajišťování bezpečnosti státu.*
Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání	*Reguluje služební poměry a povinnosti vojáků z povolání.*

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti (branný zákon)	*Upravuje brannou povinnost občanů a organizaci obrany státu včetně vojenské přípravy.*
Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev (kompetenční zákon)	*Stanovuje strukturu a kompetence ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy ČR.*
Zákon č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze	*Upravuje pravidla a podmínky služby vojáků v záloze.*
Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách ČR	*Stanovuje činnost zpravodajských služeb a jejich roli při zajišťování bezpečnosti státu.*
Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému	*Upravuje organizaci a činnost integrovaného záchranného systému při řešení mimořádných událostí.*
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon)	*Definuje pravidla a kompetence pro zvládání krizových situací a ochranu obyvatelstva.*
Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy	*Upravuje hospodářská opatření, zásobování a strategické rezervy během krizových stavů.*
Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii	*Reguluje činnost a pravomoci Vojenské policie při zajišťování bezpečnosti a ochrany státu.*
Zákon č. 310/1999 Sb., o pobytu ozbrojených sil jiných států na území ČR	*Upravuje pravidla a podmínky pro pobyt zahraničních ozbrojených sil na území ČR.*
Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon	*Stanovuje povinnosti škol v oblasti vzdělávání, včetně integrace témat krizové připravenosti do výuky.*
Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících	*Upravuje kvalifikaci a povinnosti pedagogických pracovníků, kteří hrají roli v krizovém vzdělávání.*

Zdroj: Vlastní zpracování, 2024.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (IZS), tvoří základní legislativní rámec pro koordinaci a spolupráci složek IZS při řešení mimořádných událostí. Tento zákon vymezuje strukturu IZS, jeho složky a jejich vzájemné vztahy, což zajišťuje efektivní a jednotnou reakci na krizové situace. Mezi hlavní složky IZS patří Hasičský záchranný sbor ČR (HZS ČR), Policie ČR, zdravotnická záchranná služba a další subjekty, včetně armády a neziskových organizací, které se podílejí na řešení mimořádných situací (Zákon č. 239/2000 Sb.).

Zákon má významnou vazbu na vzdělávání, zejména v oblasti krizové připravenosti mládeže. HZS ČR realizuje řadu vzdělávacích programů a simulací krizových situací, které se zaměřují na rozvoj dovedností, jako je krizová komunikace, evakuace a první pomoc. Příkladem je iniciativa Hasík CZ, zaměřená na žáky základních škol. Tento program kombinuje teoretickou výuku s praktickými ukázkami, což umožňuje dětem osvojit si zásadní dovednosti pro zvládání krizových situací.

Regionální rozdíly v realizaci těchto programů však odhalují nerovnoměrnou implementaci legislativních rámců. Podle Výroční zprávy o stavu prevence rizikového chování ve školách (2021), je aktivní zapojení škol do prevence v některých krajích výrazně vyšší než v jiných. To naznačuje potřebu lepší koordinace mezi státem, regiony a školami při realizaci vzdělávacích iniciativ spojených s krizovým managementem.

Shrnuto, zákon č. 239/2000 Sb. je klíčovým nástrojem pro zajištění funkčního a efektivního IZS, a podporuje aktivní roli mládeže v rámci krizové připravenosti. Díky vzdělávacím programům a spolupráci s komunitními organizacemi přispívá k budování odolnosti společnosti vůči mimořádným událostem.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, tvoří další základní legislativní nástroj pro plánování a řízení činností spojených s mimořádnými událostmi v České republice. Jeho cílem je zajistit koordinovaný přístup ke krizovému managementu na všech úrovních, od státních institucí až po jednotlivce. Tento zákon jasně vymezuje povinnosti orgánů veřejné správy, právnických i fyzických osob, přičemž se zaměřuje na prevenci rizik, rychlou reakci na mimořádné situace a následnou obnovu. Spolupráce mezi státními a regionálními institucemi, obcemi, neziskovými organizacemi a jednotlivci je jedním z klíčových principů tohoto právního rámce, který podporuje efektivní řešení krizových situací (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Z pohledu vzdělávacího systému zákon zdůrazňuje význam osvěty a přípravy na krizové situace prostřednictvím zapojení vzdělávacích institucí. Školy mají potenciál hrát zásadní roli při posilování povědomí mladé generace o rizicích a rozvoji praktických schopností, jako jsou krizová komunikace, evakuace nebo poskytování první pomoci. Tento přístup nejen zvyšuje odolnost jednotlivců, ale také přispívá k posilování celospolečenské odolnosti vůči mimořádným událostem (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2022).

Podle Výroční zprávy o stavu prevence rizikového chování ve školách za školní rok 2020/2021 pouze třetina škol uzavřela výkaz o preventivních aktivitách, přičemž mezi regiony byly zjištěny výrazné rozdíly. Například ve Zlínském a Moravskoslezském kraji se do preventivních aktivit zapojilo více než 70 % škol, zatímco v Plzeňském kraji a na Vysočině to bylo pouze 1–2 % (SEPA, 2023). Tato data poukazují na nejednotnost v přístupu jednotlivých škol i regionů k integraci krizového vzdělávání.

Efektivnější zapojení škol do krizového managementu lze realizovat zavedením systematického přístupu ze strany státních i regionálních institucí. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2022) doporučuje zakotvit krizovou připravenost jako povinnou součást školních osnov a implementovat pravidelná praktická cvičení. Tato opatření by nejen zvýšila povědomí mládeže, ale také rozšířila jejich schopnosti zvládat mimořádné situace. Kromě toho by přispěla k celkové odolnosti společnosti vůči krizovým událostem.

Školský zákon (č. 561/2004 Sb.)

Tento zákon představuje základní legislativní rámec pro vzdělávání v České republice a zahrnuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví žáků (§ 29). Tento zákon podporuje školy v realizaci programů zaměřených na prevenci rizikového chování a krizovou připravenost. Jeho cílem je nejen zajistit bezpečné prostředí pro žáky, ale také rozvíjet jejich povědomí a schopnosti potřebné pro zvládání mimořádných situací (Školský zákon, 2004).

Klíčovým prvkem této legislativy je možnost začlenění témat krizové připravenosti do školních vzdělávacích programů. Tato témata, jako je poskytování první pomoci, evakuace

nebo krizová komunikace, umožňují žákům osvojit si dovednosti nezbytné pro řešení reálných mimořádných situací. Tím se posiluje jejich odolnost a schopnost efektivně čelit krizím (Školský zákon, n.d.).

Významnou součástí zákona je také spolupráce škol s odbornými institucemi, například s Hasičským záchranným sborem ČR, Policií ČR nebo Českým červeným křížem. Tyto organizace poskytují odbornou podporu při realizaci preventivních programů, jako jsou krizová cvičení, semináře zaměřené na první pomoc nebo simulace mimořádných událostí. Taková spolupráce přispívá k propojení teoretických znalostí s praktickými dovednostmi, což je klíčové pro efektivní přípravu žáků na krizové situace (Hasičský záchranný sbor ČR, 2022).

Neméně podstatnou součástí školského zákona je podpora psychologické přípravy žáků na zvládání stresových situací. Školy jsou povinny vytvářet prostředí, které podporuje psychickou odolnost žáků. To zahrnuje školení zaměřená na zvládání stresu, práci s emocemi a posilování kolektivní soudržnosti během mimořádných událostí. Tyto aktivity nejen zlepšují schopnost žáků reagovat na krizové situace, ale také podporují jejich celkový osobnostní rozvoj (Školský zákon, 2004).

Branný zákon č. 585/2004 Sb. a jeho základní ustanovení

Branný zákon (č. 585/2004 Sb.) definuje brannou povinnost jako veřejnoprávní závazek občanů České republiky. Tato povinnost zahrnuje účast na vojenském výcviku, mobilizaci a plnění dalších úkolů spojených s obranou státu. Branná povinnost se aktivuje zejména v době

ohrožení bezpečnosti státu nebo při vojenském napadení, přičemž tvoří klíčový prvek vztahu občana ke státu a jeho ochraně (Zákon č. 585/2004 Sb.).

Zákon dále specifikuje mechanismy mobilizační přípravy, včetně evidence osob a majetku, které se doporučují v krizových situacích a jsou využity pro obranné účely. Tento právní rámec zajišťuje potřebné lidské a materiální zdroje k obraně státu a poskytuje prostor pro vzdělávací a osvětové aktivity zaměřené na informování občanů o jejich rolích a povinnostech v krizových situacích.

Jedním z významných aspektů branného zákona je možnost realizace vzdělávacích aktivit, jako jsou kurzy první pomoci, civilní ochrany nebo základní vojenský výcvik pro dobrovolníky. Tyto programy nejen zvyšují odolnost společnosti vůči mimořádným událostem, ale také posilují občanskou odpovědnost a schopnost efektivně reagovat na krizové situace.

Branná povinnost je legislativním nástrojem i v dalších státech, včetně neutrálních zemí, jako jsou Švýcarsko a Rakousko. Tyto země považují brannou povinnost za důležitý prvek ochrany státnosti a neutrality. Podle Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD, 2022) země s dobře implementovanou brannou povinností vykazují vyšší úroveň připravenosti na krizové situace a lepší integraci občanů do systémů krizového řízení.

V českém kontextu však branný zákon čelí určitým výzvám. Statistiky ukazují, že povědomí veřejnosti, zejména mladších generací, o obsahu a významu branné povinnosti je nízké. Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB, 2022) zdůrazňuje potřebu modernizace zákona, aby reflektoval nové hrozby, jako jsou kybernetické útoky, a začlenil digitální technologie do výcviku a mobilizační přípravy.

Program, Příprava občanů k obraně státu (POKOS), organizovaný Ministerstvem obrany ČR, hraje významnou roli v implementaci vzdělávacích a osvětových aktivit souvisejících s branným zákonem (Ministerstvo obrany ČR, 2022). Branný zákon tedy nejen vytváří legislativní základ pro obranu státu, ale také představuje nástroj pro budování odolné společnosti schopné čelit různým krizovým situacím.

Veteráni ve vzdělávání v České republice

Zapojení veteránů do škol je podporováno několika legislativními a institucionálními nástroji. Školský zákon (č. 561/2004 Sb.) ukládá školám povinnost zajišťovat vzdělávací aktivity zaměřené na bezpečnost, ochranu zdraví a občanskou odpovědnost (§ 29). Tato ustanovení poskytují školám možnost spolupracovat s externími subjekty, včetně válečných veteránů, na realizaci vzdělávacích programů.

Prvním je spolupráce s neziskovými organizacemi, které iniciují projekty zaměřené na zachycení a prezentaci pamětnických příběhů. Významným příkladem je projekt *Příběhy našich sousedů* organizace Post Bellum. Tento program, který se v roce 2023 rozšířil na více než 200 škol, umožňuje studentům základních a středních škol dokumentovat životní příběhy pamětníků, včetně válečných veteránů. Přímé zapojení veteránů v rámci projektu však zůstává omezené na vybrané příležitosti (Příběhy našich sousedů, 2023).

Další klíčovou oblastí jsou aktivity Ministerstva obrany ČR, které se zaměřují na vzdělávání mladé generace prostřednictvím jednorázových besed a přednášek zaměřených na vojenskou historii. Ministerstvo obrany uvedlo, že v roce 2023 bylo realizováno více než 202

projektových dnů na školách po celé republice. Přestože tyto akce významně přispívají k rozvoji historického povědomí, systematické a dlouhodobé zapojení veteránů zůstává nedostatečné, zejména kvůli logistickým a organizačním překážkám (Ministerstvo obrany ČR, 2023).

Navzdory těmto aktivitám existuje několik výzev, které brání širšímu zapojení veteránů do vzdělávacího procesu. Jednou z největších překážek je demografická struktura válečných veteránů, z nichž mnoho je v pokročilém věku, což omezuje jejich možnosti pravidelného zapojení do vzdělávacích programů. Další výzvou jsou logistické a organizační překážky, kdy školy často nemají dostatek informací o dostupných programech nebo chybí personální kapacity pro jejich realizaci. Regionální disparity také ukazují, že většina aktivit je koncentrována ve větších městech, zatímco venkovské oblasti jsou méně zapojeny (Ministerstvo obrany ČR, 2023).

Pro zlepšení současného stavu je klíčové zajistit efektivnější koordinaci mezi školami, neziskovými organizacemi a státními institucemi. Doporučené kroky zahrnují vytvoření centrálního portálu, který by umožnil propojení škol s veterány a usnadnil plánování vzdělávacích aktivit. Dále je možné využít moderní technologie, jako jsou videokonference nebo digitální záznamy pamětnických příběhů, které překonají fyzické limity zapojení veteránů. Regionální iniciativy lze realizovat za podpory zvýšeným financováním a lepší koordinací, což by umožnilo větší zapojení venkovských škol. V neposlední řadě je důležité investovat do školení pedagogických pracovníků, aby mohli lépe integrovat témata spojená s válečnými veterány do vzdělávacího procesu (Ministerstvo obrany ČR, 2023).

V České republice zůstává zapojení veteránů do vzdělávacího procesu sporadické a často závislé na iniciativě jednotlivců nebo lokálních organizací. Ministerstvo obrany ČR oficiálně podporuje řadu aktivit zaměřených na válečné veterány, jako jsou setkání a vzpomínkové akce, avšak systematické programy propojující veterány a vzdělávací instituce chybí. Neexistence těchto programů omezuje možnosti efektivního využití potenciálu veteránů jako lektorů a inspirativních osobností pro mladou generaci.

Zapojení válečných veteránů do vzdělávání má potenciál nejen obohatit výuku, ale také přispět k rychlejšímu rozvoji historického povědomí a občanské odpovědnosti mladé generace. Systematická podpora a implementace navrhovaných opatření může významně zvýšit efektivitu těchto aktivit a posílit jejich dopad na český vzdělávací systém.

Program pro veterány, Hrdinové a Budoucnost v teoretickém kontextu

Zapojení válečných veteránů do vzdělávání představuje inovativní přístup k mezigeneračnímu učení, které podporuje občanskou odpovědnost, historické povědomí a připravenost mládeže na krizové situace. Program Hrdinové a Budoucnost, vyvinutý Stanislavem Gazdikem, MBA, ředitelem Spolku legionář a veteránem Francouzské cizinecké legie, je jedinečným příkladem tohoto konceptu. Cílem programu je využít zkušenosti veteránů k posílení praktických dovedností mládeže v oblasti krizového řízení, sebeobrany a základů první pomoci, přičemž klade důraz na rozvoj hodnot, jako jsou disciplína, týmová spolupráce a respekt k autoritám (Spolek Legionář, 2024).

Program vychází z teoretických rámců mezigeneračního vzdělávání, které zdůrazňují význam přímé interakce mezi generacemi pro přenos znalostí a dovedností. Podle zkušeností z programů, jako je POKOS (Příprava občanů k obraně státu), zapojení osob s praktickými zkušenostmi, například veteránů, významně přispívá k rozvoji kompetencí mladých lidí. Příběhy a odborné zkušenosti veteránů přinášejí vzdělávacím aktivitám autentičnost, inspiraci a praktický vhled do krizového řízení (Ministerstvo obrany ČR, 2023).

Program zahrnuje tři hlavní vzdělávací složky:

- Praktická školení: Zaměřená na základní dovednosti první pomoci, sebeobrany a krizové komunikace.
- Historické vzdělávání: Veteráni sdílejí své zkušenosti z misí a boje, čímž zprostředkovávají reálné důsledky krizových situací.
- Simulace krizových situací: Interaktivní aktivity, které umožňují žákům aplikovat teoretické znalosti v kontrolovaném prostředí.

Z pohledu teorie vzdělávání program doplňuje tradiční metody tím, že propojuje formální vzdělávání s neformálními zkušenostmi. Významně rozšiřuje rámec školského zákona č. 561/2004 Sb., který podporuje integraci bezpečnostních témat do školních osnov (§ 29). Navíc reaguje na potřebu modernizace přístupu k přípravě občanů na krizové situace, jak doporučuje například Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB, 2022). Program Hrdinové a Budoucnost lze chápat jako praktickou odpověď na legislativní i společenské požadavky na zvyšování krizové připravenosti mládeže. Kombinací praktických dovedností a hodnotového vzdělávání posiluje nejen odolnost jednotlivců, ale také přispívá k

budování kolektivní odolnosti komunity. Jeho přidaná hodnota spočívá v propojení vzdělávací teorie s reálnou praxí, čímž nabízí inspirativní model pro další iniciativy v této oblasti.

Mezinárodní závazky a doporučení

Česká republika je signatářem *Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030*, který byl přijat na třetí světové konferenci OSN ke snižování rizika katastrof. Tento rámec identifikuje čtyři klíčové priority: porozumění rizikům katastrof, posílení řízení rizik (governance), investice do budování odolnosti a zajištění efektivní připravenosti na mimořádné situace (United Nations Office for Disaster Risk Reduction [UNDRR], 2015). Jedním z důležitých aspektů je důraz na zapojení komunit, vzdělávacích institucí a mládeže jako klíčových aktérů, jejichž role je zásadní při snižování rizik a budování resilienčních kapacit.

Principy *Sendai Framework* se v České republice odrážejí v *Koncepci environmentální bezpečnosti 2021–2030 s výhledem do roku 2050*. Tento strategický dokument zdůrazňuje nutnost propojení environmentální bezpečnosti s odolností společnosti. Hlavním cílem je přechod od reakčního krizového managementu k dlouhodobému a proaktivnímu řízení rizik, s důrazem na prevenci a připravenost. Součástí koncepce je také integrace principu „Build Back Better“ (BBB), který klade důraz na obnovu infrastruktury a kapacit po katastrofách tak, aby byly připraveny na budoucí hrozby (Ministerstvo životního prostředí [MŽP], 2021).

Nicméně realizace těchto zásad v českém prostředí naráží na několik výzev. Koncepce environmentální bezpečnosti zdůrazňuje omezenou integraci preventivních opatření do politik udržitelného rozvoje, což může vést k podceňování komplexních rizik. Nedostatečné propojení

veřejných politik s dlouhodobým plánováním a nízká angažovanost veřejnosti v těchto otázkách představují klíčové překážky implementace (MŽP, 2021).

Další výzvou je omezené využití moderních technologií a vědeckých nástrojů ve vzdělávání. *Sendai Framework* i česká *Koncepce environmentální bezpečnosti* doporučují zavádění vědecky podložených přístupů, včetně digitálních technologií a simulačních metod, do vzdělávacích programů. Realita však ukazuje, že školy často postrádají finanční prostředky, technologické zdroje i odbornou podporu potřebnou pro efektivní implementaci těchto inovací (UNDRR, 2020; MŽP, 2021).

Implementace *Sendai Framework* a *Koncepce environmentální bezpečnosti* poskytuje České republice příležitost výrazně zlepšit připravenost na katastrofy a spolu s tím posílit environmentální a sociální stabilitu. Pro plnou využitelnost této příležitosti, je nutné překonat uvedené překážky prostřednictvím lepšího propojení veřejných politik, modernizace vzdělávacích přístupů a aktivního zapojení veřejnosti, zejména mládeže. Zvýšená spolupráce mezi státem, vzdělávacími institucemi a komunitami významně přispěje k posílení odolnosti celé společnosti.

Význam legislativního rámce pro připravenost mládeže

Legislativní rámec České republiky poskytuje základní oporu pro implementaci vzdělávacích programů, krizových cvičení a dalších aktivit zaměřených na posílení krizové připravenosti mládeže. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, definuje klíčové povinnosti a kompetence státních i místních orgánů při řešení mimořádných událostí, přičemž zdůrazňuje

význam osvěty a vzdělávání pro posilování celkové odolnosti společnosti. Doplňující roli zde hraje Školský zákon č. 561/2004 Sb., který ukládá školám povinnost zajišťovat bezpečnost žáků a podporovat jejich informovanost o krizových situacích, zejména prostřednictvím preventivních a výchovných programů (§ 29) (Ministerstvo vnitra ČR, 2021; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2021).

Navzdory těmto legislativním ustanovením se však praktická implementace krizové připravenosti ve vzdělávacím procesu ukazuje jako nedostatečná. Jedním z hlavních problémů je absence systematické podpory a koordinace na úrovni škol a komunit. Ačkoli legislativa poskytuje dostatečný prostor pro zapojení mládeže do krizového managementu, mnoho škol se primárně zaměřuje na plnění základních vzdělávacích osnov. Krizová připravenost je často integrována pouze okrajově, například v hodinách občanské výchovy nebo prostřednictvím jednorázových preventivních akcí. Tato fragmentace vede k nízké úrovni povědomí mladých lidí o zvládání mimořádných situací (MŠMT, 2021).

Další výzvou je nedostatečné propojení mezi legislativními požadavky a praktickými nástroji, které by školám a komunitám umožnily efektivněji implementovat krizovou připravenost. Chybějící finanční a personální podpora, spolu s absencí jednotných metodických materiálů, výrazně omezuje možnosti škol při začleňování témat krizového řízení do výuky. Tento nedostatek je dále umocněn absencí systematických školení pro pedagogy a neexistencí koordinačních mechanismů mezi státními orgány a vzdělávacími institucemi. Například zpráva Hasičského záchranného sboru ČR (2022) poukazuje na nízkou míru zapojení škol do

preventivních programů, což je způsobeno jak nedostatkem informací, tak absencí praktické podpory.

Pro zlepšení situace je klíčové vytvořit komplexní metodické materiály, které propojí legislativní rámec s praktickými nástroji, jako jsou digitální simulační technologie nebo praktická cvičení. Dále je nutné zajistit systematickou podporu pedagogům prostřednictvím školení zaměřených na krizový management a posílit financování těchto iniciativ. Koordinovaná spolupráce mezi státními orgány, vzdělávacími institucemi a komunitami výrazně přispěje k připravenosti mládeže na zvládání krizových situací (Hasičský záchranný sbor ČR, n.d.).

Realistické zhodnocení implementace legislativy

Legislativní rámec krizového managementu v České republice, reprezentovaný zejména zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, a školským zákonem č. 561/2004 Sb., poskytuje základní oporu pro realizaci aktivit zaměřených na krizovou připravenost. Přesto však jeho implementace naráží na několik zásadních výzev, z nichž jednou je nedostatek efektivních nástrojů pro shromažďování a analýzu dat.

Zákon č. 240/2000 Sb. sice stanovuje povinnost orgánů veřejné správy a škol vykonávat aktivity podporující krizovou připravenost (Ministerstvo vnitra ČR, 2023), avšak v praxi se často naráží na problém omezené dostupnosti kvalitních informací. Například školy často nemají přístup k jednotné databázi, která by obsahovala aktuální informace o krizových scénářích, dostupných metodických materiálech nebo možnostech spolupráce s odborníky, jako

Leadership
Innovation
Growth
Success

jsou zástupci Hasičského záchranného sboru nebo Ministerstva obrany. Tento deficit informací vede k nejednotné aplikaci legislativních požadavků a rozdílům v kvalitě implementace mezi regiony (MŠMT, 2021).

Podobně chybějící statistická data a nedostatek pravidelného monitoringu efektivity vzdělávacích programů zaměřených na krizovou připravenost představují významnou překážku. Například Výroční zpráva Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (2021) uvádí, že méně než třetina škol zahrnuje krizovou připravenost systematicky do svých vzdělávacích programů, ale podrobnější analýza dopadů těchto aktivit na žáky chybí. Bez kvalitních dat nelze efektivně plánovat ani vyhodnocovat, zda jsou aktuální opatření v souladu s potřebami mladé generace a požadavky legislativy.

Důraz na dostupnost a využívání relevantních informací je klíčovým doporučením Sendai Framework for Disaster Risk Reduction, který Česká republika implementuje (UNDRR, 2015). Tento rámec zdůrazňuje význam datově podložených rozhodnutí a využívání moderních technologií pro efektivní krizové řízení. V českém prostředí je však jejich implementace stále v počátečních fázích, což omezuje možnosti dlouhodobého zlepšení (Ministerstvo vnitra ČR, 2023).

Integrace robustního systému pro shromažďování a analýzu dat, podpořeného adekvátním financováním a technickou infrastrukturou, je klíčová. Studie OECD (2022) ukazuje, že země s dobře organizovanými informačními systémy dosahují lepších výsledků v oblasti krizového managementu díky rychlejšímu přístupu k datům a jejich efektivní analýze. Podobně Sendai Framework for Disaster Risk Reduction (UNDRR, 2015) zdůrazňuje, že data

o rozhodování a moderní technologie hrají zásadní roli při budování odolnosti. Implementace takového systému by proto výrazně přispěla k efektivnějšímu využívání legislativního rámce v České republice a ke zvýšení odolnosti mládeže vůči krizovým situacím.

Digitální gramotnost

Digitální gramotnost, definovaná jako schopnost jednotlivců kriticky hodnotit, používat a vytvářet digitální obsah, představuje zásadní složku moderní krizové připravenosti. Tato dovednost zahrnuje nejen technické znalosti, ale také schopnost rozpoznávat dezinformace, chránit osobní údaje a efektivně využívat digitální nástroje pro bezpečnou komunikaci během mimořádných situací (OECD, 2024). Tyto schopnosti jsou klíčové pro odolnost společnosti vůči současným bezpečnostním výzvám, včetně kybernetických hrozeb.

Historie bezpečnostních hrozeb ukazuje na posun od tradičních fyzických konfliktů k rizikům v kyberprostoru. European Union Agency for Cybersecurity (ENISA, 2022) uvádí, že v posledních pěti letech vzrostl počet kybernetických incidentů o více než 50 %. Tento nárůst podtrhuje význam zvyšování digitální gramotnosti nejen u dospělých, ale i u mládeže, která může sehrát klíčovou roli v krizovém managementu.

Strategická komunikace představuje významný prvek státní politiky, zaměřující se na prevenci dezinformací, posilování důvěry ve státní instituce a zvyšování digitální gramotnosti občanů. Tento přístup zahrnuje koordinované využívání nástrojů veřejné diplomacie, vládní komunikace, PR a dalších metod cílených na domácí i zahraniční publikum. Klíčovým cílem strategické komunikace je posilování odolnosti společnosti vůči informačním a kybernetickým hrozbám prostřednictvím šíření narativů, které podporují národní zájmy a hodnoty. Důraz je

kladen na efektivní využití vzdělávacích iniciativ a moderních komunikačních platforem, které napomáhají nejen k šíření klíčových informací, ale také k budování důvěry mezi státem a občany. V rámci svého působení na strategické komunikaci státu České republiky (2024) autor této práce získal praktické zkušenosti s implementací takových strategií v reálných podmínkách. Tyto zkušenosti zahrnovaly koordinaci projektů zaměřených na prevenci dezinformací, podporu digitální gramotnosti a zvyšování důvěry občanů ve státní instituce. Tento praktický vhled umožňuje detailně analyzovat výzvy a příležitosti spojené se strategickou komunikací (Gazdik S., 2024).

Kromě technické dimenze je digitální gramotnost zásadní i pro schopnost rozpoznávat a neutralizovat dezinformace. Tato schopnost přispívá k celkové stabilitě společnosti a snižuje riziko manipulace veřejným míněním během krizových situací (NÚKIB, 2023). V době, kdy se mnoho krizových scénářů odehrává v digitálním prostoru, je kritické myšlení nezbytné pro efektivní krizový management. Rozvoj digitální gramotnosti vyžaduje komplexní přístup, který zahrnuje aktualizaci vzdělávacích programů, zavádění inovativních metod, jako je gamifikace a simulace, a investice do digitální infrastruktury. Tyto kroky nejen zlepší připravenost na mimořádné události, ale také posílí odolnost společnosti vůči výzvám digitálního věku. (Gazdik S., 2024).

Podle NÚKIB (2023) hraje vzdělávání v oblasti digitální bezpečnosti klíčovou roli při snižování rizik spojených s kybernetickými útoky. Instituce realizuje programy zaměřené na široké spektrum cílových skupin, včetně mládeže, zaměstnanců veřejné správy a soukromých organizací. Tyto iniciativy nejen zvyšují povědomí o digitálních hrozbách, ale také přispívají k

posílení národní odolnosti vůči kybernetickým incidentům. V krizovém managementu je digitální gramotnost zásadní zejména díky využívání moderních technologií, jako jsou simulační tréninky a digitální platformy. Tyto nástroje podporují rychlé rozhodování a efektivní reakce na mimořádné situace (OECD, 2024).

V českém kontextu je tato strategie podpořena činností NÚKIB, který úzce spolupracuje s veřejnými i soukromými sektory na rozvoji vzdělávacích programů a zavádění inovativních technologií do vzdělávání. Například prostřednictvím simulačních cvičení zlepšuje schopnost jednotlivců i institucí efektivně reagovat na krizové situace, což je zásadní pro budování odolné a informované společnosti.

Mládež jako technologicky nejzkušenější generace má potenciál stát se důležitým aktérem v oblasti krizové připravenosti. UNESCO (2022) zdůrazňuje, že vzdělávání zaměřené na digitální gramotnost zvyšuje odolnost mládeže vůči dezinformacím a zneužití dat, což je klíčové pro zachování stability během krizí. Dále upozorňuje na nedostatky v současných vzdělávacích programech, které často nepokrývají specializované dovednosti potřebné pro krizové scénáře.

Technologický pokrok, včetně autonomních systémů a umělé inteligence, přináší nové možnosti pro krizové řízení. OECD (2022), ve zprávě však upozorňuje na etická a právní dilemata spojená s využíváním těchto nástrojů, včetně rizik jejich zneužití. Zpráva také doporučuje zavedení etického rámce pro regulaci a odpovědné používání moderních technologií v krizovém managementu. Česká republika je členem OECD od roku 1995. Toto členství umožňuje ČR čerpat ze zkušeností ostatních států a přispívat do mezinárodních diskusí

o tématech, jako jsou hospodářská reforma, vzdělávání nebo digitalizace. Budoucí výzkumy se mohou zaměřit na detailní analýzu praktických aplikací digitální gramotnosti během mimořádných událostí. Simulace a tréninkové programy představují účinné metody pro rozvoj klíčových dovedností, jako je krizová komunikace, rozhodování pod tlakem a rychlé vyhodnocování situací. Krizová připravenost v rámci simulace a realistický nácvik bez rizika, což přispívá k vyšší efektivitě výuky (OECD, 2022).

Důležitým aspektem je také řešení geografických a sociálních nerovností v přístupu k technologiím a vzdělávacím nástrojům. Studie potvrzují, že mládež z ekonomicky a sociálně znevýhodněných oblastí čelí větším překážkám při získávání digitálních dovedností, což může mít negativní dopad na jejich připravenost zvládat mimořádné události. Například UNESCO (2022) zdůrazňuje, že investice do digitální infrastruktury a cílené vzdělávací programy v těchto regionech mohou výrazně snížit nerovnosti a zvýšit odolnost jednotlivců i komunit.

Pro efektivní zvládnutí těchto výzev je nezbytné propojit výzkumné a vzdělávací aktivity se strategiemi na podporu digitální gramotnosti. Tyto kroky zahrnují nejen aktualizaci vzdělávacích osnov, ale také implementaci moderních výukových metod, jako jsou online kurzy, gamifikace a participativní simulace, které motivují studenty k aktivnímu zapojení do procesu učení (OECD, 2022; UNESCO, 2021).

Kybernetická bezpečnost

Kybernetická bezpečnost je základním pilířem moderní bezpečnostní politiky, která zásadně ovlivňuje stabilitu států, ekonomický rozvoj a ochranu základních práv občanů. Podle

zprávy European Union Agency for Cybersecurity (ENISA) vzrostl počet kybernetických útoků o 45 % v roce 2022 oproti předchozímu roku, přičemž nejčastějšími hrozbami jsou ransomware, phishing a útoky na dodavatelské řetězce (ENISA, 2022). Tyto trendy poukazují na nutnost systematických investic do kybernetické ochrany a vytvoření specializovaných jednotek zaměřených na prevenci a reakci na digitální hrozby.

Digitální technologie, včetně platforem a sociálních médií, zásadně proměnily způsob komunikace, ale také vytvořily nové bezpečnostní výzvy. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) varuje před destabilizujícím dopadem dezinformačních kampaní, přičemž jako příklad uvádí prezidentskou kampaň v USA v roce 2016. OECD zdůrazňuje nutnost regulace digitálního obsahu a zvyšování digitální gramotnosti, které by pomohly veřejnosti efektivně čelit těmto hrozbám (OECD, 2021).

Moderní technologie, jako je umělá inteligence (AI) a blockchain, představují významné nástroje v oblasti kybernetické bezpečnosti. AI umožňuje rychlou analýzu dat a detekci anomálií, což zvyšuje efektivitu prevence pokročilých kybernetických útoků. Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB) v roce 2022 zdůraznil význam AI při ochraně kritické infrastruktury, včetně zdravotnictví a energetiky (NÚKIB, 2022). Blockchain přináší vyšší transparentnost a bezpečnost, která nachází využití nejen ve finančním sektoru, ale také při ochraně volebních systémů a dalších kritických aplikací (OECD, 2022).

Historie bezpečnostních výzev ukazuje vývoj od tradičních fyzických hrozeb k moderním komplexním digitálním rizikům. Podobně jako globální regulace jaderných zbraní v 20. století, dnešní digitální éra vyžaduje harmonizaci kybernetických norem a globální

spolupráci. Organizace UNESCO zdůrazňuje význam mezinárodních iniciativ pro zajištění stability a odolnosti kyberprostoru (UNESCO, 2022).

I přes pokročilé technologie přetrvávají výrazné rozdíly ve vzdělávání a praktickém využití digitálních dovedností. OECD upozorňuje, že stávající vzdělávací programy v oblasti digitální gramotnosti ne vždy reflektují potřeby krizového managementu a specifické aplikace pro mimořádné situace. Navíc nerovnosti v přístupu k technologiím zvyšují zranitelnost některých skupin obyvatel. UNESCO upozorňuje, že mládež z odlehlých nebo socioekonomicky znevýhodněných oblastí často nemá přístup k digitálním nástrojům a příležitostem, což oslabuje celkovou odolnost společnosti (UNESCO, 2022).

Rozvoj digitální gramotnosti a kybernetické bezpečnosti vyžaduje komplexní přístup, který zahrnuje regulační rámce, modernizaci vzdělávacích programů, zavádění inovativních technologií a podporu rovných příležitostí. Tyto kroky mohou zásadně přispět k posílení odolnosti vůči kybernetickým hrozbám a zvýšení bezpečnosti ve společnosti.

Digitalizace a krizové řízení české republiky

Krizového řízení a digitalizace, hrají zásadní roli pro zvyšování efektivity, koordinace a rychlé reakce na mimořádné události. Podle zprávy OECD Public Governance Reviews: Czech Republic (2023) pouze 38 % českých obcí disponuje zavedenými digitálními systémy pro správu krizových situací, což je pod průměrem zemí OECD (58 %). Tento rozdíl odhaluje slabá místa ve schopnosti českého veřejného sektoru implementovat jednotné technologické nástroje, které by zlepšily řízení krizí na místní úrovni. Doporučuje se zavedení centrálně

řízených digitálních platforem, které by podporovaly nejen komunikaci mezi jednotlivými správními úrovněmi, ale také spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem.

Zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů krizového managementu je klíčové pro zajištění důvěry a spolupráce mezi státem a občany. Podle zprávy OECD (2023) má v České republice možnost participovat na veřejných rozhodnutích v oblasti krizového řízení méně než 20 % občanů, zatímco průměr zemí OECD činí 33 %. Tento deficit participace může oslabovat schopnost společnosti efektivně reagovat na krize a přispívá k nedostatečné informovanosti veřejnosti o preventivních opatřeních a krizových plánech.

Financování na místní úrovni představuje další výzvu. Podle OECD (2023) je v České republice na místní úrovni alokováno pouze 22 % rozpočtu na krizový management, což vede k nedostatečné připravenosti zejména menších obcí. Pro srovnání, země jako Dánsko a Švédsko alokují více než 40 % svých rozpočtů na podporu místních orgánů. Tyto rozdíly zdůrazňují nutnost zavést cílenou podporu regionů s nejnižší úrovní připravenosti. V České republice, která má více než 6 200 obcí, zůstává koordinace krizového řízení komplikovaná. OECD doporučuje posílit meziobecní spolupráci a sdílené kapacity, což by mohlo snížit náklady a zvýšit efektivitu.

Pandemie COVID-19 odhalila zásadní mezery v digitalizaci a krizovém řízení. Pouze 27 % institucí v České republice bylo schopno přejít na plně digitální režim během pandemie, což je podstatně méně než průměr OECD (45 %), (OECD, 2023). Tato zkušenost zdůraznila potřebu zvýšit digitální schopnosti institucí nejen pro zvládání pandemických hrozeb, ale také pro další typy krizových situací, včetně přírodních katastrof a technologických havárií.

Česká republika má příležitost zlepšit svůj systém krizového řízení prostřednictvím investic do digitalizace, zvýšeného zapojení občanů a koordinace mezi správními úrovněmi. Zvláštní pozornost je klíčové věnovat připravenosti mládeže, která tvoří klíčovou složku budoucí odolnosti společnosti. Analýzy ukazují, že mezery v zapojení mladých lidí do vzdělávacích programů zaměřených na krizové řízení a jejich praktická připravenost na mimořádné situace významně oslabují schopnost společnosti efektivně reagovat na krizové situace.

Pro zlepšení připravenosti mládeže na krizové situace je nezbytné rozšířit vzdělávací iniciativy, které využívají inovativní přístupy a digitální technologie. Podle OECD (2023) je zapojení mládeže do strukturovaných vzdělávacích a komunitních aktivit zásadní pro budování odolnosti společnosti. Nedostatečné využití těchto přístupů oslabuje schopnost mladé generace adekvátně reagovat na mimořádné situace a snižuje účinnost preventivních opatření. Modernizace vzdělávacích přístupů proto doporučuje zahrnovat integraci krizové připravenosti jako dlouhodobého a systematického procesu, nikoli pouze jednorázových iniciativ. Zajištění rovného přístupu ke kvalitním programům, zejména v regionech s omezenými zdroji, musí být prioritou pro dosažení širší společenské odolnosti vůči krizím.

Formální a neformální vzdělávání

„Největší hrozby pro naši bezpečnost často nepocházejí z vnějších sil, ale z naší vlastní neschopnosti předvídat a připravit se na rizika.“

Stanislav Gazdik

Formální a neformální vzdělávání tvoří klíčové pilíře pro rozvoj kompetencí mládeže, přičemž jejich propojení významně zvyšuje efektivitu přípravy na krizové situace. Formální vzdělávání, probíhající v rámci školního systému, se zaměřuje na strukturované získávání znalostí a dovedností (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2023). Naopak neformální vzdělávání zahrnuje aktivity mimo školní prostředí, jako jsou komunitní projekty, simulační cvičení a zkušenostní učení, které podporují praktické dovednosti a rozvoj měkkých kompetencí (HZS, 2023).

Současné strategické dokumenty v České republice však ukazují, že problematika krizové připravenosti mládeže není dostatečně integrována do vzdělávací politiky. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2023–2027, zdůrazňuje modernizaci vzdělávacích programů, digitalizaci a inkluzi, avšak přímé zaměření na krizovou připravenost chybí (MŠMT, 2023). Tato mezera naznačuje nedostatek systematického propojení formálního a neformálního vzdělávání v zájmu připravit mládež na mimořádné situace.

Vyhláška č. 150/2022 Sb., která určuje pravidla pro tvorbu dlouhodobých záměrů vzdělávání, hraje zásadní roli. Tato vyhláška stanovuje metodiku pro strukturování

strategických dokumentů, avšak neobsahuje explicitní požadavek na zahrnutí krizové připravenosti mládeže. Tento nedostatek lze považovat za jeden z důvodů, proč téma krizové připravenosti není dostatečně reflektováno v klíčových vzdělávacích dokumentech, jako je *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2023–2027*. Pokud by vyhláška obsahovala povinnost věnovat se krizové připravenosti, mohla by zajistit důslednější integraci tohoto tématu do vzdělávacích programů na regionální i národní úrovni, kde momentálně není dostatečně zdůrazněno (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2023).

Vyhláška č. 150/2022 Sb., je nástrojem pro podporu propojení formálního a neformálního vzdělávání. Pravidelné hodnocení plnění dlouhodobých záměrů, které vyhláška stanovuje, je vhodné doporučit zahrnovat i hodnocení aktivit zaměřených na krizovou připravenost. Takový přístup identifikuje nedostatky a navrhuje realizovat konkrétní opatření pro jejich nápravu.

Formální vzdělávání probíhá ve školních institucích a je charakterizováno strukturovaným kurikulem, které zahrnuje předem stanovené cíle, obsah a metody výuky (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, n.d.). Školský zákon (č. 561/2004 Sb.) zavazuje školy k zahrnutí bezpečnostní problematiky a témat krizového managementu do vzdělávacího procesu (§ 29). Tato forma vzdělávání poskytuje systematické znalosti, které jsou základem pro porozumění rizikům a mechanismům krizového řízení.

Naopak, neformální vzdělávání probíhá mimo tradiční školní prostředí, například prostřednictvím workshopů, simulačních cvičení nebo komunitních aktivit. Zaměřuje se na praktické dovednosti, jako je poskytování první pomoci, krizová komunikace a týmová

spolupráce, a podporuje rozvoj měkkých kompetencí, které jsou zásadní pro efektivní zvládání mimořádných situací (MŠMT, n.d.). Programy jako Příprava občanů k obraně státu (POKOS) nebo (Hasík CZ), (Hasiči do škol), ukazují, že neformální vzdělávání významně doplňuje formální systém tím, že propojuje teorii s praktickými zkušenostmi (HZS, 2023).

Kombinace těchto zmíněných přístupů vzdělání umožňuje komplexní přípravu mládeže na krizové situace, kdy formální vzdělávání poskytuje nezbytné znalosti, zatímco neformální vzdělávání rozvíjí praktické dovednosti a posiluje jejich aplikaci v reálném světě. Tento přístup je v souladu s mezinárodními doporučeními, jako je Sendai Framework for Disaster Risk Reduction, který zdůrazňuje význam komunitních a vzdělávacích iniciativ pro budování odolnosti (UNDRR, 2015).

Prevence v České republice vykazuje regionální rozdíly v zapojení škol do preventivních aktivit. Převážná část programů se zaměřuje na všeobecnou prevenci, přičemž méně pozornosti je věnováno specializovaným oblastem, jako je prevence sekt, extrémistických ideologií nebo přípravě na mimořádné situace. Nejčastěji využívanými metodami jsou přednášky, interaktivní diskuze a zážitkové programy, zatímco moderní online nástroje jsou zastoupeny minimálně. Tato situace ukazuje na potřebu větší koordinace, využití digitálních technologií a komplexnějšího přístupu ke školské prevenci (SEPA, 2023).

Inovativní vzdělávací metody

Inovativní vzdělávací metody představují klíčový nástroj pro efektivní přípravu mládeže na krizové situace. Moderní přístupy, jako digitální technologie, simulace a gamifikace, nejen zvyšují zapojení studentů, ale také rozvíjejí jejich praktické dovednosti a připravují je na reálné výzvy v oblasti krizového managementu (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2023). V době krizí, jako jsou pandemie nebo přírodní katastrofy, je vzdělávání prostřednictvím inovativních metod zásadní pro zachování přístupu ke vzdělání a pro budování odolnosti mládeže. Podle UNESCO (2023) je klíčové zajistit kontinuitu vzdělávání prostřednictvím alternativních metod výuky, zejména během krizových situací. Digitální technologie a simulační nástroje poskytují studentům možnost osvojit si klíčové kompetence a řešit reálné krizové scénáře v bezpečném prostředí. Tyto přístupy nejen podporují personalizaci výuky, ale také snižují negativní dopady krizí na psychologický a sociální rozvoj dětí a mládeže.

Důležité je také zmínit, že zpráva UNESCO (2023) apeluje na státy, aby integrovaly krizové vzdělávání do svých národních strategií. Tím by bylo možné efektivněji využít inovativní metody pro zajištění rovného přístupu k vzdělání i během krizí. Implementace těchto metod, společně s podporou digitálních nástrojů, je zásadní pro posílení schopností mladých lidí zvládat výzvy moderního světa.

Digitální technologie ve vzdělávání

Digitální technologie nabízejí široké možnosti pro zefektivnění vzdělávacího procesu, zejména v oblasti krizové připravenosti. Nástroje, jako jsou interaktivní e-learningové

platformy, aplikace zaměřené na krizovou připravenost a digitální simulace, umožňují studentům prožít reálné scénáře v bezpečném prostředí. Podle zprávy OECD (2023) digitální nástroje nejen zvyšují přístupnost vzdělávání, ale také podporují personalizaci výuky podle individuálních potřeb studentů. Například aplikace Záchranka v České republice poskytuje uživatelům pokyny a interaktivní prvky zaměřené na první pomoc, což přispívá k rozvoji praktických dovedností v krizových situacích (Záchranka, 2023). Portál *Krizport*, spravovaný Hasičským záchranným sborem Jihomoravského kraje, představuje další významný nástroj v oblasti krizové připravenosti, a je příkladem regionální iniciativy, která podporuje efektivní komunikaci a koordinaci krizového řízení (Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, n.d.).

Tyto přístupy umožňují propojení teorie s praxí a zvyšují možnosti připravenosti mládeže čelit mimořádným událostem. Implementace digitálních nástrojů ve vzdělávání je také v souladu s globálními trendy a doporučeními, například v rámci *Sendai Framework for Disaster Risk Reduction*, který zdůrazňuje význam technologických inovací a vzdělávání pro budování odolnosti vůči krizovým situacím (UNDRR, 2015). Přesto však jejich využití v českém kontextu zůstává omezené a vyžaduje systematičtější implementaci a finanční podporu.

Simulace jako výukový nástroj

V současné době umožňují moderní technologie vytvářet simulace evakuace téměř jakékoliv školní budovy. Do specializovaných programů se zadávají podrobné informace o budově, například počet osob nacházejících se v jednotlivých místnostech, a na základě těchto

informací se modeluje průběh evakuace v daných podmínkách. Tyto simulace pomáhají identifikovat problematické oblasti v procesu evakuace, které je možné dále analyzovat a optimalizovat. Nicméně je důležité, aby počítačové simulace nenahrazovaly praktická evakuační cvičení na školách, protože nepředvídatelné chování většího počtu žáků a studentů v reálné situaci může přinášet neočekávané situace.

Simulace hrají klíčovou roli v moderním vzdělávání, zejména pokud jde o přípravu mládeže na zvládání krizových situací. Tato metoda umožňuje účastníkům získávat zkušenosti v bezpečném a kontrolovaném prostředí, kde si mohou vyzkoušet různé scénáře a strategie, aniž by byli vystaveni skutečnému riziku. Podle aktuálních výcvikových programů, jako je Základy krizové intervence pro pedagogické pracovníky od IBSARO, jsou modelové situace součástí nácviku krizové intervence a pomáhají pedagogům lépe reagovat na mimořádné situace ve školním prostředí.

Simulace umožňují rozvoj kritického myšlení, rozhodování pod tlakem a týmové spolupráce. Například při simulaci přírodní katastrofy se účastníci učí nejen o důležitosti evakuace, ale také o organizaci zdrojů a komunikaci v krizové situaci. Součástí moderních vzdělávacích kurzů je také využití interaktivních multimediálních nástrojů a scénářů, které přispívají k efektivnímu osvojení dovedností pro zvládání krizových situací.

Programy, jako ty nabízené IBSARO, zdůrazňují praktické nácviky a interaktivní přístupy, které zlepšují schopnosti pedagogů i žáků adaptovat se na krizové události. Tímto způsobem jsou simulace nejen vzdělávacím nástrojem, ale i prostředkem ke zvýšení odolnosti jednotlivců vůči neočekávaným výzvám.

Leadership
Innovation
Growth
Success

Gamifikace jako motivace k učení

Gamifikace aplikuje herní prvky a mechanismy do neherního prostředí, čímž představuje inovativní přístup k rozvoji kompetencí a zvýšení angažovanosti studentů. Tento přístup zahrnuje prvky jako bodové hodnocení, odznaky, úrovně či příběhové struktury, které podporují motivaci, soutěživost a spolupráci (EPALE, 2022; Fiala, 2022). Ve vzdělávání se gamifikace zaměřuje především na zábavnou formu učení, která udržuje zájem studentů a činí výuku efektivnější.

Gamifikace podporuje kreativní řešení problémů, kritické myšlení a schopnost reagovat na složité situace. Prostřednictvím herních výzev se studenti učí strategickému myšlení a analyzování rizik, což je klíčové pro krizový management. Herní prvky rovněž umožňují účastníkům postupovat podle konkrétních scénářů a rozvíjet adaptabilitu na měnící se podmínky. Tato schopnost je zásadní nejen pro zvládání krizových situací, ale i pro jejich prevenci.

Zásadní výhodou gamifikace je její schopnost aktivně zapojit účastníky prostřednictvím okamžité zpětné vazby, která napomáhá sebereflexi a cílenému rozvoji dovedností. Tento přístup přirozeně podporuje resilienci, tedy schopnost zvládat nepříznivé situace a rychle se adaptovat na nové výzvy. Resilience zahrnuje nejen technické dovednosti, ale i emocionální odolnost, což jsou klíčové faktory pro zvládání krizí (EPALE, 2022; Fiala, 2022).

Úspěšná implementace gamifikace však vyžaduje, aby herní mechaniky nebyly samoúčelné, ale aby byly propojeny s konkrétními vzdělávacími cíli. Nadměrné zaměření na

soutěživost bez pedagogického záměru může vést k odvádění pozornosti studentů od samotného obsahu výuky (EPALE, 2022; Fiala, 2022). Kvalitně navržená gamifikace však dokáže nejen zvýšit motivaci studentů, ale i obohatit jejich dovednosti a připravit je na reálné situace, které mohou nastat.

Celkově gamifikace nabízí jedinečný prostor pro modernizaci vzdělávání a rozvoj praktických dovedností, které jsou nezbytné pro zvládání krizí. Při správném využití může tento přístup zásadně přispět k připravenosti mladých lidí na nepředvídatelné výzvy současného světa.

Resilience mládeže

Resilience, často popisovaná jako odolnost či pružnost, která představuje schopnost jednotlivce přizpůsobit se stresovým situacím a zvládat negativní dopady traumatických událostí. Tento koncept je dynamický a vychází z interakce mezi jedincem a jeho prostředím, což jej činí klíčovým aspektem přípravy mládeže na krizové situace (Bonanno et al., 2023). Pojem resilience pochází z latinského *resilire*, což znamená „odrazit se zpět“. V posledních letech se tento koncept stal ústředním bodem výzkumu zaměřeného na reakce lidí a na stresové situace u vojáků. Nejnovější studie ukazují, že resilience není vrozenou vlastností, ale dovedností, která se rozvíjí v průběhu života prostřednictvím zkušeností a interakcí s okolím (Bonanno et al., 2023).

Česká republika je v evropském kontextu charakterizována relativně vysokou mírou resilience, přesto však čelí několika zásadním výzvám. Tyto výzvy zahrnují regionální

disparity, vliv zahraničních kriminálních sítí a vzrůstající kybernetické hrozby, které ovlivňují stabilitu a bezpečnost na národní i lokální úrovni. Podle *Global Organized Crime Index 2023,* dosahuje Česká republika skóre 6.42/10 na Resilience Indexu, což ji řadí na 32. místo z 193 zemí světa a na první místo z 17 zemí v rámci střední a východní Evropy. Toto skóre reflektuje schopnost ČR čelit organizovanému zločinu prostřednictvím robustní legislativy, mezinárodní spolupráce a silných občanských iniciativ (Global Initiative Against Transnational Organized Crime, [GI-TOC], 2023). Resilience České republiky je výsledkem kombinace individuální, komunitní, institucionální a technologické odolnosti. Přestože se Česká republika řadí mezi stabilní a odolné země v evropském kontextu, zůstávají výzvy, které vyžadují strategický přístup. Zaměření na snižování regionálních disparit, kybernetickou bezpečnost a spolupráci mezi institucemi a občanskou společností, je klíčové pro posílení schopnosti České republiky čelit globálním i lokálním rizikům, (GI-TOC, 2023).

Koncept resilience, jak je popsán v *Multisystemic Resilience* (Ungar, 2021), demonstruje synergii v teoretickém chápání napříč různými obory. Resilience jednoho systému je vzájemně závislá na resilienci nadřazených i podřízených systémů, přičemž kvalita těchto interakcí vykazuje vzory, ale nikoliv předvídatelnost. Dynamika prostředí, které se neustále mění, způsobuje variabilní přístup systémů ke zdrojům potřebným k jejich udržení nebo transformaci. Resilience je komplexní proces, který přesahuje individuální schopnosti a zahrnuje širší kontext vztahových sítí. Klíčovou roli hrají podpůrné vazby a vzájemné vztahy nejen v rámci jádra rodiny, ale i ve širším rodinném a komunitním prostředí. Tato perspektiva

poskytuje hlubší porozumění, jak efektivně podporovat jedince a rodiny v překonávání výzev a dosahování pozitivních životních výsledků (Ungar, 2021).

Rozdělení teoretického výzkumu Resilience, je směřováno do tří skupin, a to českou, evropskou a globální perspektivu, přinášející komplexní pohled na tuto problematiku.

Český kontext

Nedostatek školních psychologů, omezená dostupnost preventivních programů a nízká míra podpory rodin představují klíčové výzvy, které negativně ovlivňují rozvoj resilience mládeže v České republice, MŠMT-TAČR, 2023). Rodina jako základní společenská jednotka hraje klíčovou roli v budování resilience, což je zásadní zejména v krizových situacích. Rodinné prostředí je místem, kde se formují hodnoty, dovednosti a přesvědčení, které zásadně ovlivňují schopnost jednotlivců a komunit reagovat na nepředvídané události. Z osobní perspektivy autora, bývalého legionáře a zakladatele programu *Pyramida bezpečí*, se zaměření na přípravu rodin na krize jeví jako nezbytný předpoklad pro posílení odolnosti společnosti, (Gazdik S., 2022).

Posílení role školních psychologů

Školní psychologové hrají klíčovou roli v podpoře psychosociálního zdraví mládeže. Podle České školní inspekce (2023), je přístup na základních školách ke školnímu psychologovi nedostatečný, což představuje významnou překážku v poskytování efektivní podpory žákům v oblasti krizového managementu a duševního zdraví. Tento nedostatek negativně ovlivňuje schopnost škol rozvíjet adekvátní strategie pro podporu resilience žáků. Velikost školy zásadně

ovlivňuje obsazenost a kvalifikovanost specializovaných pozic, jako jsou metodici prevence, výchovní poradci nebo školní psychologové.

Ve školách s méně než 100 žáky je zastoupení těchto pozic výrazně nižší (36 %) ve srovnání se školami nad 500 žáků (91 %). Podobné rozdíly se objevují i u středních škol, kde nematuritní obory (typicky větší školy) mají častěji obsazeny všechny specializované činnosti (57 % oproti 37 % u maturitních škol). Ředitelé základních škol považují za klíčové speciální pedagogy (98 %, velmi důležití 65 %) a školní psychology (93 %, velmi důležití 62 %). Na středních školách mají školní psychologové podobnou důležitost (94 %, velmi důležití 65 %), následují kariéroví poradci (89 %) a koordinátoři spolupráce se zaměstnavateli (71 %). Metodici prevence a výchovní poradci jsou hodnoceni jako nejvýznamnější napříč všemi typy škol. Nestabilita financování pozic školních psychologů a speciálních pedagogů je považována za hlavní problém. Ředitelé zdůrazňují potřebu jejich pevného ukotvení v legislativě a přímého financování ze státního rozpočtu. Ačkoliv mezi lety 2017 a 2021 stoupl podíl škol s pozicí školního psychologa, poptávka po této pozici výrazně převyšuje nabídku. Až 89 % ředitelů středních škol a 82 % ředitelů základních škol aktivně hledá školního psychologa (MŠMT-TAČR, 2023).

Pro posílení role školních psychologů je nezbytné zvýšit počet financovaných pozic prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu. Součástí této iniciativy je i zavedení standardizované metodiky spolupráce mezi školními psychology a pedagogy, která by měla zvýšit efektivitu podpory žáků a zlepšit jejich psychosociální zdraví. Tento přístup se zaměřuje

na propojení odborné podpory s pedagogickým prostředím, což posiluje komplexní přístup k rozvoji žáků, (Česká školní inspekce, 2023).

Od 1. ledna 2026 vstoupí v platnost nový legislativní rámec, který zajistí financování školních psychologů a speciálních pedagogů prostřednictvím státního rozpočtu. Tento systém bude podobný modelu PHmax, což znamená, že každá škola bude mít garantovaný maximální počet hodin přímé pedagogické činnosti financované z veřejných prostředků. Pro školy do 180 žáků, které dříve využívaly sdílené pozice prostřednictvím pedagogicko-psychologických poraden, novela zákona přináší změnu, doporučování podpůrných opatření bude nadále možné v rozsahu úvazků čerpaných z programu OP JAK, (Pedagogické info, 2024).

Zajištění stabilního financování školních psychologů a speciálních pedagogů je zásadní z hlediska podpory duševního zdraví žáků, prevence rizikového chování a zlepšení inkluzivního vzdělávání. Statistiky ukazují, že školní psychologové mají klíčovou roli při identifikaci a řešení problémů spojených s učením, adaptací a rizikovým chováním žáků (OECD, 2023). Zavedení přímého financování umožňuje větší flexibilitu školám a eliminuje zbytečnou administrativní zátěž spojenou se zprostředkováním podpory přes poradenská centra.

Navrhovaný legislativní rámec odráží mezinárodní trendy, které zdůrazňují důležitost dlouhodobé udržitelnosti podpůrných pedagogických pozic. Transparentní financování a přímá alokace prostředků přispívají k posílení důvěry ve vzdělávací systém a zajišťují rovný přístup všech škol k těmto klíčovým zdrojům, (Česká školní inspekce, 2023).

Resilience ve školách není pouze záležitostí samotných škol, ale vyžaduje aktivní spolupráci rodin, komunit a dalších institucí. Jak uvádí článek *Pro bezpečné prostředí ve*

školách nestačí pouze zvyšovat bezpečnostní opatření (EDUin, 2024), je nutné se zaměřit nejen na fyzickou bezpečnost, ale také na prevenci, podporu duševního zdraví a celkové budování pozitivního školního klimatu. Tento přístup je zásadní pro vytvoření prostředí, kde se studenti cítí nejen bezpečně, ale také respektovaně a podporovaně.

Rozšíření preventivních programů

Podle EDUin (2024), zahrnuje budování resilience nejen opatření na ochranu školního prostředí, ale také rozvoj sociálních a emočních dovedností studentů, podporu inkluzivního přístupu a zapojení širší komunity do vzdělávacího procesu. Spolupráce mezi školami a komunitami má zásadní význam, protože umožňuje efektivněji řešit problémy, které mohou ovlivnit jak individuální, tak kolektivní odolnost, (EDUin, 2024).

Preventivní programy, jako je Minimalizace šikany, se ukázaly jako efektivní nástroj ke snižování rizikového chování a zlepšování školního klimatu. Podle Národního ústavu duševního zdraví (2023) školy zapojené do těchto programů vykazují vyšší úroveň resilience u žáků, zejména díky důrazu na psychosociální vzdělávání a krizovou komunikaci. Nedávná data Národního ústavu duševního zdraví, [NUDZ], (2023), odhalila alarmující stav duševního zdraví žáků devátých tříd v České republice. Podle Národního monitoringu duševního zdraví žáků základních škol vykazuje 40 % žáků známky střední až těžké deprese, zatímco 30 % trpí úzkostmi (Národní ústav duševního zdraví, 2023). Tato čísla zdůrazňují urgentní potřebu implementace preventivních opatření zaměřených na podporu duševního zdraví dětí.

Zjištění Národního monitoringu duševního zdraví poukazují na kritickou situaci, která vyžaduje okamžitou reakci ze strany škol, rodin i státu. Investice do duševního zdraví dětí a mladistvých je klíčová pro zajištění jejich celkového rozvoje a budoucí stability společnosti, (NUDZ, 2023).

Rozšíření těchto programů na všechny základní a střední školy by mohlo výrazně přispět k prevenci rizikového chování a rozvoji krizové připravenosti. Spolupráce škol s neziskovými organizacemi, jako je Linka bezpečí nebo Český červený kříž, nabízí příležitost zavést inovativní metody, jako jsou krizové simulace nebo workshopy zaměřené na zvládání stresu.

Podpora rodin

Rodiny jsou klíčovými aktéry při vytváření podpůrného zázemí pro posilování resilience dětí a dospívajících. Školy, které aktivně spolupracují s rodinami a komunitami, zaznamenávají lepší výsledky v prevenci rizikového chování a podpoře duševního zdraví svých žáků (EDUin, 2024). V rámci budování resilience je nezbytné zapojit všechny zainteresované strany, včetně rodin, místních komunit, odborníků na duševní zdraví a vzdělávacích institucí.

Prevence hraje zásadní roli v budování resilience. EDUin (2024) zdůrazňuje, že prevence zaměřená na podporu pozitivního školního klimatu přispívá k vytvoření bezpečného a inkluzivního prostředí, kde se studenti cítí přijímáni a podporováni. Tento přístup zahrnuje jak ochranná opatření, tak iniciativy zaměřené na posilování vztahů mezi žáky, pedagogy a rodiči.

Rodinné prostředí poskytuje základní rámec pro rozvoj resilience dětí. Rodiče působí jako primární vzory odolnosti prostřednictvím svého chování, hodnot a postojů, které děti přirozeně napodobují. Rodinné zázemí hraje zásadní roli při utváření emoční stability a pozitivního přístupu k životním výzvám (Gazdik, 2023). Klíčovým konceptem je „pyramida bezpečí“, kterou rodina buduje prostřednictvím poskytování emocionálního a fyzického zázemí. Tato pyramida zahrnuje základní pravidla, jako je poctivost a respekt, ale také kulturní a hodnotovou kontinuitu, která poskytuje dětem stabilitu a jistotu v nejistém světě (Gazdik, 2023).

Podpora resilience však přesahuje hranice rodiny a zahrnuje i širší komunitu. Zapojení rodin do komunitních a vzdělávacích programů zvyšuje jejich schopnost zvládat stres a nabízí inspirativní příklady překonávání obtíží. Tyto interakce jsou zásadní pro posilování schopnosti rodin a jednotlivců adaptovat se na náročné situace (Gazdik, 2023).

Praktické strategie pro posilování resilience zahrnují aktivity zaměřené na budování důvěry, emoční stability a diskuse o hodnotách. Důležitou roli hrají také rituály a společné aktivity, které posilují rodinné vazby a podporují pocit sounáležitosti (Gazdik, 2023).

Podpora resilience v rodinách je zásadní nejen pro rozvoj jednotlivců, ale i pro celkovou společenskou odolnost. Tento proces zahrnuje jak vnitřní mechanismy, jako je hodnotová a emoční výchova, tak i propojení s komunitními a vzdělávacími institucemi, které společně přispívají k budování stabilního a odolného prostředí (Gazdik, 2023).

Evropský kontext

Strategie 2030+, kterou představilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (MŠMT), zdůrazňuje význam mezinárodních programů, jako jsou Erasmus+, Evropský sbor solidarity nebo síť eTwinning, pro podporu vzdělávacích cílů a opatření. Tyto programy přinášejí nejen obsahové přínosy, ale také finanční podporu, která umožňuje jejich efektivní realizaci. Zejména program Erasmus+ byl vyhodnocen jako jeden z nejúspěšnějších programů Evropské unie, což vedlo k téměř dvojnásobnému navýšení jeho rozpočtu v aktuálním programovém období, přičemž další růst se očekává po roce 2027 (MŠMT; Strategie 2030+, 2023).

Mezinárodní spolupráce přináší výhody jak jednotlivcům, žákům a učitelům, tak vzdělávacím institucím. Umožňuje výjezdy na zahraniční stáže, účast na kurzech, stínování odborníků nebo spolupráci se zahraničními školami, podniky a organizacemi. Tyto aktivity posilují schopnost jednotlivců a organizací adaptovat se na měnící se podmínky, čímž přispívají k budování resilience na individuální i institucionální úrovni (MŠMT; Strategie 2030+, 2023).

Podle Strategie 2030+, programy jako Erasmus+ umožňují zvyšovat připravenost škol na vzdělávací inovace, zkvalitňují výuku a doporučují sdílení osvědčených postupů. Přidanou hodnotou je i podpora regionálního rozvoje prostřednictvím propojení škol s místními i mezinárodními komunitami. Tyto aktivity vytvářejí příležitosti pro rozvoj znalostí, dovedností i hodnot, jako jsou spolupráce, tolerance a globální odpovědnost. Tyto klíčové komponenty hrají důležitou roli pro rozvoj resilience mládeže a společnosti jako celku (MŠMT; Strategie 2030+, 2023).

V evropském kontextu je resilience mládeže stále častěji považována za klíčový aspekt výzkumu a vzdělávacích intervencí. Evropská unie financuje řadu programů zaměřených na podporu odolnosti, včetně iniciativ Horizont 2020 a Erasmus+, které podporují vzdělávací, psychosociální a komunitní aktivity zaměřené na přípravu mladých lidí na krizové situace.

Program, Universal Preventive Resilience Intervention Globally implemented in schools to improve and promote mental Health of Teenagers Consortium [UPRIGHT], realizovaný v pěti evropských regionech (Španělsko, Polsko, Itálie, Island a Dánsko), představuje významný příklad intervence zaměřené na posílení mentální pohody a resilience dospívajících prostřednictvím školních preventivních programů. Projekt, zahrnující přes 4 000 adolescentů, jejich rodiny a školní personál, byl realizován ve dvou fázích mezi lety 2018 a 2021 (UPRIGHT Consortium, 2021). Intervence zahrnovala programy „Well-Being for Us“ a „Well-Being for All“, které byly zaměřeny na výuku dovedností resilience, zlepšení emoční inteligence a podporu kultury pozitivního duševního zdraví. Z kvantitativních výsledků vyplynulo, že pandemie COVID-19 vedla k nárůstu stresu a úzkosti mezi účastníky, přesto však skupiny zapojené do intervence vykazovaly lepší trendy v rozvoji resilience a zvládání zátěžových situací ve srovnání s kontrolní skupinou, (UPRIGHT Consortium, 2021).

Kvalitativní data navíc zdůraznila, že adolescenti zapojení do programu uvedlo zlepšení sebevědomí, sociálního povědomí a komunikačních dovedností, zatímco rodiny zdůraznily význam vytváření pozitivního domácího prostředí. Pedagogové ocenili kulturní posun směrem k otevřeným diskusím o duševním zdraví a zvládání stresu. Klíčovými faktory resilience identifikovanými v projektu byly osobní kompetence, jako je sebevědomí a odhodlání, a

sociální zdroje, například podpora ze strany širší komunity. Pandemie také poukázala na přizpůsobivost programu, který se přesunul do virtuálního prostředí, což účastníkům pomohlo lépe zvládnout výzvy spojené s izolací a nejistotou (UPRIGHT Consortium, 2021).

Z dlouhodobého hlediska ukázalo modelování programu UPRIGHT potenciál pro udržitelný pozitivní dopad na duševní zdraví a nákladovou efektivitu při jeho širším zavedení do vzdělávacích systémů. Tento přístup může sloužit jako inspirace pro rozvoj podobných strategií resilience zaměřených na mládež v rámci evropského vzdělávacího prostoru (UPRIGHT Consortium, 2021).

Program Horizont 2020 je rámcový program Evropské unie pro výzkum a inovace, který byl realizován v období 2014–2020. Tento program, s celkovým rozpočtem přes 77 miliard eur, představuje klíčový nástroj EU pro podporu výzkumných a inovačních aktivit. Horizont 2020 je zaměřen na řešení globálních výzev, včetně klimatu, energetiky, zdraví, a sociálních otázek, což jej činí klíčovým nástrojem pro rozvoj odolnosti v evropském i globálním kontextu (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [MŠMT]; Horizont, 2020). Jedním z hlavních cílů programu bylo propojení akademické a průmyslové sféry za účelem podpory vývoje inovativních řešení pro zlepšení kvality života a zvýšení odolnosti společnosti. Horizont 2020 financoval projekty zaměřené na budování sociální resilience, včetně programů zaměřených na mládež a vzdělávání. Tyto projekty zahrnovaly například vývoj moderních vzdělávacích platforem, simulací krizových situací a strategií pro zvládání stresu u dospívajících (MŠMT; Horizont, 2020). Program rovněž podporoval mezinárodní spolupráci, což umožnilo sdílení osvědčených postupů a inovací mezi členskými státy EU a partnery z celého světa. Tím

program Horizont 2020 přispěl k vytvoření pevnějších vazeb mezi evropskými státy a k posílení společné schopnosti reagovat na globální výzvy, včetně přírodních katastrof, pandemických krizí a sociálních otřesů (MŠMT; Horizont, 2020).

V oblasti vzdělávání program Horizont 2020 podporoval integraci inovací do školních programů, čímž pomohl rozvíjet dovednosti žáků potřebné pro zvládání krizových situací. Tato iniciativa vedla ke zlepšení schopnosti škol a vzdělávacích institucí připravit studenty na nejistoty moderního světa a přispěla k dlouhodobé udržitelnosti a odolnosti vzdělávacích systémů (MŠMT; Horizont, 2020).

Program Erasmus+ představuje jeden z nejvýznamnějších vzdělávacích programů Evropské unie, jehož cílem je zvýšit kvalitu vzdělávání, zlepšit přiměřenost kvalifikací a podpořit mezinárodní spolupráci. Klíčovým aspektem programu je podpora mobilit jednotlivců a rozvoj vzdělávacích projektů napříč evropskými státy. Podle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT, 2023) se program výrazně podílí na modernizaci vzdělávacích systémů, inovaci výukových metod a posilování kompetencí jednotlivců i institucí.

V roce 2023 bylo v rámci programu Erasmus+ alokováno 4,2 miliardy EUR, což vedlo k realizaci více než 24 000 projektů s účastí téměř 70 000 organizací. Program zahrnoval více než 840 000 jednotlivců, kteří se zapojili do vzdělávacích, odborných a komunitních aktivit zaměřených na rozvoj dovedností, podporu inkluze a budování odolnosti (European Commission, 2023). Mezi klíčové oblasti programu patří vysokoškolské vzdělávání, odborné vzdělávání a příprava, školní vzdělávání, mládež a sport. Mobilitní programy umožnily více než 350 000 studentům a akademickým pracovníkům účastnit se zahraničních výměnných

pobytů, což vedlo ke zlepšení jejich profesních dovedností a kulturního povědomí. V oblasti odborného vzdělávání program podpořil přes 200 000 účastníků stáží a tréninků, které posílily jejich konkurenceschopnost na trhu práce. Školní vzdělávání se zaměřilo na inovativní přístupy k výuce, přičemž více než 100 000 učitelů a žáků získalo příležitost zlepšit své digitální a pedagogické dovednosti (European Commission, 2023). Jedním z klíčových cílů programu je rovněž podpora inkluze, diverzity a zelené a digitální transformace. Přibližně 25 % mobilit bylo určeno účastníkům s omezenými příležitostmi, což posiluje rovnost a přístupnost vzdělávání. Projekty reflektují environmentální výzvy a podporují udržitelnost, zatímco digitální transformace přispívá k lepšímu využívání moderních technologií ve výuce (European Commission, 2023).

Erasmus+ také hraje klíčovou roli v rozvoji resilience mládeže. Poskytuje mladým lidem zkušenosti s mezinárodní spoluprací, podporuje rozvoj jejich kompetencí a posiluje jejich schopnost přizpůsobit se výzvám současného světa. Tento přístup přispívá nejen k individuálnímu rozvoji, ale také k posilování celkové společenské odolnosti (MŠMT, 2023; European Commission, 2023).

Hlavní přístupy v evropském výzkumu

Podpora resilience mládeže se v evropském výzkumu a praxi stává klíčovým tématem, přičemž jednotlivé země přinášejí různé přístupy založené na specifických kulturních, institucionálních a komunitních podmínkách. Evropské programy, jako jsou Horizon 2020 a Erasmus+, poskytují platformy pro sdílení osvědčených postupů a podporu inovativních

vzdělávacích intervencí, které zohledňují psychosociální, komunitní i technologické aspekty resilience. Evropské přístupy k podpoře resilience mládeže ukazují rozmanitost strategií od komunitně orientovaných programů ve Švédsku, přes inkluzivní intervence ve Velké Británii, až po technologické inovace v Německu a integrované vzdělávací modely ve Francii. Společným rysem všech těchto přístupů je důraz na propojení vzdělávacích institucí, komunit a státních politik, což přispívá k rozvoji individuální i společenské resilience. Evropské iniciativy, jako jsou Horizon 2020 a Erasmus+, hrají klíčovou roli v šíření těchto osvědčených postupů a podpoře mezinárodní spolupráce (European Commission, 2023).

Komunitní přístup: Švédsko

Švédsko je mezinárodně uznáváno jako lídr v podpoře resilience mládeže díky integrovanému přístupu, který kombinuje vzdělávací programy, komunitní podporu a strategickou spolupráci mezi institucemi. Tento přístup se ukazuje jako klíčový nejen pro rozvoj individuální odolnosti, ale také pro posilování celospolečenské resilience. Podle zprávy *World Risk Poll 2024* se Švédsko stabilně řadí mezi nejlépe hodnocené země v oblasti individuální, domácí, komunitní i společenské resilience (World Risk Poll Report 2024).

Rodiny ve Švédsku hrají klíčovou roli při budování resilience mládeže. Národní strategie se zaměřují na posilování rodinných vazeb a poskytování nástrojů pro zvládání krizových situací v domácím prostředí. Vzdělávací systém ve Švédsku klade důraz na prevenci rizikového chování a budování empatie mezi studenty. Programy, jako je *Friends Program*, jsou integrovány do školních osnov a podporovány komunitními organizacemi. Školy také

spolupracují s organizací *Bris* na realizaci praktických cvičení pro zvládání krizových situací, což přispívá k celkovému zlepšení psychosociální pohody mladých lidí (Friends, 2020; Bris, 2021). Švédsko pravidelně figuruje mezi deseti nejlépe hodnocenými zeměmi na světě v oblasti resilience napříč různými dimenzemi. Stabilní hodnocení Švédska odráží úspěšnost integrovaného přístupu, který propojuje vzdělávání, komunitní podporu a státní strategie. Tyto iniciativy mají dlouhodobý dopad nejen na jednotlivce, ale také na posílení celospolečenské resilience, což je klíčové pro zvládání globálních výzev, jako jsou klimatické změny nebo pandemie, (World Risk Poll Report 2024).

Švédský přístup se prezentuje jako modelový rámec pro ostatní země, které chtějí posílit resilience mládeže. Důraz na komunitní propojení, rodinnou podporu a vzdělávací intervence poskytuje inspiraci pro tvorbu udržitelných strategií. Švédské zkušenosti ukazují, že investice do rozvoje psychosociálních dovedností a budování systémové podpory mohou mít výrazný pozitivní dopad na jednotlivce i společnost, (World Risk Poll Report 2024).

Inkluze a rovnost: Velká Británie

Velká Británie přijala významné kroky k začlenění principů inkluze a rovnosti do svého vzdělávacího systému, které jsou nezbytné pro budování resilience mládeže. UK Government Resilience Framework (2022) zdůrazňuje, že systémová podpora mládeže je klíčem k posilování jejich schopnosti zvládat krizové situace a přizpůsobovat se změnám. Jedním z hlavních cílů rámce je vytvoření vzdělávacího prostředí, které umožňuje všem mladým lidem, bez ohledu na jejich zázemí, dosáhnout svého plného potenciálu. Strategie zahrnuje cílenou

podporu znevýhodněným skupinám, jako jsou děti z náhradní péče, prostřednictvím programů zaměřených na snížení bariér v přístupu k vzdělávání a odborné přípravě.

Britský rámec pro resilience integruje hodnocení dopadů do všech implementovaných politik. Pre- a post-intervenční průzkumy, zaměřené na sledování změn v přístupu a výsledcích studentů, umožňují systematické zlepšování efektivity jednotlivých programů. Tato metodologie umožňuje lépe pochopit, jak různé iniciativy ovlivňují schopnost mládeže zvládat krizové situace a zlepšují jejich vzdělávací výsledky (UK Government Resilience Framework, 2022).

Tento rámec rovněž podporuje spolupráci mezi školami, místními komunitami a státními institucemi, čímž se posiluje inkluze a rovnost na všech úrovních vzdělávacího systému. Tyto partnerství zahrnují sdílení osvědčených postupů a zavádění programů, které reflektují místní potřeby. Britský přístup podporuje jak individuální rozvoj studentů, tak jejich sociální a emocionální odolnost.

Strategie britské vlády spojuje budování resilience s vytvářením rovných příležitostí pro všechny studenty. Inovativní programy zaměřené na podporu duševního zdraví a rozvoj sociálních dovedností se staly základními prvky britské vzdělávací politiky. Digitální nástroje a platformy, jako je Kooth, poskytují přístup k poradenství a dalším službám, čímž eliminují geografické a sociální bariéry (UK Government Resilience Framework, 2022). Tento integrovaný přístup zdůrazňuje propojení mezi vzdělávacími politikami, technologiemi a systémovou podporou.

Inovativní metody: Německo

Německo se vyznačuje decentralizovaným přístupem ke vzdělávání, kde jednotlivé spolkové země (*Länder*) spravují své vlastní vzdělávací systémy. Tento model umožňuje pružné přizpůsobení vzdělávacích programů místním potřebám, což podporuje rovnost přístupu ke vzdělání a současně přispívá k rozvoji resilience mládeže. Silné propojení vzdělávacího systému s praxí prostřednictvím tzv. duálního systému, kde kombinace teoretické výuky ve školách a praktické přípravy ve firmách, zajišťuje studentům připravenost na reálné situace a výzvy současného světa (*RVP.cz*, 2023).

Jedním z klíčových aspektů německého vzdělávacího systému je jeho zaměření na inovace a integraci digitálních technologií do výuky. Například program *Digital Pakt Schule* podporuje využívání digitálních nástrojů ve vzdělávání, čímž se zvyšuje efektivita výuky a připravenost studentů zvládat krizové situace. Tato iniciativa zahrnuje financování modernizace školní infrastruktury, což umožňuje rovnoměrnější přístup k technologickým inovacím napříč regiony (*Berufsbildungsbericht*, 2022). Digitální technologie také podporují krizovou připravenost mládeže prostřednictvím simulací a výuky zaměřené na zvládání stresu a krizového rozhodování (*Expatica*, 2023).

Důraz na inkluzivní vzdělávání a rovnost příležitostí je dalším klíčovým aspektem německého vzdělávacího systému. Vzdělávání je přizpůsobováno potřebám všech studentů, včetně těch se zdravotním postižením a mládeže z méně privilegovaných rodin. *UNESCO* (2021) uvádí, že inkluzivní přístupy a personalizovaná podpora zlepšují zapojení do vzdělávání a snižují vzdělávací nerovnosti. Programy zaměřené na rozvoj občanské odpovědnosti a

sociální koheze, jako například *Jugend rettet*, integrují dobrovolnické aktivity a školení první pomoci, čímž podporují kolektivní odolnost mládeže (*Berufsbildungsbericht*, 2022).

Inovativní vzdělávací přístupy v Německu přinášejí významné výsledky. Digitální simulace vedou ke zlepšení schopnosti studentů reagovat na krizové situace, zatímco inkluzivní vzdělávání přispívá ke snížení vzdělávacích nerovností. Tímto způsobem se německý vzdělávací systém stává doporučeným vzorem pro další evropské země, které hledají způsoby, jak posílit odolnost mládeže a jejich schopnost čelit výzvám moderního světa (*Expatica*, 2023).

Integrovaný přístup: Francie

Francouzský přístup k resilience mládeže a krizové připravenosti je charakterizován integrovanou strategií, která zahrnuje úzkou spolupráci mezi vládními institucemi, vzdělávacími zařízeními, místními komunitami a nevládními organizacemi. Tento model klade důraz na systematické propojení různých aktérů a na strategické plánování, které zajišťuje komplexní a udržitelný přístup k posilování schopnosti mládeže zvládat krizové situace. Podle zprávy Croix-Rouge française (2023) tato spolupráce umožňuje efektivnější koordinaci zdrojů a přístupů, čímž se snižují nerovnosti a zvyšuje se kapacita jednotlivců a komunit na krizové situace reagovat.

Zásadním prvkem této strategie je vzdělávání o krizové připravenosti, které je začleněno do školních osnov. Programy, jako je například *Prévention et Secours Civiques (PSC1)*, poskytují studentům středních škol základní znalosti a dovednosti v oblasti první pomoci a krizového rozhodování. Tyto dovednosti jsou klíčové nejen pro individuální odolnost, ale také

pro kolektivní schopnost společnosti čelit mimořádným událostem. Jak uvádí Fondation Croix-Rouge française (2023), povinné zařazení těchto programů do vzdělávacího systému výrazně zvyšuje povědomí o rizicích a připravenosti na nečekané situace. Místní komunity hrají klíčovou roli při implementaci těchto programů. Organizace jako Croix-Rouge française podporují rozvoj lokálních iniciativ zaměřených na školení obyvatel v krizové připravenosti a zlepšení komunitní soudržnosti. Tyto aktivity nejenže posilují odolnost místních obyvatel, ale také přispívají k budování kolektivní odpovědnosti a sociální koheze (RVP.cz, 2024).

Francouzský přístup zahrnuje využití digitálních technologií jako klíčového nástroje pro zlepšení krizové připravenosti a vzdělávání v oblasti resilience. Například iniciativa Éducation nationale numérique, se zaměřuje na rozvoj digitálních nástrojů pro vzdělávání, včetně simulací krizových situací a vzdělávacích platforem pro zvyšování povědomí o rizicích. Tyto technologie umožňují rychlou a efektivní reakci na mimořádné situace, čímž posilují schopnost mladých lidí zvládat krizové výzvy. Podle Fondation Croix-Rouge française a Crédoc (2023), tato integrace technologií do vzdělávání napomáhá zlepšit adaptabilitu a připravenost na rizika na úrovni jednotlivců i komunit.

Přestože Francie dosáhla významného pokroku v oblasti resilience, zůstávají výzvy spojené se zajištěním koordinace mezi různými sektory, a to zejména mezi veřejnými a soukromými institucemi. Pandemie COVID-19 zdůraznila potřebu zlepšit strategické plánování a přizpůsobit systém krizové připravenosti tak, aby zahrnoval nové typy rizik a jejich dynamiku. Budoucí směřování doporučuje zahrnovat další rozvoj digitálních nástrojů a prohloubení spolupráce mezi vládními institucemi a komunitami (CRF, 2023).

Leadership
Innovation
Growth
Success

Proaktivní strategie v Portugalsku

Portugalský vzdělávací systém je strukturován tak, aby podporoval inkluzi, flexibilitu a autonomii škol, což jsou klíčové faktory pro posílení krizové připravenosti mládeže. Školy jsou organizovány do klastrů (agrupamentos de escolas), které zahrnují rozdílné úrovně vzdělávání od předškolního po střední. Tento model umožňuje efektivní sdílení zdrojů a jednotný přístup k výchově a vzdělávání (Direção-Geral da Educação [DGE], 2023).

Jedním z klíčových iniciativ portugalského školského systému je program TEIP (Territórios Educativos de Intervenção Prioritária), který se zaměřuje na podporu škol v sociálně znevýhodněných oblastech. Cílem programu je nejen zlepšení vzdělávacích výsledků, ale také posílení odolnosti žáků vůči krizovým situacím. TEIP poskytuje finanční podporu školám v oblastech s vysokým rizikem sociálního vyloučení a umožňuje jim flexibilitu při tvorbě kurikula tak, aby reflektovalo konkrétní potřeby studentů (Zapojme Všechny, 2024).

Důležitým aspektem programu TEIP je zaměření na sociální soudržnost a integraci žáků s odlišným mateřským jazykem. Školy se snaží posilovat komunitní soudržnost a připravovat žáky na zvládání krizových situací prostřednictvím pedagogických intervencí, které zahrnují jazykovou podporu, školní psychologii a rozvoj kritického myšlení. V tomto kontextu je TEIP klíčovým nástrojem nejen pro vzdělávání, ale i pro krizovou připravenost mládeže, zejména v oblastech ohrožených chudobou a sociální nestabilitou (Zapojme Všechny, 2024).

Portugalský vzdělávací systém umožňuje školám přizpůsobit vzdělávací obsah aktuálním společenským výzvám, včetně témat krizové připravenosti. Učitelé mají možnost

zařadit do výuky prvky, jako je zvládání stresu, řešení konfliktů nebo první pomoc, čímž přispívají k rozvoji odolnosti a připravenosti žáků na mimořádné události (DGE, 2023).

Důležitým prvkem krizové připravenosti je rovněž spolupráce škol s dalšími subjekty, jako jsou místní úřady, bezpečnostní složky a nevládní organizace. Tento meziinstitucionální přístup umožňuje školám efektivně reagovat na krizové situace a integrovat do výuky praktická řešení, která podporují bezpečnost a odolnost studentů (Zapojme Všechny, 2024).

Portugalský vzdělávací systém klade důraz na autonomii, flexibilitu a inkluzi, což jsou klíčové faktory pro posilování krizové připravenosti mládeže. Program TEIP představuje inovativní přístup, který nejen zlepšuje vzdělávací výsledky v sociálně znevýhodněných oblastech, ale posiluje odolnost a adaptabilitu studentů. V kombinaci s možností přizpůsobení kurikula aktuálním výzvám přispívá portugalský vzdělávací model k budování odolnější společnosti schopné efektivně reagovat na krizové situace.

Globální perspektiva resilience

Resilience mládeže je v globálním měřítku intenzivně zkoumána, přičemž zvláštní pozornost je věnována kulturním, geografickým a socioekonomickým rozdílům. Významné výzvy, jako jsou klimatické změny, pandemie, migrace a rostoucí sociální nerovnosti, ovlivňují schopnost mladých lidí přizpůsobit se krizovým situacím. Zpráva Education and Training Monitor 2024, upozorňuje na zásadní vliv ekonomických nerovností na přístup k programům posilujícím odolnost, přičemž tato situace je zvláště zřetelná ve státech střední a východní Evropy, kde je financování často nedostatečné (European Commission, 2024).

Migrace představuje další významnou výzvu. Mladí migranti čelí kulturním a jazykovým bariérám a často i traumatickým zážitkům z krizových oblastí. Efektivní vzdělávací strategie musí zahrnovat přizpůsobenou psychosociální podporu, která jim umožní plnohodnotné začlenění do vzdělávacího procesu a společnosti. Vzdělávací systémy, které jsou klíčové pro budování resilience mládeže. Podle Education and Training Monitor 2024 země, které integrují inovativní výukové metody a inkluzivní vzdělávání, dosahují lepších výsledků v rozvoji psychosociálních dovedností mládeže. Příklady těchto strategií zahrnují využití digitálních technologií, simulací krizových scénářů a propojení teoretického vzdělávání s praktickými dovednostmi, což podporuje nejen akademické výsledky, ale i schopnost mladých lidí reagovat na stres a nečekané situace (European Commission, 2024).

Monitor (2024), zdůrazňuje význam inkluzivních vzdělávacích politik zaměřených na znevýhodněné skupiny, včetně dětí ze sociálně slabých rodin a migrantů. Tyto programy snižují míru předčasného ukončení školní docházky a posilují sociální kohezi. Státy s vysokou mírou integrace inkluzivních politik vykazují výrazné zlepšení v oblasti resilience a psychosociální pohody studentů, což ukazuje, že rovnost přístupu ke vzdělání je zásadní pro udržitelný rozvoj společnosti (European Commission, 2024).

Globální výzvy, jako jsou klimatické změny a pandemie, vyžadují mezinárodní spolupráci a sdílení osvědčených postupů. Sendai Framework for Disaster Risk Reduction poskytuje důležitý základ pro koordinaci vzdělávacích iniciativ v oblasti krizové připravenosti. Posílení resilience mládeže v Evropě vyžaduje propojení formálního vzdělávání s komunitními aktivitami a investice do digitálních nástrojů pro vzdělávání (European Commission, 2024).

Vzdělávací systém České republiky se podle *Education and Training Monitor 2024* vyznačuje nízkou mírou předčasného ukončování školní docházky (pod 9 %), což podporuje stabilitu a základní vzdělávací výsledky, klíčové pro rozvoj resilience mládeže. Nicméně pouze 43,1 % mladých dospělých ve věku 25–34 let dosahuje terciárního vzdělání, což je pod průměrem EU, a zapojení do pracovně orientovaného odborného vzdělávání dosahuje nižších hodnot než cílových 60 % na úrovni EU. Tyto faktory naznačují potřebu zlepšení přístupu k vysokoškolskému vzdělání a zvýšení propojení vzdělávacích programů s praxí, které by mohly výrazně posílit schopnost mladých lidí čelit výzvám současného světa. Nedostatečné zastoupení pracovně zaměřeného vzdělávání a nízká míra terciárního vzdělání omezují rozvoj kritických dovedností a adaptabilitu, což zvyšuje riziko zranitelnosti vůči krizovým situacím. Naopak nízká míra předčasného ukončení školní docházky poskytuje pevný základ pro zlepšení dlouhodobé vzdělanosti a odolnosti mládeže v krizových scénářích, (European Commission, 2024).

Celkový pohled na resilienci mládeže

Resilience mládeže, tedy schopnost adaptace na náročné podmínky, zotavení z krizových situací a pokračování v efektivním fungování, je klíčovým tématem výzkumu na lokální, regionální i globální úrovni. Tento koncept zahrnuje propojení vzdělávacích institucí, komunitních organizací, rodinného prostředí a inovativních metod. Jeho realizace však čelí mnoha výzvám, jako jsou sociální nerovnosti, regionální rozdíly ve vzdělávacích systémech a omezené finanční zdroje, (Bonanno et al., 2023).

Vzdělávací instituce hrají zásadní roli při rozvoji resilience mládeže. V České republice programy jako Minimalizace šikany nebo Škola podporující zdraví přispívají ke zlepšení školního klimatu a snižování rizikového chování mezi žáky (RVP.cz, 2023). V Evropě se jako vzor ukazuje Švédsko, kde program Friends Program propojuje školy a komunitní organizace, což zlepšuje schopnost mladých lidí zvládat stres a konflikty (European Commission, 2024). Na globální úrovni pak rámec Sendai Framework for Disaster Risk Reduction zdůrazňuje význam vzdělávání v prevenci rizik a posilování schopností zvládat krizové situace (UNDRR, 2022).

Rodinné prostředí je hlavním klíčovým faktorem v rozvoji resilience mládeže. Stabilní rodinné zázemí podporuje schopnost zvládat stresové situace, zatímco děti ze znevýhodněných rodin čelí vyšším rizikům snížené resilience. Tyto problémy jsou patrné v České republice, kde některé regiony vykazují vyšší míru sociální exkluze, což omezuje rovný přístup ke vzdělávání a psychosociální podpoře (Education and Training Monitor, 2024). Globálně iniciativa Education Cannot Wait, realizovaná UNICEF, propojuje vzdělávání a psychosociální podporu, čímž zlepšuje schopnost dětí přizpůsobit se náročným podmínkám (UNICEF, 2023).

Digitální technologie, simulace a interaktivní výukové programy se stávají klíčovým nástrojem pro rozvoj resilience. V Německu projekty jako DigitalPakt Schule umožňují praktický nácvik krizové komunikace a rozhodování (Berufsbildungsbericht, 2022). Podobné přístupy jsou využívány i ve Velké Británii prostřednictvím online platforem, jako je Kooth, které poskytují anonymní přístup k psychologické podpoře a pomáhají překonávat geografické a sociální bariéry (UK Department for Education, 2023).

Přestože se v Evropě a globálně dosahuje pokroku, přetrvávají významné výzvy. Geografické a sociální nerovnosti limitují rovný přístup ke vzdělání a podpůrným službám. Nedostatečné financování a kulturní bariéry často snižují efektivitu těchto programů. Budoucí směřování by mělo zahrnovat zahrnutí resilience do vzdělávacích osnov, podporu mezinárodní spolupráce a zvýšení investic do komunitních iniciativ (European Commission, 2024).

Resilience mládeže představuje komplexní problematiku vyžadující multidisciplinární přístup a propojení formálního a neformálního vzdělávání, rodinné podpory a inovativních metod. Koordinované úsilí na lokální, národní a globální úrovni, je klíčové a výrazně přispěje k rozvoji schopnosti mladých lidí přizpůsobit se krizovým situacím a zvýší celkovou odolnost společnosti.

Připravenost mládeže na krizové situace v České republice je výrazně ovlivněna nerovnostmi ve vzdělávacím systému, socioekonomickými faktory a regionálními rozdíly. Například Karlovarský a Ústecký kraj vykazují nejnižší podíl aprobovaných učitelů (60 % oproti celorepublikovému průměru 83 %), což přímo ovlivňuje kvalitu vzdělávání a rozvoj klíčových dovedností potřebných pro zvládání stresových situací. Sociálně-ekonomické nerovnosti, kdy až 12 % dětí v České republice žije v podmínkách ohrožení chudobou, snižují schopnost mladých lidí přizpůsobit se nečekaným událostem. Kvalifikace pedagogů je zásadním faktorem, kdy regiony jako Praha vykazují více než 90 % aprobovaných učitelů, zatímco jiné oblasti, například Karlovarsko, výrazně zaostávají, což se promítá do rozdílů ve vzdělávacích výsledcích, (ČŠI, 2022).

Klíčovou roli hraje i komunitní spolupráce. Programy, jako jsou vzdělávací workshopy zaměřené na krizové simulace a první pomoc, podporují nejen praktické dovednosti mládeže, ale také posilují kolektivní odolnost a sociální soudržnost. Tyto aktivity jsou zvláště přínosné v regionech s vyšší mírou sociální exkluze, jako je Ústecký kraj, kde cílené intervence mohou významně přispět k překonání vzdělávacích nerovností, (ČŠI, 2022).

Dlouhodobá strategie zaměřená na posilování krizové připravenosti mládeže, zahrnující snížení regionálních rozdílů, zlepšení kvalifikace pedagogů a zavádění komunitních programů, může významně přispět ke zlepšení celkové odolnosti společnosti. Tento integrovaný přístup je klíčem k vytvoření odolnější mladé generace, schopné čelit současným i budoucím výzvám, ČŠI, 2022).

Sebeúčinnost a její význam v krizové připravenosti mládeže

Sebeúčinnost (self-efficacy) je definována jako přesvědčení jednotlivce o jeho schopnosti zvládnout konkrétní úkoly a dosáhnout vytyčených cílů, a to i v náročných podmínkách (Bandura, 1997). Tento koncept je klíčový pro zvládání krizových situací, protože poskytuje psychologický základ pro efektivní rozhodování a chování v obtížných situacích. Sebeúčinnost se stává ještě důležitější v oblasti krizové připravenosti mládeže, kde ovlivňuje individuální i kolektivní odolnost, (Bonanno, 2023).

Zpráva *Education Cannot Wait* (ECW) zdůrazňuje, že vzdělávací intervence zaměřené na krizové oblasti mohou výrazně zvýšit schopnosti mladých lidí zvládat mimořádné situace. V roce 2022 bylo díky programu ECW podpořeno více než 8,8 milionu dětí a dospívajících ve

44 zemích, přičemž zvláštní důraz byl kladen na posilování odolnosti dívek a dětí se zdravotním postižením (Education Cannot Wait, 2022). Tyto programy ukázaly, že praktické vzdělávání a simulace krizových situací mohou zvýšit sebeúčinnost účastníků, což přispívá k jejich schopnosti přizpůsobit se náročným podmínkám.

V českém prostředí mají školy zásadní vliv na rozvoj sebeúčinnosti mládeže. Například programy *Minimalizace šikany* a *Škola podporující zdraví* podporují zdravé školní klima a rozvoj dovedností potřebných pro zvládání stresových a krizových situací (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2023). Neziskové organizace, jako je Český červený kříž, organizují praktická simulační cvičení, která pomáhají studentům připravit se na reálné krizové situace.

Kombinace sebeúčinnosti a resilience tvoří zásadní základ pro krizovou připravenost. Resilience poskytuje emocionální stabilitu a schopnost zotavení, zatímco sebeúčinnost motivuje k aktivnímu řešení problémů. Tyto koncepty by měly být integrovány do vzdělávacích programů, aby efektivně podporovaly připravenost mládeže na mimořádné situace. Současné poznatky naznačují, že investice do programů zaměřených na sebeúčinnost a resilience mohou významně zvýšit schopnost mládeže čelit mimořádným situacím. Další výzkum by se měl zaměřit na identifikaci nejúčinnějších vzdělávacích metod, které kombinují praktický trénink a teoretické poznatky.

Teoretická východiska disertační práce

Krizová připravenost mládeže představuje komplexní téma, které vyžaduje multidisciplinární přístup zahrnující psychologii, pedagogiku, krizový management, digitální gramotnost a legislativu. Tato práce se zaměřuje na klíčové koncepty, jež společně tvoří základní rámec pro porozumění tomu, jak efektivně podporovat schopnost mladých lidí reagovat na krizové situace.

Resilience, chápaná jako schopnost adaptace na stresové situace a překonávání nepříznivých podmínek, je klíčovým faktorem krizové připravenosti. Výzkumy zdůrazňují, že resilience je ovlivněna individuálními vlastnostmi, rodinným prostředím a komunitní podporou (Bonanno, Romero & Klein, 2023). Globální iniciativy, jako je *Global Assessment Report on Disaster Risk Reduction* od UNDRR (2022), podtrhují význam preventivního přístupu při posilování odolnosti komunit a mládeže.

Sebeúčinnost, jak ji definoval Bandura (1997), odkazuje na důvěru jedince ve vlastní schopnosti ovlivnit události a zvládnout výzvy. Studie OECD (2024) ukazují, že vyšší úroveň sebeúčinnosti vede ke zlepšení rozhodovacích schopností v krizových situacích a k lepší adaptabilitě. Praktické vzdělávací programy, jako je *Education Cannot Wait* od UNICEF (2023), prokázaly pozitivní vliv na zvýšení sebeúčinnosti mládeže prostřednictvím simulací a krizových cvičení.

V digitální době hraje gramotnost v oblasti technologií zásadní roli. Výroční zpráva OECD (2024) zdůrazňuje, že efektivní využívání digitálních nástrojů, jako je česká aplikace

Záchranka, zvyšuje schopnost mládeže orientovat se v krizových situacích. Nicméně je potřeba systematického rozvoje digitální gramotnosti, která zahrnuje kritické vyhodnocování informací a jejich správné využití (UNESCO, 2023).

Formální vzdělávání, například program *Minimalizace šikany* (MŠMT, 2023), poskytuje základní strukturu pro prevenci rizikového chování. Neformální aktivity, jako jsou dobrovolnické projekty organizované Českým červeným křížem, podporují praktické dovednosti a sociální odpovědnost. OECD (2024) zdůrazňuje, že kombinace formálních a neformálních vzdělávacích přístupů je klíčová pro komplexní připravenost mládeže.

Český zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, poskytuje základní legislativní rámec pro krizovou připravenost. Dokumenty, jako je *Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019–2024* (Ministerstvo obrany ČR, 2019), dále specifikují role škol a dalších institucí při zvládání mimořádných situací. Efektivní implementace těchto opatření vyžaduje spolupráci mezi školami, komunitami a státními organizacemi.

Teoretická východiska této disertační práce poskytují rámec pro pochopení hlavních faktorů ovlivňujících krizovou připravenost mládeže. Resilience, sebeúčinnost, digitální gramotnost, formální a neformální vzdělávání a legislativní rámec tvoří propojený celek, který umožňuje efektivní analýzu a návrh praktických intervencí zaměřených na budování odolné společnosti. Tato kapitola připravuje půdu pro empirickou část práce, kde budou tyto koncepty dále zkoumány a aplikovány v konkrétních podmínkách českého i mezinárodního kontextu.

Věda začíná tehdy, když se na krizovou připravenost přestane pohlížet pouze z praktického hlediska jako na soubor dovedností nebo prostředek k zajištění bezpečnosti

Leadership
Innovation
Growth
Success

prostřednictvím technologií. Skutečné vědecké zkoumání začíná ve chvíli, kdy se hledají a odhalují principy a pravidla, která formují odolnost, sebeúčinnost a spolupráci v lidské společnosti. Tento přístup umožňuje nejen hlubší pochopení připravenosti, ale také vytváří základ pro filozofii bezpečnosti, která se zabývá hlubším smyslem lidské schopnosti čelit krizím.

I když filozofie bezpečnosti není vědou v pravém slova smyslu, vychází z vědeckého poznání a staví na jeho základech. Současně slouží jako nástroj reflexe, který propojuje poznatky vědeckého bádání s praktickými a etickými otázkami připravenosti. Tímto způsobem filozofie bezpečnosti poskytuje rámec pro hlubší pochopení nejen krize samotné, ale i hodnot, na nichž stojí lidská schopnost přežít a adaptovat se, (Gazdik S., 2024).

METODOLOGICKÁ A EMPIRICKÁ ČÁST

Studium krizové připravenosti mládeže vyžaduje komplexní přístup, který propojuje teoretické poznatky s empirickým zkoumáním. Tato část disertační práce se zaměřuje na metodologii výzkumu a následnou analýzu získaných dat.

Nejprve jsou představeny výzkumné otázky a hypotézy, které definují směr zkoumání. Následuje výběr vhodných výzkumných metod a technik sběru dat, které odpovídají povaze zkoumaného jevu. Metodologická část poskytuje ucelený pohled na vědeckou metodu, její zdůvodnění a aplikační rámec v rámci výzkumu krizové připravenosti mládeže. Empirická část poté aplikuje tento metodologický postup na analýzu získaných dat a jejich interpretaci.

Metodologický rámec výzkumu

Vědecká metodologie v oblasti sociálních věd je široce diskutovaným tématem v odborné literatuře. Autoři jako Hendl (2023) detailně popisují výhody, omezení a optimální využití kvantitativních metod pro zkoumání sociálních jevů. Empirický výzkum v této práci vychází z přímé interakce s respondenty a analýzy jejich postojů ke krizové připravenosti.

Výzkum byl navržen jako kvantitativní studie, která umožňuje měřitelné a objektivní zkoumání faktorů ovlivňujících krizovou připravenost mládeže. Kvantitativní přístup je vhodný pro analýzu rozsáhlých vzorků respondentů a poskytuje statisticky relevantní údaje umožňující zobecnění výsledků na širší populaci.

Hlavním cílem výzkumu je analyzovat úroveň krizové připravenosti mládeže a identifikovat klíčové faktory, které ovlivňují rozvoj:

- Sebeúčinnosti (self-efficacy) – úrovně přesvědčení mladých lidí důvěřovat svým schopnostem při zvládání krizových situací.
- Resilience – adaptabilita a schopnosti zvládat náročné situace.

Zvolený výzkumný přístup umožňuje analýzu mezi vybranými věkovými skupinami, ale také hodnocení efektivity vzdělávacích a komunitních programů, které se zaměřují na rozvoj krizové připravenosti.

Struktura výzkumných fází

Diagram v tabulce 5, obsahuje strukturu výzkumných fází pro disertační práci zaměřenou na připravenost mládeže na krizové situace. Diagram znázorňuje jednotlivé kroky výzkumu od přípravné fáze až po ověření metodiky v praxi:

1. Přípravná fáze
2. Výzkumná fáze
3. Fáze návrhu a vývoje
4. Ověření metodiky v praxi

Následující graf znázorňuje logickou návaznost jednotlivých fází výzkumu a jejich dílčích kroků. Každý krok odpovídá určité části disertační práce a metodickému postupu.

Tabulka 05

Vlastní návrh metodologie, inspirováno jinými studiemi.

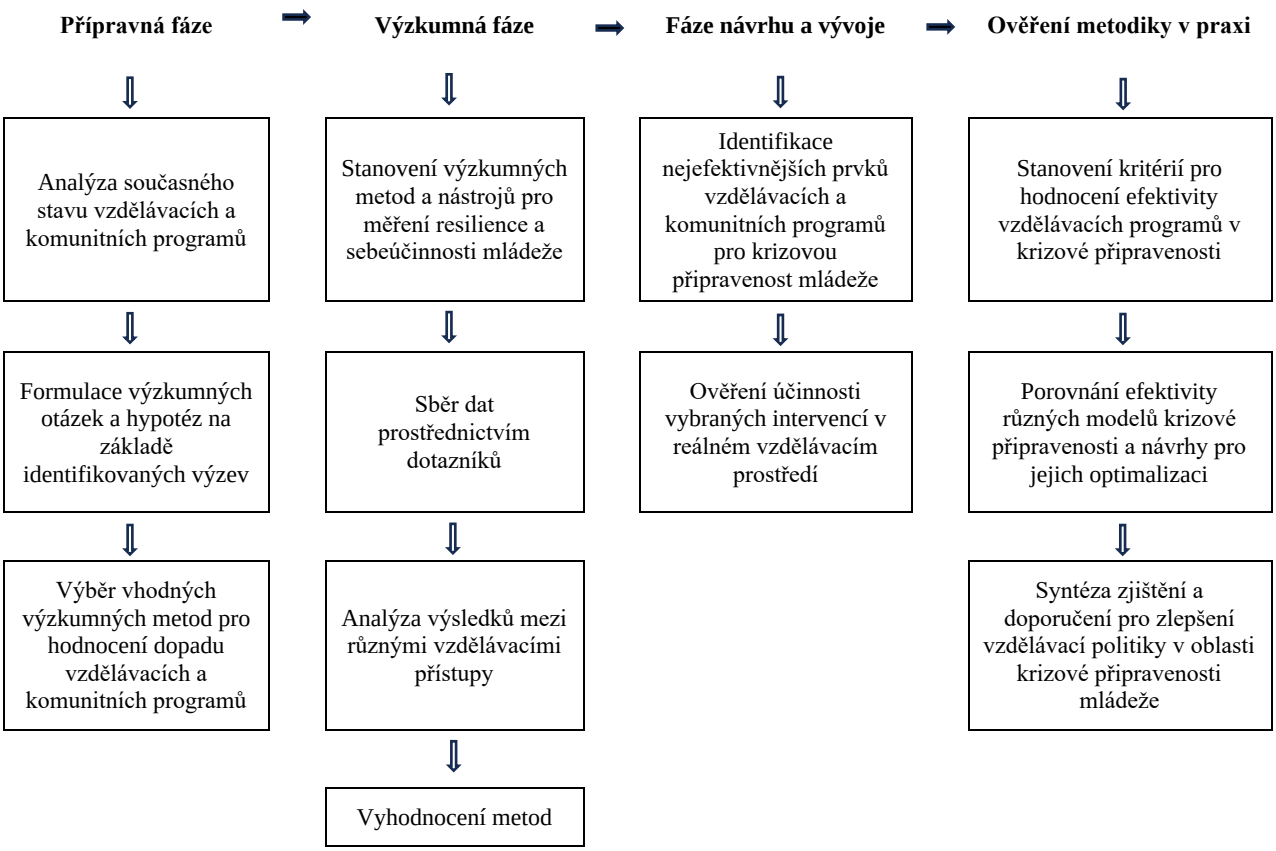

Zdroj: vlastní zpracování, 2025

V následující tabulce jsou popsány jednotlivé dílčí kroky pro každou uvedenou fázi pro tvorbu metodiky včetně detailního popisu těchto kroků, které odpovídají další struktuře této disertační práce.

Tabulka 06

Jednotlivé kroky fází a jejich popis

Název fáze	Jednotlivé kroky fáze	Detailní popis kroků pro každou fázi
Přípravná fáze	Zjištění aktuálního stavu	Přehled současných vzdělávacích a komunitních programů zaměřených na krizovou připravenost mládeže.
		Identifikace metod využívaných ve formálním a neformálním vzdělávání.
		Zhodnocení existujících přístupů k rozvoji sebeúčinnosti a resilience mládeže.
		Analýza legislativních dokumentů a strategických vzdělávacích plánů (např. Strategie 2030+).
	Příprava a definice výzkumných otázek	Definice hlavní výzkumné otázky a formulace doplňujících výzkumných otázek.
		Stanovení výběrového souboru respondentů (žáci 13–18 let, dospělí 19+).
		Návrh konceptu sběru dat a stanovení klíčových indikátorů měření.
	Pilotní studie a předvýzkum	Ověření srozumitelnosti a validity dotazníkového šetření.
		Identifikace potenciálních zkreslení a úprava výzkumného nástroje.
		Testování prvních reakcí respondentů na výzkumné otázky.
		Analýza předběžných dat a ověření relevance výzkumných hypotéz.
	Příprava metod sběru a měření dat	Výběr kvantitativních metod sběru dat.
		Stanovení indikátorů sebeúčinnosti a resilience na základě literatury.
		Definování kritérií hodnocení výstupů a ověření metodologického rámce výzkumu.
Výzkumná fáze	Definování vhodných metod a hodnotících technik	Výběr výzkumných metod (dotazníkové šetření).
	Sběr dat	Realizace dotazníkového šetření mezi žáky ZŠ a SŠ (13–18 let).
		Distribuce dotazníků mezi dospělé (rodiče, učitele, krizové pracovníky) pro analýzu mezigeneračního přenosu krizových kompetencí.
		Sběr dat prostřednictvím online formulářů a vybraných odborníků.
	Analýza dat	Statistická analýza kvantitativních dat (deskriptivní statistika).
		Interpretace vzorců chování a postojů mládeže ke krizové připravenosti.
	Vyhodnocení dat	Identifikace faktorů ovlivňujících úroveň krizové připravenosti mládeže.
		Vyhodnocení efektivity vzdělávacích metod a komunitních programů.
		Identifikace hlavních bariér a doporučení pro budoucí studie.
Fáze návrhu a vývoje intervenčního řešení	Návrh intervencí pro zlepšení krizové připravenosti mládeže	Formulace doporučení na základě výsledků výzkumu.
		Návrh modifikací školních kurikul a komunitních programů.
		Definování strategie implementace výsledků do praxe.

	Pilotní implementace doporučených vzdělávacích opatření	Otestování navržených vzdělávacích přístupů na vybraných školách.
		Zapojení pedagogů, krizových pracovníků a komunitních mentorů do pilotních intervencí.
		Evaluace účinnosti navržených opatření na základě zpětné vazby.
Fáze ověření metodiky v praxi	Ověření metodiky	Definice způsobu ověření účinnosti navržených vzdělávacích programů.
		Sběr zpětné vazby od účastníků pilotního testování.
	Vyhodnocení a závěry z pilotního testování	Analýza výstupů z ověřovací fáze.
		Formulace finálních doporučení pro vzdělávací politiku a krizové programy.
		Návrh praktických kroků pro další rozvoj a rozšíření osvědčených vzdělávacích metod.

Zdroj: vlastní zpracování, 2025.

Legislativní rámec, vycházející ze Zákona č. 130/2002 Sb., poskytl směrnice a základ pro realizaci tohoto výzkumu (Parlament ČR, 2002). Tento zákon definuje výzkum jako systematickou tvůrčí činnost zaměřenou na rozšiřování poznání a podporuje integraci teorie s praxí. V této disertační práci tento legislativní rámec slouží jako záruka odborného přístupu a dodržení vědeckých standardů.

Zákon č. 130/2002 Sb. zdůrazňuje význam validních a spolehlivých metod (Parlament ČR, 2002). Kvantitativní metoda přístupu zajišťuje důslednou analýzu dat a jejich interpretaci v rámci vzdělávacích programů a krizového řízení. Tento integrovaný přístup podtrhuje vědeckou hodnotu výzkumu a poskytuje základy pro formulaci konkrétních návrhů a doporučení ke zlepšení krizové připravenosti mládeže.

Metodologická část zahrnuje přehled použitých metod, etické aspekty výzkumu a závěrečné zhodnocení. Mezi hlavní metody použité v této práci patří analýza a syntéza, které jsou využity především v praktické části. Základní metodologický přístup, který tvoří jádro

Leadership
Innovation
Growth
Success

teoretické i praktické části, vychází ze zúčastněného dlouhodobého pozorování, osobních zkušeností a praxe ve vojenském i civilním prostředí.

Hlavní cíl, výzkumné otázky a hypotézy

Cílem této disertační práce je hloubkově analyzovat úroveň krizové připravenosti mládeže v České republice a identifikovat klíčové faktory, které přispívají k rozvoji schopností nezbytných pro zvládání mimořádných situací. Výzkum se zaměřuje na dvě zásadní kompetence a to sebeúčinnost (self-efficacy) a resilienci, které hrají klíčovou roli nejen při zvládání akutních krizí, ale i při dlouhodobé adaptaci na dynamické výzvy moderní společnosti. Tyto schopnosti jsou zvláště důležité v rostoucí komplexnosti globálních hrozeb, jako jsou možné přírodní katastrofy, pandemie, kybernetické útoky nebo šíření dezinformací (OECD, 2024; MŠMT, 2020).

Teoretická část práce vychází z analýzy legislativních předpisů, strategických dokumentů a odborné literatury zaměřené na krizovou připravenost. Součástí této analýzy jsou klíčové koncepční dokumenty, jako je Strategie 2030+, která zdůrazňuje význam propojení vzdělávacích přístupů s praktickými dovednostmi mládeže.

Empirická část práce se soustředí na dotazníkové šetření, které zahrnuje odpovědi žáků základních a středních škol z různých regionů České republiky. Tento výzkum poskytuje komplexní vhled do úrovně krizové připravenosti mládeže, jejich postojů, zkušeností a návrhů na zlepšení vzdělávacích a komunitních programů. Doplňující veřejný dotazník určený pro

dospělé (19+ let), který umožnil analyzovat také mezigenerační přenos krizových kompetencí a jeho vliv na rozvoj sebeúčinnosti mládeže.

Hlavní cíl

Hlavním cílem výzkumné části této práce je odpovědět na klíčovou otázku:

„Jak současné vzdělávací a komunitní programy ovlivňují rozvoj sebeúčinnosti (self-efficacy) a resilience mládeže, které jsou nezbytné pro zvládání krizových situací?“

Pro podrobnější analýzu jednotlivých aspektů krizové připravenosti mládeže byly formulovány následující výzkumné otázky.

Výzkumné Otázky

VO 1: Jak se různé vzdělávací přístupy liší v rozvoji sebeúčinnosti mládeže v kontextu krizové připravenosti?

- Zaměření: Srovnání formálních (školních) a neformálních vzdělávacích přístupů v oblasti krizové připravenosti a jejich vlivu na psychologickou odolnost mladých lidí.

VO 2: Jak komunitní aktivity a neformální vzdělávání přispívají k posilování resilience mladých lidí a jejich schopnosti zvládat krizové situace?

- Zaměření: Zkoumání vlivu zapojení do komunitních aktivit (např. dobrovolnictví, krizové workshopy, simulační cvičení) na schopnost mládeže adaptovat se na krizové situace.

VO 3: Jak praktická krizová cvičení ovlivňují schopnost mladých lidí efektivně reagovat na různé typy krizí?

- Zaměření: Analýza dopadu praktické výuky (např. simulační krizové situace, evakuační tréninky) na rozvoj reálných krizových dovedností mládeže.

VO 4: Jak lze propojit formální vzdělávání s komunitními aktivitami, aby se zvýšila celková efektivita krizové připravenosti mládeže?

- Zaměření: Identifikace synergických prvků mezi školním vzděláváním a komunitními programy s cílem vytvořit optimální vzdělávací model pro krizovou připravenost.

VO 5: Jaké konkrétní návrhy a úpravy mohou zlepšit stávající vzdělávací a komunitní programy krizové připravenosti, aby lépe odpovídaly potřebám mladé generace?

- Zaměření: Formulace inovací a doporučení pro zlepšení současných vzdělávacích a komunitních programů v kontextu dynamických potřeb mládeže.

Výzkumné Hypotézy

Hypotézy byly formulovány na základě teoretických poznatků a analýzy současných vzdělávacích přístupů. Každá hypotéza odpovídá jedné z výzkumných otázek a předpokládá specifické vztahy mezi klíčovými faktory krizové připravenosti mládeže.

- H1: Specifické vzdělávací programy zaměřené na krizovou připravenost zvyšují celkovou schopnost mládeže zvládat krizové situace.

Leadership
Innovation
Growth
Success

- H2: Komunitní aktivity zaměřené na rozvoj resilience zlepšují adaptabilitu mládeže a jejich připravenost na různé typy krizových situací.
- H3: Reálné krizové simulace ve vzdělávacích programech významně zvyšují schopnost mládeže aplikovat získané znalosti v praxi.
- H4: Spolupráce mezi komunitními a školními programy zvyšuje celkovou odolnost mládeže vůči krizovým situacím.
- H5: Inovativní vzdělávací nástroje, jako jsou digitální simulace a scénáře, zlepšují schopnost mládeže rychle a efektivně reagovat na krizové situace.

Tyto hypotézy reflektují klíčové oblasti výzkumu a slouží jako základ pro testování účinnosti současných vzdělávacích a komunitních přístupů. Výsledky této studie mohou přispět k vytvoření doporučení pro praxi, která zahrnují konkrétní návrhy na zlepšení stávajících programů a jejich efektivnější propojení s praktickými dovednostmi nezbytnými pro zvládání krizových situací.

Výběr výzkumné metody

Výběr kvantitativní metody byl motivován snahou o systematickou a objektivní analýzu krizové připravenosti mládeže. Kvantitativní přístup umožňuje měření a interpretaci statisticky relevantních údajů, čímž přispívá k hlubšímu porozumění zkoumaného jevu a identifikaci obecných trendů.

Použití kvantitativního dotazníkového šetření umožňuje získání širokého vzorku respondentů, což zvyšuje zobecnitelnost výsledků na cílovou populaci. Kvantitativní analýza

je zvláště přínosná pro identifikaci souvislostí mezi vzdělávacími programy, sebeúčinností a krizovou připraveností mládeže. Statistická analýza dat poskytuje empiricky podložené poznatky, které mohou sloužit jako podklad pro tvorbu vzdělávacích politik a preventivních programů v oblasti krizového řízení (OECD, 2023).

Důležitým prvkem výzkumu je také analýza vzdělávacího systému v Portugalsku, která umožňuje širší kontextualizaci výsledků a poskytuje pohled na efektivitu různých přístupů k rozvoji krizové připravenosti mládeže.

Kromě analýzy krizové připravenosti mládeže byl do výzkumu zařazen veřejný dotazník zaměřený na dospělé respondenty. Tento nástroj umožňuje hodnocení sebeúčinnosti a krizové připravenosti dospělých v pracovním i osobním životě a poskytuje vhled do mezigeneračního přenosu krizových kompetencí.

Zařazení této části výzkumu vychází z předpokladu, že rodiče, učitelé a další dospělí hrají klíčovou roli v procesu socializace a rozvoje krizových dovedností mládeže. Výzkumy naznačují, že úroveň krizové připravenosti dospělých ovlivňuje jejich výchovné strategie, přístup k rizikům a ochotu sdílet preventivní informace s dětmi.

Analýza dat z veřejného dotazníku umožňuje nejen srovnání mezi věkovými skupinami, ale také identifikaci faktorů ovlivňujících efektivitu přenosu krizových kompetencí mezi generacemi. Tento přístup odpovídá současným studiím, které zdůrazňují význam mezigenerační resilience jako klíčového faktoru krizové připravenosti na úrovni rodin a komunit.

Výsledky této části výzkumu poskytnou podklad pro formulaci cílených vzdělávacích programů a doporučení pro školy, rodiny a komunitní organizace. Smyslem je nejen posílit krizovou připravenost mládeže, ale také podpořit efektivnější vzdělávací strategie pro dospělé, které umožní lepší předávání klíčových kompetencí mladší generaci.

Empirická část

Tato kapitola prezentuje výsledky výzkumu zaměřeného na krizovou připravenost mládeže, přičemž se soustředí na sebeúčinnost (self-efficacy) a resilienci jako klíčové faktory ovlivňující schopnost zvládat mimořádné situace. Tento přístup zajišťuje propojení teoretické a praktické části práce, přičemž aplikované metody jsou vzájemně provázány za účelem poskytnout komplexní pohled na zkoumanou problematiku. Výsledky jsou prezentovány prostřednictvím tabulek, grafů a analytických závěrů.

Dotazníkové šetření je navrženo tak, aby nehodnotilo pouze současnou úroveň znalostí respondentů, ale aby rovněž identifikovalo nedostatky ve výuce, které se doporučují upravit. Tento přístup umožňuje nejen zmapovat stávající situaci ve vzdělávání zaměřeném na krizovou připravenost, ale také poskytnout cenné podklady pro úvahy o úpravách a zefektivnění vzdělávacích programů. Pro zajištění co největší objektivity výsledků je dotazník distribuován mezi respondenty z různých škol napříč Českou republikou, čímž se minimalizuje riziko zkreslení výsledků specifiky výuky na jednotlivých institucích. Zařazení respondentů z různých typů škol a rozdílných věkových skupin poskytuje komplexní obraz o celkovém stavu

vzdělávání v této oblasti. Tento přístup zajišťuje, že výsledky výzkumu budou reprezentativní a budou odrážet skutečný stav přípravy mládeže na mimořádné události a krizové situace.

Cílová skupina a výzkumný vzorek

Primární cílovou skupinu výzkumu tvoří žáci základních a středních škol ve věkovém rozmezí 13–18 let. Pro podrobnější analýzu rozvoje krizových dovedností byla definována podskupina 15–18 let, která umožňuje náhled na úrovně sebeúčinnosti a resilience v závislosti na věku a vzdělávacím prostředí.

Sekundární výzkumnou skupinu představují dospělí respondenti (19+ let), kteří byli osloveni prostřednictvím veřejného dotazníku. Jejich odpovědi umožňují analýzu mezigeneračního přenosu krizových kompetencí a jejich vlivu na krizovou připravenost mládeže. Tato analýza poskytuje vhled do vztahů mezi krizovými dovednostmi rodičů, pedagogů a mladých lidí, což umožňuje lépe pochopit faktory ovlivňující krizové chování v různých sociálních kontextech.

Předvýzkum

Účel a cíle předvýzkumu

Předvýzkum byl realizován jako přípravná fáze hlavního výzkumu s cílem ověřit srozumitelnost, efektivitu a vhodnost výzkumného nástroje, konkrétně dotazníkového šetření zaměřeného na analýzu krizové připravenosti mládeže.

Hlavní cíle předvýzkumu byly:

- Ověřit jasnost a srozumitelnost otázek v připraveném dotazníku.
- Identifikovat potenciální technické či metodické problémy.
- Získat první kvantitativní data pro úpravu výzkumné strategie.
- Validovat výzkumný nástroj před hlavní fází šetření.
- Ověření metodiky v praxi.

Předvýzkum rovněž umožnil identifikovat možné bariéry, jako jsou nejednoznačné otázky nebo technické problémy při distribuci dotazníku, a poskytl prostor pro jejich eliminaci před hlavním výzkumem.

Realizace předvýzkumu

Předvýzkum byl uskutečněn v měsíci listopadu roku 2024 na Základní škole v Jevíčku (Pardubický kraj) v rámci ověření metodiky v praxi dle programu „Český ochránce“, který byl navržen autorem této disertační práce. Analýza věkového rozložení respondentů ukazuje, že nejvíce účastníků patřilo do kategorie 13–15 let. Podrobné rozložení věkových skupin je znázorněno v Obrázku 97, (viz Příloha 1. Grafy předvýzkumu).“

Charakteristiky předvýzkumu:

- Počet respondentů: 165 žáků druhého stupně (6.–9. třída).
- Délka semináře: 5,5 hodiny.
- Sběr dat: Po ukončení praktické části programu.

- Formát dotazníků:
    - Elektronická verze (Google Forms)
    - Tištěná verze (pro eliminaci technických omezení školního prostředí)

Dotazník obsahoval kombinaci uzavřených otázek pro kvantitativní analýzu a otevřené otázky pro hlubší vhled do postojů žáků.

Bodové hodnocení a vyhodnocení dat

Pro hodnocení úrovně krizové připravenosti respondentů byla zavedena stupnice připravenosti, která je založena na celkovém bodovém skóre dosaženém v dotazníku. Tato stupnice umožňuje kategorizovat respondenty do tří úrovní připravenosti:

- Nízká připravenost: 0–9 bodů
- Střední připravenost: 10–19 bodů
- Vysoká připravenost: 20–29 bodů

Výběr těchto kategorií byl stanoven na základě maximálního dosažitelného skóre (29 bodů) a zohledňuje rovnoměrné rozdělení bodového rozsahu za účelem efektivní analýzy dat. Tato kategorizace odráží rozdílné úrovně krizové připravenosti mládeže a umožňuje identifikovat oblasti, kde je potřeba další intervence.

Odůvodnění kategorií

- Nízká připravenost (0–9 bodů): Respondenti v této kategorii vykazují velmi nízkou úroveň krizové připravenosti. Tato skupina vyžaduje cílené vzdělávací aktivity a intenzivnější podporu zaměřenou na základní krizové dovednosti.
- Střední připravenost (10–19 bodů): Tato kategorie zahrnuje respondenty s částečným povědomím a základními dovednostmi v oblasti krizové připravenosti. Tito jedinci mohou mít potenciál pro další rozvoj prostřednictvím strukturovaných vzdělávacích programů.
- Vysoká připravenost (20–29 bodů): Tato skupina představuje respondenty s vysokou úrovní připravenosti, kteří prokazují schopnost adekvátně reagovat na mimořádné situace. Jejich odpovědi naznačují silné teoretické znalosti a praktické dovednosti.

Význam kategorizace

Kategorizace skóre umožňuje nejen kvantitativní hodnocení krizové připravenosti, ale také detailní analýzu specifických oblastí, ve kterých jednotlivé skupiny potřebují zlepšení. Tento přístup je zásadní pro formulaci cílených doporučení pro zlepšení vzdělávacích programů a strategických iniciativ zaměřených na krizovou připravenost mládeže.

Při výběru respondentů pro předvýzkum se podařilo shromáždit genderově vyváženou skupinu (viz Obrázek 98, Příloha 1), ve které bylo zastoupeno 66 chlapců (47,5 %) a 73 dívek (52,5 %). Tento poměr zajišťuje rovnoměrné zastoupení obou pohlaví, což umožňuje objektivnější analýzu rozdílů v krizové připravenosti mezi chlapci a dívkami.

Graf (viz Obrázek 99, Příloha 1), znázorňuje geografické rozložení respondentů zapojených do předvýzkumu. Většina účastníků, konkrétně 138 respondentů (99 %), pocházela z Pardubického kraje (CZ053). Pouze 1 respondent (1 %) uvedl, že pochází z Ukrajiny.

Celkově lze konstatovat, že vzorek respondentů je převážně homogenní z hlediska regionálního původu, což umožňuje přesnější analýzu krizové připravenosti mládeže v tomto konkrétním regionu.

1. Úrovně připravenosti

Sebehodnocení připravenosti na nebezpečné situace

V rámci předvýzkumu bylo analyzováno, jak studenti subjektivně hodnotí svou připravenost na krizové situace. Cílem této části bylo identifikovat míru jistoty, s jakou jsou mladí lidé schopni reagovat v případě mimořádné situace. Výsledky ukázaly, že většina studentů hodnotí svou krizovou připravenost jako nedostatečnou nebo pouze částečnou. Graf (viz Obrázek 100, Příloha 1), znázorňuje rozložení odpovědí na otázku: „Jak moc se cítíte být připraveni na nebezpečné situace?“.

Z celkového počtu respondentů 49 % (68 studentů) uvedlo, že se cítí pouze "trochu připraveni", což naznačuje částečnou znalost krizových opatření, ale nejistotu v jejich aplikaci. Dalších 27 % (38 studentů) odpovědělo, že mají jen "malou představu" o tom, jak by měli v krizové situaci jednat, což ukazuje na nízkou úroveň praktické připravenosti a absenci metodických postupů, které by studentům pomohly reagovat efektivně. O něco vyšší úroveň

jistoty deklarovalo 17 % respondentů (24 studentů), kteří se označili jako "dobře připraveni", což ukazuje na menší část mladých lidí, kteří si věří ve své schopnosti zvládnout mimořádnou situaci. Pouze 4 % respondentů (5 studentů) se označilo jako "velmi dobře připravených", což naznačuje, že jen malá část mládeže má vysokou míru krizové připravenosti. Naopak 3 % (4 studenti) uvedli, že nejsou připraveni vůbec, což představuje nejzranitelnější skupinu, která by v případě krizové situace mohla být nejvíce ohrožena.

Celkové výsledky ukazují, že pouze 21 % studentů (součet odpovědí „dobře“ a „velmi dobře připravených“) považuje svou krizovou připravenost za dostatečnou, zatímco 76 % respondentů hodnotí svou připravenost jako nízkou až střední. Tento trend naznačuje, že studenti sice vnímají krizové scénáře jako potenciálně nebezpečné, avšak jejich znalosti a dovednosti nejsou dostatečně rozvinuté k tomu, aby se cítili jistě. Tento stav je částečně dán absencí praktického nácviku krizových situací, které by studentům umožnily osvojit si nejen teoretické znalosti, ale také konkrétní dovednosti pro zvládání mimořádných událostí.

Výsledky této části výzkumu ukazují na důležitost intenzivnějšího začlenění krizové připravenosti do vzdělávacích programů, a to nejen formou teoretické výuky, ale především prostřednictvím praktických cvičení, simulací a interaktivních vzdělávacích metod. Nedostatečná míra sebedůvěry studentů v krizových situacích naznačuje, že současné vzdělávací programy nejsou dostatečně efektivní ve zvyšování krizové odolnosti mládeže. Tato zjištění potvrzují potřebu úprav a optimalizace stávajících vzdělávacích programů zaměřených na krizovou připravenost, aby reflektovaly nejen znalostní aspekty, ale i praktické schopnosti studentů.

2. Zdroje informovanosti

Zdroj krizových informací mládeže: Role internetu, školy a rodiny

Znalost krizové připravenosti je klíčovým faktorem ovlivňujícím schopnost jednotlivce reagovat na mimořádné situace. Výsledky předvýzkumu ukazují (viz Obrázek 101, Příloha 1), že nejčastějším zdrojem krizových informací je internet, který uvedlo 60 respondentů (43 %). Tento trend potvrzuje rostoucí závislost mladé generace na digitálních médiích, což zvyšuje riziko přijímání neověřených nebo zkreslených informací.

Druhým nejčastěji uváděným zdrojem je škola (39 respondentů, 28 %), což dokládá význam formálního vzdělávání, avšak současně poukazuje na potřebu efektivnějšího zapojení školních programů do krizového vzdělávání. Rodinu jako hlavní zdroj informací označilo 25 respondentů (18 %), což naznačuje omezený přenos krizových znalostí mezi generacemi. Méně často respondenti uváděli kamarády (8 respondentů, 6 %) a jiné zdroje (7 respondentů, 5 %), což ukazuje na nižší význam neformálních sociálních interakcí v této oblasti.

Převaha internetu jako hlavního zdroje informací poukazuje na potřebu posílení mediální a digitální gramotnosti, aby mládež uměla rozlišovat důvěryhodné zdroje od dezinformací. Relativně nízký podíl školního vzdělávání v této oblasti naznačuje, že současné vzdělávací strategie nejsou dostatečně efektivní, a je nezbytné je doplnit o interaktivní formy výuky, například krizové simulace.

Nízká míra přenosu znalostí mezi generacemi ukazuje na nedostatečné mezigenerační vzdělávání, které je posíleno prostřednictvím komunitních programů. Celkově tato zjištění potvrzují potřebu rozšíření a zkvalitnění vzdělávacích strategií zaměřených na krizovou připravenost mládeže, včetně propojení digitálních nástrojů s formálním vzděláváním.

3. Hlavní zdroje informací

Hlavní zdroje informací pro krizovou připravenost mládeže

Znalost krizové připravenosti je ovlivněna dostupností a kvalitou informací, které mládež získává. Graf (viz Obrázek 102, Příloha 1), ukazuje, že největší část respondentů (71 osob, 51 %) čerpá informace mimo školní prostředí, což naznačuje dominanci neformálního vzdělávání a samostatného vyhledávání informací, například prostřednictvím internetu, rodiny nebo komunitních programů.

Školní vzdělávání označilo jako hlavní zdroj krizových informací 56 respondentů (40 %), což potvrzuje jeho významnou, avšak ne dominantní roli v této oblasti. Naopak 12 respondentů (9 %) uvedlo, že žádné informace o krizové připravenosti nevyhledávají, což naznačuje potenciální deficit v informovanosti a nízkou motivaci některých jedinců k získávání těchto znalostí.

Převaha neformálních zdrojů naznačuje potřebu propojení formálního vzdělávání s komunitními a digitálními zdroji, které mohou poskytnout širší spektrum informací a praktických zkušeností. Nízký podíl respondentů, kteří aktivně vyhledávají krizové informace,

zdůrazňuje nutnost zlepšení motivace mládeže k získávání těchto znalostí, například prostřednictvím interaktivních vzdělávacích metod, jako jsou simulace, workshopy nebo gamifikované výukové platformy.

Tato zjištění potvrzují význam vícekanálového přístupu k výuce krizové připravenosti, který by umožnil efektivnější rozvoj klíčových kompetencí mládeže a zajistil lepší schopnost reakce na mimořádné situace.

4. Překážky v přípravě na nebezpečné situace

Připravenost studentů na nebezpečné situace

Schopnost studentů reagovat na krizové situace je závislá nejen na dostupnosti informací, ale i na způsobu jejich předávání a praktickém nácviku dovedností. Graf (viz Obrázek 103) ukazuje, jaké faktory by respondentům nejvíce pomohly v jejich přípravě.

Nejčastější odpovědí bylo, že by uvítali více vysvětlení od dospělých o tom, jak se připravit na nebezpečné situace (51 odpovědí). To naznačuje, že studenti považují roli učitelů, rodičů a dalších autorit za klíčovou v procesu krizového vzdělávání.

Druhým nejčastějším faktorem byla potřeba většího množství informací o tom, co dělat v nebezpečí (43 odpovědí). To poukazuje na nedostatek dostupných nebo srozumitelných materiálů o krizové připravenosti.

Dalších 32 respondentů uvedlo, že by potřebovali více času na dohledání informací a osobní přípravu. To může souviset s celkovou vytížeností studentů a omezenou dostupností výukových zdrojů k této problematice.

Pouze 13 respondentů by se chtělo naučit lépe používat některé důležité nástroje, například mobilní telefon v krizových situacích. I když se jedná o nejméně frekventovanou odpověď, její význam nelze podceňovat, zejména v rámci moderních technologií a digitální gramotnosti.

Celkové výsledky ukazují, že studenti preferují kombinaci teoretického vzdělávání s praktickými ukázkami a aktivním zapojením dospělých do procesu přípravy. Zlepšení krizového vzdělávání by tedy mělo zahrnovat jak přímou edukaci ze strany učitelů a rodičů, tak i dostupnější materiály a možnosti praktického nácviku.

5. Znalost plánů školy pro nebezpečné situace

Povědomí studentů o krizovém plánu školy

Povědomí studentů o existenci krizového plánu jejich školy je klíčovým faktorem ovlivňujícím jejich schopnost adekvátně reagovat na mimořádné situace. Graf (viz Obrázek 104, Příloha 1), ukazuje, že většina respondentů (72 osob, 52 %) ví o existenci krizového plánu, ale nezná jeho obsah. To naznačuje, že přestože školy formálně disponují bezpečnostními protokoly, jejich komunikace směrem k žákům je nedostatečná.

Pouze 16 respondentů (12 %) uvedlo, že krizový plán znají, což potvrzuje nízkou míru obeznámenosti studentů s bezpečnostními opatřeními. Naopak 51 respondentů (36 %) nemá o krizovém plánu žádné informace, což poukazuje na významný deficit v oblasti krizové osvěty v rámci školního vzdělávání.

Získaná data potvrzují, že existence krizového plánu není sama o sobě dostatečná, pokud není efektivně komunikována a studenti si nejsou vědomi konkrétních postupů v případě mimořádné události.

Nízký počet studentů, kteří mají detailní znalost krizového plánu, naznačuje potřebu praktických výukových metod, například simulačních cvičení a pravidelných bezpečnostních školení. Skutečnost, že téměř třetina respondentů vůbec neví o existenci krizového plánu, signalizuje nutnost intenzivnější komunikace ze strany školního managementu, včetně integrace krizového vzdělávání do školních osnov.

Efektivnější krizová připravenost vyžaduje propojení teorie s praktickými zkušenostmi, aby studenti nejen věděli o existenci bezpečnostních opatření, ale také je byli schopni v reálných situacích aplikovat.

6. Doporučení pro zlepšení plánů pro nebezpečné situace

Návrhy studentů na změnu krizového plánu školy

Efektivita školního krizového plánu závisí nejen na jeho existenci, ale také na míře zapojení studentů do jeho tvorby a implementace. Graf (viz Obrázek 105, Příloha 1), ukazuje,

že naprostá většina respondentů (128 osob, 92 %) nevyjádřila potřebu jakýchkoliv změn, což může signalizovat buď nízkou úroveň povědomí o obsahu krizového plánu, nebo relativní spokojenost se současnými opatřeními.

Pouze 4 studenti (3 %) doporučili zvýšení prevence a dostupnosti informací, což ukazuje na uvědomění si významu krizové osvěty. Další 3 respondenti (2 %) zdůraznili potřebu zařazení výuky sebeobrany jako součásti školního plánu, což naznačuje zájem o praktické dovednosti související s osobní bezpečností. Jednotlivé návrhy zahrnovaly také změny ve výukovém plánu (1 %), zvýšení bezpečnosti školy (1 %) nebo zavedení atraktivnějších forem výuky krizové připravenosti (1 %).

Nízký počet aktivních návrhů naznačuje, že studenti nejsou vedeni k participaci na tvorbě krizových opatření a často nevnímají možnost aktivně ovlivnit bezpečnostní strategie školy. Tento jev je důsledkem absence interaktivních vzdělávacích metod, které by studenty zapojily do procesu krizového plánování.

Zájem o prevenci a sebeobranu potvrzuje potřebu rozšíření praktických dovedností v oblasti krizového vzdělávání. Studenti, kteří navrhli tato opatření, pravděpodobně vnímají nedostatky v současném přístupu školy k bezpečnosti a projevují zájem o konkrétní znalosti a schopnosti, které by mohli využít v reálných situacích.

7. Sebehodnocení připravenosti na nebezpečné situace

Graf (viz Obrázek 106, Příloha 1), znázorňuje odpovědi respondentů na otázku týkající se jejich sebehodnocení připravenosti na krizové situace. Největší podíl respondentů (50 studentů, 36 %) uvedl, že si není jistý, jak by krizovou situaci zvládl, což naznačuje nejistotu ohledně vlastních schopností efektivně reagovat v mimořádných situacích. Druhou nejpočetnější skupinu tvoří 48 respondentů (35 %), kteří vyjádřili určitou míru jistoty, avšak stále si nejsou plně jisti svou připraveností. Pouze 24 studentů (17 %) se cítí dostatečně jistě ve svých schopnostech zvládat krizové situace, zatímco 9 respondentů (6 %) uvedlo, že se cítí velmi jistě. Nejnižší podíl respondentů (8 studentů, 6 %) uvedl, že si nevěří vůbec, což reflektuje skupinu s nejvyšší pravděpodobností pasivního či neadekvátního jednání v případě krizové situace.

Získané výsledky naznačují, že většina respondentů (celkem 71 %, součet odpovědí „nejsem si jistý“ a „mám určitou míru jistoty“) vykazuje nízkou až střední úroveň sebedůvěry v krizových situacích, což může souviset s absencí praktických zkušeností nebo nízkou mírou sebeúčinnosti v rozhodovacích procesech spojených s mimořádnými událostmi. Dominance odpovědí indikujících nejistotu ve vlastní připravenosti poukazuje na skutečnost, že teoretická výuka o krizové připravenosti nemusí být dostatečná pro dosažení optimální úrovně kompetencí nezbytných k efektivnímu jednání. Tento stav je způsoben absencí praktických výukových metod, interaktivních simulací krizových situací nebo nízkou mírou začlenění krizového vzdělávání do školních programů.

Významný podíl respondentů, kteří si nejsou jistí nebo si vůbec nevěří (celkem 58 studentů, 42 %), zdůrazňuje potřebu efektivnějších vzdělávacích intervencí, které by umožnily získání praktických dovedností prostřednictvím simulačních metod, modelových krizových scénářů a interaktivního vzdělávání. Nízké procento studentů s vysokou mírou jistoty ve vlastní připravenosti naznačuje, že pouze malá část respondentů měla možnost získat relevantní zkušenosti prostřednictvím krizových cvičení, praktických tréninků nebo jiných forem neformálního vzdělávání. Tito respondenti mohou sloužit jako model pro identifikaci faktorů podporujících rozvoj krizových kompetencí, přičemž klíčovou roli může hrát přímá zkušenost s krizovým managementem, aktivní účast v komunitních bezpečnostních programech nebo osobní angažovanost v aktivitách zaměřených na prevenci a zvládání krizových situací.

8. Osobní zkušenost

Osobní zkušenost studentů s nebezpečnou situací

Graf (viz Obrázek 107, Příloha 1), znázorňuje odpovědi respondentů na otázku týkající se jejich osobní zkušenosti s nebezpečnou situací. Výsledky ukazují, že 45 respondentů (32 %) uvedlo, že se s takovou situací již setkali, zatímco 94 respondentů (68 %) odpovědělo, že žádnou nebezpečnou situaci nezažili. Tento poměr naznačuje, že přibližně třetina studentů má přímou zkušenost s krizovým nebo potenciálně nebezpečným scénářem, což může významně ovlivnit jejich vnímání krizové připravenosti a schopnost efektivně reagovat v obdobných situacích.

Zjištění, že většina respondentů (68 %) se s žádnou nebezpečnou situací dosud nesetkala, naznačuje, že pro tuto skupinu zůstává krizová připravenost spíše teoretickým konceptem než reálnou potřebou. Absence osobní zkušenosti může omezovat schopnost studentů adekvátně vyhodnocovat rizika a volit vhodné strategie jednání v kritických momentech. Tento faktor je klíčový zejména při hodnocení efektivity vzdělávacích programů zaměřených na krizové řízení, neboť poukazuje na skutečnost, že velká část studentů se spoléhá primárně na teoretické znalosti, které nemusí být v reálných situacích dostatečně aplikovatelné.

Významný podíl respondentů s přímou zkušeností s krizovou situací naznačuje, že nebezpečné situace nejsou pro mladou populaci ojedinělým jevem. Tito studenti mohou mít odlišné postoje ke krizové připravenosti a jejich vnímání osobní bezpečnosti je často ovlivněno konkrétními prožitky. Zkušenost s nebezpečnou situací může přispět k lepšímu porozumění rizikům a rozvoji rozhodovacích schopností potřebných pro adekvátní reakci v krizových situacích. Naproti tomu studenti, kteří se s podobnými situacemi nesetkali, mohou mít nižší motivaci osvojit si krizové dovednosti. Pravděpodobně vnímají riziko jako vzdálené nebo irelevantní pro svůj každodenní život, což může vést k podcenění významu preventivních opatření. Tento fenomén podporují i předchozí zjištění, podle nichž většina respondentů nevěděla, jak by v krizové situaci reagovala, a pouze malá část studentů si byla svou připraveností jistá.

Vliv osobní zkušenosti s nebezpečnou situací na vnímání krizové připravenosti

Graf (viz Obrázek 108, Příloha 1), znázorňuje odpovědi respondentů na otázku, zda jejich osobní zkušenost s nebezpečnou situací ovlivnila jejich vnímání krizové připravenosti. Výsledky ukazují, že 95 respondentů (68 %) uvedlo, že nikdy nezažili situaci, kterou by považovali za nebezpečnou, což potvrzuje předchozí zjištění o nízké míře osobní zkušenosti studentů s krizovými scénáři. Z těch, kteří již nebezpečnou situaci zažili, 37 respondentů (27 %) uvedlo, že tato zkušenost ovlivnila jejich vnímání připravenosti, což naznačuje, že prožité situace mohou mít významný dopad na postoj studentů k bezpečnosti a ochotu se na podobné situace lépe připravit. Naopak 7 respondentů (5 %) uvedlo, že jejich zkušenost neměla žádný vliv na jejich vnímání krizové připravenosti, což může znamenat, že situaci nepovažovali za natolik závažnou, aby změnila jejich přístup k osobní bezpečnosti.

Převaha studentů, kteří nikdy nezažili nebezpečnou situaci, potvrzuje, že pro většinu respondentů zůstává krizová připravenost spíše teoretickým konceptem než reálnou zkušeností. Tento fakt může ovlivnit jejich motivaci osvojit si krizové dovednosti, protože bez osobního zážitku mohou studenti vnímat rizika jako méně relevantní. Nedostatek přímé zkušenosti může také vysvětlovat, proč se mnoho studentů necítí jistých ve své schopnosti reagovat v krizových situacích, jak ukazují dřívější výsledky.

Na druhé straně výrazný vliv osobní zkušenosti na vnímání krizové připravenosti u více než čtvrtiny studentů potvrzuje hypotézu, že individuální zážitky hrají klíčovou roli v tom, jak vážně mladí lidé přistupují k prevenci a bezpečnostním opatřením. Studenti, kteří zažili

nebezpečnou situaci a byli jí ovlivněni, si mohou více uvědomovat důležitost krizové připravenosti a být motivováni k získání dalších znalostí a dovedností. Naopak malá skupina studentů, kteří uvedli, že jejich zkušenost jejich pohled neovlivnila, může naznačovat, že někteří žáci vnímají nebezpečné situace jako izolované a nahodilé události, které nevyžadují systematickou přípravu. Tento postoj může souviset s faktory, jako je osobní resilience, vnímaná míra kontroly nad situací nebo přístup k podpůrným zdrojům, které jim umožnily situaci zvládnout bez dlouhodobého dopadu na jejich vnímání bezpečnosti.

Celkové skóre připravenosti

Graf (viz Obrázek 109, Příloha 1), znázorňuje celkovou úroveň připravenosti respondentů na nebezpečné situace na základě souhrnné analýzy jednotlivých odpovědí v dotazníkovém šetření. Výsledky ukazují, že většina respondentů spadá do kategorie střední připravenosti (74 studentů, 53 %), což naznačuje, že mají určité povědomí o krizových situacích a základní znalosti potřebné k reakci, ale stále mohou postrádat praktické dovednosti nebo hlubší porozumění krizovému řízení. Další významnou skupinu tvoří 65 studentů (47 %), kteří byli zařazeni do kategorie nízké připravenosti, což naznačuje, že se necítí dostatečně jistí, pokud by se ocitli v nebezpečné situaci, nebo nemají dostatek informací k tomu, aby adekvátně reagovali. Pozoruhodné je, že žádný respondent nebyl zařazen do kategorie vysoké připravenosti, což znamená, že v rámci tohoto vzorku nebyla identifikována skupina studentů, kteří by vykazovali komplexní znalosti a jistotu v krizové připravenosti. Tento výsledek naznačuje, že stávající vzdělávací metody a programy zaměřené na krizovou připravenost

nejsou dostatečně efektivní v tom, aby studentům poskytly vysokou úroveň jistoty a kompetence v této oblasti.

Převaha studentů ve střední a nízké kategorii připravenosti potvrzuje, že většina mládeže nemá dostatečnou úroveň znalostí a dovedností k tomu, aby se cítila plně připravena na krizové situace. To odpovídá i předchozím zjištěním, která ukazují na vysokou míru nejistoty u studentů v otázce krizové reakce. Zjištění, že žádný student nedosáhl vysoké úrovně připravenosti, naznačuje systémový nedostatek v přístupu k výuce krizové připravenosti. Tento výsledek je způsoben absencí praktických cvičení, nízkou dostupností výukových materiálů nebo nedostatečným zaměřením na krizovou prevenci ve vzdělávacím systému. Je možné, že studenti vnímají krizovou připravenost jako okrajové téma, které není dostatečně integrováno do jejich běžného vzdělávání. Nerovnoměrné rozložení mezi střední a nízkou úrovní připravenosti naznačuje, že část studentů má určité znalosti, ale tyto znalosti nejsou dostatečně upevněné nebo prakticky ověřené, což jim brání v dosažení vyšší míry jistoty v krizových situacích.

Klíčové poznatky předvýzkumu

Předvýzkum byl realizován pro dosažení ověření srozumitelnosti a efektivity výzkumného nástroje, identifikovat hlavní trendy v oblasti krizové připravenosti mládeže a získat první empirická data jako základ pro hlavní fázi výzkumu. Výsledky ukázaly, že většina studentů vnímá svou připravenost na krizové situace jako nízkou až střední, přičemž pouze malá část respondentů se cítí být skutečně připravena. Tento stav se odráží v jejich

sebehodnocení i celkovém skóre připravenosti. Studenti nejčastěji čerpají informace o krizové připravenosti ze školního vzdělávání a internetu. Ukázalo se, že mnozí nemají detailní povědomí o existujících krizových plánech školy, což naznačuje prostor pro zlepšení informovanosti i praktické výuky.

Dalším významným zjištěním je vliv osobní zkušenosti na vnímání krizové připravenosti. Studenti, kteří již zažili nebezpečnou situaci, ji častěji reflektovali jako faktor ovlivňující jejich postoj k bezpečnosti a ochotu se na podobné situace lépe připravit. Naopak u studentů, kteří krizovou situaci dosud nezažili, bylo patrné nižší povědomí o významu krizové prevence a aktivního přístupu k vlastní bezpečnosti. Celkové skóre připravenosti respondentů potvrdilo nerovnoměrné rozložení znalostí a dovedností. Zatímco část studentů spadá do kategorie střední připravenosti, stále významná skupina vykazuje nízkou úroveň kompetencí v krizové reakci. Žádný respondent nebyl klasifikován jako vysoce připravený, což potvrzuje, že současný vzdělávací systém neposkytuje studentům dostatečné nástroje k dosažení vysoké úrovně krizové připravenosti.

Předvýzkum splnil svůj hlavní účel, tedy ověření výzkumného nástroje a identifikaci klíčových trendů, které budou dále zkoumány v hlavní fázi výzkumu. Na základě získaných dat bylo možné zpřesnit formulaci hypotéz a přizpůsobit metodologii tak, aby reflektovala nejdůležitější oblasti krizové připravenosti mládeže. Výsledky naznačují několik klíčových oblastí, které budou v hlavním výzkumu podrobněji analyzovány: vztah mezi osobní zkušeností s krizovou situací a vnímanou připraveností, efektivita současných školních a komunitních programů zaměřených na krizovou připravenost, možnosti integrace inovativních metod, jako

jsou simulace krizových situací nebo digitální výukové nástroje, a potenciál spolupráce mezi školními institucemi a komunitními iniciativami ke zvýšení celkové odolnosti mládeže.

Na základě poznatků z předvýzkumu byly upřesněny výzkumné hypotézy, metodologie a výběr respondentů pro hlavní fázi výzkumu. Zatímco předvýzkum se zaměřoval na validaci nástroje a prvotní mapování krizové připravenosti mládeže, hlavní výzkum se soustředí na hlubší analýzu faktorů ovlivňujících krizovou připravenost, sebedůvěru a zdroje informací. V této navazující kapitole jsou detailně popsány výzkumné otázky, použitá metodologie, výběr vzorku a analytické postupy.

HLAVNÍ FÁZE VÝZKUMU

Cíl výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření bylo zhodnotit úroveň připravenosti mládeže na krizové situace a mimořádné události a identifikovat faktory, které tuto připravenost ovlivňují. Na základě výsledků předvýzkumu bylo hlavní výzkumné šetření koncipováno tak, aby umožnilo získání dat od různých věkových skupin a typů vzdělávacích institucí, přičemž součástí výzkumu bylo i zařazení mezinárodního kontextu prostřednictvím dat z Portugalska. Hlavní výzkumné otázky byly formulovány v zájmu získat empirická data nezbytná pro testování stanovených hypotéz. Sběr dat hlavní fáze výzkumu probíhal od prosince 2024 do února 2025.

Výzkumná metoda

Výzkumné šetření bylo realizováno prostřednictvím kvantitativní metodologie, konkrétně standardizovaného dotazníkového šetření. Tato metoda byla zvolena vzhledem ke své schopnosti oslovit široké spektrum respondentů a umožnit statistickou analýzu vztahů mezi jednotlivými faktory ovlivňujícími krizovou připravenost mládeže.

Dotazníkové šetření bylo navrženo tak, aby umožnilo:

- Získání kvantifikovatelných dat o úrovni připravenosti mládeže na krizové situace.
- Identifikaci klíčových vzdělávacích deficitů v oblasti krizové připravenosti.
- Analýzu vlivu různých zdrojů informací na vnímání a úroveň znalostí krizové připravenosti.
- Analýza dat z různých typů škol a věkových kategorií.

Data z Portugalska jsou zobrazena v přílohách a bez provedení přímého srovnání či komparativní analýzy, neboť cílem výzkumu není identifikace rozdílů mezi zeměmi, ale pouze ilustrace kontextu krizové připravenosti mládeže a resilience dospělých.

Výběr respondentů a charakteristika vzorku

Výběrový soubor byl koncipován tak, aby reflektoval různorodé vzdělávací prostředí a zahrnoval žáky druhého stupně základních škol, studenty středních odborných škol a učilišť, dospělé respondenty a odborníky na bezpečnost. Struktura respondentů je detailně znázorněna

v Tabulce č. 06, která poskytuje přehled o jednotlivých kategoriích účastníků výzkumného šetření.

Data z Portugalska byla shromážděna stejnou metodologií a na základě identické dotazníkové struktury jako v České republice. Ve výzkumu však nejsou použita pro přímé srovnání mezi zeměmi, ale pouze pro zobrazení dat v mezinárodním kontextu.

Tabulka 06

Seznam kategorie respondentů

Kategorie respondentů	**Počet respondentů**
Pilotní sběr a předvýzkum	139
Žáci základních škol II. stupně	321
Respondenti ze zahraničí (II. stupeň)	84
Studenti středních odborných škol a učilišť	92
Dospělí (19+) odborníci v oboru	8
Dospělí ze zahraničí (19+) odborníci v oboru	7
Dospělí respondenti (19+ let) veřejný dotazník	90
Celkem	741

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Konstrukce dotazníku a sběr dat

Tvorba dotazníků byla realizována s důrazem na validitu, reliabilitu a možnost jasného zobrazení dat. V rámci výzkumného šetření byly navrženy tři typy dotazníků odpovídající věkovým kategoriím a zaměření výzkumu. Dotazníky byly strukturovány tak, aby zachycovaly

klíčové aspekty krizové připravenosti, reflektovaly reálné situace a umožnily kvantitativní analýzu dat.

Dotazník určený pro žáky druhého stupně základních škol byl sestaven za účelem zjištění úrovně jejich znalostí a vnímání krizových situací. Obsahoval uzavřené otázky mapující základní povědomí o krizové připravenosti, schopnost identifikovat rizika a způsoby získávání informací o krizových situacích. Respondenti subjektivně hodnotili svou připravenost na mimořádné události, faktory, které by mohly zvýšit jejich připravenost, a vnímání stávajících opatření ve školním prostředí. Významná část dotazníku byla věnována zdrojům informací o krizové připravenosti a znalostem školních krizových plánů.

Dotazník pro studenty středních škol byl navržen v zájmu podrobněji zmapovat krizovou připravenost, schopnost zvládat stresové situace a subjektivní vnímání vlastních kompetencí. Použitím Likertovy škály bylo možné zaznamenat, jak studenti hodnotí své schopnosti zachovat klid, přijímat rozhodnutí pod tlakem a efektivně komunikovat v krizových podmínkách. Dotazník se dále zaměřoval na zkušenosti s krizovými simulacemi a školeními a na způsoby získávání informací o krizové připravenosti. Respondenti rovněž reflektovali vlastní postoje k existujícím bezpečnostním opatřením a možnostem jejich zlepšení.

Třetí dotazník byl vytvořen pro dospělé respondenty a odborníky z oblasti krizového řízení, bezpečnostních složek a vzdělávání. Zaměřoval se na vnímání krizové připravenosti v osobním i profesním životě, přenos pracovních zkušeností do rodinného krizového řízení, plánování bezpečnostních opatření a týmovou spolupráci při řešení krizových situací. Součástí

dotazníku byly také otázky hodnotící vnímání krizové připravenosti v širším společenském kontextu a možnosti jejího zlepšení.

Zvláštní kategorie dotazníku byla určena odborníkům s dlouholetou praxí v oblasti krizového řízení. Tento nástroj umožnil shromáždit jejich zkušenosti s efektivními strategiemi zvládání krizových situací a jejich hodnocení existujících přístupů. Získaná data přispívají k hlubšímu porozumění současnému stavu krizové připravenosti a identifikaci oblastí, které by mohly být dále rozvíjeny.

Sběr dat probíhal prostřednictvím online dotazníků distribuovaných školám, komunitním centrům a odborným organizacím. Výběr respondentů byl proveden s ohledem na zachycení různých úrovní zkušeností a znalostí v oblasti krizové připravenosti. Výsledky jsou prezentovány tak, aby jasně zobrazovaly fakta týkající se krizové připravenosti jednotlivých skupin, bez provádění srovnávací analýzy mezi nimi.

Význam kategorizace

Kategorizace skóre umožňuje kvantifikaci úrovně krizové připravenosti mládeže a identifikaci oblastí, ve kterých se projevují rozdíly v úrovni znalostí a dovedností. Tento přístup slouží k popisu aktuální situace a poskytuje podklad pro další analýzu faktorů ovlivňujících připravenost. Zjištěné skutečnosti mohou být využity k optimalizaci vzdělávacích programů a strategických opatření zaměřených na krizovou připravenost.

Leadership
Innovation
Growth
Success

Výzkumné otázky a hypotézy

Tabulka 07, obsahuje přehled hlavních výzkumných otázek a odpovídajících hypotéz, které vycházejí z teoretického rámce a výsledků předvýzkumu. Tyto otázky se zaměřují na různé aspekty krizové připravenosti mládeže, včetně efektivity vzdělávacích programů, významu komunitních aktivit a dopadu praktických krizových simulací. Hypotézy byly formulovány za účelem ověření předpokládaných vztahů mezi vzdělávacími přístupy a úrovní připravenosti respondentů. Výsledky hlavního výzkumného šetření slouží k jejich ověření a identifikaci klíčových faktorů ovlivňujících krizovou připravenost mládeže.

Tabulka 07

Výzkumné otázky a Hypotézy

Výzkumná otázka (VO)	**Hypotéza (H)**
VO1: Jak se různé vzdělávací přístupy liší v rozvoji sebeúčinnosti mládeže v kontextu krizové připravenosti?	H1: Specifické vzdělávací programy zaměřené na krizovou připravenost zvyšují celkovou schopnost mládeže zvládat krizové situace.
VO2: Jak komunitní aktivity a neformální vzdělávání přispívají k posilování resilience mladých lidí?	H2: Komunitní aktivity zaměřené na rozvoj resilience zlepšují adaptabilitu mládeže a jejich připravenost na různé typy krizových situací.
VO3: Jak praktická krizová cvičení ovlivňují schopnost mladých lidí efektivně reagovat na krizové situace?	H3: Reálné krizové simulace ve vzdělávacích programech významně zvyšují schopnost mládeže aplikovat získané znalosti v praxi.
VO4: Jak lze propojit formální vzdělávání s komunitními aktivitami pro zvýšení efektivity krizové připravenosti mládeže?	H4: Spolupráce mezi komunitními a školními programy zvyšuje celkovou odolnost mládeže vůči krizovým situacím.

VO5: Jaké konkrétní návrhy a úpravy mohou zlepšit stávající vzdělávací a komunitní programy krizové připravenosti, aby lépe odpovídaly potřebám mladé generace?	H5: Inovativní vzdělávací nástroje, jako jsou digitální simulace a scénáře, zlepšují schopnost mládeže rychle a efektivně reagovat na krizové situace.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

V rámci výzkumného šetření byla data shromážděna také mezi respondenty v Portugalsku, avšak bez provedení přímého srovnání mezi skupinami či zeměmi. Cílem této části výzkumu bylo zobrazení dat z identického dotazníkového šetření realizovaného v zahraničním kontextu, což umožňuje získání širší perspektivy a možnost nahlédnout na krizovou připravenost mládeže v mezinárodním měřítku. Výběrový soubor respondentů byl rozdělen dle věkových skupin, přičemž obdobně jako v České republice zahrnoval žáky druhého stupně základních škol, a dospělé respondenty. Přestože tato data nejsou využita k přímé komparativní analýze, jejich prezentace poskytuje důležité poznatky o krizové připravenosti mládeže v odlišných vzdělávacích a společenských systémech, čímž přispívá k celkovému pochopení výzkumné problematiky.

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 13–15 let (Česká republika)

Tato kapitola se zaměřuje na hodnocení výsledků dotazníkového šetření mezi žáky ve věkové kategorii 13–15 let, kteří tvořili významnou část respondentů výzkumu. Cílem analýzy je zhodnotit obecné trendy ve vnímání krizové připravenosti, identifikovat nejvýznamnější faktory ovlivňující jejich postoje a zdroje informací a porozumět tomu, jak se žáci subjektivně hodnotí v otázkách resilience a sebeúčinnosti.

Pro hodnocení úrovně krizové připravenosti respondentů skupiny 13-15 let byla použita identická stupnice připravenosti jako u skupiny v předvýzkumu, která je založena na celkovém bodovém skóre dosaženém v dotazníku.

Celkový počet respondentů této věkové skupiny činil 321 žáků, kteří byli náhodně vybráni z různých regionů České republiky, aby bylo dosaženo co nejreprezentativnějšího vzorku. Dotazníky byly vyplňovány pod dohledem učitelů, kteří byli k dispozici pro případné konzultace. Tento přístup zajišťoval, že žáci měli možnost klást doplňující otázky v případě nejasností, čímž byla minimalizována rizika neporozumění jednotlivým položkám.

Graf na obrázku 01, znázorňuje věkovou skladbu respondentů z kategorie 13–15 let, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření. Celkový počet respondentů v této věkové skupině činí 321, což představuje významnou část analyzovaného vzorku. Tato věková kategorie byla vybrána v zájmu posoudit úroveň krizové připravenosti mladých lidí, jejich vnímání rizik a

zdrojů informací týkajících se mimořádných situací. Sběr dat byl realizován napříč různými regiony, aby byl zajištěn reprezentativní vzorek pro hodnocení výsledků v širším vzdělávacím kontextu.

Obr. 01

Složení respondentů skupiny 13-15 let

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Graf na obrázku 02, znázorňuje rozložení respondentů podle pohlaví ve věkové kategorii 13–15 let. Z celkového počtu 321 respondentů tvořili chlapci 58 % (186 respondentů) a dívky 42 % (135 respondentů). Tento poměr ukazuje na relativně vyvážené zastoupení obou pohlaví v rámci výzkumného vzorku, což umožňuje objektivní srovnání odpovědí mezi skupinami. Zahrnutí obou pohlaví do analýzy je důležité pro posouzení případných rozdílů v přístupu ke krizové připravenosti a vnímání rizikových situací.

Obr. 02

Složení respondentů skupiny 13-15 let dle pohlaví

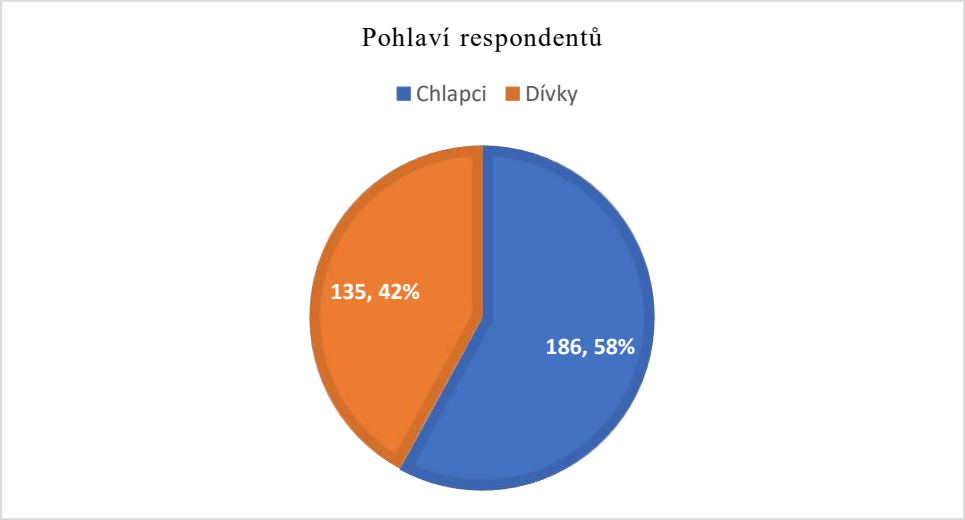

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Graf na obrázku 03, zobrazuje regionální rozložení respondentů ve věkové skupině 13–15 let. Největší podíl respondentů pochází ze Středočeského kraje (261 respondentů), což představuje dominantní část výzkumného vzorku. Následuje Praha s 27 respondenty a Jihočeský kraj s 22 respondenty. Ostatní regiony, včetně Pardubického kraje (3 respondenti), Moravskoslezského kraje (7 respondentů) a Ústeckého kraje (1 respondent), jsou zastoupeny v menší míře. Výzkum byl realizován ve více regionech, což umožňuje širší zobrazení dat v rámci České republiky a jejich případnou interpretaci v rámci zahraničních studií.

Obr. 03

Složení respondentů skupiny 13-15 let dle krajů

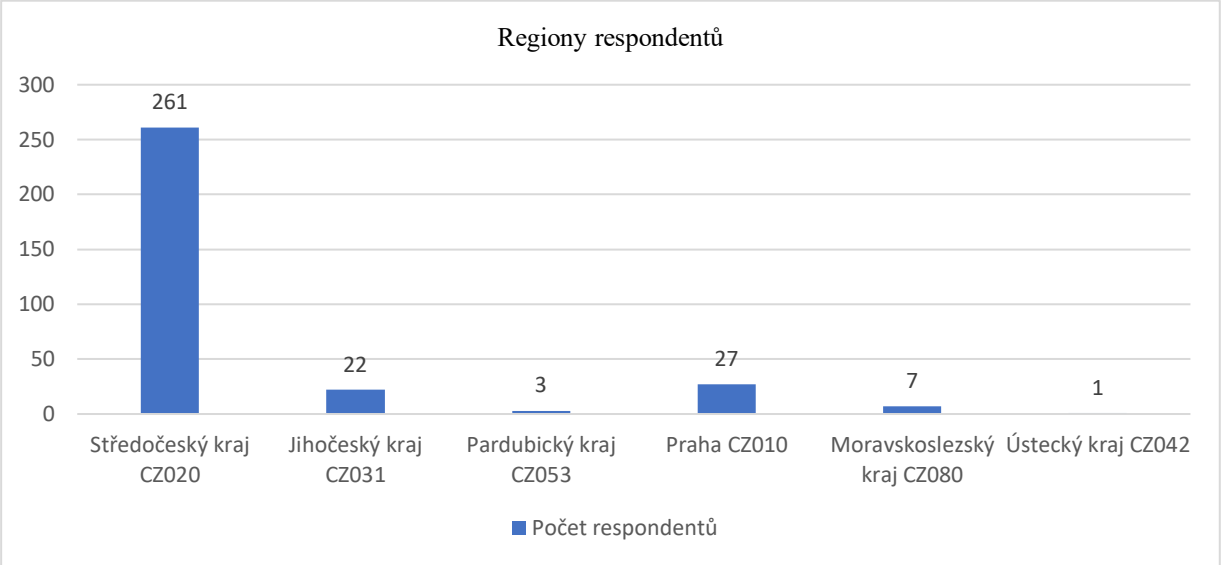

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

1. Úrovně připravenosti

Otázka: Jak moc si myslíš, že jsi připravený/á na nebezpečné situace? (např. silná bouřka, výpadek elektřiny, přírodní katastrofy).

Sebehodnocení připravenosti respondentů ve věkové kategorii 13–15 let na nebezpečné situace, jako jsou silné bouřky, výpadky elektřiny nebo přírodní katastrofy, odhaluje významné rozdíly v míře vnímané připravenosti. Největší podíl respondentů (102) se domnívá, že je „dobře připraven“, což naznačuje určitou míru sebedůvěry v krizových situacích. Dalších 107 respondentů se považuje za „trochu připravené“, což ukazuje na základní povědomí o krizových postupech, avšak s rezervami v jejich aplikaci.

Nejvyšší úroveň připravenosti deklarovalo pouze 21 respondentů, kteří se označili jako „velmi dobře připravení“. Naopak 75 respondentů uvedlo, že mají pouze „malou představu“ o správném postupu, a 16 respondentů se necítí připraveno vůbec.

Výsledky naznačují, že většina respondentů vnímá svou připravenost alespoň částečně pozitivně, avšak odhalují potřebu posílení, a to jak teoretických znalostí, tak praktických dovedností v oblasti krizového řízení. Relativně nízký podíl respondentů s vysokou úrovní připravenosti ukazuje na prostor pro rozšíření vzdělávacích programů zaměřených na krizovou připravenost ve školním prostředí.

Obr. 04

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku A.

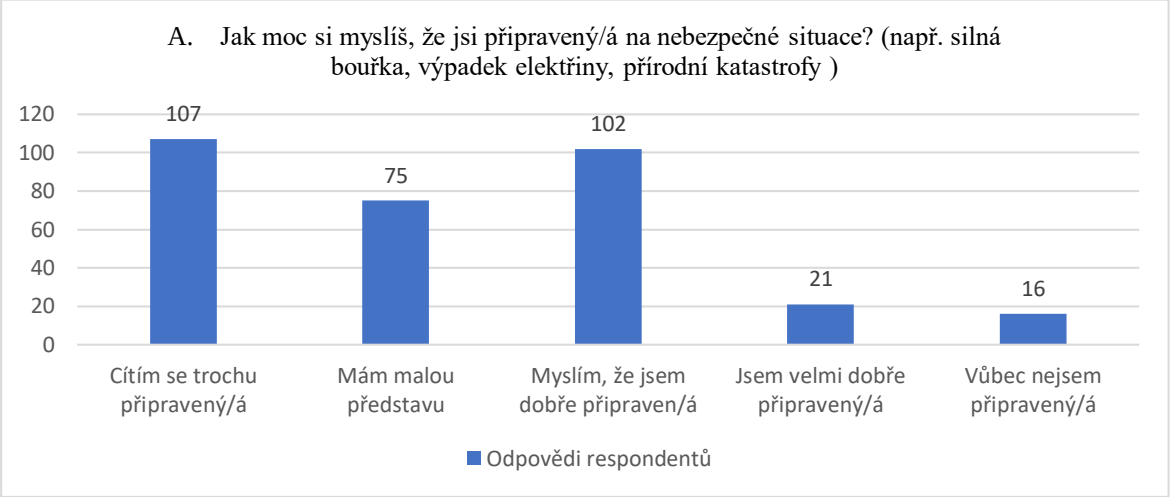

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka: B. Jak moc si myslíš, že jsi připravený/á na nebezpečné situace? (např. přepadení, fyzické násilí).

Sebehodnocení připravenosti respondentů na situace zahrnující přímé ohrožení, jako je přepadení či fyzické násilí, ukázalo značné rozdíly v úrovni jistoty a znalostí mezi účastníky výzkumu. Největší podíl respondentů (114) uvedl, že se cítí „trochu připraven“, což naznačuje určité povědomí o možných obranných strategiích, avšak s pochybnostmi o jejich praktické aplikaci.

Druhá nejčastější odpověď (79 respondentů) byla „mám malou představu“, což poukazuje na nízkou úroveň konkrétních znalostí či nedostatek praktických zkušeností v oblasti prevence a řešení fyzického ohrožení. Naopak (63) respondentů se domnívá, že jsou „dobře připraveni“, což může souviset s absolvováním výcviku v oblasti sebeobrany, vlivem rodinného prostředí nebo vzdělávacími programy zaměřenými na bezpečnost.

Pouze menší část respondentů (33) se označila jako „velmi dobře připravená“, což naznačuje, že tito jedinci pravděpodobně prošli specializovaným výcvikem nebo mají hlubší znalosti o strategiích řešení krizových situací. Na druhém konci spektra se 32 respondentů necítí připraveno vůbec, což reflektuje absenci jakéhokoli vzdělání či zkušeností v této oblasti.

Výsledky naznačují, že většina respondentů si není plně jistá svou připraveností na fyzicky nebezpečné situace, což poukazuje na potřebu posílení vzdělávacích programů zaměřených na prevenci, základní principy sebeobrany a efektivní strategie zvládání krizových situací. Zvýšení povědomí a rozvoj praktických dovedností by mohly přispět k větší jistotě žáků a jejich schopnosti efektivně reagovat v případě ohrožení.

Obr. 05

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku B.

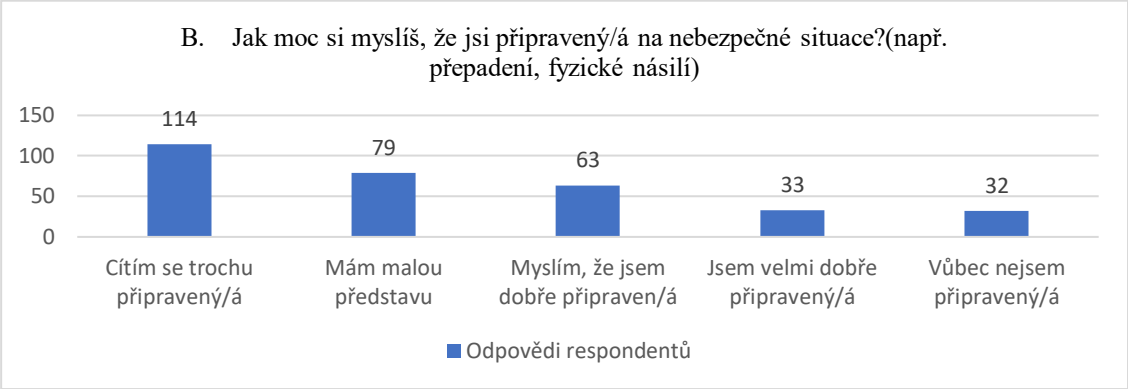

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

2. Zdroje informovanosti

Otázka C: Odkud se nejvíce dozvídáš, co dělat v takových situacích?

Zdroje informací o správných postupech v nebezpečných situacích se mezi respondenty výrazně liší. Nejčastěji uváděným zdrojem je škola, kterou označilo 127 respondentů, což potvrzuje zásadní roli vzdělávacích institucí v poskytování základních znalostí o krizové připravenosti a bezpečnostních postupech.

Druhým nejvýznamnějším zdrojem informací je internet, který jako primární prostředek získávání informací uvedlo 112 respondentů. Tento výsledek poukazuje na rostoucí význam digitálních platforem a online obsahu v oblasti bezpečnostního vzdělávání a zdůrazňuje nutnost dostupnosti ověřených a důvěryhodných zdrojů.

Rodina byla jako zdroj informací uvedena 66 respondenty, což ukazuje na význam neformálního vzdělávání a mezigeneračního přenosu zkušeností v oblasti krizové připravenosti. Menší část respondentů získává informace od vrstevníků (12 respondentů) nebo z jiných zdrojů (4 respondenti), což naznačuje, že vrstevnické skupiny nehrají v tomto ohledu klíčovou roli.

Celkové výsledky potvrzují, že škola a internet jsou hlavními zdroji informací o krizové připravenosti, což podtrhuje význam systematického vzdělávání v této oblasti a potřebu zajištění kvalitních vzdělávacích materiálů jak v rámci školní výuky, tak na online platformách.

Obr. 06

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku C.

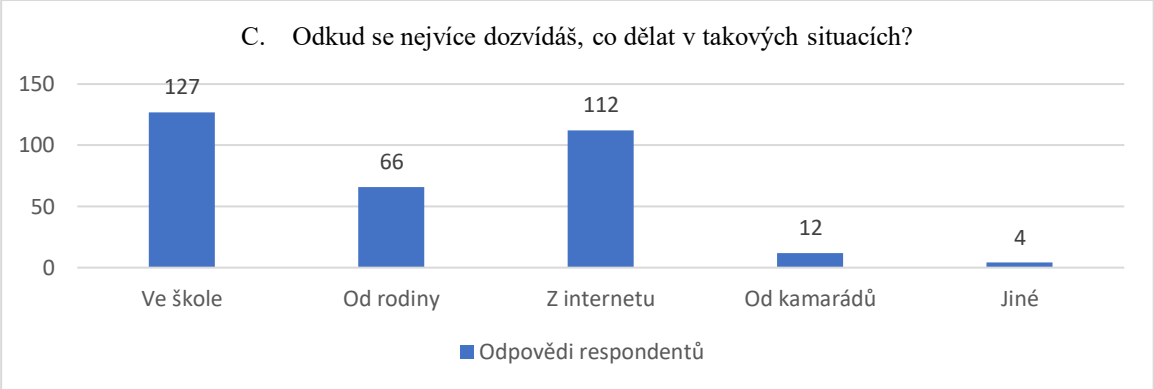

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

3. Hlavní zdroje informací

Otázka D: Kde získáváš hlavní zdroje informací, které používáš k přípravě na nebezpečné situace?

Jedním z klíčových faktorů krizové připravenosti je zdroj informací, ze kterého jednotlivci čerpají znalosti o tom, jak se chovat v nebezpečných situacích. Tato otázka měla za cíl zjistit, do jaké míry se respondenti spoléhají na informace získané ve škole, mimo školní prostředí nebo zda informace o krizové připravenosti aktivně nevyhledávají.

Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (203) získává své hlavní informace mimo školu, což naznačuje, že vzdělávací instituce nejsou pro většinu primárním zdrojem poznatků o krizové připravenosti. Přesto 95 respondentů uvedlo, že čerpají znalosti především ze školy, což potvrzuje roli institucionálního vzdělávání v této oblasti. Znepokojujícím zjištěním je, že 23 respondentů uvedlo, že žádné informace o krizové připravenosti nevyhledávají, což může naznačovat nízkou míru povědomí o důležitosti krizové prevence.

Zajímavým zjištěním je rozpor mezi touto otázkou a předchozí otázkou C, ve které respondenti označovali školu jako jeden z hlavních zdrojů informací o tom, jak reagovat v krizových situacích. Tento rozdíl může naznačovat, že ačkoliv škola poskytuje základní informace, studenti si pro hlubší znalosti hledají další zdroje mimo formální vzdělávací systém, pravděpodobně prostřednictvím internetu, sociálních sítí nebo osobních zkušeností.

Tato zjištění podtrhují význam propojení formálního a neformálního vzdělávání v oblasti krizové připravenosti a zajistit co nejvyšší úroveň informovanosti a kompetencí mladé populace.

Obr. 07

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku D.

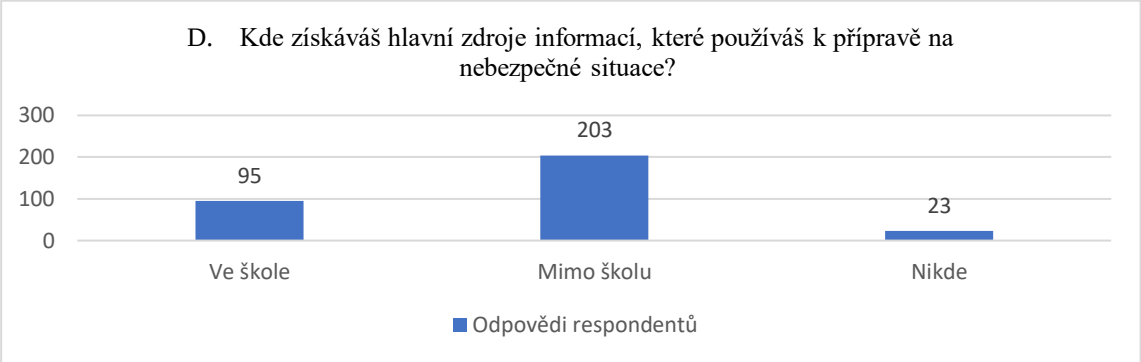

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

4. Překážky v přípravě na nebezpečné situace

Otázka E: Co by ti pomohlo v přípravě na nebezpečné situace?

V rámci této otázky měli respondenti možnost vyjádřit, jaké faktory by jim nejvíce pomohly ke zlepšení jejich připravenosti na krizové situace. Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (166) by ocenil možnost naučit se používat důležité nástroje a improvizované prostředky pro sebeobranu, což poukazuje na potřebu intenzivnějšího zaměření na praktický výcvik v oblasti krizové připravenosti.

Další významnou skupinu tvoří respondenti (57), kteří by potřebovali více informací o tom, co dělat v nebezpečí, což zdůrazňuje význam systematického vzdělávání a dostupnosti spolehlivých informačních zdrojů.

Dále 50 respondentů uvedlo, že by jim pomohlo větší zapojení dospělých a odborníků do vzdělávacího procesu, což ukazuje na důležitost role učitelů, rodičů a bezpečnostních specialistů při poskytování odborných rad a vedení v oblasti prevence krizových situací.

Menší část respondentů (48) by ocenila více času a příležitostí k samostatnému vyhledávání informací, což naznačuje, že někteří jedinci vnímají informační deficit jako překážku ve své krizové připravenosti.

Celkové výsledky potvrzují, že ke zlepšení krizové připravenosti mládeže je klíčové propojení teoretických znalostí s praktickým nácvikem a zapojení odborníků do vzdělávacího procesu, aby byla zajištěna komplexní a efektivní příprava na reálné krizové situace.

Obr. 08

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku E.

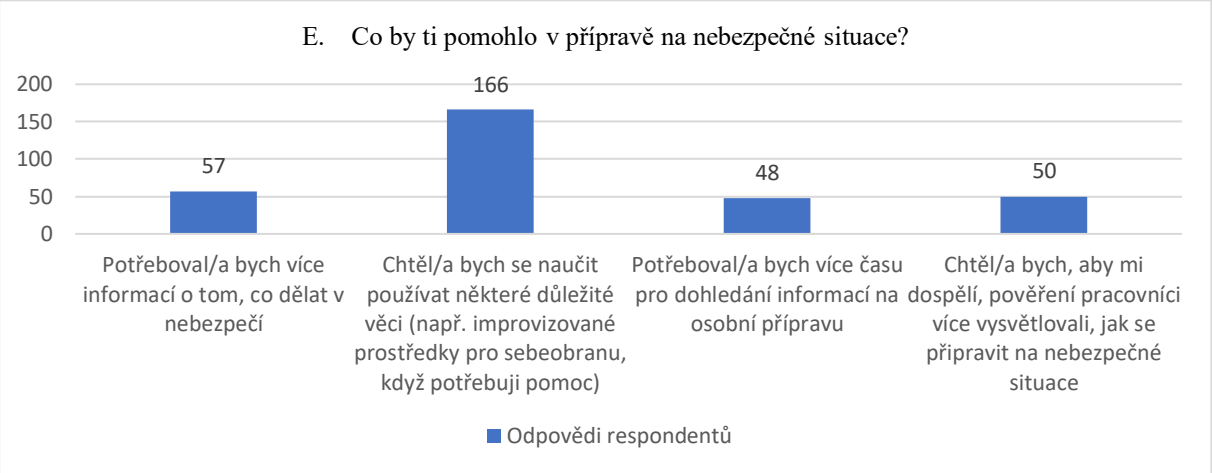

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

5. Znalost plánů školy pro nebezpečné situace

Otázka F. Víš, zda vaše škola má plán pro nebezpečné situace?

Tato otázka byla zaměřena na zjištění informovanosti žáků o existenci krizového plánu na jejich škole a jejich povědomí o jeho obsahu. Výsledky ukazují, že pouze 59 respondentů uvedlo, že plán znají, což představuje menšinovou část dotázaných. Největší podíl respondentů (151) sice potvrdil existenci krizového plánu, avšak s omezenými znalostmi o jeho konkrétním obsahu. To naznačuje, že i když školy formálně disponují krizovými plány, jejich praktická implementace a seznámení žáků s jejich obsahem není dostatečná.

Dále 111 respondentů uvedlo, že o žádném krizovém plánu na své škole neví. Tento údaj je znepokojivý, neboť absence povědomí o krizových postupech může vést ke zhoršené reakci v případě reálné krizové situace.

Výsledky naznačují, že je nutné nejen zavádět krizové plány do školního prostředí, ale především zajistit jejich pravidelné školení a efektivní komunikaci směrem k žákům. Nedostatečná znalost krizových opatření může znamenat sníženou připravenost na mimořádné situace, což potvrzuje potřebu posílení preventivních a vzdělávacích opatření v této oblasti.

Obr. 09

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku F.

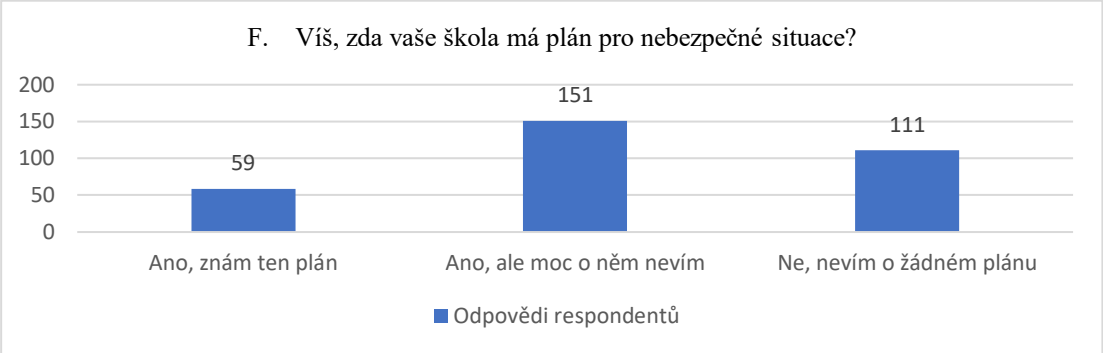

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

6. Doporučení pro zlepšení plánů pro nebezpečné situace

Otázka G. Jak bys změnil/a plán, který má škola, aby lépe vyhovoval potřebám mladých lidí? (volná odpověď)

Cílem této otázky bylo zjistit postoje respondentů k možným úpravám krizových plánů na školách s ohledem na jejich užitečnost a efektivitu. Výsledky ukazují, že 76 respondentů by plán neměnilo, což naznačuje určitou míru spokojenosti s aktuálním nastavením krizových opatření.

Naopak 68 respondentů by uvítalo přednášky spojené s praktickým nácvikem, což poukazuje na potřebu aktivního zapojení žáků do krizové přípravy a lepšího propojení teoretických informací s reálnými situacemi. Dalších 33 respondentů vyjádřilo obecnou potřebu změny krizového plánu, avšak bez konkrétní specifikace žádoucích úprav.

Největší podíl respondentů (144) uvedl, že plán nezná, což odpovídá výsledkům předchozí otázky F. Tato skutečnost potvrzuje nedostatečné informování žáků o existenci a obsahu krizových plánů ve školním prostředí.

Výsledky naznačují, že kromě samotné existence krizových plánů je klíčové zlepšit jejich komunikaci směrem k žákům a posílit praktický rozměr výuky krizové připravenosti.

Obr. 10

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku G.

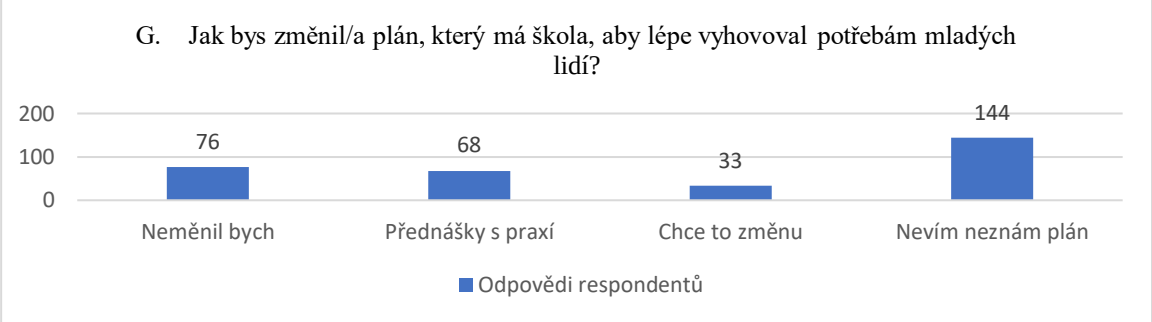

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

7. Sebevědomí v nebezpečné situaci

Otázka H. Jak se cítíš díky tomu, co umíš, pokud by přišla nebezpečná situace?

Tato otázka se zaměřuje na subjektivní pocit připravenosti respondentů v případě, že by čelili krizové situaci. Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (113) uvedl, že má trochu jistoty, což naznačuje určitou míru sebedůvěry v krizové situaci, a přiznává určité pochybnosti o své schopnosti efektivně reagovat.

Dalších 88 respondentů se cítí docela jistě, což odráží vyšší míru sebedůvěry ve vlastní schopnosti řešit nebezpečné situace. Pouze 29 respondentů se cítí velmi jistě, což naznačuje, že pouze menší část respondentů vnímá svou krizovou připravenost jako dostatečnou bez potřeby dalších znalostí či dovedností.

Na druhém konci spektra 83 respondentů odpovědělo, že si není jistých, jak by krizovou situaci zvládli, což signalizuje nedostatečnou sebedůvěru a potenciální potřebu dalšího vzdělávání a praktického tréninku. Nejnižší podíl (8 respondentů) uvedl, že si vůbec nevěří, což představuje nejrizikovější skupinu v rámci připravenosti na krizové situace.

Celkově lze konstatovat, že většina respondentů vnímá určitou úroveň připravenosti, avšak výrazná část stále pociťuje nejistotu nebo nedostatek zkušeností, což zdůrazňuje potřebu dalšího vzdělávání a praktického nácviku krizových situací.

Obr. 11

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku H.

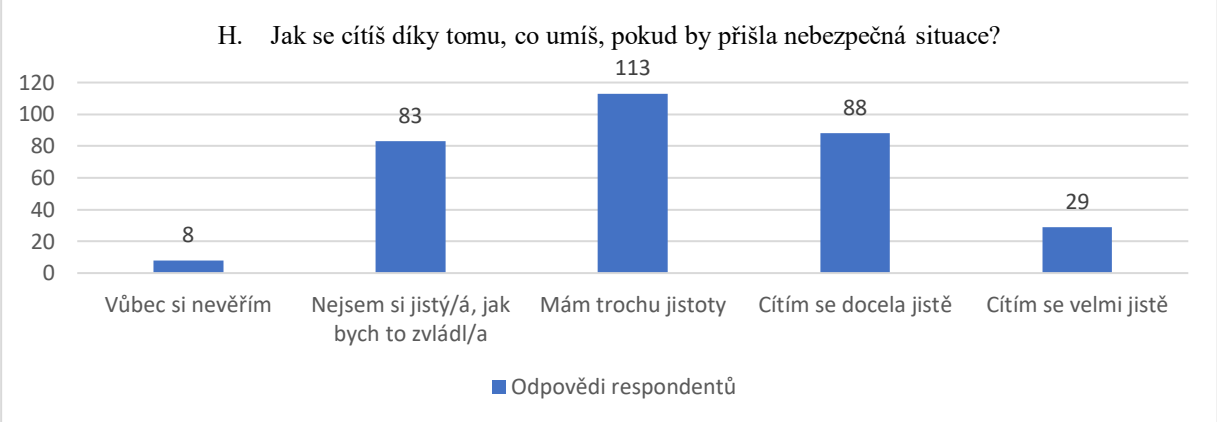

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Leadership
Innovation
Growth
Success

8. Osobní zkušenost

Otázka CH. Zažil/a jsi někdy situaci, kterou považuješ za nebezpečnou?

Tato otázka byla zaměřena na osobní zkušenosti respondentů s nebezpečnými situacemi a měla za cíl zjistit, do jaké míry se mladí lidé setkali s událostmi, které vnímali jako potenciálně ohrožující. Výsledky ukazují, že 51 % respondentů odpovědělo ano, což znamená, že více než polovina dotázaných již měla osobní zkušenost s krizovou situací.

Naopak 49 % respondentů uvedlo, že nikdy nečelili nebezpečné situaci, což naznačuje, že jejich vnímání rizika vychází spíše z teoretických znalostí nebo zprostředkovaných informací. Tento poměrně vyrovnaný výsledek naznačuje, že přibližně polovina mladých lidí si již prošla situací, která mohla ovlivnit jejich vnímání osobní bezpečnosti a připravenosti na krizové události.

Tyto výsledky zdůrazňují potřebu systematického vzdělávání v oblasti krizové připravenosti, jelikož zkušenost s nebezpečím může mít zásadní vliv na vnímání rizik a schopnost efektivně reagovat v reálných situacích.

Obr. 12

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku Ch.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka: Pokud ano, jak tato zkušenost ovlivnila tvůj pohled na přípravu na nebezpečné situace? (volná odpověď)

Tato otázka byla zaměřena na zjištění, zda osobní zkušenost s nebezpečnou situací vedla respondenty k většímu zájmu o krizovou připravenost a zda měla vliv na jejich vnímání potřeby preventivních opatření.

Výsledky ukazují, že 74 respondentů (21 %) uvedlo, že jejich zkušenost s nebezpečnou situací měla vliv na jejich pohled na krizovou připravenost. To znamená, že po této zkušenosti si více uvědomili důležitost přípravy a preventivních opatření.

Dalších 82 respondentů (23 %) uvedlo, že ačkoli se s nebezpečnou situací setkali, tato zkušenost nijak neovlivnila jejich vnímání nutnosti být připraven. To naznačuje, že i přímá zkušenost s krizí nemusí vždy vést k aktivnímu zájmu o prevenci a bezpečnostní opatření.

Největší podíl respondentů (165 osob, 56 %) uvedl, že žádnou nebezpečnou situaci nezažili, což potvrzuje výsledky předchozí otázky CH. Tento fakt naznačuje, že více než polovina dotázaných se dosud nemusela v reálném životě vypořádat s nebezpečím, a tedy jejich vnímání krizové připravenosti vychází spíše z teoretických znalostí než z praktických zkušeností.

Tyto výsledky zdůrazňují, že reálná zkušenost s krizovou situací může mít významný dopad na vnímání bezpečnosti, avšak není zárukou zvýšeného zájmu o prevenci. To podtrhuje důležitost systematického vzdělávání a osvěty v oblasti krizové připravenosti, aby byli mladí lidé schopni reagovat adekvátně, i když se dosud s nebezpečím osobně nesetkali.

Obr. 13

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku

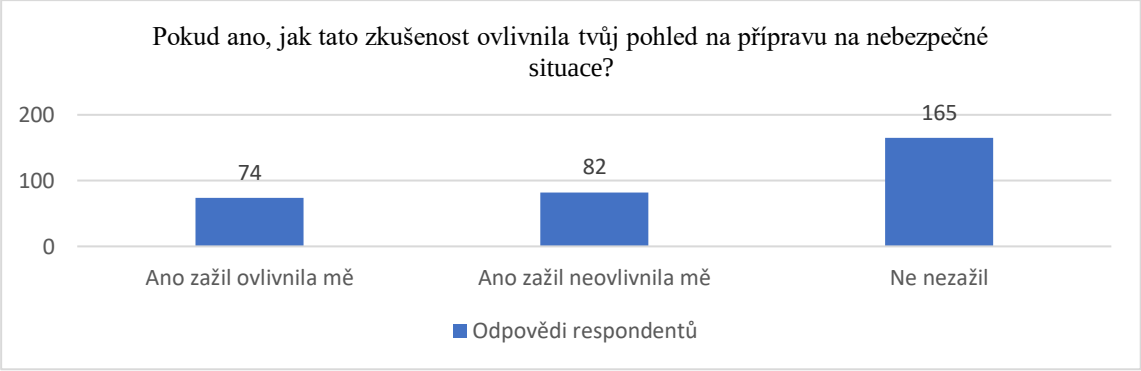

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025

Celkové skóre připravenosti respondentů skupiny dětí 13-15 let

Cílem této části výzkumu bylo posoudit celkovou úroveň krizové připravenosti respondentů na základě jejich odpovědí v předchozích otázkách. Výsledky ukazují, že většina respondentů (289 osob, tj. 90 %) dosáhla střední úrovně připravenosti, což naznačuje, že mají alespoň základní znalosti o krizových situacích a jejich řešení, avšak nevyznačují se vysokou mírou jistoty či praktické zkušenosti.

Pouze 17 respondentů (5 %) bylo zařazeno do kategorie vysoké připravenosti, což znamená, že tito jedinci pravděpodobně disponují jak teoretickými znalostmi, tak praktickými dovednostmi potřebnými k efektivnímu zvládnutí krizových situací.

Naopak 15 respondentů (5 %) vykazuje nízkou úroveň připravenosti, což může souviset s absencí relevantního vzdělávání, nedostatkem osobní zkušenosti nebo nízkým povědomím o důležitosti krizové prevence.

Tyto výsledky potvrzují potřebu systematického vzdělávání v oblasti krizového řízení, které by pomohlo zvýšit připravenost nejen na individuální, ale i komunitní úrovni. Vedle toho podtrhují význam preventivních opatření a osvěty zaměřené na posilování praktických dovedností a krizové odolnosti mladé populace.

Obr. 14

Celkové skóre kategorie dětí CZ 13-15 let

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 13–15 let (Portugalsko)

Z důvodu kapacitního omezení hlavního textu jsou výsledky výzkumu pro věkovou skupinu 13–15 let zahrnuty v Příloze 5, Portugalsko. Tato část studie se zaměřuje na analýzu odpovědí portugalských respondentů ve věkové kategorii 13–15 let.

Výzkum byl realizován na základní škole v regionu Guimarães v zájmu posoudit úroveň krizové připravenosti žáků, jejich schopnost reagovat na nebezpečné situace a identifikovat zdroje informací, které považují za klíčové pro svou přípravu.

Leadership
Innovation
Growth
Success

Metodologie a struktura dotazníku

Dotazníková metoda byla identická s verzí použitou v České republice, což umožňuje porovnání výsledků v mezinárodním kontextu. Otázky byly koncipovány tak, aby reflektovaly klíčové aspekty krizové připravenosti:

- Sebehodnocení schopností v krizových situacích,
- Zdroje informací o krizové připravenosti,
- Vnímané potřeby pro zlepšení přípravy,
- Povědomí o bezpečnostních opatřeních ve školním prostředí.

Hodnocení krizové připravenosti

Pro hodnocení úrovně krizové připravenosti respondentů byla použita identická stupnice připravenosti jako u skupiny v předvýzkumu. Tato stupnice vychází z celkového bodového skóre dosaženého v dotazníku a umožňuje klasifikovat respondenty podle jejich míry připravenosti.

Při interpretaci výsledků je nezbytné zohlednit specifika portugalského vzdělávacího systému, rozdílné přístupy k bezpečnostnímu vzdělávání a kulturní faktory, které mohou ovlivnit vnímání krizových situací a odpovědi žáků. Z tohoto důvodu jsou výsledky analyzovány primárně samostatně, aby bylo možné přesněji identifikovat faktory ovlivňující úroveň připravenosti.

Tento přístup umožňuje hlubší pochopení rozdílů mezi oběma zeměmi a zajišťuje, že případné odchylky ve výsledcích jsou interpretovány v odpovídajícím kontextu.

Realizace výzkumu v Portugalsku

Tento výzkum byl umožněn díky dlouhodobým kontaktům autora této práce s městem Guimarães, kde již v minulosti vedl semináře zaměřené na krizovou bezpečnost a spolupracoval s místními vzdělávacími institucemi.

Autor je v úzkém kontaktu s vedením školy a dalšími relevantními subjekty, což umožnilo efektivní organizaci a realizaci dotazníkového šetření v portugalském vzdělávacím kontextu.

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu děti 15–18 let Česká republika.

Tato kapitola prezentuje výsledky dotazníkového šetření zaměřeného na sebeúčinnost mládeže ve věkové skupině 15–18 let v krizových situacích. Sebeúčinnost je klíčovým faktorem ovlivňujícím schopnost jednotlivce adekvátně reagovat na neočekávané a stresové situace. Výzkumy ukazují, že úroveň sebeúčinnosti může ovlivňovat schopnost jednotlivce reagovat v krizových situacích, a proto je vhodné analyzovat její úroveň v rámci této studie (Benight & Bandura, 2004).

Leadership
Innovation
Growth
Success

Bodové hodnocení a kategorizace výsledků

Pro účely vyhodnocení byla vytvořena stupnice připravenosti na základě celkového bodového skóre dosaženého v dotazníku. Tato škála slouží k zobrazení úrovně připravenosti respondentů bez provádění přímého srovnání mezi skupinami.

- Nízká sebeúčinnost (0–25 bodů): Respondenti v této kategorii vykazují nízkou úroveň krizové připravenosti. Vyžadují cílené vzdělávací intervence zaměřené na rozvoj základních dovedností pro zvládání krizových situací.
- Střední sebeúčinnost (26–50 bodů): Tato skupina zahrnuje respondenty s částečnou úrovní krizové připravenosti. Disponují základním povědomím a určitými dovednostmi, ale mají rezervy v praktickém uplatnění. Strukturované vzdělávací programy a praktické krizové simulace mohou významně přispět k jejich dalšímu rozvoji.
- Vysoká sebeúčinnost (51–75 bodů): Respondenti této skupiny vykazují vysokou míru krizové připravenosti, přičemž nejenže disponují teoretickými znalostmi, ale také praktickými schopnostmi efektivně reagovat na krizové situace. Tato úroveň naznačuje vysoké sebevědomí a schopnost samostatně přijímat rozhodnutí v mimořádných situacích.

Význam kategorizace

Kategorizace skóre umožňuje kvantifikovat krizovou připravenost mládeže a identifikovat specifické oblasti, ve kterých je možné zlepšení. Tato analýza slouží k popisu

aktuální úrovně připravenosti, nikoliv k provádění komparativní analýzy mezi skupinami respondentů.

Interpretace výsledků a další směřování analýzy

V následujících částech této kapitoly budou prezentovány jednotlivé faktory ovlivňující sebeúčinnost respondentů. Analýza se zaměřuje na identifikaci klíčových faktorů krizové připravenosti v rámci získaných dat, přičemž nejsou prováděna srovnání mezi různými podskupinami respondentů.

1. Schopnost rozhodování a řízení vlastních emocí v krizové situaci
2. Efektivní krizovou komunikaci a týmovou spolupráci
3. Úroveň teoretických znalostí a jejich aplikaci v praxi
4. Osobní odolnost a adaptabilitu v dlouhodobě stresových podmínkách
5. Doporučení respondentů pro posílení krizové připravenosti na školní a komunitní úrovni

Výsledky této analýzy poskytnou empirické podklady pro formulaci konkrétních doporučení zaměřených na optimalizaci školních a komunitních programů krizové připravenosti a rozvoj adaptačních strategií mládeže v České republice.

Cílem této analýzy je tedy kvantifikovat úroveň sebeúčinnosti respondentů skupiny 15-18 let, v oblasti krizové připravenosti, identifikovat klíčové faktory ovlivňující jejich schopnosti a formulovat návrhy na zlepšení vzdělávacích a komunitních programů zaměřených na

krizovou připravenost mládeže. Výsledky odpovědí byly hodnoceny prostřednictvím Likertovy škály (1 = Vůbec ne; 5 = Zcela jistě)**,** což umožnilo detailní kvantitativní analýzu jednotlivých dimenzí krizové připravenosti.

Celkový počet respondentů této věkové skupiny činil 92 osob. Obrázek 40, znázorňuje věkové rozložení respondentů, kteří se zúčastnili výzkumu.

Obr. 15

Složení respondentů věkové skupiny 15-18 let CZ

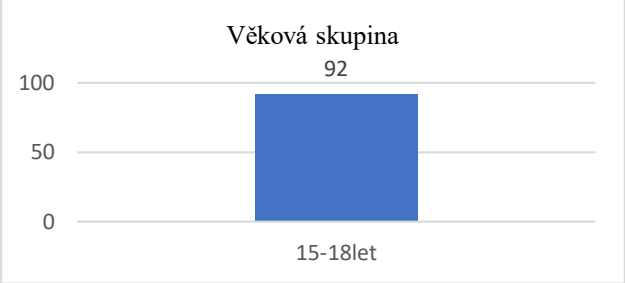

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Na obrázku 16, je zobrazena genderová distribuce respondentů. Získaná data indikují dominantní zastoupení dívek (80 %) oproti chlapcům (20 %). Tento nerovnoměrný poměr mezi pohlavími je signifikantním faktorem při interpretaci některých výsledků, zejména v oblasti percepce rizik, úrovně krizové angažovanosti a osobního nastavení k prevenci krizových situací.

Obr. 16

Složení respondentů věkové skupiny 15-18 let CZ dle pohlaví

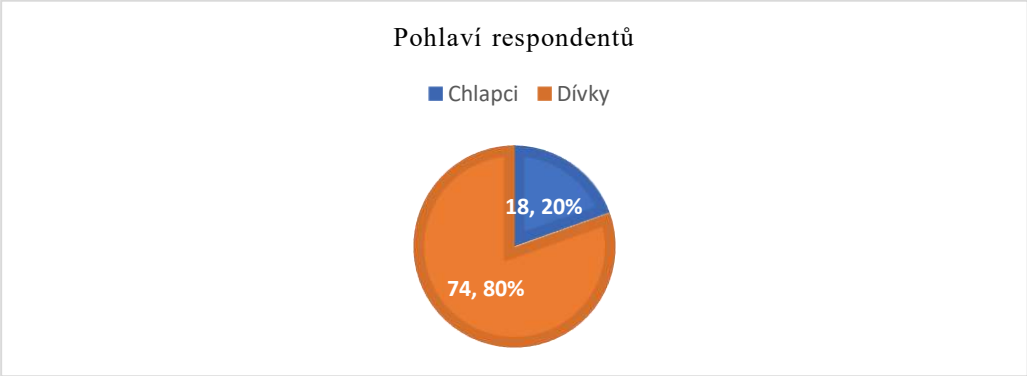

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obrázek 17, znázorňuje regionální zastoupení respondentů, přičemž všichni účastníci tohoto vzorku pocházeli ze střední školy Olomouckého kraje (CZ071). Tento aspekt reflektuje míru krizové připravenosti mládeže v tomto regionu a umožňuje analyzovat specifika vnímání krizové situace v rámci místních vzdělávacích přístupů a dostupnosti relevantních programů zaměřených na krizovou připravenost.

Obr. 17

Složení respondentů věkové skupiny 15-18 let CZ dle regionu

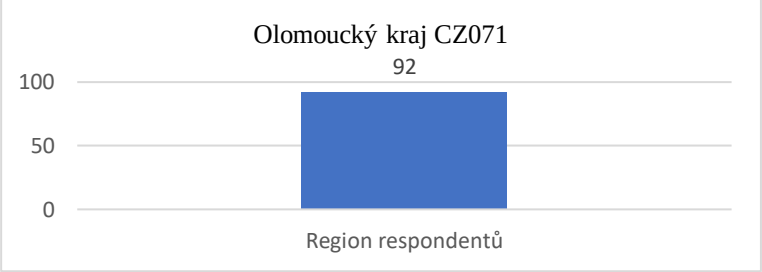

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

V následujících částech kapitoly budou detailně analyzovány jednotlivé faktory ovlivňující sebeúčinnost respondentů, přičemž bude kladen důraz na jejich individuální i kolektivní vnímání krizové připravenosti. Konkrétně bude analyzována schopnost zachovat klid, rozhodovat se pod tlakem, efektivně komunikovat a spolupracovat s ostatními v rámci krizového řízení. Celková úroveň krizové připravenosti byla posuzována na základě souhrnného skóre sebeúčinnosti.

Prezentované výsledky reflektují úroveň krizové připravenosti této věkové skupiny v rámci České republiky. Výstupy jsou analyzovány samostatně bez provádění přímého srovnání s jinými skupinami nebo zeměmi. Cílem této části je poskytnout přehled o faktorech ovlivňujících krizovou připravenost mladých lidí a nabídnout podklad pro další úvahy o možnostech zlepšení vzdělávacích strategií v této oblasti.

Sekce 1: Sebeřízení a rozhodování

Otázka 1: 1. Jsem přesvědčen/a, že dokážu zachovat klid v nečekané krizové situaci.

První otázka se zaměřila na subjektivní vnímání schopnosti respondentů zachovat klid v nečekané krizové situaci. Výsledky ukazují značnou míru nejistoty mezi účastníky výzkumu. Největší podíl odpovědí (31 respondentů) připadá na možnost „Nevím“, což naznačuje, že značná část mládeže nemá dostatečnou sebereflexi ohledně své reakce na krizové situace nebo jim chybí přímá zkušenost s podobnými událostmi.

Dále 29 respondentů odpovědělo „Spíše ano“, což ukazuje, že téměř třetina účastníků výzkumu vnímá svou schopnost zachovat klid jako mírně pozitivní, avšak bez výrazného přesvědčení. Naopak 16 respondentů odpovědělo „Spíše ne“ a 10 respondentů „Vůbec ne“, což znamená, že přibližně 28 % vzorku pociťuje nedostatek jistoty při zachování klidu v krizové situaci.

Pouze 6 respondentů (6,5 % vzorku) vyjádřilo plné přesvědčení o své schopnosti zachovat klid v krizové situaci („Zcela jistě“). Tento výsledek naznačuje, že jen malá část dotázaných vykazuje vysokou úroveň sebeúčinnosti v této klíčové oblasti krizové připravenosti.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky ukazují na relativně nízkou úroveň sebeúčinnosti v oblasti emoční stability během krizových situací. Vysoký podíl odpovědí „Nevím“ může naznačovat nedostatek krizových simulací nebo zkušeností, které by mladým lidem umožnily reálně posoudit svou reakci na neočekávaný stres.

Pro zvýšení úrovně krizové připravenosti je vhodné do vzdělávacích programů začlenit praktická krizová cvičení a simulace reálných scénářů. Tato opatření by studentům umožnila lépe pochopit a procvičit své reakce na stresové situace a přispět ke zvýšení jejich krizové odolnosti.

Obr. 18

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 1.

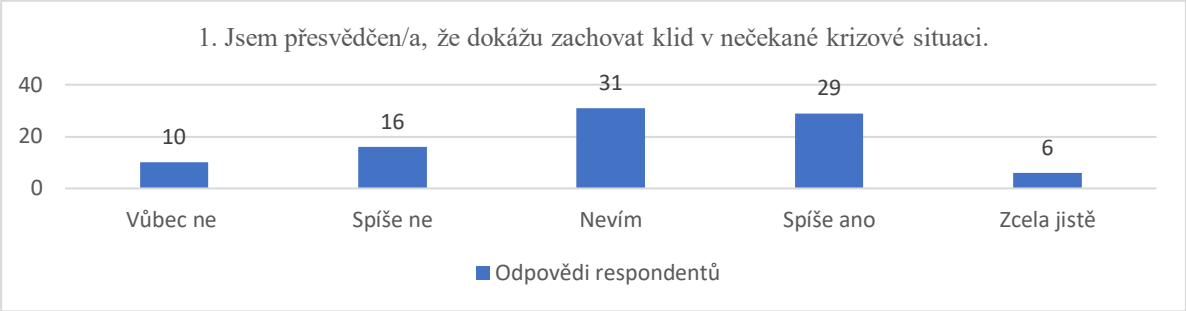

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 2: 2. Jsem schopen/a rychle identifikovat prioritní kroky v krizové situaci.

Tato otázka se zaměřila na subjektivní vnímání schopnosti respondentů analyzovat krizovou situaci a určit klíčové kroky pro její efektivní zvládnutí. Rychlá identifikace prioritních opatření je klíčovým faktorem úspěšného krizového řízení, neboť umožňuje optimalizovat rozhodovací proces a minimalizovat negativní dopady krizových situací.

Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (33 osob, 35,9 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje značnou míru nejistoty ohledně vlastní schopnosti rychle rozhodovat v krizových podmínkách. Tento výsledek je důsledkem nízké expozice krizovým scénářům nebo absence systematického vzdělávání v této oblasti.

Druhou nejčastější odpovědí bylo „Spíše ano“, kterou zvolilo 26 respondentů (28,3 %). Tento podíl ukazuje, že téměř třetina účastníků výzkumu si do určité míry věří ve svou

schopnost identifikovat prioritní kroky v krizových situacích, avšak bez absolutního přesvědčení o své kompetenci.

Naopak 23 respondentů (25,0 %) odpovědělo „Spíše ne“, což znamená, že čtvrtina dotázaných si svou schopností rychlého rozhodování není jistá a pravděpodobně by měla problémy s efektivním stanovením priorit v reálné krizové situaci. Tento výsledek naznačuje, že významná část respondentů vnímá své rozhodovací schopnosti jako omezené, což může souviset s absencí krizového tréninku.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (6 respondentů, 6,5 %) a „Zcela jistě“ (4 respondenti, 4,3 %). Tyto výsledky ukazují, že pouze velmi malá část respondentů si buď plně věří, nebo naopak zcela nevěří ve svou schopnost rychle stanovit klíčové kroky v krizové situaci. Nízký podíl odpovědí „Zcela jistě“ naznačuje, že pouze malé procento mládeže se považuje za plně připravené na rychlou analýzu a rozhodování v krizových podmínkách.

Obr. 19

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 2.

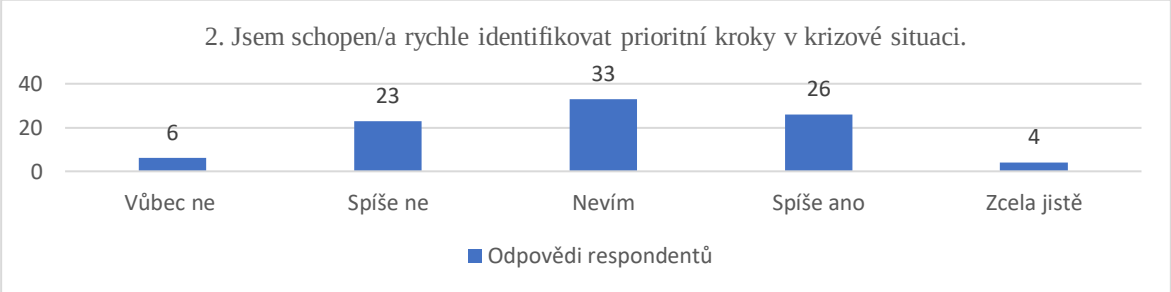

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Získaná data naznačují, že většina respondentů nemá jednoznačnou jistotu ohledně své schopnosti rychlé identifikace prioritních kroků v krizových situacích. Významný podíl odpovědí „Nevím“ a „Spíše ne“ ukazuje na potenciální deficit v praktickém tréninku rozhodovacích procesů pod tlakem, což může vést k nejistotě a neefektivnímu krizovému řízení.

Pro zvýšení krizové připravenosti mládeže je vhodné implementovat modelové situace a simulační cvičení, která by respondentům umožnila aplikovat rozhodovací strategie v řízeném prostředí. Zavedení strukturovaných krizových scénářů do vzdělávacího procesu by mohlo snížit míru nejistoty a posílit schopnost rychlého a efektivního rozhodování v reálných podmínkách.

Otázka 3: Věřím, že dokážu přijmout správné rozhodnutí i pod tlakem.

Tato otázka se zaměřila na analýzu schopnosti respondentů rozhodovat se v náročných situacích, kdy jsou vystaveni psychickému tlaku. Rozhodování pod tlakem je klíčovým aspektem krizového řízení, neboť stresové podmínky mohou významně ovlivnit kognitivní procesy, schopnost analýzy situace a efektivitu volby nejvhodnějšího řešení.

Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (29 osob, 31,5 %) zvolil odpověď „Spíše ano“, což naznačuje, že třetina dotázaných si věří ve svou schopnost rozhodovat se v krizových podmínkách, avšak stále bez absolutního přesvědčení o své kompetenci. Tito

respondenti vnímají svou schopnost rozhodování jako dostatečnou, avšak mohou být ovlivněni faktory, jako je míra stresu, dostupnost informací či tlak okolí.

Druhou nejčastější odpovědí bylo „Spíše ne“, kterou zvolilo 25 respondentů (27,2 %). Tento podíl naznačuje, že více než čtvrtina dotázaných si svou schopností přijímat správná rozhodnutí pod tlakem není jistá, což může souviset s obavami ze selhání, nízkou úrovní zkušeností s krizovými situacemi nebo nedostatečným nácvikem rozhodovacích procesů v simulovaných podmínkách.

Odpověď „Nevím“ zvolilo 22 respondentů (23,9 %), což ukazuje na přetrvávající nejistotu ohledně vlastní schopnosti racionálního rozhodování ve stresových podmínkách. Tento výsledek naznačuje, že někteří respondenti dosud nebyli vystaveni situacím vyžadujícím rychlé rozhodování pod tlakem nebo si nejsou jisti, jak by v takových podmínkách reagovali.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (10 respondentů, 10,9 %) a „Zcela jistě“ (6 respondentů, 6,5 %). Tyto výsledky ukazují, že pouze velmi malá část respondentů se považuje za plně schopnou činit správná rozhodnutí pod tlakem, zatímco menší podíl dotázaných si je jistý, že tuto schopnost nemá vůbec.

Obr. 20

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 3.

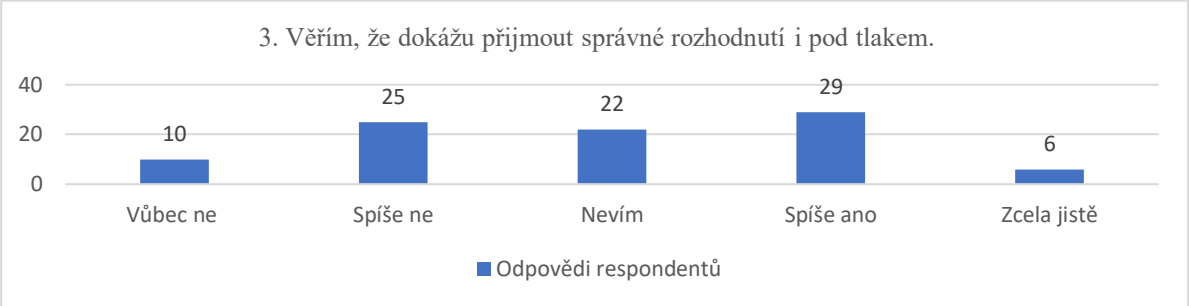

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky naznačují, že většina respondentů si svou schopností rozhodovat se pod tlakem není zcela jista. Nejistota vyjádřená odpověďmi „Nevím“ a „Spíše ne“ ukazuje na možné omezené zkušenosti s rozhodováním v krizových situacích a absenci strukturovaného tréninku, který by umožnil účastníkům lépe pochopit vlastní reakce na stres.

Nízký podíl odpovědí „Zcela jistě“ naznačuje, že pouze malá část respondentů se považuje za plně schopnou rozhodovat se pod tlakem, což poukazuje na potenciální slabinu ve schopnosti rychlé a efektivní analýzy krizových situací.

Pro posílení rozhodovacích dovedností pod tlakem je vhodné zařadit do vzdělávacích programů praktická krizová cvičení a simulační scénáře, které by studentům umožnily otestovat své rozhodovací schopnosti v kontrolovaném prostředí. Metody jako modelování krizových

situací, řízené rozhodovací úlohy a týmová cvičení mohou významně přispět ke zvýšení jistoty respondentů při přijímání rozhodnutí pod tlakem.

Otázka 4: Cítím se jistý/á ve schopnosti informovat ostatní o důležitých krocích v krizové situaci.

Tato otázka byla zaměřena na analýzu schopnosti respondentů efektivně předávat klíčové informace v průběhu krizové situace. Schopnost informovat ostatní o důležitých opatřeních a postupech je zásadní pro koordinaci krizové reakce, prevenci chaosu a zvládnutí krizových událostí.

Výsledky ukazují, že nejvyšší podíl respondentů (26 osob, 28,3 %) zvolil odpověď „Spíše ano“, což naznačuje, že přibližně třetina dotázaných si věří ve svou schopnost informovat ostatní, avšak stále bez silného přesvědčení o vlastní kompetenci v této oblasti. Tito respondenti vnímají svou komunikační schopnost jako relativně dostatečnou, ale stále existují faktory, které mohou ovlivnit jejich výkon v reálných krizových podmínkách, například stres nebo nedostatek zkušeností.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Nevím“, kterou zvolilo 25 respondentů (27,2 %). Tento výsledek poukazuje na poměrně vysokou míru nejistoty v oblasti krizové komunikace. Nejistota je pravděpodobně způsobena omezenými zkušenostmi s předáváním informací v náročných situacích, což naznačuje potřebu dalšího tréninku.

Naopak 18 respondentů (19,6 %) odpovědělo „Spíše ne“, což signalizuje, že téměř pětina dotázaných si není jista svou schopností efektivně komunikovat v krizových podmínkách. Tento výsledek může souviset s obavami z chybné interpretace informací, nedostatkem sebedůvěry nebo absencí krizového vzdělávání zaměřeného na komunikační strategie.

Nejnižší podíl odpovědí připadl na kategorie „Vůbec ne“ (7 respondentů, 7,6 %) a „Zcela jistě“ (16 respondentů, 17,4 %). Tento výsledek ukazuje, že pouze malá část respondentů má extrémně nízkou nebo naopak velmi vysokou úroveň jistoty ve své schopnosti informovat ostatní o klíčových krocích v krizové situaci. Podíl odpovědí „Zcela jistě“ je však vyšší než u předchozích otázek, což naznačuje, že existuje skupina respondentů, která se v krizové komunikaci cítí výrazně jistější.

Obr. 21

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 4.

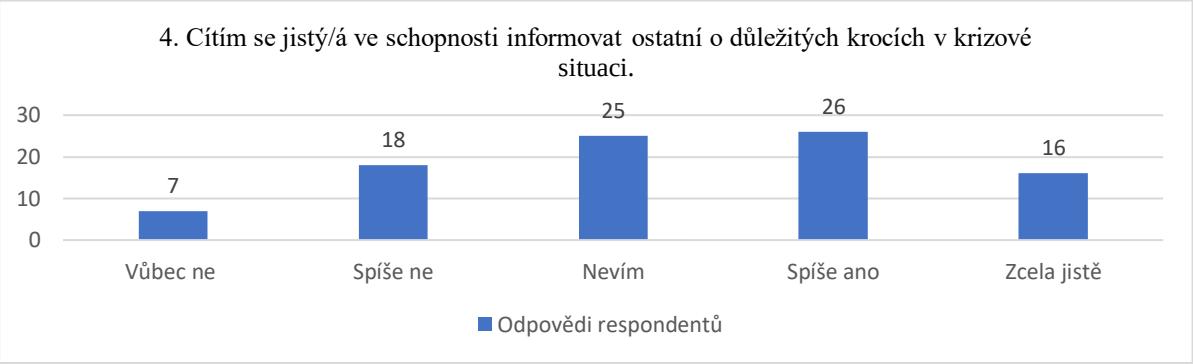

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky ukazují, že většina respondentů nevykazuje jednoznačnou jistotu ve své schopnosti efektivně informovat ostatní v krizových podmínkách. Vysoký podíl odpovědí „Nevím“ a „Spíše ne“ naznačuje, že značná část mladých lidí postrádá zkušenosti s krizovou komunikací a možná i odpovídající školení, které by jim pomohlo získat větší jistotu v této oblasti.

Nízký podíl odpovědí „Zcela jistě“ naznačuje, že jen malá část respondentů se považuje za plně schopné efektivně informovat ostatní o klíčových postupech v krizové situaci. Tento výsledek zdůrazňuje potřebu vzdělávacích intervencí zaměřených na krizovou komunikaci, například prostřednictvím praktických cvičení, modelových situací nebo scénářů simulujících krizové podmínky.

Pro zlepšení krizové připravenosti je vhodné začlenit do vzdělávacích programů praktické workshopy zaměřené na krizovou komunikaci, trénink efektivního předávání informací a cvičení zaměřená na týmovou spolupráci. Tyto aktivity by mohly pomoci snížit míru nejistoty a zvýšit sebedůvěru respondentů při komunikaci v krizových situacích.

Sekce 2: Spolupráce a komunikace

Otázka 5: Věřím, že dokážu efektivně komunikovat s ostatními během krizové situace.

Tato otázka byla zaměřena na analýzu schopnosti respondentů efektivně komunikovat s ostatními v průběhu krizové situace. Zatímco předchozí otázka hodnotila schopnost

informovat ostatní o důležitých krocích, tato otázka se soustředí na celkovou efektivitu krizové komunikace, která zahrnuje nejen předávání informací, ale také schopnost naslouchat, reagovat na změny v situaci a koordinovat společné řešení problémů.

Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (34 osob, 37,0 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje značnou míru nejistoty ohledně vlastní schopnosti efektivně komunikovat ve vypjatých situacích. Tento výsledek je důsledkem nedostatečné zkušenosti s krizovou komunikací nebo absencí situací, kde je nutné se spoléhat na vlastní schopnost koordinovat a sdělovat důležité informace.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Spíše ano“, kterou zvolilo 26 respondentů (28,3 %). Tento výsledek naznačuje, že téměř třetina účastníků si věří v komunikaci během krizové situace, avšak stále bez plné jistoty. Tato skupina respondentů pravděpodobně disponuje určitými zkušenostmi s týmovou spoluprací a komunikačními strategiemi, ale stále může čelit nejistotám při řešení složitějších krizových scénářů.

Naopak 17 respondentů (18,5 %) odpovědělo „Spíše ne“, což signalizuje, že téměř pětina dotázaných si není jista svou schopností efektivní komunikace v krizových podmínkách. Tento výsledek může souviset s nízkou sebedůvěrou, obavami z neporozumění či nesprávné interpretace informací nebo s absencí krizového vzdělávání zaměřeného na komunikační strategie.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (6 respondentů, 6,5 %) a „Zcela jistě“ (9 respondentů, 9,8 %). Tento výsledek ukazuje, že pouze malá část respondentů

má extrémně nízkou nebo naopak velmi vysokou úroveň jistoty ve své schopnosti efektivně komunikovat s ostatními během krizové situace. Vyšší podíl odpovědí „Zcela jistě“ ve srovnání s jinými otázkami však naznačuje, že existuje skupina respondentů, která se v krizové komunikaci cítí relativně jistě.

Obr. 22

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 5.

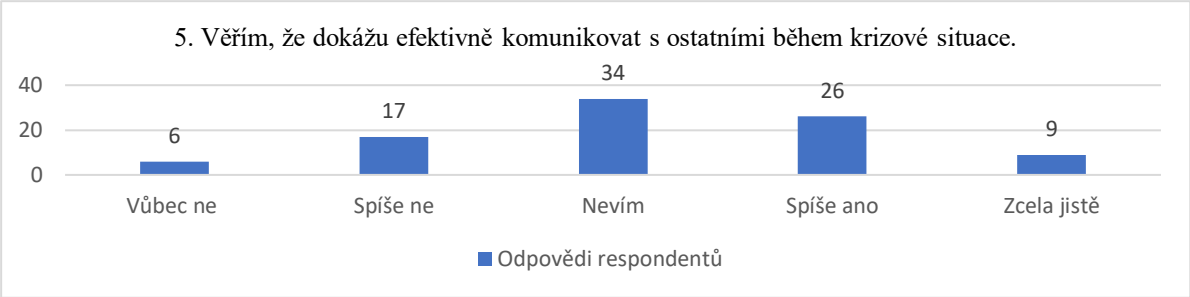

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky ukazují, že většina respondentů nevykazuje jednoznačnou jistotu ve své schopnosti efektivně komunikovat v krizových podmínkách. Vysoký podíl odpovědí „Nevím“ a „Spíše ne“ naznačuje, že značná část mladých lidí postrádá zkušenosti s krizovou komunikací, především v oblasti koordinace týmu, rychlé reakce na změny a efektivní výměny informací v podmínkách stresu.

Efektivní krizová komunikace zahrnuje nejen schopnost správně sdělovat důležité informace, ale také schopnost naslouchat druhým, porozumět jejich potřebám a reagovat na

zpětnou vazbu. Pro rozvoj těchto dovedností je zásadní pracovat s interaktivními metodami, jako jsou týmové krizové simulace, modelové situace vyžadující rychlou spolupráci a trénink aktivního naslouchání v zátěžových podmínkách.

Zlepšení krizové komunikace se neomezuje pouze na individuální rozvoj, ale je nutné jej vnímat i v rámci týmové dynamiky. Interaktivní workshopy, tréninky krizové komunikace a strategická cvičení, při nichž se simulují situace vyžadující efektivní koordinaci mezi členy týmu, umožní respondentům rozvíjet schopnosti potřebné pro krizové řízení v reálných podmínkách.

Otázka 6: Jak byste popsali vaši schopnost komunikace v krizové situaci?

Tato otázka umožnila respondentům volně popsat své vnímání schopnosti komunikovat v krizových podmínkách. Odpovědi byly následně kategorizovány do pěti skupin: Žádná zkušenost, Velmi špatná, Nedokážu posoudit, Průměrná zkušenost a Vůdčí schopnosti.

Největší podíl respondentů (36 osob, 39,1 %) uvedl, že jejich krizová komunikace spadá do kategorie „Průměrná zkušenost“. Tento výsledek naznačuje, že téměř dvě pětiny dotázaných se hodnotí jako částečně schopné komunikovat v krizových situacích, avšak jejich dovednosti pravděpodobně nejsou na úrovni, která by umožnila efektivní koordinaci nebo vedení týmu.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Žádná zkušenost“, kterou zvolilo 22 respondentů (23,9 %). Tento podíl ukazuje, že téměř čtvrtina dotázaných dosud neměla žádnou

reálnou příležitost otestovat své komunikační schopnosti v krizových situacích, což může mít negativní dopad na jejich sebevědomí a schopnost reagovat v reálném krizovém prostředí.

Naopak 17 respondentů (18,5 %) se zařadilo do kategorie „Vůdčí schopnosti“, což naznačuje, že tato skupina vnímá svou komunikaci v krizových podmínkách jako nadprůměrnou a pravděpodobně má zkušenosti s vedením nebo koordinací krizových reakcí. Tento podíl je vyšší než u předchozích otázek týkajících se krizové komunikace, což může znamenat, že někteří respondenti se považují za efektivní komunikátory, zejména v situacích, kde mohou převzít vedoucí roli.

Nejnižší podíl odpovědí připadl na kategorie „Velmi špatná“ (12 respondentů, 13,0 %) a „Nedokážu posoudit“ (5 respondentů, 5,4 %). Tento výsledek ukazuje, že menší část respondentů považuje svou krizovou komunikaci za výrazně nedostatečnou, zatímco pouze malý počet dotázaných nebyl schopen posoudit svou vlastní schopnost v této oblasti.

Obr. 23

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 6.

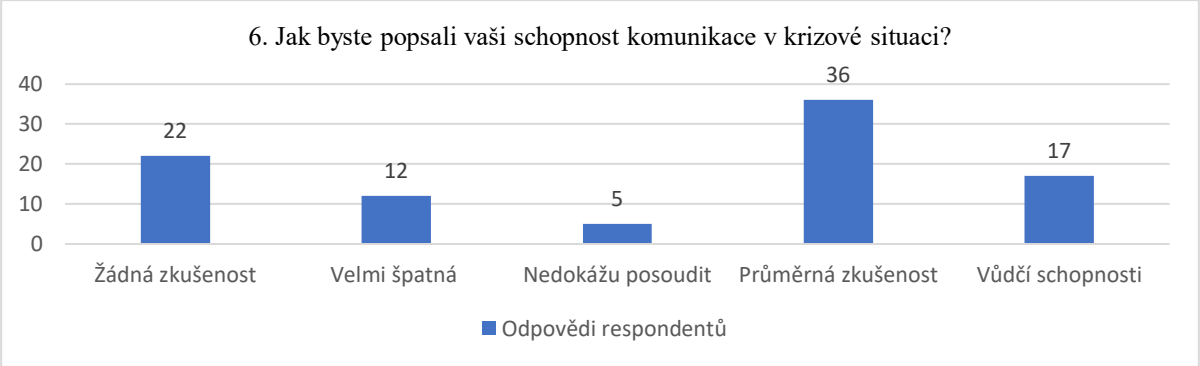

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky naznačují, že velká část respondentů se hodnotí jako průměrní nebo mírně nadprůměrní v krizové komunikaci, avšak existuje i významná skupina, která nemá žádnou praktickou zkušenost s komunikací v krizových situacích. Tento deficit zkušeností může vést k nejistotě v reálných podmínkách a potenciálním chybám při krizové koordinaci.

Silnější zastoupení skupiny „Vůdčí schopnosti“ v této otázce naznačuje, že mezi respondenty existuje podskupina, která se považuje za dobře připravenou v krizové komunikaci. Je pravděpodobné, že tito jedinci mají zkušenosti s vedením skupin, koordinací aktivit nebo se již setkali se situacemi vyžadujícími efektivní krizovou komunikaci.

Rozvoj krizové komunikace vyžaduje nejen teoretickou přípravu, ale především praktický trénink. Zkušenosti s reálnými nebo simulovanými krizovými situacemi umožňují jednotlivcům lépe si osvojit efektivní strategie krizové komunikace a posílit jejich sebedůvěru při vedení krizových týmů. Praktická cvičení, krizové simulace a workshopy zaměřené na krizovou komunikaci mohou pomoci snížit podíl respondentů bez zkušeností a tímto posílit dovednosti těch, kteří již mají určitou úroveň jistoty.

Otázka 7: Jsem přesvědčen/a, že dokážu motivovat svůj tým nebo skupinu k řešení krizového problému.

Tato otázka byla zaměřena na analýzu schopnosti respondentů působit jako motivující prvek v krizové situaci a efektivně vést svůj tým nebo skupinu k aktivnímu řešení problémů.

Motivace hraje klíčovou roli v krizovém řízení, protože podporuje spolupráci, udržuje morálku a pomáhá členům týmu soustředit se na efektivní zvládnutí krizové události.

Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (30 osob, 32,6 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje vysokou míru nejistoty ohledně vlastní schopnosti motivovat tým v krizové situaci. Tento výsledek poukazuje na nedostatek praktických zkušeností s vedením skupiny nebo na absenci formálního tréninku zaměřeného na krizové leadershipové dovednosti.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Spíše ne“, kterou zvolilo 29 respondentů (31,5 %). Tento výsledek ukazuje, že téměř třetina dotázaných nemá důvěru ve svou schopnost motivovat skupinu v krizových podmínkách. Tento postoj je ovlivněn nízkou úrovní sebedůvěry, nedostatkem zkušeností s leadershipem nebo obavami z převzetí odpovědnosti v náročných situacích.

Naopak 21 respondentů (22,8 %) odpovědělo „Spíše ano“, což signalizuje, že přibližně pětina dotázaných si je do jisté míry vědoma své schopnosti motivovat tým v krizovém prostředí, avšak stále bez plného přesvědčení o svých schopnostech vést ostatní. Tito respondenti pravděpodobně již mají určité zkušenosti s vedením skupin, avšak stále čelí nejistotě v rámci krizových situací.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (4 respondenti, 4,3 %) a „Zcela jistě“ (8 respondentů, 8,7 %). Tento výsledek ukazuje, že pouze malá část respondentů se považuje za plně schopné motivovat tým v krizové situaci, zatímco zanedbatelné procento dotázaných je přesvědčeno o své naprosté neschopnosti v této oblasti.

Obr. 24

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 7.

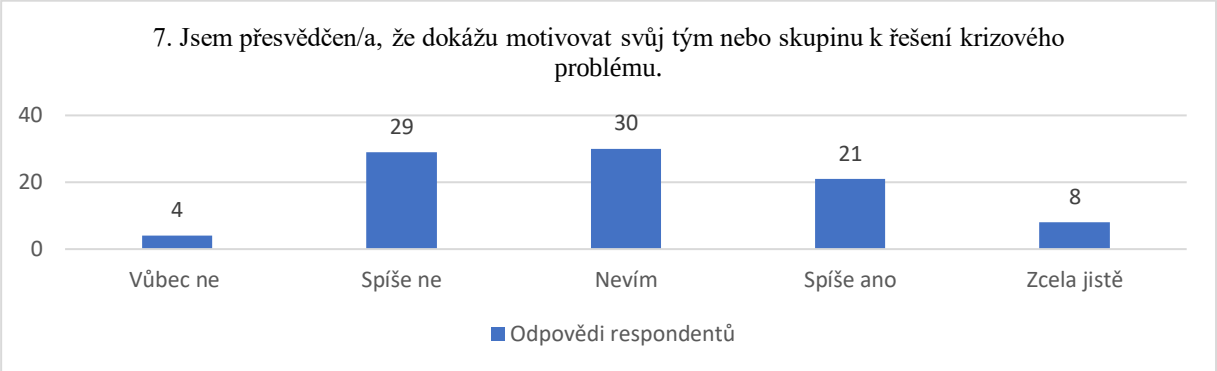

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky naznačují, že většina respondentů si svou schopností motivovat tým v krizové situaci není zcela jistá. Vysoký podíl odpovědí „Nevím“ a „Spíše ne“ ukazuje na potenciální nedostatek zkušeností s leadershipem v krizových podmínkách, což může znamenat potřebu cíleného rozvoje krizového leadershipu a týmové spolupráce.

Motivace týmu v krizových podmínkách vyžaduje kombinaci komunikačních dovedností, psychologické odolnosti a schopnosti efektivně vést ostatní v nejistém a stresovém prostředí. Pro posílení těchto dovedností je zásadní začlenit do vzdělávacích programů trénink leadershipu v krizových podmínkách, simulace týmových krizových scénářů a modelové situace zaměřené na rozhodování v podmínkách tlaku.

Rozvoj krizového leadershipu nejen posiluje schopnost motivovat tým, ale také pomáhá vytvářet strukturované rozhodovací procesy, které umožňují efektivnější krizovou reakci. Interaktivní workshopy a praktické simulace vedení týmu v krizových podmínkách představují efektivní metody pro zlepšení leadershipových dovedností a zvýšení jistoty respondentů při vedení skupiny během krizových událostí.

Otázka 8: Jsem schopen/a naslouchat a zohlednit návrhy druhých při řešení krizové situace.

Tato otázka hodnotila schopnost respondentů aktivně naslouchat ostatním a zohledňovat jejich návrhy při řešení krizových situací. Efektivní týmová spolupráce a rozhodování v krizových podmínkách vyžadují nejen schopnost formulovat vlastní názory, ale také otevřenost vůči podnětům ostatních a ochotu přizpůsobit strategii na základě zpětné vazby.

Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (29 osob, 31,5 %) zvolil odpovědi „Spíše ano“ a „Zcela jistě“, což ukazuje, že většina dotázaných vnímá svou schopnost naslouchat druhým jako poměrně silnou. Tento výsledek naznačuje pozitivní přístup k týmové spolupráci a otevřenost vůči diskusi při krizovém rozhodování. Přítomnost vysokého podílu odpovědí „Zcela jistě“ (29 respondentů, 31,5 %) navíc potvrzuje, že část dotázaných se považuje za plně kompetentní v naslouchání a zohledňování návrhů ostatních.

Naopak 22 respondentů (23,9 %) odpovědělo „Nevím“, což naznačuje určitou nejistotu ohledně vlastní schopnosti přijímat a integrovat cizí názory při řešení krizových situací. Tato

nejistota je způsobena omezenými zkušenostmi s týmovým rozhodováním nebo nejasným vnímáním vlastní role v krizových scénářích.

Pouze 6 respondentů (6,5 %) zvolilo „Spíše ne“ a stejný počet respondentů „Vůbec ne“, což ukazuje, že jen malá část dotázaných si není jistá svou schopností naslouchat ostatním nebo ji považuje za nedostatečnou. Tento výsledek naznačuje, že mezi respondenty není výrazná skupina, která by měla problém s týmovou spoluprací na základě přijímání podnětů druhých.

Obr. 25

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 8.

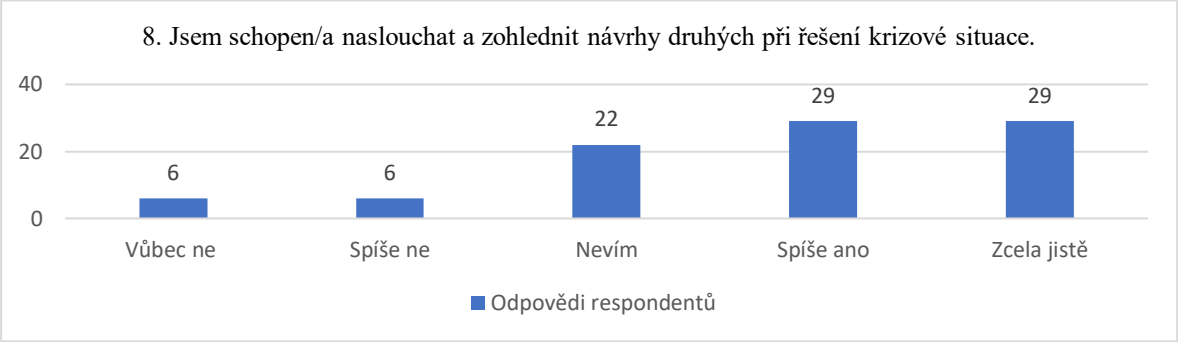

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky ukazují, že většina respondentů se považuje za schopné naslouchat druhým a zohledňovat jejich návrhy v krizových situacích, což je pozitivním indikátorem pro týmovou spolupráci v krizovém řízení. Vyšší podíl odpovědí „Spíše ano“ a „Zcela jistě“ naznačuje, že značná část dotázaných je ochotna přijímat konstruktivní zpětnou vazbu a reflektovat názory ostatních při krizovém rozhodování.

Relativně vysoký podíl odpovědí „Nevím“ signalizuje, že někteří respondenti nemají dostatečnou zkušenost s týmovým rozhodováním v krizových podmínkách, což je způsobeno absencí praktického tréninku nebo krizových simulací, kde by si tuto dovednost mohli lépe osvojit.

Schopnost aktivně naslouchat a pracovat s návrhy druhých je klíčovým prvkem efektivní týmové spolupráce. Trénink týmového rozhodování, modelové situace vyžadující spolupráci a simulace krizového řízení, kde si respondenti vyzkouší nejen vedení týmu, ale také podřízenou roli s nutností reflektovat návrhy ostatních, mohou přispět k rozvoji této dovednosti.

Otázka 9: Dokážu spolupracovat s lidmi, které osobně neznám, za účelem zvládnutí krizové situace.

Tato otázka se zaměřila na analýzu schopnosti respondentů efektivně spolupracovat s neznámými osobami v krizové situaci. Schopnost rychle navázat spolupráci s novými lidmi, sdílet informace a koordinovat společné úsilí je klíčovým prvkem krizového řízení, zejména v situacích, kdy se lidé ocitají ve skupinách, které nemají předchozí zkušenost se vzájemnou spoluprací.

Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (30 osob, 32,6 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje vysokou míru nejistoty ohledně vlastní schopnosti efektivně pracovat v neznámém týmu. Tento výsledek poukazuje na absenci zkušeností s rychlou adaptací na nové týmové prostředí a potenciální obavy z komunikace a koordinace s cizími lidmi v krizových podmínkách.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Spíše ano“, kterou zvolilo 29 respondentů (31,5 %). Tento výsledek ukazuje, že přibližně třetina dotázaných vnímá svou schopnost spolupracovat s neznámými lidmi jako dostatečnou, avšak stále bez plného přesvědčení o vlastní efektivitě v takových situacích. Tato skupina respondentů pravděpodobně již zažila situace, kde bylo nutné spolupracovat s novými lidmi, ale stále nemusí mít pevně rozvinuté dovednosti krizové týmové spolupráce.

Naopak 11 respondentů (12,0 %) odpovědělo „Spíše ne“, což naznačuje, že přibližně desetina dotázaných má pochybnosti o své schopnosti efektivně pracovat s neznámými lidmi v krizových podmínkách. Tento výsledek je ovlivněn osobnostními faktory, jako je preference individuální práce, nebo nedostatkem zkušeností s týmovou spoluprací v krizových scénářích.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (3 respondenti, 3,3 %) a „Zcela jistě“ (19 respondentů, 20,7 %). Tento výsledek ukazuje, že jen malá část respondentů si je naprosto jista svou schopností pracovat v neznámém týmu, zatímco pouze zanedbatelné procento dotázaných považuje svou schopnost spolupracovat v takových podmínkách za zcela nedostatečnou.

Obr. 26

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 9.

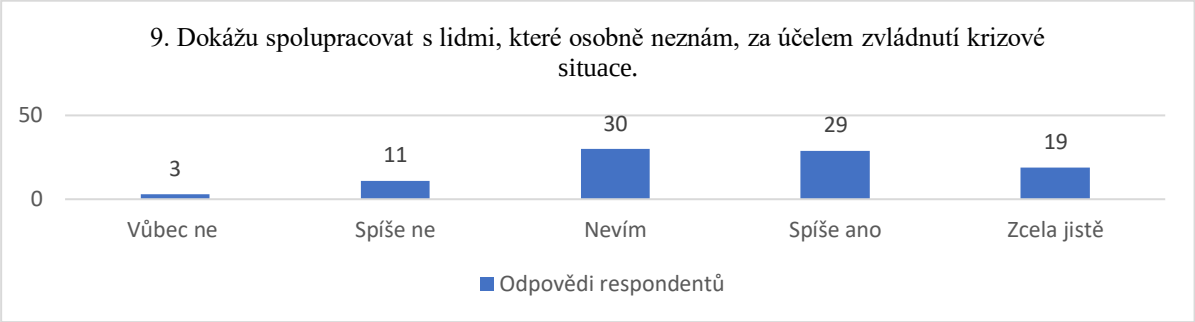

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky naznačují, že značná část respondentů si není jista svou schopností spolupracovat s neznámými lidmi v krizových situacích. Vysoký podíl odpovědí „Nevím“ naznačuje, že absence zkušeností s týmovou krizovou spoluprací může vést k nejistotě a potenciálním problémům při efektivní koordinaci skupinových aktivit v reálných krizových podmínkách.

Na druhou stranu přibližně pětina respondentů se hodnotí jako plně schopná spolupráce v neznámém týmu, což naznačuje přítomnost skupiny jedinců, kteří mají buď přirozené vůdčí schopnosti, nebo prošli zkušenostmi, které jim umožnily rozvíjet krizovou kooperaci.

Pro zvýšení schopnosti efektivní spolupráce v krizových podmínkách je vhodné zahrnout praktické týmové simulace a modelové krizové scénáře do vzdělávacích programů. Výcvik zaměřený na komunikaci, koordinaci úkolů a týmové rozhodování by mohl pomoci

snížit podíl respondentů, kteří si svou schopností nejsou jisti, a posílit dovednosti těch, kteří v této oblasti již určitou úroveň jistoty mají.

Sekce 3: Příprava a znalosti

Otázka 10: Jsem přesvědčen/a, že dokážu aplikovat teoretické znalosti o krizových situacích v praxi.

Tato otázka hodnotila analýzu schopnosti respondentů přenést teoretické znalosti o krizových situacích do praktického jednání. Efektivní krizová připravenost nespočívá pouze v teoretickém povědomí o postupech, ale především v dovednosti uplatnit získané znalosti ve stresových a dynamických podmínkách reálných krizových situací.

Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (38 osob, 41,3 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje vysokou míru nejistoty ohledně vlastní schopnosti aplikovat teoretické znalosti v praxi. Tento výsledek je způsoben tím, že mnoho respondentů nemělo příležitost otestovat své znalosti v reálných nebo simulovaných krizových scénářích, což vede k pochybnostem o jejich praktické využitelnosti.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Spíše ano“, kterou zvolilo 22 respondentů (23,9 %). Tento výsledek ukazuje, že téměř čtvrtina dotázaných si do určité míry věří ve schopnost využít teoretické znalosti v praxi, avšak stále bez plné jistoty. Tito respondenti pravděpodobně absolvovali základní krizová školení nebo se setkali s informacemi o krizových postupech, avšak jejich zkušenosti mohou být omezené.

Naopak 19 respondentů (20,7 %) odpovědělo „Spíše ne“, což naznačuje, že přibližně pětina dotázaných nevěří ve svou schopnost aplikovat teoretické znalosti v krizové situaci. Tento výsledek poukazuje na možné nedostatky ve vzdělávacích programech, které by měly zahrnovat nejen teoretickou přípravu, ale také praktická cvičení umožňující studentům aktivně si vyzkoušet krizové scénáře.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (3 respondenti, 3,3 %) a „Zcela jistě“ (10 respondentů, 10,9 %). Tento výsledek ukazuje, že jen malá část respondentů si je plně jista svou schopností přenést teoretické znalosti do praktického použití, zatímco pouze minimální podíl dotázaných vnímá své schopnosti jako zcela nedostatečné.

Obr. 27

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 10.

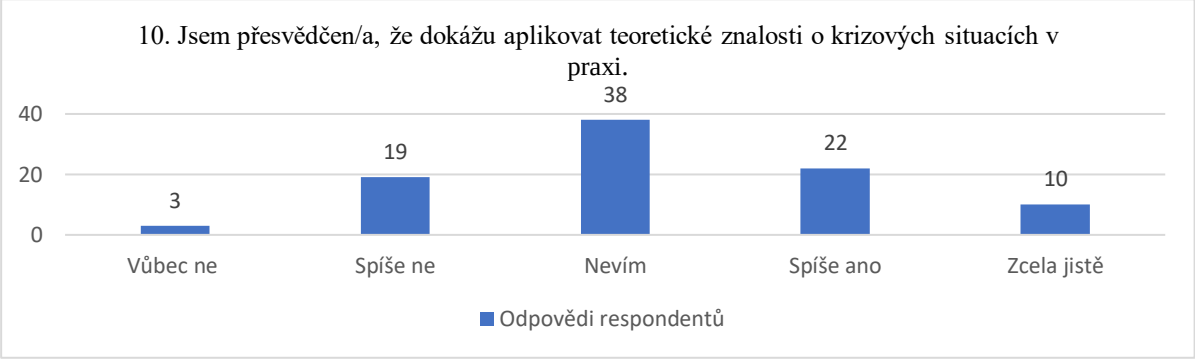

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky naznačují, že většina respondentů si není zcela jista svou schopností aplikovat teoretické znalosti o krizových situacích v praxi. Vysoký podíl odpovědí „Nevím“ a „Spíše ne“ poukazuje na to, že teoretická příprava respondentů nemusí být dostatečně propojena s praktickými nácviky krizových situací.

Pro efektivní rozvoj krizové připravenosti je zásadní kombinovat teoretické vzdělávání s praktickými simulacemi, modelovými scénáři a interaktivními cvičeními, které umožní studentům otestovat si své znalosti v kontrolovaném prostředí. Krizová školení, simulační tréninky a praktické intervenční kurzy mohou významně přispět k větší jistotě studentů v krizových situacích a zlepšit jejich schopnost správně aplikovat teoretické koncepty v praxi.

Otázka 11: Věřím, že dokážu naplánovat efektivní strategii pro zvládnutí krizové situace.

Tato otázka hodnotila analýzu schopnosti respondentů formulovat a naplánovat efektivní strategii pro řešení krizových situací. Strategické plánování v krizovém řízení zahrnuje schopnost předvídat možné scénáře, identifikovat prioritní kroky, efektivně rozdělit zdroje a zajistit koordinaci mezi aktéry krizové reakce.

Největší podíl respondentů (44 osob, 47,8 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje značnou nejistotu ohledně vlastní schopnosti strukturovaně plánovat krizové strategie. Tento výsledek může souviset s tím, že většina respondentů neměla praktickou zkušenost s krizovým plánováním, což vede k nedostatku sebevědomí v této oblasti.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Spíše ne“, kterou zvolilo 26 respondentů (28,3 %). Tento výsledek ukazuje, že téměř třetina dotázaných si není jistá svou schopností efektivně naplánovat krizovou strategii a pravděpodobně by v reálné situaci potřebovala vedení nebo podporu zkušenějších osob.

Naopak 12 respondentů (13,0 %) odpovědělo „Spíše ano“, což naznačuje, že menší část dotázaných věří, že je do jisté míry schopna plánovat krizové postupy. Tito respondenti pravděpodobně mají určité teoretické znalosti o krizovém řízení, avšak stále si nejsou zcela jisti, zda by je dokázali aplikovat ve složitějších krizových situacích.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (5 respondentů, 5,4 %) a „Zcela jistě“ (5 respondentů, 5,4 %). Tento výsledek ukazuje, že pouze malá část respondentů si je naprosto jista svou schopností naplánovat krizovou strategii, zatímco stejný počet dotázaných si naopak myslí, že této dovednosti není schopen vůbec.

Obr. 28

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 11.

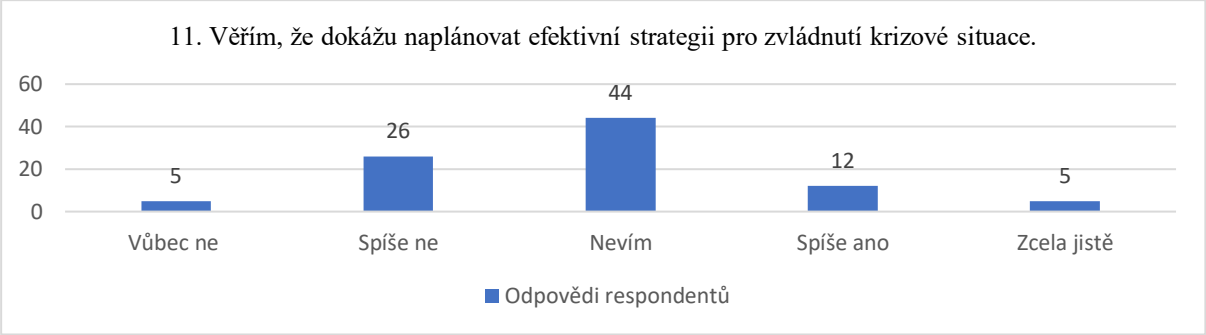

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky ukazují, že většina respondentů nevykazuje jednoznačnou jistotu ve své schopnosti strategicky plánovat krizovou reakci. Vysoký podíl odpovědí „Nevím“ a „Spíše ne“ poukazuje na deficit zkušeností v oblasti krizového plánování a potřebu intenzivnějšího vzdělávání zaměřeného na praktické nácviky tvorby krizových strategií.

Schopnost plánovat efektivní krizové strategie vyžaduje znalost metod krizového řízení, dovednost identifikovat klíčové priority a efektivně koordinovat dostupné zdroje. Pro rozvoj těchto kompetencí je zásadní začlenit do vzdělávacích programů simulační krizová cvičení, případové studie a praktické modelování krizových situací, které respondentům umožní rozvíjet strukturované myšlení a schopnost rozhodovat se pod tlakem.

Rozvoj strategického krizového plánování nejen zvyšuje individuální schopnost reagovat v krizových podmínkách, ale také přispívá k efektivitě kolektivní krizové reakce. Interaktivní workshopy zaměřené na tvorbu krizových strategií a modelové situace, kde respondenti musí navrhnout a obhájit krizový plán, mohou výrazně přispět k rozvoji těchto dovedností a snížení nejistoty spojené s krizovým plánováním.

Otázka 12: Cítím se jistý/á při používání nástrojů nebo technologií, které jsou potřebné v krizové situaci.

Tato otázka hodnotila sebevědomí respondentů při práci s nástroji a technologiemi, které jsou relevantní pro krizové situace. Moderní krizové řízení vyžaduje nejen znalost

Leadership
Innovation
Growth
Success

základních manuálních dovedností (např. první pomoc, manipulace s bezpečnostním vybavením), ale i schopnost efektivně využívat digitální technologie, komunikační systémy a další krizové nástroje.

Největší podíl respondentů (42 osob, 45,7 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje vysokou míru nejistoty ohledně vlastní způsobilosti používat potřebné nástroje a technologie v krizových podmínkách. Tento výsledek naznačuje, že většina respondentů neměla přímou zkušenost s použitím krizových technologií, což vede k pochybnostem o jejich praktických dovednostech.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Spíše ne“, kterou zvolilo 18 respondentů (19,6 %). Tento výsledek ukazuje, že téměř pětina dotázaných nevěří ve své schopnosti ovládat krizové technologie, což může naznačovat nedostatek vzdělávacích příležitostí zaměřených na praktický výcvik v této oblasti.

Naopak 15 respondentů (16,3 %) odpovědělo „Spíše ano“, což ukazuje, že menší část dotázaných si do určité míry věří v používání krizových nástrojů, ale stále nemá plnou jistotu. Tito respondenti pravděpodobně absolvovali základní školení nebo se setkali s krizovými technologiemi v teoretické rovině, avšak nemuseli je použít v praxi.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (12 respondentů, 13,0 %) a „Zcela jistě“ (5 respondentů, 5,4 %). Tento výsledek ukazuje, že pouze malá část respondentů se cítí naprosto jistě při používání krizových technologií, zatímco relativně vyšší podíl dotázaných přiznává naprostou nejistotu ve své způsobilosti.

Obr. 29

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 12.

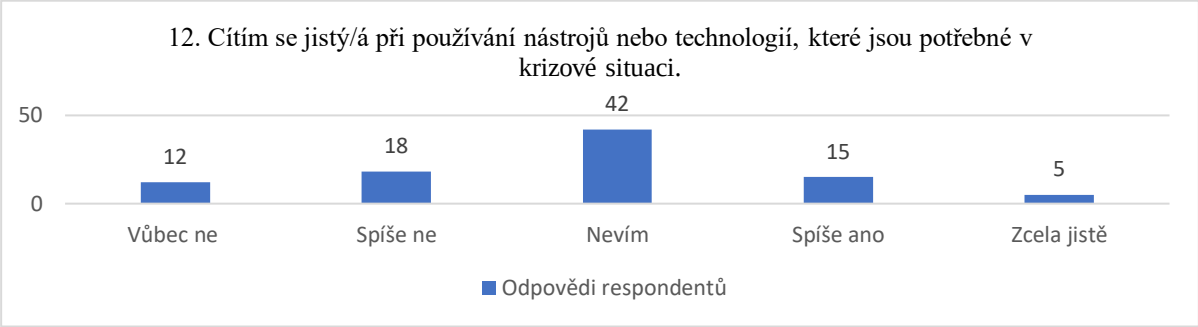

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky naznačují, že většina respondentů nevykazuje jednoznačnou jistotu ve své schopnosti používat krizové technologie a nástroje. Vysoký podíl odpovědí „Nevím“ a „Spíše ne“ ukazuje na deficit zkušeností v této oblasti, což může souviset s omezeným přístupem k praktickému výcviku zaměřenému na práci s krizovými technologiemi.

Efektivní krizová reakce vyžaduje nejen znalost krizových postupů, ale i schopnost využívat dostupné nástroje a technologie. Digitální komunikační systémy, systémy varování obyvatelstva, navigační technologie a specializované nástroje pro krizové řízení hrají klíčovou roli při zvládání mimořádných situací.

Pro posílení této dovednosti je zásadní zařadit do vzdělávacích programů praktické workshopy zaměřené na ovládání krizových technologií, simulace krizových situací s využitím dostupných nástrojů a školení v používání digitálních platforem pro krizovou komunikaci.

Rozvoj této kompetence nejen zvýší individuální připravenost respondentů, ale také přispěje k celkové efektivitě krizového řízení. Interaktivní tréninky zaměřené na práci s krizovými technologiemi a modelové scénáře vyžadující použití specifických nástrojů mohou výrazně přispět ke snížení nejistoty a zvýšení jistoty v této oblasti.

Otázka 13: Jsem schopen/a rozpoznat rizikové situace a rychle na ně reagovat.

Tato otázka se zaměřila na analýzu schopnosti respondentů identifikovat potenciální rizika a adekvátně na ně reagovat. Rozpoznání rizikových situací a včasná reakce jsou klíčovými prvky krizové připravenosti, které mohou zásadně ovlivnit efektivitu zvládání krizových scénářů a minimalizaci jejich dopadů.

Největší podíl respondentů (42 osob, 45,7 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje vysokou míru nejistoty ohledně vlastní schopnosti včas rozpoznat nebezpečné situace a adekvátně na ně reagovat. Tento výsledek může poukazovat na nedostatek praktického výcviku nebo zkušeností se situacemi vyžadujícími rychlé rozhodování.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Spíše ano“, kterou zvolilo 22 respondentů (23,9 %). Tento výsledek naznačuje, že téměř čtvrtina respondentů si do určité míry věří ve schopnost rozpoznat rizika a reagovat na ně, avšak stále nemá plnou jistotu v této dovednosti. Tito respondenti pravděpodobně mají určité teoretické povědomí o krizových scénářích, ale jejich zkušenosti s aplikací těchto znalostí v praxi mohou být omezené.

Naopak 15 respondentů (16,3 %) odpovědělo „Spíše ne“, což ukazuje, že část dotázaných si není jista svou schopností rychlé reakce na krizové situace. Tento výsledek může odrážet nižší úroveň sebeúčinnosti v krizových scénářích nebo nedostatek tréninku v oblasti situačního povědomí.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (5 respondentů, 5,4 %) a „Zcela jistě“ (8 respondentů, 8,7 %). Tento výsledek ukazuje, že jen malá část respondentů si je naprosto jista svou schopností rozpoznat rizikové situace a rychle na ně reagovat, zatímco pouze minimální podíl dotázaných se domnívá, že této schopnosti zcela postrádá.

Obr. 30

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 13.

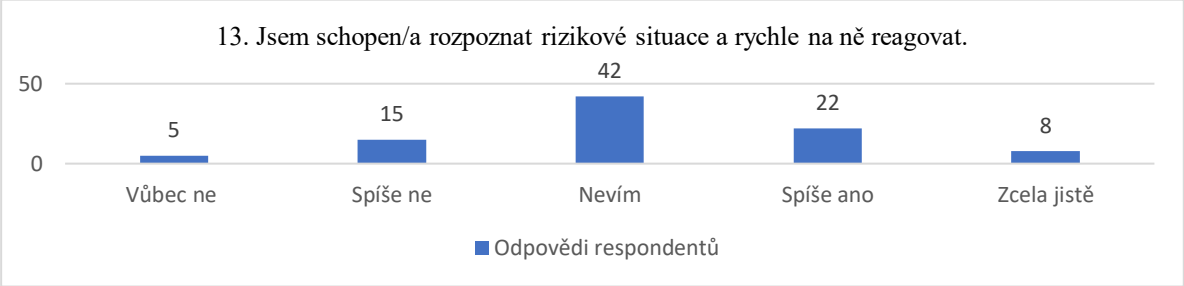

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky naznačují, že většina respondentů si není zcela jista svou schopností identifikovat rizikové situace a efektivně na ně reagovat. Vysoký podíl odpovědí

„Nevím“ a „Spíše ne“ poukazuje na možný nedostatek tréninku v oblasti situačního povědomí a krizového rozhodování.

Efektivní krizová připravenost vyžaduje kombinaci teoretických znalostí a praktických zkušeností, které pomáhají jednotlivcům lépe vyhodnocovat potenciální hrozby a reagovat na ně bez zbytečných prodlev.

Pro zlepšení této schopnosti je vhodné do vzdělávacích programů zařadit simulační krizová cvičení, scénářové analýzy a modelové situace, které umožní respondentům rozvíjet rychlé rozhodování a schopnost předvídat rizika. Praktický nácvik těchto dovedností v různých kontextech (např. přírodní katastrofy, bezpečnostní incidenty, zdravotní krize) může výrazně přispět k budování jistoty a efektivity v krizových podmínkách.

Sekce 4: Osobní odolnost

Otázka 14: Jsem přesvědčen/a, že dokážu zůstat emocionálně stabilní i v náročných situacích.

Tato otázka se zaměřila na analýzu schopnosti respondentů udržet emocionální stabilitu v krizových a stresových situacích. Emocionální stabilita představuje klíčový faktor pro efektivní zvládání krizových událostí, neboť umožňuje jednotlivcům činit racionální rozhodnutí a minimalizovat negativní vliv stresu na jejich výkon.

Největší podíl respondentů (24 osob, 26,1 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje, že významná část dotázaných si není jistá svou schopností udržet emocionální stabilitu v

Leadership
Innovation
Growth
Success

krizových situacích. Tento výsledek může souviset s tím, že většina respondentů dosud neměla možnost čelit extrémně stresovým situacím a nemá dostatečnou zkušenost se svou vlastní reakcí na ně.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Spíše ano“, kterou zvolilo 22 respondentů (23,9 %). Tento výsledek ukazuje, že téměř čtvrtina dotázaných věří, že je do jisté míry schopna udržet klid a emoční stabilitu, avšak stále může mít určité pochybnosti o své reakci v reálných krizových podmínkách.

Naopak 19 respondentů (20,7 %) odpovědělo „Vůbec ne“ a dalších 18 respondentů (19,6 %) „Spíše ne“, což ukazuje, že přibližně 40 % dotázaných si nevěří ve schopnost zvládnout silně stresující situace. Tento výsledek naznačuje, že značná část respondentů vnímá emocionální stabilitu jako svou slabou stránku, což je důsledkem nedostatku psychologického tréninku nebo negativních zkušeností se stresem.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenala kategorie „Zcela jistě“ (9 respondentů, 9,8 %), což ukazuje, že pouze malá část dotázaných se cítí zcela jistá ve své schopnosti zůstat emocionálně stabilní i pod tlakem.

Obr. 31

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 14.

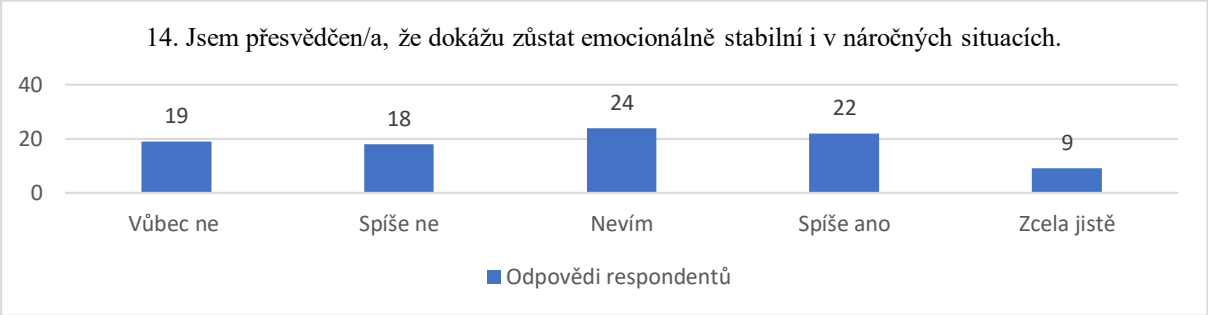

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky naznačují, že významná část respondentů si není jistá svou schopností zvládnout silně stresové situace, přičemž relativně vysoký podíl respondentů se domnívá, že jejich emocionální stabilita v krizových podmínkách není dostatečná.

Efektivní krizové řízení vyžaduje nejen technické a strategické dovednosti, ale také psychologickou odolnost a schopnost zvládat stres. Emocionální stabilita je klíčová pro racionální rozhodování, efektivní komunikaci a schopnost vést druhé v krizových situacích.

Pro posílení této dovednosti je vhodné zahrnout do vzdělávacích programů techniky zvládání stresu, tréninky duševní odolnosti a simulační modely krizových situací, které umožní respondentům poznat své reakce na stres a naučit se efektivním strategiím pro jejich zvládání.

Důležitou roli v rozvoji psychické odolnosti hrají také relaxační techniky, dýchací cvičení, mindfulness a krizová intervenční školení, které mohou respondentům pomoci lépe

zvládat stresové situace a posílit jejich schopnost udržet emoční stabilitu v krizových podmínkách.

Otázka 15: Cítím se dostatečně odolný/á, abych zvládnul/a opakované krizové situace.

Tato otázka zkoumá, do jaké míry respondenti vnímají svou schopnost zvládat opakované krizové situace, což je klíčový aspekt psychické odolnosti a dlouhodobé adaptability na stresové podmínky. Opakované krizové situace mohou vést k tzv. krizové únavě, kdy dochází k vyčerpání mentálních a fyzických zdrojů jedince.

Největší podíl respondentů (39 osob, 42,4 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje vysokou míru nejistoty ohledně vlastní odolnosti vůči opakovanému vystavení krizovým situacím. Tento výsledek může poukazovat na omezené zkušenosti respondentů s dlouhodobým zvládáním stresu nebo na absenci systematického tréninku v oblasti psychické odolnosti.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Spíše ne“, kterou zvolilo 21 respondentů (22,8 %). Tento výsledek ukazuje, že přibližně čtvrtina dotázaných se domnívá, že jejich schopnost čelit opakovaným krizovým událostem je omezená. Tito respondenti mohou mít zkušenosti se stresovými situacemi, avšak necítí se dostatečně vybaveni na jejich opakované zvládání.

Naopak 15 respondentů (16,3 %) odpovědělo „Spíše ano“, což naznačuje, že někteří respondenti vnímají svou odolnost pozitivně, i když stále s určitými pochybnostmi. Tito jedinci

pravděpodobně již disponují určitými dovednostmi v oblasti zvládání stresu, avšak jejich sebedůvěra není úplně pevná.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (9 respondentů, 9,8 %) a „Zcela jistě“ (8 respondentů, 8,7 %). Tento výsledek ukazuje, že pouze malá část respondentů se domnívá, že jejich odolnost vůči krizovým situacím je buď velmi nízká, nebo naopak velmi vysoká.

Obr. 32

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 15.

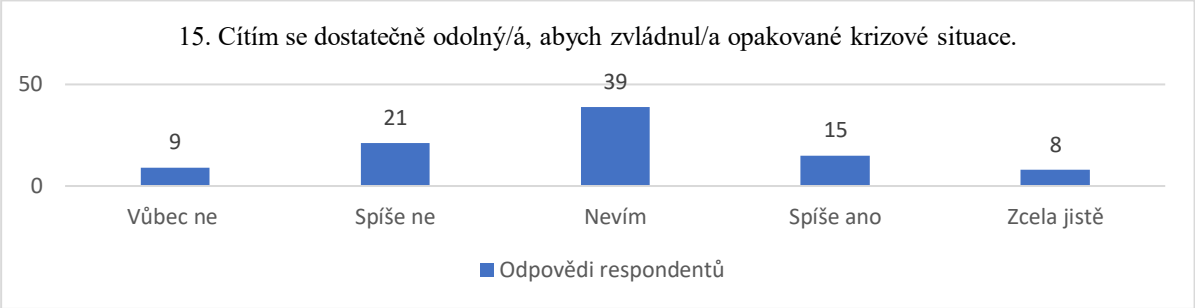

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky naznačují, že značná část respondentů si není jistá svou schopností zvládat opakované krizové situace, což poukazuje na nejistotu v oblasti dlouhodobé psychické odolnosti. Největší podíl odpovědí „Nevím“ signalizuje, že respondenti nemají dostatečnou zkušenost s opakovaným vystavením stresovým podmínkám nebo jim chybí trénink zaměřený na posilování resilience.

Schopnost zvládat opakované krizové situace je zásadní pro efektivní krizové řízení, protože opakovaný stres může vést k psychické únavě a snížení schopnosti racionálně reagovat na situace ohrožující bezpečnost jednotlivce i skupiny. Významný podíl respondentů, kteří svou odolnost vnímají spíše negativně, naznačuje potřebu posílení vzdělávacích programů zaměřených na krizovou připravenost a duševní odolnost.

Začlenění simulačních cvičení, technik zvládání stresu a systematického tréninku resilience do vzdělávacích programů by mohlo pomoci respondentům lépe se připravit na opakované vystavení krizovým situacím. Důraz na rozvoj adaptability a psychické odolnosti přispěje ke zvýšení sebeúčinnosti v krizových podmínkách a posílil celkovou připravenost mládeže na zvládání mimořádných událostí.

Otázka 16: Věřím, že dokážu efektivně čelit neočekávaným překážkám během krizové situace.

Tato otázka se zaměřila na analýzu schopnosti respondentů zvládat nepředvídatelné krizové situace, které mohou vyžadovat rychlé rozhodování a adaptaci na nové podmínky. Schopnost čelit neočekávaným překážkám je důležitým aspektem krizové připravenosti a úzce souvisí s kognitivní flexibilitou, sebeúčinností a rozhodovacími schopnostmi jednotlivce.

Největší podíl respondentů (39 osob, 42,4 %) zvolil odpověď „Nevím“, což naznačuje vysokou míru nejistoty ohledně vlastní schopnosti zvládat neočekávané překážky v krizových situacích. Tento výsledek může souviset s omezenými praktickými zkušenostmi respondentů

nebo s nedostatečným tréninkem, který by jim umožnil získat větší jistotu v krizovém rozhodování.

Druhou nejčastější odpovědí byla varianta „Spíše ne“, kterou zvolilo 23 respondentů (25 %). Tento výsledek ukazuje, že čtvrtina dotázaných si není jistá svou schopností reagovat na nečekané krizové události a vnímá své dovednosti v této oblasti jako nedostatečné.

Naopak 17 respondentů (18,5 %) odpovědělo „Spíše ano“, což naznačuje, že tito respondenti mají určitou důvěru ve své schopnosti čelit neočekávaným překážkám, avšak stále mohou mít určité pochybnosti o své efektivitě v krizových podmínkách.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenaly kategorie „Vůbec ne“ (8 respondentů, 8,7 %) a „Zcela jistě“ (5 respondentů, 5,4 %). Tento výsledek ukazuje, že jen velmi malá část respondentů si buď vůbec nevěří v krizových podmínkách, nebo naopak považuje svou schopnost čelit nečekaným krizovým událostem za zcela dostatečnou.

Obr. 33

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 16.

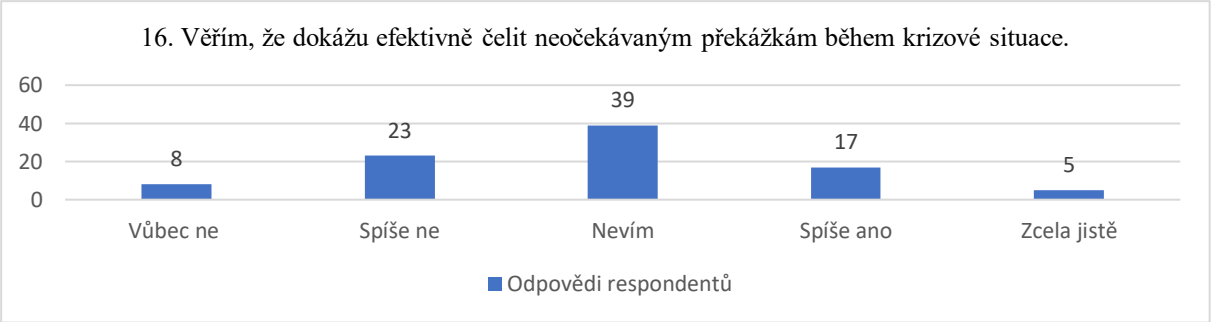

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky ukazují, že značná část respondentů postrádá jistotu ohledně své schopnosti čelit neočekávaným překážkám během krizové situace. Vysoký podíl nejistých odpovědí naznačuje, že respondenti si nejsou vědomi své úrovně připravenosti, což je způsobeno nedostatkem praktických zkušeností nebo absencí adekvátního krizového vzdělávání.

Efektivní reakce na neočekávané krizové situace vyžaduje nejen technické znalosti, ale také schopnost rychle se adaptovat na nové okolnosti, rozhodovat se pod tlakem a zvládat stres. Důležité je posilovat schopnost improvizace a krizového myšlení, což lze podpořit simulačními modely krizových situací a praktickým výcvikem.

K posílení těchto dovedností je vhodné zahrnout do vzdělávacích programů scénáře založené na reálných krizových událostech, které umožní respondentům lépe pochopit dynamiku krizových situací a osvojit si účinné strategie pro zvládání neočekávaných překážek. Nutná podpora rozvoje kognitivní flexibility a schopnosti rozhodování pod tlakem, což jsou klíčové faktory pro zvládání nepředvídatelných událostí.

Sekce 5: Volné odpovědi

Otázka 17: Jaké konkrétní návrhy byste doporučili pro posílení krizové bezpečnosti ve škole?

Tato otázka se zaměřila na získání konkrétních doporučení respondentů ke zlepšení krizové bezpečnosti v prostředí školy. Otevřené odpovědi byly následně kategorizovány do několika skupin, které odrážejí hlavní tematické okruhy návrhů.

Největší podíl respondentů (34 osob, 37,0 %) uvedl, že nemá žádný konkrétní návrh nebo si není jistý, jaké opatření je vhodné k posílení bezpečnosti. Tento výsledek naznačuje, že značná část studentů nemusí být dostatečně informována o možnostech krizové připravenosti nebo si neuvědomuje roli, kterou mohou bezpečnostní opatření ve školním prostředí hrát.

Druhou nejčastější kategorií odpovědí byly návrhy na aktivní simulace krizových situací, které doporučilo 18 respondentů (19,6 %). Tento výsledek ukazuje, že značná část studentů si uvědomuje význam praktického nácviku a simulačních modelů pro efektivní zvládání krizových situací. Praktické simulace mohou pomoci nejen k lepší přípravě na krizové scénáře, ale také k posílení sebeúčinnosti a týmové spolupráce při řešení krizových událostí.

Zvýšení fyzické bezpečnosti školy navrhlo 17 respondentů (18,5 %). Tato kategorie zahrnovala doporučení na zlepšení infrastruktury, posílení bezpečnostních opatření, jako jsou lepší zabezpečení vstupů, instalace kamerových systémů či přítomnost bezpečnostních pracovníků. Tento výsledek ukazuje, že část respondentů vnímá fyzické zabezpečení jako klíčový faktor krizové bezpečnosti.

Doporučení na přednášky a školení vyjádřilo 12 respondentů (13,0 %). Tito respondenti se domnívají, že zvýšení povědomí o krizové připravenosti prostřednictvím odborných přednášek a workshopů může přispět k lepšímu zvládání mimořádných událostí. Tento

výsledek naznačuje, že část studentů si uvědomuje důležitost vzdělávání v oblasti krizové bezpečnosti a považuje za užitečné získat teoretické znalosti a praktické dovednosti v této oblasti.

Nejnižší podíl odpovědí (11 respondentů, 12,0 %) se týkal potřeby zlepšit týmovou komunikaci. Tato odpověď poukazuje na význam efektivní spolupráce a koordinace mezi studenty a školským personálem v krizových situacích. Zlepšení týmové komunikace může zahrnovat jak nácvik komunikačních strategií, tak rozvoj schopnosti rychlého sdílení informací v případě nouzových situací.

Obr. 34

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 17.

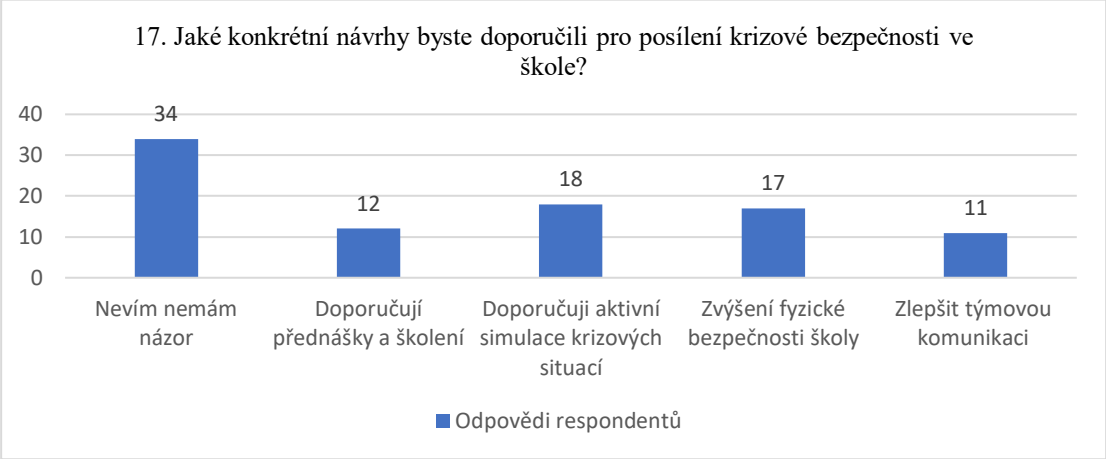

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky ukazují, že respondenti si uvědomují různé aspekty krizové bezpečnosti a vnímají jejich význam pro školní prostředí. Nejistota ohledně možných opatření naznačuje potřebu většího zapojení studentů do diskuzí o krizové připravenosti a informování o možnostech zlepšení bezpečnostních opatření.

Zejména návrhy na aktivní simulace krizových situací a zvýšení fyzické bezpečnosti ukazují na význam praktického nácviku krizového chování a zajištění bezpečnostních prvků ve školním prostředí. Doporučení na vzdělávací aktivity a školení zdůrazňuje potřebu rozšíření znalostí studentů v oblasti krizového řízení.

Otázka 18: Co by Vám osobně pomohlo cítit se připravenější na krizové situace?

Tato otázka zjišťovala, jaké faktory by respondentům nejvíce pomohly cítit se lépe připraveni na krizové situace. Otevřené odpovědi byly kategorizovány do několika skupin, které reflektují hlavní oblasti vnímané jako klíčové pro zvýšení krizové připravenosti.

Největší podíl respondentů (32 osob, 34,8 %) uvedl, že by jim nejvíce pomohly aktivní simulace krizových situací. Tento výsledek naznačuje silnou poptávku po praktickém nácviku krizového jednání a zkušenostech, které umožní osvojení si efektivních strategií řešení mimořádných situací. Simulační modely krizového řízení mohou poskytnout nejen teoretickou přípravu, ale také reálnou zkušenost s rozhodováním pod tlakem.

Druhou nejčastější odpovědí bylo „Nevím, nemám názor“, kterou zvolilo 20 respondentů (21,7 %). Tento výsledek může poukazovat na to, že někteří studenti nemají dostatečné povědomí o možnostech krizové přípravy nebo si nejsou jisti, co by pro ně bylo nejefektivnější. Tento faktor naznačuje potřebu lepší informovanosti a aktivního zapojení studentů do diskuzí o krizové připravenosti.

Doporučení na přednášky a školení uvedlo 18 respondentů (19,6 %). Tento výsledek ukazuje, že část studentů preferuje teoretickou přípravu formou odborných seminářů, přednášek a školení, které by jim poskytly důležité informace o krizových postupech a strategiích. Tato skupina respondentů vnímá edukaci jako klíčový nástroj pro posílení své připravenosti.

Zlepšení týmové komunikace jako důležitý faktor pro krizovou připravenost označilo 16 respondentů (17,4 %). Tento výsledek podtrhuje význam spolupráce a efektivního sdílení informací v krizových situacích. Koordinace v rámci týmu a schopnost jasně komunikovat mohou být klíčové pro zvládání mimořádných událostí.

Nejnižší podíl odpovědí (6 respondentů, 6,5 %) se týkal zvýšení fyzické bezpečnosti školy. Tento výsledek ukazuje, že respondenti vnímají školní prostředí jako relativně bezpečné a fyzická bezpečnost není jejich hlavní prioritou. Přesto existuje menší skupina studentů, kteří považují za nutné posílit opatření v oblasti infrastruktury a ochrany školního prostředí.

Obr. 35

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 18.

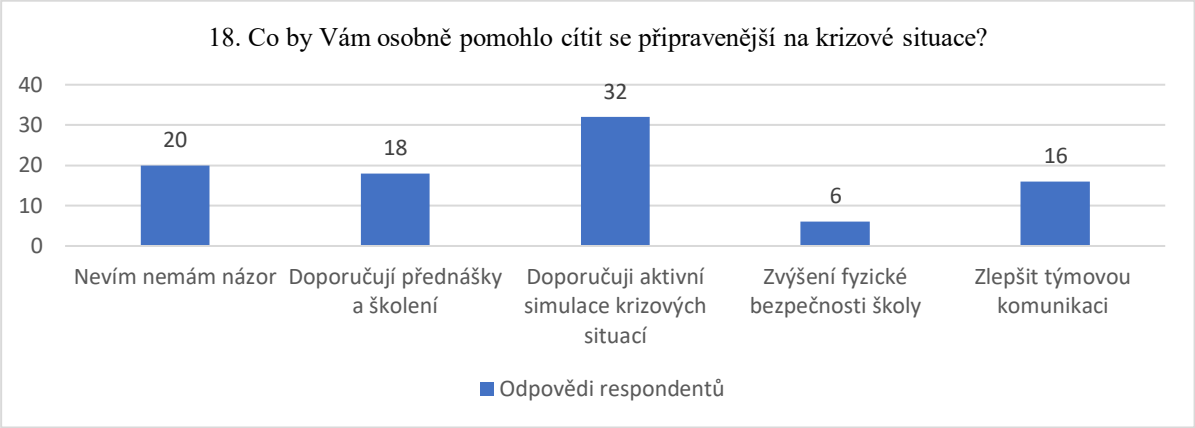

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky ukazují, že studenti preferují především praktické formy krizové přípravy, přičemž aktivní simulace krizových situací byly vnímány jako nejúčinnější nástroj pro zvýšení připravenosti. Teoretická školení a přednášky jsou rovněž důležité, avšak pro menší část respondentů.

Významnou roli v krizové připravenosti hraje také týmová komunikace, což naznačuje potřebu rozvoje komunikačních strategií a schopnosti efektivní spolupráce při řešení krizových událostí.

Zajímavým zjištěním je poměrně vysoký podíl respondentů, kteří nevědí, jak by mohli zlepšit svou připravenost. Tento faktor ukazuje na nutnost systematického vzdělávání a osvěty v oblasti krizového řízení.

Otázka 19: Jak by podle Vás měla škola více podporovat připravenost žáků na mimořádné situace?

Tato otázka se zaměřila na vnímání role školy v oblasti krizové připravenosti a opatření, která by žáci považovali za nejpřínosnější pro posílení jejich schopnosti reagovat na mimořádné situace. Odpovědi byly kategorizovány do několika hlavních oblastí reflektujících různé přístupy k posilování krizové připravenosti.

Největší podíl respondentů (32 osob, 34,8 %) uvedl, že by škola měla klást větší důraz na přednášky a teoretickou výuku v oblasti krizové připravenosti. Tento výsledek poukazuje na vnímanou potřebu systematického vzdělávání žáků v teoretických aspektech krizového řízení, prevence a ochrany před riziky. Odpověď naznačuje, že mnoho studentů vnímá teoretickou přípravu jako klíčovou součást vzdělávání v oblasti bezpečnosti.

Druhou nejčastější odpovědí bylo doporučení aktivních simulací krizových situací, které zvolilo 20 respondentů (21,7 %). Tento výsledek potvrzuje trend z předchozích otázek, kde byla poptávka po praktických zkušenostech jedním z nejvýraznějších aspektů krizového vzdělávání. Respondenti dávají přednost modelovým situacím a simulacím, které jim umožní reálně si vyzkoušet krizové scénáře a adekvátní reakce.

Dalších 20 respondentů (21,7 %) uvedlo, že nemá jasný názor na tuto problematiku, což naznačuje omezené povědomí o možnostech krizové přípravy ve školním prostředí. Tato odpověď zdůrazňuje potřebu lepší komunikace ze strany škol a zapojení studentů do rozhodovacích procesů týkajících se bezpečnostních opatření.

Zlepšení týmové komunikace jako klíčový faktor uvedlo 13 respondentů (14,1 %). Tento výsledek potvrzuje význam kooperace a efektivního sdílení informací v krizových situacích. Posílení schopnosti komunikace v rámci skupiny či kolektivu může vést ke zlepšení celkové krizové připravenosti.

Pouze 3 respondenti (3,3 %) označili jako důležité zvýšení fyzické bezpečnosti školy. Tento výsledek ukazuje, že studenti vnímají bezpečnostní opatření školy jako relativně dostatečná a fyzická infrastruktura není hlavním problémem jejich krizové připravenosti.

Nejnižší podíl odpovědí (4 respondenti, 4,3 %) zaznamenala varianta „Škola nás připravuje dostatečně“, což naznačuje, že jen velmi malá část studentů považuje současná opatření za adekvátní. Tento výsledek podporuje potřebu dalšího rozvoje vzdělávacích programů a aktivit zaměřených na krizovou připravenost.

Obr. 36

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 19.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky ukazují, že studenti vnímají školní vzdělávání v oblasti krizové připravenosti jako nedostatečné a preferují jak teoretické, tak praktické přístupy. Největší poptávka je po přednáškách a teoretickém vzdělávání, avšak téměř stejný počet respondentů upřednostňuje aktivní simulace krizových situací, což zdůrazňuje potřebu kombinace těchto dvou forem vzdělávání.

Významná část respondentů poukazuje na potřebu lepší týmové komunikace, což naznačuje důležitost interpersonálních dovedností a schopnosti spolupracovat v krizových podmínkách. Malý podíl respondentů považuje fyzickou bezpečnost školy za problém, což naznačuje, že současná opatření jsou vnímána jako dostačující.

Nízký počet respondentů, kteří považují současná školní opatření za dostatečná, naznačuje, že existuje prostor pro zlepšení krizové připravenosti studentů. V další části bude analyzována otázka zaměřená na užitečné zdroje informací, které respondenti využívají pro vzdělávání v oblasti krizové bezpečnosti.

Otázka 20: Jaké zdroje informací považujete za nejvíce užitečné při vzdělávání o krizové bezpečnosti?

Tato otázka zkoumá, jaké informační zdroje považují respondenti za nejpřínosnější při vzdělávání o krizové bezpečnosti. Výsledky poukazují na preferované formy získávání znalostí a odrážejí vnímání dostupnosti a kvality těchto zdrojů.

Největší podíl respondentů (28 osob, 30,4 %) uvedl, že nemá na tuto otázku jasný názor. Tento výsledek může signalizovat nedostatek povědomí o dostupných vzdělávacích možnostech v oblasti krizové bezpečnosti nebo nedostatečnou zkušenost s těmito zdroji.

Druhou nejčastější odpovědí byly internetové a online zdroje, které označilo 22 respondentů (23,9 %). Tento výsledek potvrzuje trend rostoucí reliance na digitální média jako hlavní zdroj informací. Online platformy a specializované webové stránky mohou nabízet aktuální a široce dostupné informace o krizové připravenosti.

Osobní zkušenosti odborníků považuje za užitečný zdroj 17 respondentů (18,5 %). Tento výsledek ukazuje, že část respondentů preferuje informace získané přímo od profesionálů, kteří mají praktickou zkušenost s krizovým řízením.

Aktivní simulace krizových situací označilo jako přínosné 13 respondentů (14,1 %). Tato odpověď potvrzuje význam praktického vzdělávání, které umožňuje studentům procvičovat krizové scénáře v realistických podmínkách.

Přednášky a teoretickou výuku jako vhodný zdroj označilo 11 respondentů (12,0 %). Tento výsledek naznačuje, že tradiční formy vzdělávání, jako jsou školní kurzy a odborné přednášky, jsou považovány za méně přínosné než interaktivnější formy výuky.

Nejnižší podíl odpovědí zaznamenala kategorie „Škola nás připravuje dostatečně“ (1 respondent, 1,1 %). Tento výsledek naznačuje, že studenti mají dojem, že současná školní výuka v oblasti krizové bezpečnosti neodpovídá jejich potřebám a očekáváním.

Obr. 37

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 20.

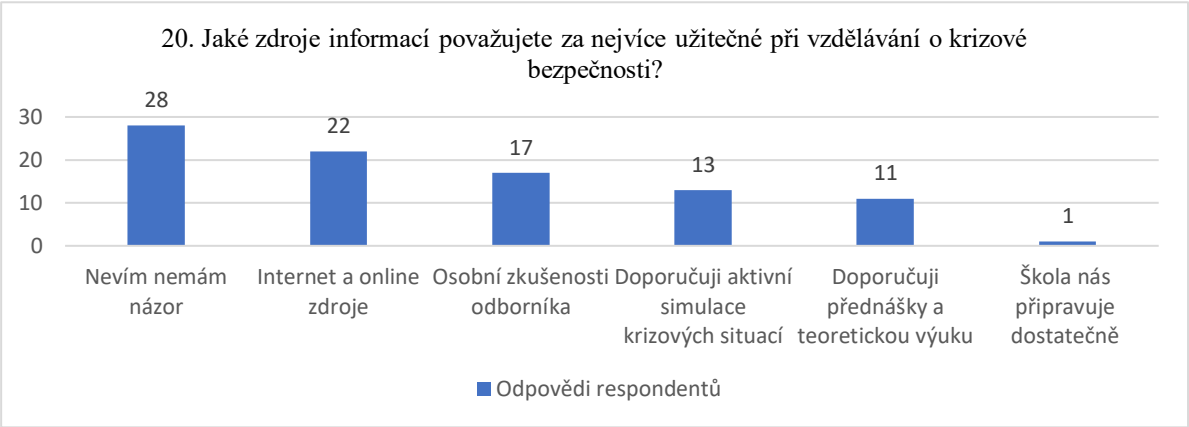

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky ukazují, že většina respondentů si není jistá nebo nemá jasně definované preference ohledně nejlepších informačních zdrojů pro vzdělávání o krizové bezpečnosti.

Digitální média, zejména internetové a online zdroje, se jeví jako nejpreferovanější informační kanál, což naznačuje potřebu efektivního využití těchto platforem k šíření kvalitního vzdělávacího obsahu. Osobní zkušenosti odborníků a praktické simulace krizových situací jsou rovněž vysoce ceněny, což zdůrazňuje význam kombinace teoretického a praktického vzdělávání.

Nízké hodnocení školní výuky v této oblasti naznačuje prostor pro zlepšení a potřebu větší integrace krizového vzdělávání do vzdělávacích programů. Důraz by měl být kladen na rozvoj interaktivních a praktických výukových metod, které by studentům umožnily efektivněji rozvíjet dovednosti potřebné pro krizovou připravenost.

Otázka 21: Jaké další otázky nebo témata byste navrhli zahrnout do programů krizové přípravy?

Tato otázka měla za cíl zjistit, zda respondenti mají konkrétní návrhy na rozšíření obsahu programů krizové přípravy. Odpovědi byly kategorizovány do dvou základních skupin, kde respondenti, kteří navrhli nová témata, a ti, kteří žádné další návrhy neměli.

Většina respondentů (90 %) nevyjádřila žádné konkrétní návrhy na rozšíření obsahu krizových programů. Tento výsledek může naznačovat, že buď nemají dostatečné povědomí o možném rozšíření témat krizové přípravy, nebo považují stávající programy za dostačující.

Pouze 10 % respondentů uvedlo konkrétní návrhy na doplnění obsahu krizových vzdělávacích programů. Mezi nejčastěji zmiňovanými oblastmi byly pokročilé strategie zvládání stresu, praktické simulace krizových situací, první pomoc v extrémních podmínkách a efektivní komunikace v krizových scénářích.

Obr. 38

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 21.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Leadership
Innovation
Growth
Success

Interpretace výsledků

Výsledky této otázky naznačují, že většina respondentů nepociťuje potřebu dalšího rozšíření programů krizové přípravy, což může souviset s jejich omezenými zkušenostmi v této oblasti nebo s nízkým povědomím o existujících výukových možnostech.

Menší skupina respondentů, která doporučila konkrétní rozšíření, však zdůrazňuje důležitost přidání praktických aspektů krizové přípravy, zejména simulačních modelů a školení zaměřených na zvládání stresu a krizovou komunikaci. To poukazuje na potřebu vyvážit teoretickou a praktickou složku výuky, aby studenti získali nejen znalosti, ale i reálné dovednosti potřebné pro efektivní jednání v krizových situacích.

Jaké návrhy na zlepšení krizové přípravy respondenti navrhují?

Tento výsledek navazuje na předchozí zjištění ohledně krizové připravenosti a zaměřuje se na konkrétní návrhy respondentů ke zlepšení programů ve školním prostředí. Efektivní krizová komunikace představuje klíčový faktor pro zvládání mimořádných situací, přičemž zahrnuje jasné instrukce, koordinaci mezi studenty a učiteli a rychlou reakci na vznikající hrozby.

Na tuto otázku odpovědělo devět respondentů, kteří identifikovali potřebu zlepšení krizové komunikace ve škole. Relativně nízký počet odpovědí může naznačovat, že většina respondentů nevnímá krizovou komunikaci jako hlavní problém nebo nemá konkrétní představu o tom, jak by mohla být zlepšena.

Obr. 39

Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku

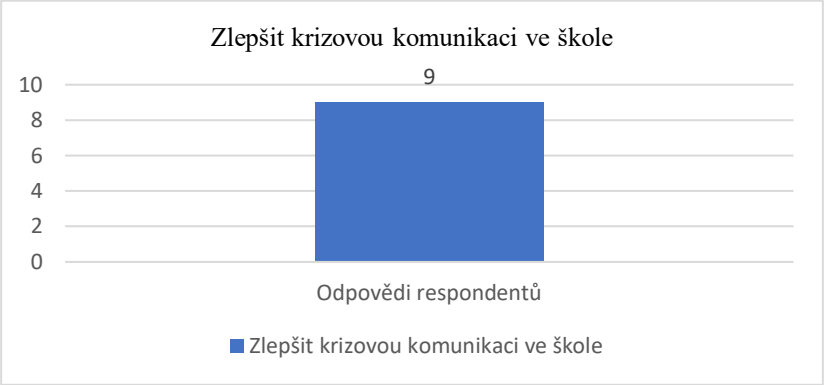

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Celkové skóre připravenosti respondentů věkové skupiny 15–18 let

Cílem této části analýzy bylo posoudit celkovou úroveň krizové připravenosti respondentů ve věkové skupině 15–18 let na základě jejich odpovědí v předchozích otázkách. Výsledky ukazují, že většina respondentů dosáhla střední nebo vysoké úrovně připravenosti, což naznačuje relativně dobré povědomí o krizových situacích a základní schopnosti zvládat mimořádné události.

Největší podíl respondentů (48 osob, 52,2 %) spadá do kategorie vysoké připravenosti, což znamená, že tito jednotlivci pravděpodobně disponují jak teoretickými znalostmi, tak praktickými dovednostmi potřebnými k efektivnímu zvládnutí krizových situací. Tento výsledek naznačuje, že téměř polovina respondentů má dostatečné sebevědomí a zkušenosti v oblasti krizové prevence a zvládání stresových situací.

Dalších 43 respondentů (46,7 %) bylo zařazeno do kategorie střední připravenosti, což ukazuje, že tito jedinci mají základní znalosti a povědomí o krizových postupech, avšak stále mohou mít určité mezery v jejich praktickém využití. Tato skupina respondentů by mohla profitovat z doplňkových vzdělávacích programů zaměřených na aplikaci teoretických znalostí v praktických scénářích.

Pouze 1 respondent (1,1 %) vykázal nízkou úroveň připravenosti, což naznačuje minimální povědomí o krizových postupech nebo nízkou sebedůvěru při zvládání mimořádných situací. Tento výsledek podtrhuje potřebu cílených intervencí zaměřených na zvýšení krizového povědomí u jednotlivců s nízkou připraveností.

Celkově lze říct, že respondenti ve věkové skupině 15–18 let vykazují poměrně vysokou úroveň krizové připravenosti, přičemž většina spadá do střední až vysoké kategorie. Tento výsledek ukazuje, že mladí lidé mají alespoň základní orientaci v krizových postupech a pravděpodobně disponují určitou úrovní praktických dovedností.

Vzhledem k tomu, že téměř polovina respondentů spadá do kategorie střední připravenosti, je vhodné zaměřit se na rozvoj praktických krizových scénářů, simulačních cvičení a vzdělávacích programů, které by pomohly těmto jedincům zvýšit jejich jistotu a efektivitu v krizových situacích. Dále je důležité identifikovat faktory, které mohou ovlivnit připravenost jednotlivců, například dostupnost krizového vzdělávání ve školách nebo osobní zkušenosti s řešením krizových situací.

Tento výzkum naznačuje, že investice do školních programů zaměřených na krizovou připravenost může přispět k dalšímu zvýšení celkové úrovně bezpečnosti a sebeúčinnosti mladé generace.

Obr. 40

Celkové skóre připravenosti respondentů věkové skupiny 15-18 let

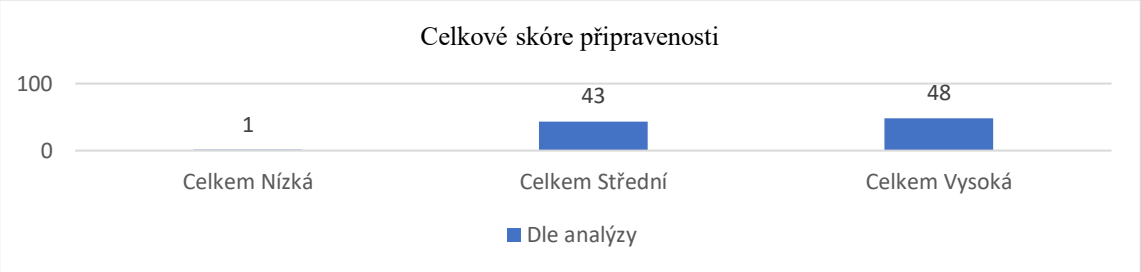

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 30–60 let a vybrané odborníky

Tato část analýzy se zaměřuje na vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření u vybraných odborníků ve věkové kategorii 30–60 let. Respondenti byli cíleně osloveni na základě své dlouhodobé odbornosti, profesního zaměření a zkušeností v oblasti krizového řízení, bezpečnosti a prevence. Cílem této části výzkumu bylo zjistit, jak tato věková skupina vnímá svou připravenost na krizové situace, jaké strategie považuje za efektivní a jaké faktory ovlivňují jejich schopnost adekvátně reagovat v krizových podmínkách.

Struktura dotazníku pro tuto skupinu byla rozdělena do pěti tematických sekcí, které umožňují detailní analýzu přenosu krizových dovedností mezi pracovním a osobním životem

odborníků, týmové spolupráce, sebehodnocení připravenosti na krizové situace a návrhů na zlepšení vzdělávacích programů zaměřených na krizovou připravenost.

Sekce 1: Přenos dovedností mezi prací a rodinou

- Odborník odpovídá na otázky zaměřené na přenos krizových a organizačních dovedností mezi pracovním a rodinným životem.

Sekce 2: Vnímání krizové připravenosti doma

- Odborník odpovídá na otázky hodnotící schopnost týmové spolupráce v rodinném a pracovním prostředí.

Sekce 3: Týmová spolupráce a sebeúčinnost

- Odborník odpovídá na otázky týkající se jeho vnímání schopnosti efektivně jednat a rozhodovat v krizových situacích.

Sekce 4: Sebehodnocení krizové připravenosti

- Odborník odpovídá na otázky zkoumající, jak pracovní zkušenosti ovlivňují jeho připravenost zvládat krizové situace v osobním životě.

Sekce 5: Návrhy a zpětná vazba

- Odborník má možnost navrhnout konkrétní opatření ke zlepšení krizové připravenosti v rodinném i pracovním kontextu.

Bodové hodnocení a kategorizace výsledků odborníků

Pro vyhodnocení výsledků odborníků byla stanovena stupnice připravenosti na základě dosaženého bodového skóre v dotazníku. Tato škála umožňuje posoudit úroveň krizové připravenosti bez přímého srovnání s jinými skupinami respondentů.

- Nízká připravenost (0–60 bodů): Tato kategorie zahrnuje odborníky s nižší úrovní krizové připravenosti, kteří mohou mít omezené zkušenosti s praktickým řešením krizových situací. Doporučuje se cílené vzdělávání a praktické nácviky.
- Střední připravenost (61–80 bodů): Odborníci v této kategorii disponují solidními znalostmi a zkušenostmi, avšak mohou mít rezervy v některých aspektech krizového řízení. Další školení a praktické simulace mohou přispět k posílení jejich schopností.
- Vysoká připravenost (81–100 bodů): Tato skupina zahrnuje odborníky s výraznou krizovou připraveností. Nejenže ovládají teoretické koncepty, ale mají i bohaté praktické zkušenosti, které jim umožňují efektivně zvládat krizové situace.

Význam kategorizace

Přizpůsobená kategorizace umožňuje přesné posouzení krizové připravenosti odborníků a identifikaci oblastí pro další rozvoj. Cílem analýzy není srovnání mezi skupinami respondentů, ale popsat aktuální úrovně připravenosti a návrh opatření pro zlepšení vzdělávacích a praktických programů.

Obr. 41

Počet vybraných odborníků

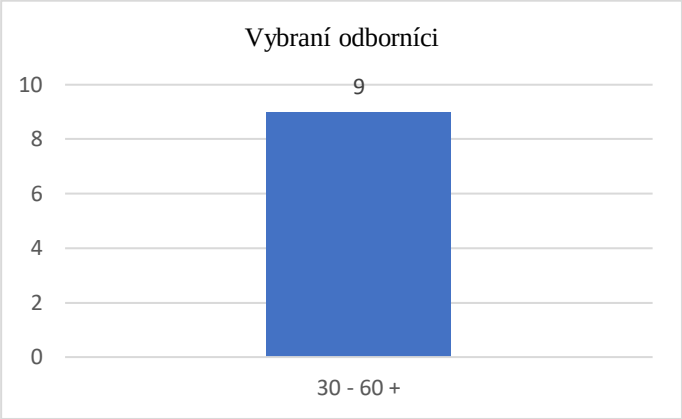

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Všichni vybraní odborníci byli převážně muži, což může odrážet profesní zastoupení v bezpečnostních složkách a souvisejících profesích. Skupinu doplnila jedna žena, což naznačuje možnost širšího spektra zkušeností a perspektiv v oblasti krizové připravenosti. Geografické rozložení respondentů ukazuje jejich široké profesní a regionální zastoupení, včetně různých oblastí České republiky i zahraničí. Mezi zastoupenými lokalitami byly například Pardubický kraj, Středočeský kraj, Praha, Vysočina a Francie, což umožňuje přehled zkušeností odborníků z různých prostředí a kontextů.

Obr. 42

Složení skupiny odborníků dle pohlaví

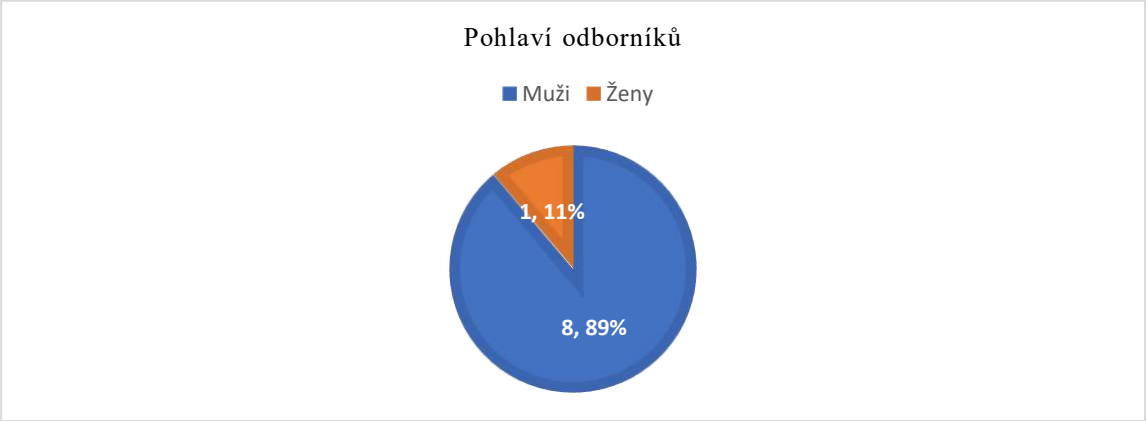

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 43

Složení skupiny odborníků dle krajů

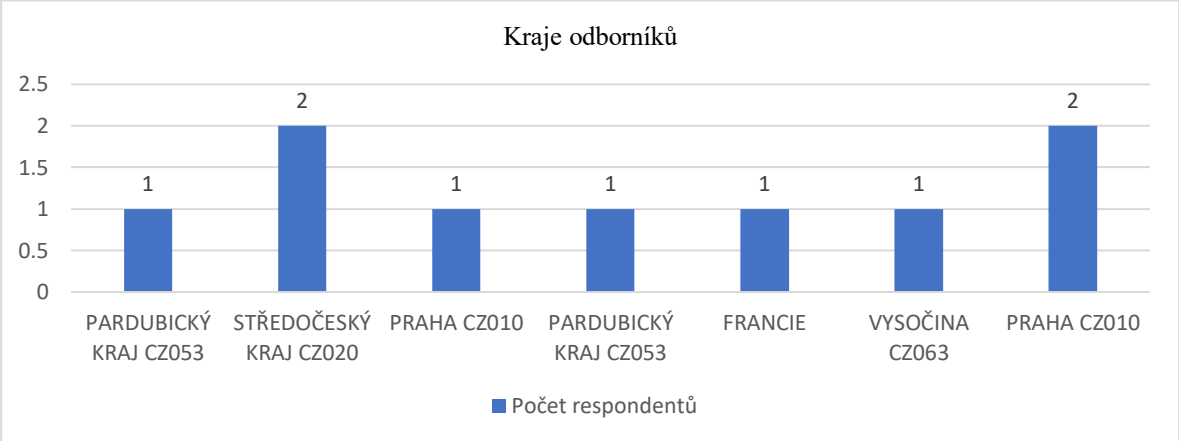

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Z hlediska profesní specializace byla skupina respondentů složena z odborníků z různých oblastí, včetně učitelů, policistů, hasičů, podnikatelů, veteránů, vojáků, záchranářů a

mediálních pracovníků. Největší zastoupení měli vojáci, což naznačuje, že tato skupina přináší cenné zkušenosti z oblasti krizového managementu a připravenosti na mimořádné situace.

Obr. 44

Složení skupiny dle odbornosti

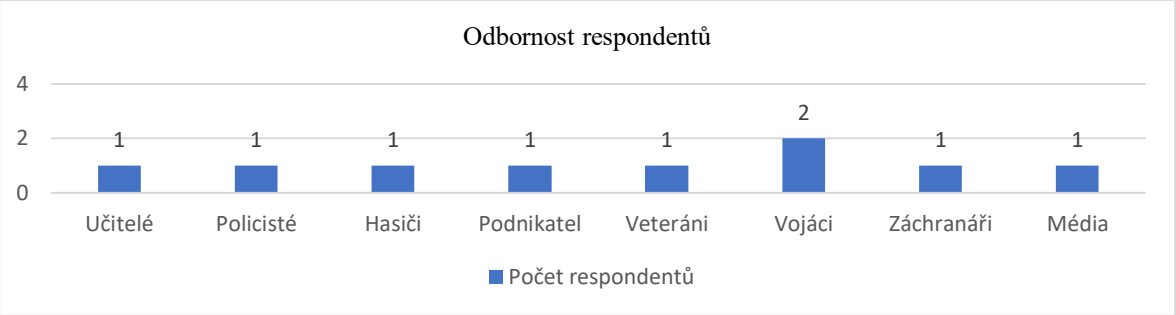

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Výsledky této části výzkumu umožní nejen identifikaci osvědčených postupů a doporučení pro efektivní krizovou přípravu a vzdělávání, ale také poskytnou cenné poznatky o vnímání krizové připravenosti mezi zkušenými profesionály, kteří mají přímou praxi v řešení mimořádných situací.

Sekce 1: Přenos dovedností mezi prací a rodinou

Otázka 1: Co se naučím v práci, dokážu přenést do řešení krizových situací v rodině?

Tato otázka zkoumá, do jaké míry odborníci vnímají možnost aplikace pracovních dovedností při řešení krizových situací v rodinném prostředí. Přenos těchto dovedností představuje klíčový aspekt krizové připravenosti, neboť umožňuje jednotlivcům efektivně reagovat na nečekané situace nejen v pracovním, ale i v osobním životě.

Největší podíl odborníků (5 osob) zvolil odpověď „Spíše ano“, což naznačuje, že většina dotázaných se domnívá, že alespoň částečně dokáže přenést své pracovní zkušenosti do rodinného prostředí. Další 4 odborníci odpověděli „Zcela jistě“, což svědčí o jejich silném přesvědčení, že jejich profesní dovednosti jsou plně využitelné i v rámci krizového řízení v rodině.

Žádný z odborníků nevybral odpovědi „Vůbec ne“, „Spíše ne“ ani „Nevím“, což naznačuje vysokou míru jistoty a sebedůvěry ve schopnost aplikovat naučené strategie v různých krizových kontextech.

Tento výsledek zdůrazňuje význam profesní přípravy nejen pro pracovní prostředí, ale i pro osobní život, kde mohou tyto dovednosti přispět k lepšímu zvládání krizových situací.

Obr. 45

Odpovědi odborníků na otázku 1.

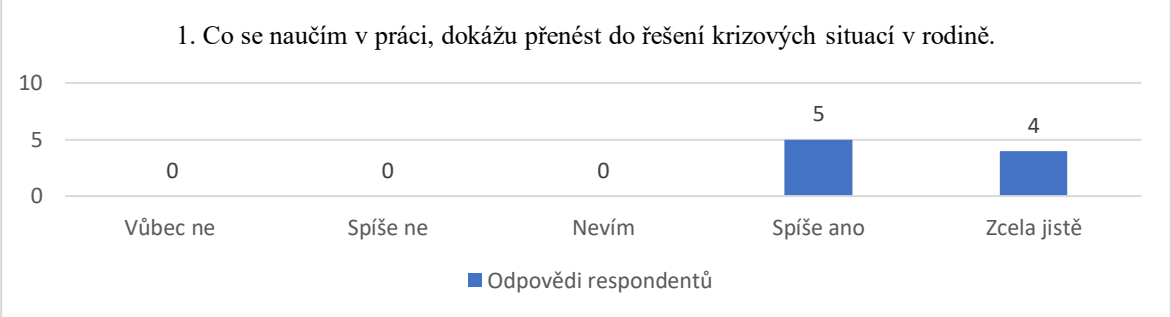

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 2: Zvládám organizaci a plánování v práci a aplikuji tyto dovednosti i doma.

Tato otázka se zaměřuje na schopnost odborníků přenášet organizační a plánovací dovednosti získané v pracovním prostředí do rodinného a osobního života. Efektivní plánování a organizace představují klíčové faktory nejen pro pracovní úspěch, ale také pro zvládání krizových situací a každodenního chodu domácnosti.

Výsledky ukazují, že největší podíl odborníků (5 osob) odpověděl „Zcela jistě“, což naznačuje vysokou míru jistoty v aplikaci těchto dovedností mimo pracovní prostředí. Další 4 odborníci zvolili variantu „Spíše ano“, což naznačuje, že se cítí schopni tyto dovednosti využívat, avšak mohou vnímat určité limity nebo odlišnosti v aplikaci mezi pracovním a rodinným prostředím.

Žádný z odborníků nevybral možnosti „Vůbec ne“, „Spíše ne“ ani „Nevím“, což potvrzuje, že všichni dotázaní vnímají určitou úroveň schopnosti efektivně organizovat a plánovat jak v práci, tak i v domácím prostředí.

Tento výsledek ukazuje na vysokou míru adaptace a přenositelnosti manažerských a organizačních dovedností do osobního života, což může přispět k lepší připravenosti na krizové situace a efektivnímu řízení domácnosti.

Obr. 46

Odpovědi odborníků na otázku 2.

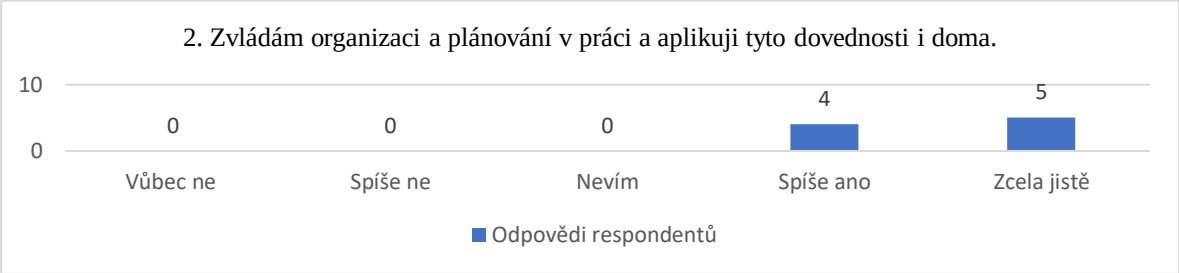

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 3: Dovednosti z krizového školení/práce mi pomohly lépe řešit konflikty v rodině.

Tato otázka zkoumá, do jaké míry odborníci vnímají přenositelnost krizových dovedností získaných v pracovním nebo školícím prostředí na řešení konfliktních situací v rodinném kontextu. Efektivní zvládání konfliktů je klíčovým prvkem krizové připravenosti, neboť umožňuje jednotlivcům lépe reagovat na stresové a emocionálně náročné situace.

Výsledky ukazují, že největší podíl odborníků (5 osob) odpověděl „Zcela jistě“, což naznačuje vysokou míru přesvědčení o užitečnosti krizových školení pro řešení rodinných konfliktů. Další 1 odborník zvolil možnost „Spíše ano“, což naznačuje, že se cítí v určité míře vybaven těmito dovednostmi, avšak může vnímat limity jejich aplikace.

Naopak 2 odborníci odpověděli „Nevím“, což ukazuje na určitou míru nejistoty ohledně efektivity těchto dovedností v rodinném prostředí. Možným důvodem této nejistoty je rozdíl mezi formální krizovou komunikací a osobními vztahy, které jsou často ovlivněny emocemi a dlouhodobou dynamikou interakcí.

Pouze 1 odborník vybral odpověď „Spíše ne“, přičemž nikdo nezvolil možnost „Vůbec ne“. Tento výsledek naznačuje, že většina odborníků vnímá krizová školení jako přínosná i v osobním životě, ačkoli u některých existují pochybnosti o jejich plné přenositelnosti.

Celkově lze konstatovat, že krizová příprava má potenciál zlepšit schopnost odborníků efektivně řešit konflikty i mimo pracovní prostředí, což podporuje význam krizového vzdělávání nejen v profesní, ale i v osobní rovině.

Obr. 47

Odpovědi odborníků na otázku 3.

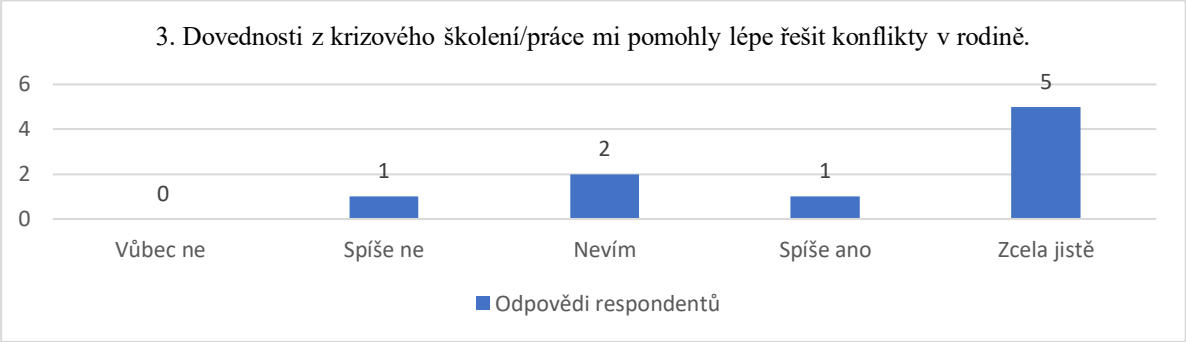

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 4: V rodinném kruhu fungujeme jako tým podobně jako v pracovním kolektivu.

Tato otázka se zaměřuje na vnímání rodinné dynamiky a týmové spolupráce v rodinném prostředí. Efektivní spolupráce v rodině, podobně jako v pracovním kolektivu, může přispět k lepšímu zvládání krizových situací a celkovému fungování domácnosti. Společná koordinace a sdílené rozhodování posilují schopnost řešit problémy a efektivně reagovat na výzvy.

Největší podíl odborníků (6 osob) zvolil odpověď „Spíše ano“, což naznačuje, že většina vnímá určitou podobnost mezi týmovou spoluprací v práci a organizací v rodinném kruhu. Další 3 odborníci odpověděli „Zcela jistě“, což znamená, že u této skupiny existuje silné přesvědčení o efektivní týmové spolupráci v rodině, která odráží principy pracovního kolektivu.

Naopak žádný z odborníků nevybral možnosti „Nevím“, „Spíše ne“ nebo „Vůbec ne“. Tento výsledek ukazuje, že všichni dotázaní vnímají svou rodinnou jednotku jako určitou formu spolupracujícího týmu, přičemž rozdíl spočívá pouze v míře tohoto vnímání.

Celkově lze konstatovat, že většina odborníků vidí mezi rodinnou a pracovní týmovou dynamikou určité paralely, což může souviset s rozvojem komunikačních a organizačních dovedností nejen v profesním, ale i v osobním životě. Tento výsledek naznačuje, že koncept týmové spolupráce je pro odborníky přirozený a využitelný i v rámci rodinného prostředí.

Obr. 48

Odpovědi odborníků na otázku 4.

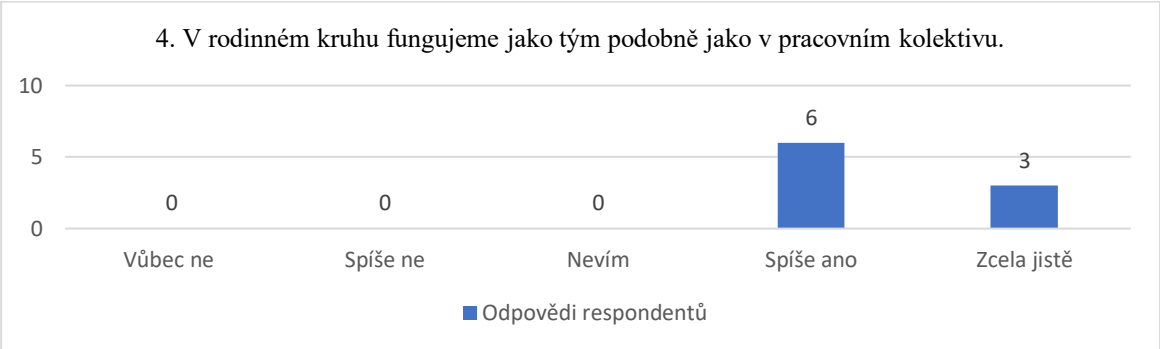

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 5: Myslíte si, že krizová připravenost začíná doma v rodině a že vaše schopnosti z práce mohou pozitivně ovlivnit i připravenost vaší rodiny?

Tato otázka se zaměřuje na vnímání krizové připravenosti jako procesu, který má svůj základ v rodinném prostředí. Přenos dovedností získaných v profesním životě do osobního života může významně přispět ke zvýšení celkové úrovně připravenosti rodiny na krizové situace. Schopnost organizace, efektivní komunikace a krizového rozhodování může mít zásadní vliv na bezpečnost a stabilitu rodiny v případě mimořádných událostí.

Výsledky ukazují, že většina odborníků (8 osob) odpověděla „Zcela jistě“, což naznačuje silné přesvědčení o propojení krizové připravenosti mezi prací a rodinným prostředím. Další 1 odborník zvolil možnost „Spíše ano“, což naznačuje určité uznání tohoto propojení, i když s mírnější jistotou.

Žádný z odborníků nevybral varianty „Nevím“, „Spíše ne“ nebo „Vůbec ne“, což ukazuje na jednotný názor dotázaných v této oblasti. Všichni odborníci si uvědomují význam dovedností získaných v práci, a přenos pro krizovou připravenost v rodině, vnímají jako klíčový faktor pro zvládání nečekaných situací.

Celkově lze konstatovat, že odborníci chápou důležitost propojení krizové připravenosti mezi profesním a osobním životem. Tento výsledek potvrzuje význam rozvoje krizových dovedností nejen na pracovišti, ale i v rodinném prostředí, kde se mohou uplatnit při zvládání každodenních i mimořádných situací.

Obr. 49

Odpovědi odborníků na otázku 5.

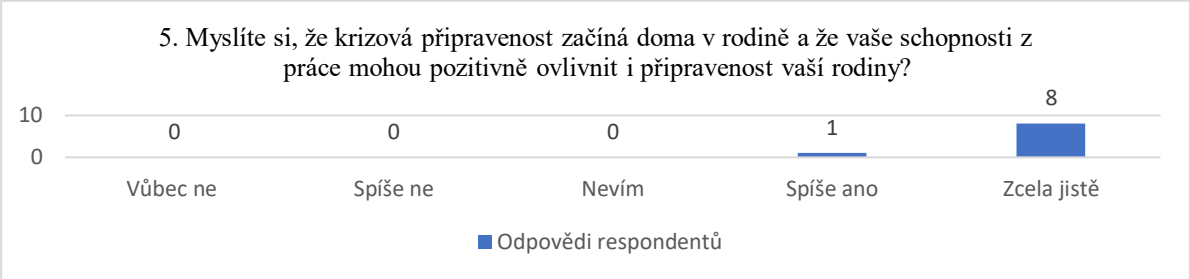

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 2: Vnímání krizové připravenosti doma

Otázka 6: Máte doma plán, co dělat v případě krizové situace (např. požár, výpadek elektřiny)?

Tato otázka se zaměřuje na existenci a úroveň připravenosti krizových plánů v domácnostech odborníků. Připravenost na mimořádné situace, jako je požár, výpadek elektřiny nebo jiné krizové události, hraje klíčovou roli v bezpečnosti a ochraně členů domácnosti. Plánování a znalost správných postupů mohou významně přispět ke snížení dopadů těchto situací.

Výsledky ukazují, že nejvyšší počet odborníků (4 osoby) odpověděl „Zcela jistě“, což naznačuje, že téměř polovina dotázaných má jasně definovaný plán pro krizové situace. Další 2 odborníci zvolili odpověď „Spíše ano“, což signalizuje, že mají určité povědomí o krizových postupech, ale jejich plán nemusí být detailně propracovaný.

Naopak 3 odborníci uvedli „Spíše ne“, což naznačuje, že jejich domácnost není dostatečně připravena na krizové situace a plán buď chybí, nebo není konkrétně definován. Žádný odborník nezvolil varianty „Vůbec ne“ nebo „Nevím“, což ukazuje na obecné povědomí o krizové připravenosti, i když s rozdílným stupněm propracovanosti.

Celkové výsledky naznačují, že existuje prostor pro zlepšení krizového plánování v domácnostech odborníků. Zvýšení informovanosti o tvorbě krizových plánů a praktických opatřeních může pomoci odborníkům lépe se připravit na možné krizové scénáře a tím minimalizovat rizika a následky těchto situací.

Obr. 50

Odpovědi odborníků na otázku 6.

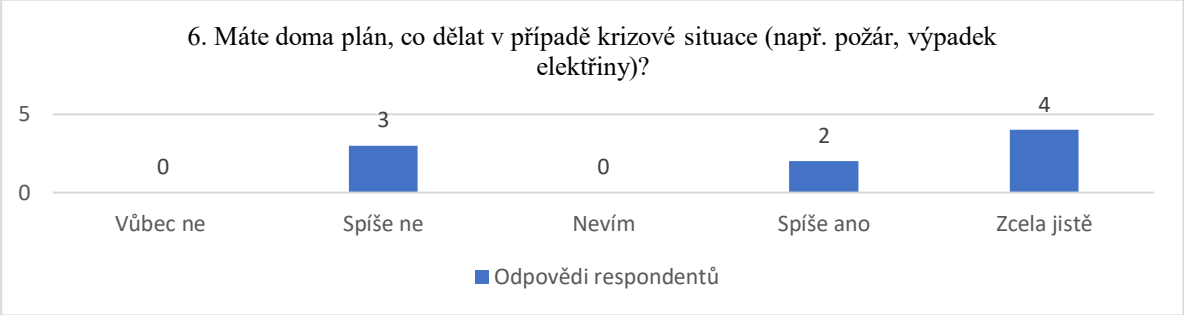

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 7: Zajímám se o to, zda moje děti (nebo blízcí) vědí, jak reagovat v krizových situacích.

Tato otázka se zaměřuje na zájem odborníků o připravenost jejich dětí nebo blízkých osob na krizové situace. Správná informovanost a schopnost reagovat v nečekaných situacích

jsou klíčové pro ochranu a bezpečnost rodiny. Rodiče a pečovatelé hrají zásadní roli v předávání znalostí a dovedností, které mohou pomoci minimalizovat riziko v případě mimořádné události.

Největší podíl odborníků (5 osob) zvolil odpověď „Spíše ano“, což naznačuje, že většina dotázaných považuje tuto problematiku za důležitou a zajímá se o ni, avšak nemusí tomuto tématu věnovat soustavnou pozornost. Další 4 odborníci odpověděli „Zcela jistě“, což ukazuje na vysokou míru angažovanosti v zajištění informovanosti a přípravy svých blízkých na krizové situace.

Žádný odborník nevybral odpovědi „Vůbec ne“, „Spíše ne“ nebo „Nevím“, což potvrzuje, že všichni dotázaní si uvědomují důležitost krizové připravenosti v rodině a minimálně do určité míry se této oblasti věnují.

Výsledky naznačují pozitivní postoj k prevenci a edukaci v krizové připravenosti mezi odborníky. Tento přístup je vhodné dále posílit prostřednictvím strukturovaných vzdělávacích programů zaměřených na krizovou komunikaci, praktické nácviky evakuace a osvojení si základních bezpečnostních opatření v rodinném prostředí.

Obr. 51

Odpovědi odborníků na otázku 7.

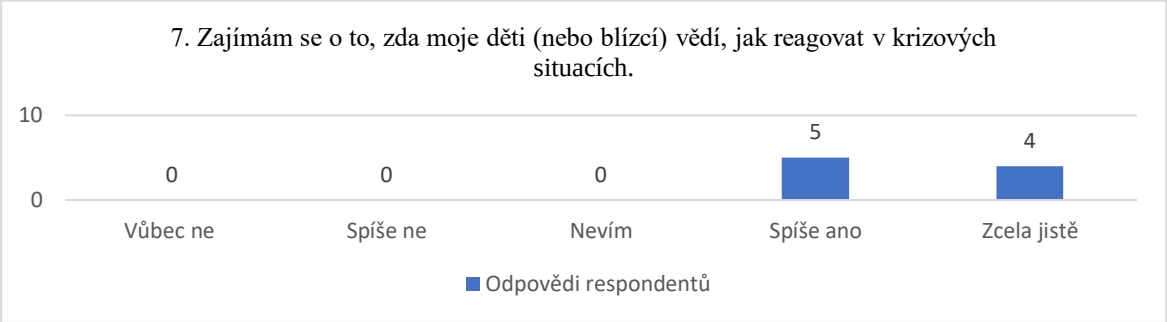

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 8: Pravidelně mluvím s rodinou o bezpečnostních opatřeních pro krizové situace.

Tato otázka zjišťovala, do jaké míry se odborníci věnují pravidelné komunikaci o bezpečnostních opatřeních v rodinném prostředí. Diskuse o krizové připravenosti v rodině hraje klíčovou roli při zajištění rychlé a efektivní reakce v případě mimořádných situací, jako jsou přírodní katastrofy, výpadky infrastruktury nebo jiné krizové scénáře.

Největší podíl odborníků (6 osob) uvedl odpověď „Spíše ano“, což naznačuje, že většina dotázaných se touto problematikou v rodině zabývá, avšak komunikace nemusí být systematická a pravidelná. Dva odborníci zvolili „Spíše ne“, což ukazuje na méně časté nebo spíše nahodilé diskuse na toto téma. Jeden odborník označil odpověď „Nevím“, což může znamenat, že nemá jasnou představu o frekvenci těchto rozhovorů v domácím prostředí.

Zajímavé je, že žádný odborník nezvolil odpověď „Zcela jistě“, což naznačuje, že ani mezi dotázanými není důsledná komunikace o krizové připravenosti samozřejmostí. Na druhou

stranu absence odpovědi „Vůbec ne“ svědčí o tom, že si všichni odborníci alespoň do určité míry uvědomují důležitost této problematiky.

Výsledky ukazují pozitivní trend v rodinné krizové komunikaci, avšak odhalují prostor pro zlepšení. Pravidelné rodinné porady, nácvik krizových situací a konkrétní plány postupu v případě nebezpečí mohou přispět k lepší připravenosti a větší jistotě při řešení reálných krizových situací.

Obr. 52

Odpovědi odborníků na otázku 8.

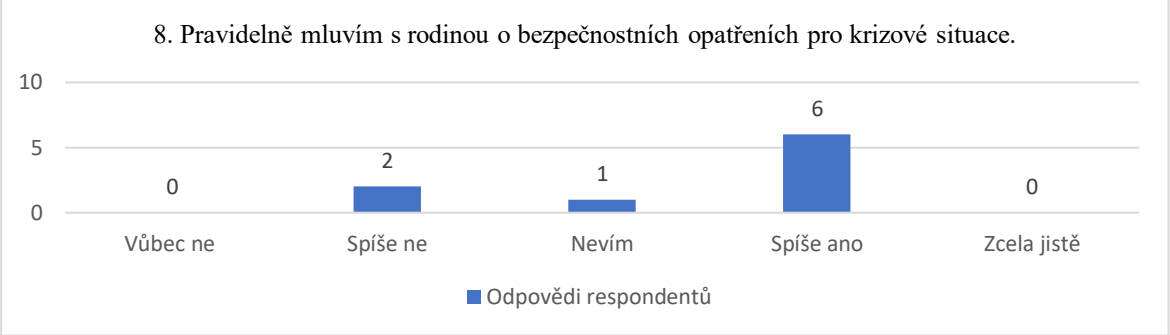

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 9: Předávám své znalosti z práce (např. školení, praxe) členům své rodiny.

Tato otázka se zaměřila na míru, s jakou odborníci sdílejí své odborné znalosti a dovednosti získané v pracovním prostředí s členy své rodiny. Přenos těchto znalostí hraje klíčovou roli při posilování krizové připravenosti v domácnosti a zajištění lepší reakce na mimořádné situace.

Největší podíl odborníků (5 osob) odpověděl „Spíše ano“, což naznačuje určitou míru sdílení znalostí, avšak ne nutně pravidelně a systematicky. Tři odborníci zvolili odpověď „Zcela jistě“, což znamená, že aktivně předávají své znalosti členům rodiny a vědomě se věnují jejich vzdělávání v této oblasti. Jeden odborník označil možnost „Nevím“, což může signalizovat nejistotu ohledně vlastního přístupu ke sdílení informací nebo nízkou frekvenci této aktivity.

Žádný odborník nevybral odpovědi „Spíše ne“ ani „Vůbec ne“, což naznačuje, že všichni dotázaní v určité míře předávají své zkušenosti rodinným příslušníkům. Tento výsledek ukazuje obecné povědomí o významu krizového vzdělávání v rodině, přičemž většina odborníků si uvědomuje důležitost sdílení svých odborných znalostí.

Z výsledků je patrné, že ačkoli většina odborníků své znalosti s rodinou sdílí, existuje prostor pro další podporu a strukturovanější přenos informací. Cílené vzdělávání rodinných příslušníků prostřednictvím praktických cvičení a diskusí o krizových situacích může přispět ke zvýšení jejich připravenosti.

Obr. 53

Odpovědi odborníků na otázku 9.

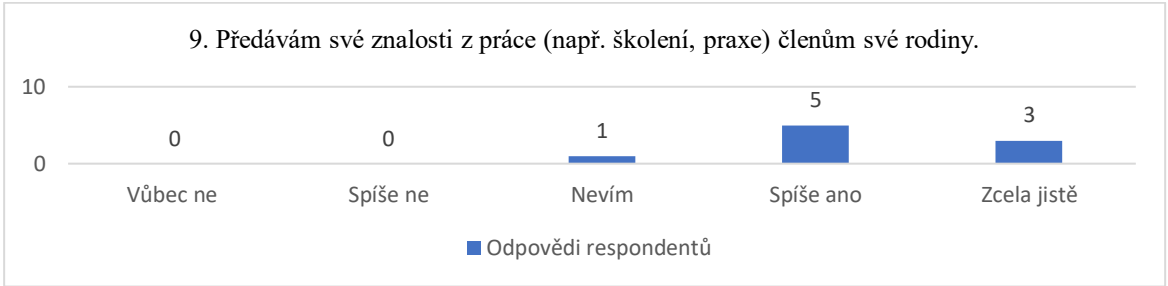

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 10: Dokážu uklidnit svou rodinu a efektivně jednat během náročných situací.

Tato otázka se zaměřuje na analýzu schopnosti odborníků zachovat klid a efektivně jednat v krizových situacích v rámci rodiny. Schopnost zůstat klidný a racionálně řídit krizové scénáře představuje klíčový faktor krizové připravenosti a významně ovlivňuje výsledek dané situace.

Největší podíl odborníků (7 osob) zvolil odpověď „Zcela jistě“, což naznačuje vysokou míru sebedůvěry ve schopnost zvládat stresové situace a vést svou rodinu k racionálním krokům v krizových podmínkách. Další 2 odborníci uvedli odpověď „Spíše ano“, což naznačuje, že si jsou svých schopností vědomi, avšak mohou mít určité pochybnosti o své reakci v extrémních situacích.

Žádný odborník nevybral možnosti „Vůbec ne“, „Spíše ne“ nebo „Nevím“, což svědčí o tom, že všichni dotázaní vnímají svou schopnost krizového řízení pozitivně. Tento výsledek poukazuje na vysokou míru sebevědomí při zvládání krizových scénářů a naznačuje, že většina odborníků je schopna nejen efektivně reagovat, ale také uklidnit své blízké a vést je ke správným rozhodnutím.

Ačkoli jsou odpovědi v této kategorii velmi pozitivní, doporučuje se dále rozvíjet emoční odolnost a krizovou komunikaci, zejména prostřednictvím praktických cvičení simulujících reálné krizové scénáře.

Obr. 54

Odpovědi odborníků na otázku 10.

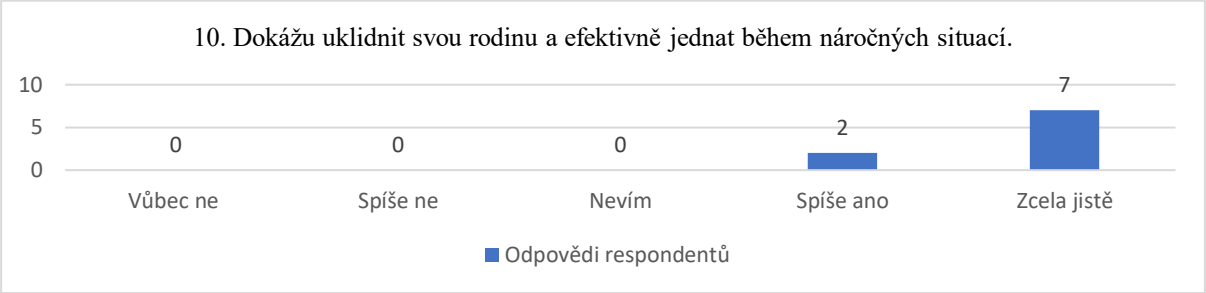

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 3: Týmová spolupráce a sebeúčinnost

Otázka 11: V práci se cítím jako důležitá součást týmu, který spolupracuje na řešení problémů.

Tato otázka se zaměřuje na vnímání vlastního postavení v pracovním kolektivu a schopnost efektivně spolupracovat na řešení problémů. Sebeúčinnost v krizových situacích často souvisí s týmovou spoluprací a pocitem sounáležitosti, což může pozitivně ovlivnit i krizovou připravenost v osobním životě.

Výsledky ukazují, že většina odborníků (7 osob) se „zcela jistě“ cítí jako důležitá součást pracovního týmu. To svědčí o vysoké úrovni sebevědomí a schopnosti zapojit se do týmového řešení problémů. Další 2 odborníci zvolili možnost „spíše ano“, což naznačuje, že se cítí být součástí kolektivu, avšak mohou mít určité pochybnosti o své roli v rozhodovacích procesech.

Žádný odborník nevybral možnosti „vůbec ne“, „spíše ne“ nebo „nevím“, což naznačuje, že si všichni dotázaní uvědomují důležitost spolupráce a týmového přístupu k řešení problémů. Tyto výsledky ukazují na vysokou míru sebedůvěry a schopnost efektivně pracovat v týmu, což je klíčový aspekt krizové připravenosti.

Posilování týmové spolupráce prostřednictvím simulačních cvičení podporuje efektivní komunikaci a rozhodovací procesy v krizových situacích. Další rozvoj těchto dovedností může přispět ke zlepšení koordinace a odolnosti týmů v náročných podmínkách.

Obr. 55

Odpovědi odborníků na otázku 11.

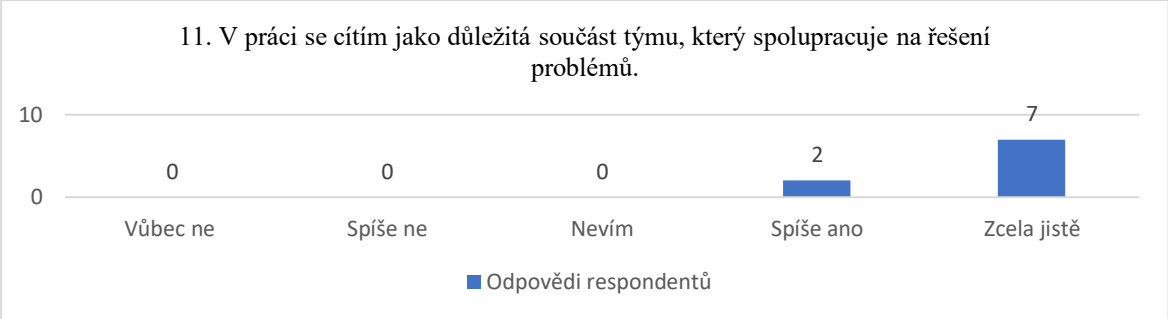

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 12: Zkušenosti s týmovou spoluprací v práci mi pomáhají lépe koordinovat rodinné aktivity.

Tato otázka zkoumá, do jaké míry odborníci vnímají přenos týmových dovedností z pracovního prostředí do rodinného života. Koordinace aktivit v rodinném kruhu vyžaduje

efektivní komunikaci, plánování a schopnost spolupráce, což jsou dovednosti běžně využívané v týmové práci.

Výsledky ukazují, že většina odborníků (5 osob) „zcela jistě“ vnímá pozitivní přenos týmových zkušeností do rodinného života. Další 3 odborníci se přiklonili k odpovědi „spíše ano“, což naznačuje částečnou aplikaci těchto dovedností v domácím prostředí. Jeden odborník uvedl, že si není jistý („nevím“), což může znamenat, že si dopady týmových zkušeností na rodinné fungování neuvědomuje nebo se s nimi přímo nesetkal.

Žádný odborník nevybral odpovědi „vůbec ne“ nebo „spíše ne“, což potvrzuje, že týmová spolupráce v práci pozitivně ovlivňuje organizaci a řízení rodinných aktivit. Tyto výsledky naznačují, že rozvoj týmových dovedností nejen zlepšuje pracovní výkon, ale má také širší využití v každodenním životě. Posilování strategického plánování a organizačních dovedností prostřednictvím workshopů nebo školení může přispět ke zlepšení schopnosti efektivně koordinovat aktivity nejen v profesním, ale i v rodinném životě.

Obr. 56

Odpovědi odborníků na otázku 12.

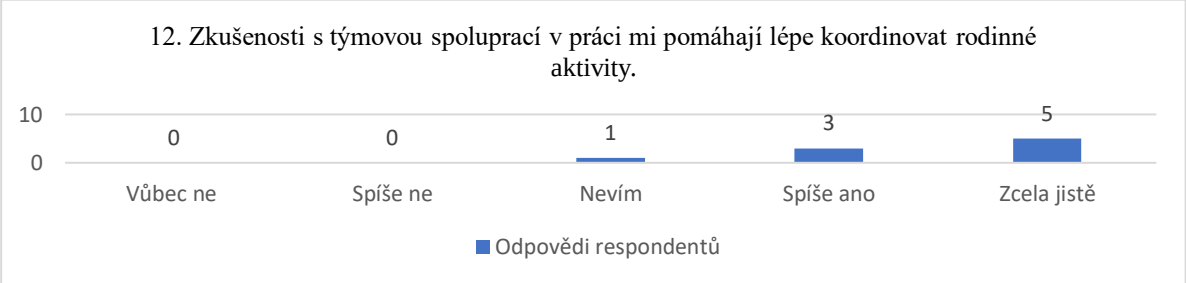

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 13: Dokážu se rychle přizpůsobit změnám v náročných situacích, ať už doma, nebo v práci.

Tato otázka zkoumá míru adaptability odborníků v krizových situacích, a to jak v pracovním, tak rodinném prostředí. Adaptabilita je klíčovou dovedností v krizovém řízení, protože umožňuje jednotlivcům efektivně reagovat na změny a přijímat rozhodnutí v nepředvídaných situacích.

Výsledky ukazují, že většina odborníků (7 osob) se „zcela jistě“ cítí schopna rychle se přizpůsobit změnám v náročných situacích. Další 2 odborníci se přiklonili k odpovědi „spíše ano“, což naznačuje, že mají důvěru ve svou schopnost adaptace, ale mohou vnímat prostor pro zlepšení nebo se v některých situacích necítí zcela jistě.

Žádný odborník nevybral odpovědi „vůbec ne“, „spíše ne“ nebo „nevím“, což potvrzuje vysokou úroveň adaptability v této skupině. Profesní zkušenosti odborníků, které zahrnují krizové řízení, práci v dynamických prostředích nebo týmovou spolupráci, pravděpodobně přispívají k jejich schopnosti rychle reagovat na změny.

Výsledky potvrzují, že schopnost přizpůsobit se změnám je mezi odborníky na vysoké úrovni, což je pozitivním faktorem pro zvládání krizových situací nejen v práci, ale i v osobním životě. Další rozvoj rozhodovacích schopností pod tlakem a simulace krizových scénářů mohou přispět k ještě efektivnějším reakcím na neočekávané události.

Obr. 57

Odpovědi odborníků na otázku 13.

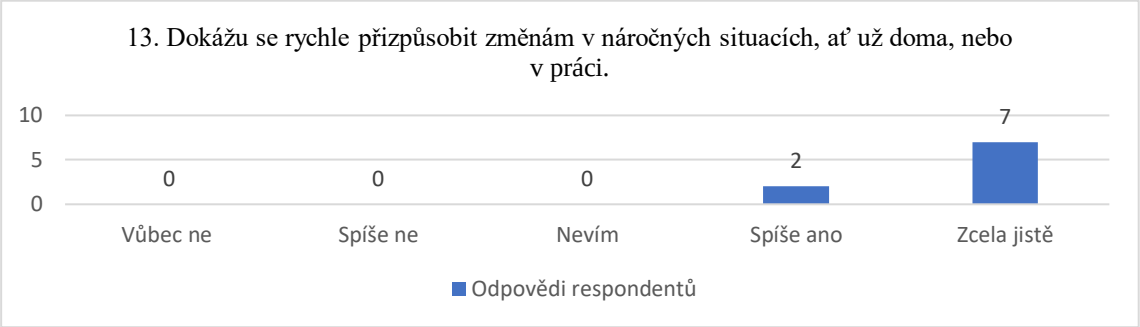

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 14: Jsem schopen/schopna delegovat úkoly ostatním členům týmu (v práci i doma) tak, aby krize byla zvládnuta efektivně.

Tato otázka se zaměřuje na schopnost odborníků efektivně delegovat úkoly v krizových situacích, a to jak v pracovním, tak domácím prostředí. Rozdělování úkolů mezi členy týmu je klíčovým prvkem krizového řízení, protože umožňuje rychlejší reakci a efektivní využití dostupných zdrojů.

Výsledky ukazují, že většina odborníků (5 osob) zvolila možnost „spíše ano“, což naznačuje, že si jsou vědomi důležitosti delegování a částečně se v této oblasti cítí jistí. Další 4 odborníci uvedli „zcela jistě“, což potvrzuje, že téměř polovina skupiny má vysokou důvěru ve své schopnosti koordinovat týmové úsilí při krizovém řízení.

Žádný odborník nevybral odpovědi „vůbec ne“, „spíše ne“ ani „nevím“, což dokládá, že mezi zkoumanou skupinou existuje silné povědomí o významu delegování a jeho přínosu

pro krizový management. Tento výsledek souvisí s profesním zaměřením odborníků, kteří mají zkušenosti s vedením týmů a rozhodováním v náročných podmínkách.

Další rozvoj komunikačních strategií při delegování úkolů a zdokonalování schopností vedení v krizových situacích prostřednictvím praktických cvičení a simulací může přispět k ještě efektivnějšímu řízení krizových scénářů.

Obr. 58

Odpovědi odborníků na otázku 14.

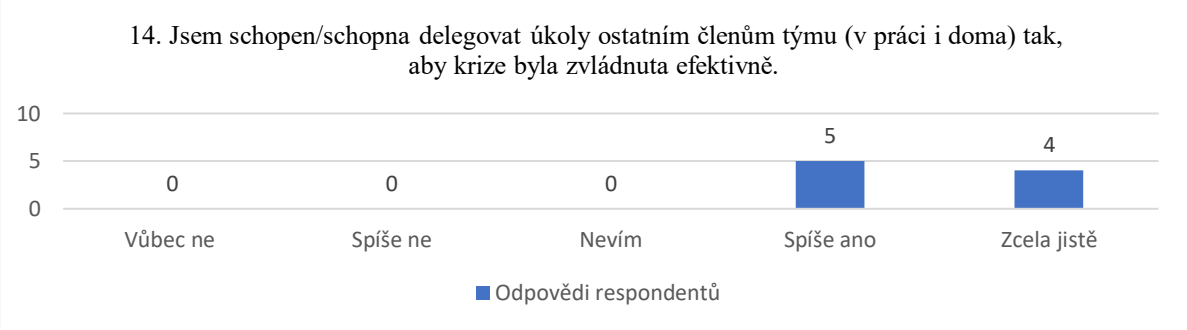

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 15: Věřím, že moje jednání má pozitivní vliv na lidi kolem mě (kolegové, rodina, přátelé).

Tato otázka se zaměřuje na sebedůvěru odborníků ve vztahu k jejich vlivu na okolí. Schopnost pozitivně ovlivňovat ostatní je klíčovým prvkem efektivní spolupráce a krizového managementu, zejména v pracovním i rodinném prostředí.

Výsledky ukazují, že všichni odborníci se domnívají, že jejich jednání má pozitivní dopad na ostatní. Čtyři odborníci zvolili možnost „spíše ano“ a pět odborníků „zcela jistě“. Tato data ukazují, že většina účastníků vnímá své jednání jako důležité pro okolí a věří, že jejich rozhodnutí a činy přispívají ke zlepšení situací v jejich profesním i osobním životě.

Žádný odborník nezvolil odpovědi „vůbec ne“, „spíše ne“ nebo „nevím“, což dokazuje silné přesvědčení o schopnosti ovlivňovat své okolí pozitivním způsobem. Tento výsledek souvisí s profesním zaměřením odborníků, kteří mají zkušenosti s vedením týmů, krizovým řízením a rozhodováním pod tlakem.

Další rozvoj leadershipu a komunikačních dovedností může posílit schopnost efektivně ovlivňovat okolí a vést týmy v krizových situacích. Zaměření na pokročilé strategie řízení a krizové komunikace může přispět k dalšímu posílení tohoto vlivu.

Obr. 59

Odpovědi odborníků na otázku 15.

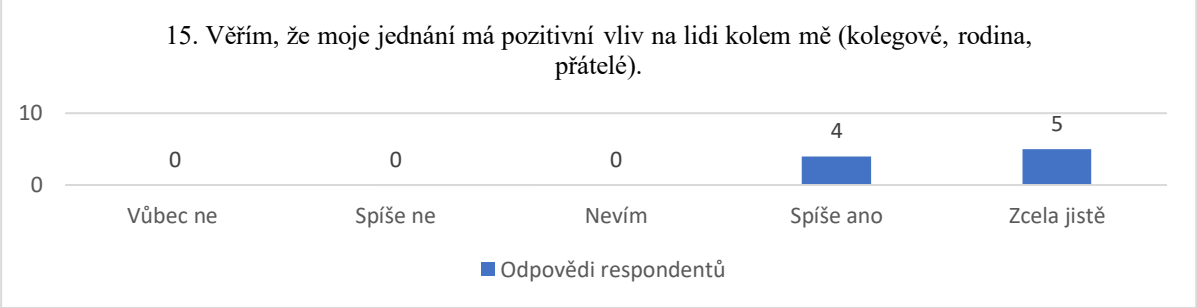

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Leadership
Innovation
Growth
Success

Sekce 4: Sebehodnocení krizové připravenosti

Otázka 16: Cítím se připravený/á reagovat na nečekané krizové situace (požár, přírodní katastrofa apod.).

Tato otázka hodnotí subjektivní vnímání krizové připravenosti odborníků v rámci náhlých a nepředvídatelných situací, jako jsou požáry nebo přírodní katastrofy.

Výsledky ukazují, že většina odborníků se cítí na takové situace připravena. Šest z nich uvedlo odpověď „spíše ano“ a tři zvolili možnost „zcela jistě“. To naznačuje, že odborníci vnímají svou schopnost reagovat na krizové situace jako poměrně vysokou.

Žádný z odborníků nezvolil odpovědi „vůbec ne“, „spíše ne“ nebo „nevím“, což potvrzuje absenci nejistoty ohledně krizové připravenosti v této skupině. Tento výsledek souvisí s profesním zaměřením odborníků, z nichž mnozí mají zkušenosti s krizovým managementem, bezpečnostními složkami nebo specializovanými školeními.

Další praktický výcvik a simulační cvičení zaměřená na krizové scénáře mohou pomoci odborníkům nejen deklarovat svou připravenost, ale také ji reálně otestovat a zdokonalit.

Obr. 60

Odpovědi odborníků na otázku 16.

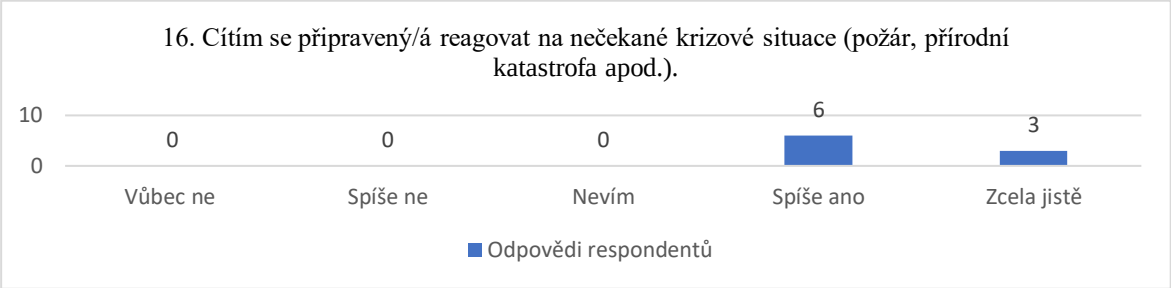

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 17: Věřím, že umím včas rozpoznat krizovou situaci a reakci jednat.

Tato otázka se zaměřuje na subjektivní vnímání schopnosti odborníků včas identifikovat krizovou situaci a adekvátně na ni reagovat.

Výsledky ukazují, že většina odborníků (7 osob) zvolila odpověď „spíše ano“, což naznačuje vysokou míru sebedůvěry v této oblasti. Další 2 odborníci uvedli odpověď „zcela jistě“, což potvrzuje jejich přesvědčení o vlastní schopnosti rychle a efektivně jednat při krizových událostech.

Žádný odborník nevybral možnosti „vůbec ne“, „spíše ne“ nebo „nevím“, což signalizuje, že mezi účastníky výzkumu nepanuje nejistota ohledně jejich schopnosti rozpoznat krizovou situaci. Tento výsledek souvisí s jejich profesními zkušenostmi a školením v krizovém managementu.

Další zlepšení připravenosti může podpořit praktický výcvik a modelové situace, které umožní odborníkům nejen teoreticky hodnotit svou připravenost, ale také si ji otestovat v simulovaných podmínkách.

Obr. 61

Odpovědi odborníků na otázku 17.

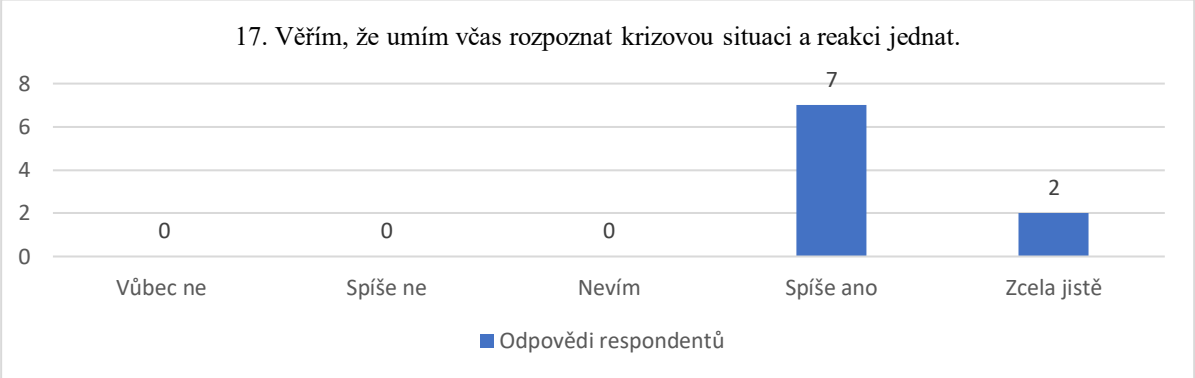

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 18: Dokážu při krizi zachovat klid a rozhodovat se s rozvahou.

Tato otázka se zaměřuje na analýzu schopnosti odborníků zvládat stresové situace a udržet si racionální přístup k rozhodování během krizí.

Výsledky ukazují, že většina odborníků vnímá svou schopnost zachovat klid jako vysokou. Čtyři odborníci označili odpověď „spíše ano“ a stejný počet zvolil „zcela jistě“, což znamená, že většina dotázaných si věří ve své schopnosti racionálního rozhodování pod tlakem. Pouze jeden odborník uvedl „nevím“, což naznačuje určitou nejistotu v této oblasti.

Žádný z účastníků neoznačil odpovědi „vůbec ne“ nebo „spíše ne“, což naznačuje, že odborníci se považují za kompetentní v krizových situacích, a jsou si jisti svými schopnostmi.

Tento výsledek potvrzuje, že většina odborníků disponuje zkušenostmi nebo dovednostmi potřebnými k zvládání krizových situací. Další posílení těchto kompetencí může podpořit trénink rozhodovacích schopností pod tlakem a simulace krizových scénářů, které by mohly ještě více upevnit jejich sebedůvěru.

Obr. 62

Odpovědi odborníků na otázku 18.

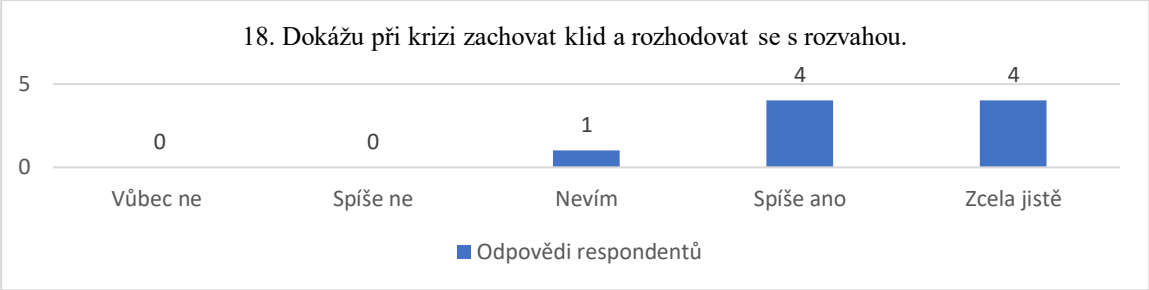

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 19: Cítím se jistý/á při poskytování první pomoci či organizaci záchrany.

Tato otázka se zaměřuje na sebedůvěru odborníků v oblasti poskytování první pomoci a organizace záchranných opatření během krizových situací.

Výsledky ukazují, že většina odborníků si v této oblasti věří. Pět z nich odpovědělo „spíše ano“ a tři zvolili „zcela jistě“, což znamená, že většina dotázaných se cítí být schopná v

poskytování první pomoci nebo organizaci záchranných opatření. Pouze jeden odborník odpověděl „nevím“, což signalizuje určitou nejistotu.

Žádný z odborníků neoznačil odpovědi „vůbec ne“ nebo „spíše ne“, což naznačuje, že minimálně základní povědomí o první pomoci a krizovém řízení má každý z nich. Tento výsledek ukazuje, že skupina má relativně vysokou úroveň důvěry ve své schopnosti jednat v naléhavých situacích.

Další posílení těchto dovedností může podpořit praktické školení první pomoci a krizového řízení, které odborníkům dodá ještě větší jistotu a prohloubí jejich schopnosti v této oblasti.

Obr. 63

Odpovědi odborníků na otázku 19.

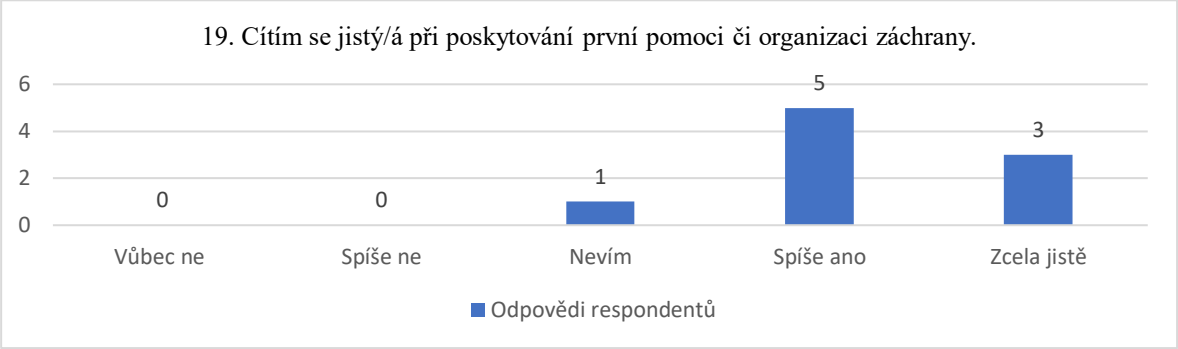

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 20: Vím, jaké postupy mám dodržovat při krizové situaci v práci i doma.

Tato otázka hodnotí úroveň informovanosti odborníků o správných postupech, které je nutné dodržovat v krizových situacích jak v pracovním, tak v domácím prostředí.

Výsledky ukazují, že většina odborníků si je těchto postupů dobře vědoma. Pět z nich odpovědělo „zcela jistě“ a tři zvolili „spíše ano“, což naznačuje vysokou míru připravenosti. Pouze jeden odborník odpověděl „nevím“, což může naznačovat nejistotu nebo nedostatek jasně definovaných instrukcí v jeho okolí.

Nikdo z dotázaných neuvedl odpověď „spíše ne“ nebo „vůbec ne“, což potvrzuje, že všichni odborníci mají alespoň základní povědomí o tom, jak v krizových situacích postupovat. Tento výsledek podporuje předpoklad, že krizová připravenost je mezi odborníky na poměrně vysoké úrovni.

Další posílení této připravenosti mohou podpořit pravidelná školení a simulace krizových situací, které umožní odborníkům ověřit si své znalosti v praxi a případně je dále rozšířit.

Obr. 64

Odpovědi odborníků na otázku 20.

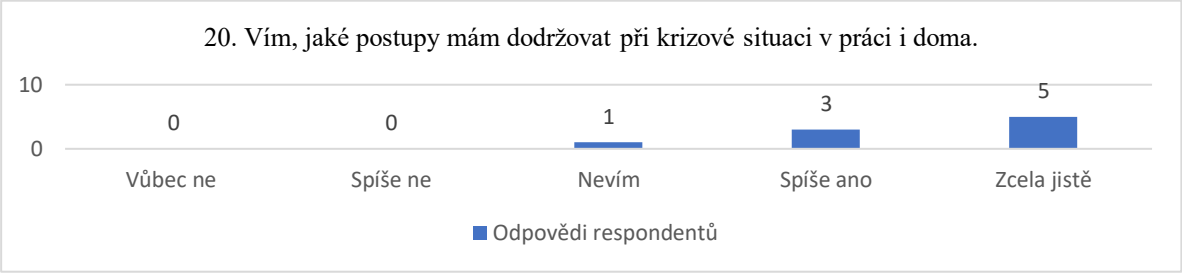

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 5: Návrhy a zpětná vazba

Otázka 21: Co by podle Vás zlepšilo krizovou připravenost rodin a pracovních kolektivů? (Volná odpověď)

Odborníci měli možnost volně vyjádřit svůj názor na zlepšení krizové připravenosti. Odpovědi byly kategorizovány do pěti hlavních skupin:

- Nevím, nemám názor
- Osobní zkušenosti odborníka
- Doporučuji aktivní simulace krizových situací
- Doporučuji přednášky a teoretickou výuku
- Společnost nás připravuje dostatečně

Většina odborníků (5 osob) uvedla, že by uvítala aktivní simulace krizových situací, které by jim umožnily lépe se připravit na reálné scénáře. Dva odborníci preferovali teoretickou

výuku a přednášky, zatímco další dva odborníci považovali osobní zkušenosti odborníků za klíčový prvek krizové připravenosti.

Žádný z odborníků nevyjádřil názor, že by současná úroveň připravenosti byla dostatečná, ani neuváděl, že by neměl na tuto problematiku jasný názor.

Tato zjištění naznačují, že mezi odborníky převládá přesvědčení o nutnosti praktického tréninku, a reflektují potřebu kombinace teorie a sdílení zkušeností odborníků.

Obr. 65

Odpovědi odborníků na otázku 21.

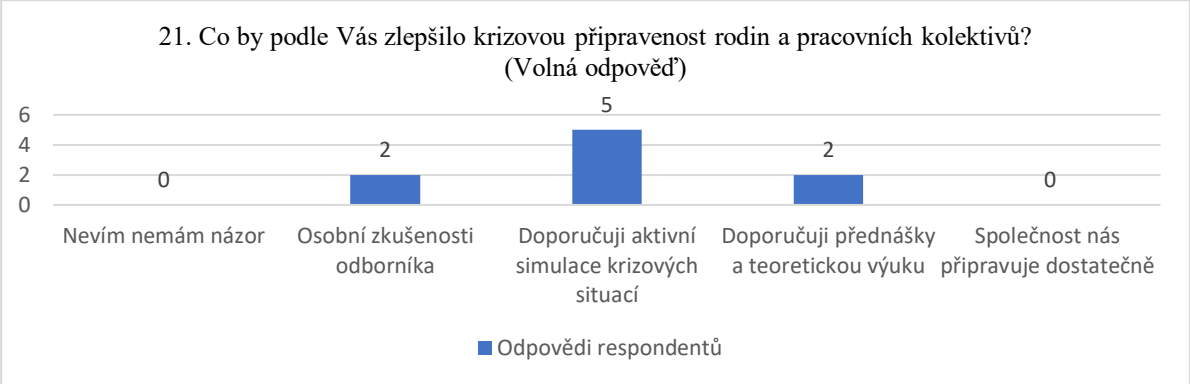

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 22: Jaké další otázky nebo témata byste navrhli zahrnout do programů krizové přípravy?

Odborníci měli možnost vyjádřit svůj názor na rozšíření témat krizové připravenosti. Výsledky ukazují, že 56 % odborníků uvedlo, že by do programů zařadili další témata, zatímco 44 % nepovažuje za nutné přidávat nové oblasti.

Tento výsledek naznačuje, že většina odborníků vnímá možnost dalšího rozvoje programů krizové přípravy jako přínosnou. Analýza odpovědí poskytne konkrétní návrhy na témata, která by měla být do programů začleněna.

Obr. 66

Odpovědi odborníků na otázku 22.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Jaké návrhy na zlepšení krizové přípravy respondenti navrhují?

Tento výsledek navazuje na předchozí zjištění ohledně krizové připravenosti a zaměřuje se na konkrétní návrhy odborníků ke zlepšení programů krizové přípravy. Ti, kteří v předchozí otázce uvedli, že mají konkrétní doporučení, identifikovali několik klíčových oblastí, na které je vhodné se zaměřit.

Významná část odpovědí reflektuje potřebu praktických cvičení a přípravy praxí, přičemž odborníci zdůrazňují, že samotná teoretická výuka není dostačující. Simulace

krizových situací umožňují efektivnější přípravu na reálné hrozby a posilují schopnost rychlé reakce v krizových situacích.

S tím souvisí posílení role rodiny, která je vnímána jako klíčový prvek krizové připravenosti. Někteří odborníci zdůrazňují, že je důležité zapojit do vzdělávání nejen jednotlivce, ale i celé rodiny, čímž lze zvýšit efektivitu krizové prevence a lépe ji zakotvit do každodenního života.

Další doporučení směřují k rozšíření vzdělávacích a informačních programů, které by měly systematicky posilovat dovednosti nezbytné pro zvládání krizových situací. Odborníci upozorňují na význam krizového managementu ve volnočasových aktivitách, například prostřednictvím skautských oddílů, sportovních klubů nebo jiných komunitních skupin, kde lze začlenit prvky krizové připravenosti.

Zazněla také potřeba komunitní a sociální podpory, která zahrnuje spolupráci mezi jednotlivci, školami, neziskovými organizacemi a místními samosprávami.

Celkově odborníci vnímají krizovou připravenost jako komplexní oblast, která vyžaduje nejen teoretické znalosti, ale především praktické zkušenosti, aktivní spolupráci mezi rodinami, školami a komunitami a důraz na sdílení informací a vzájemnou podporu.

Tyto poznatky mohou sloužit jako podnět pro instituce k úpravě a rozšíření stávajících programů krizové přípravy, aby lépe reflektovaly potřeby společnosti.

Obr. 67

Odpovědi odborníků na otázku

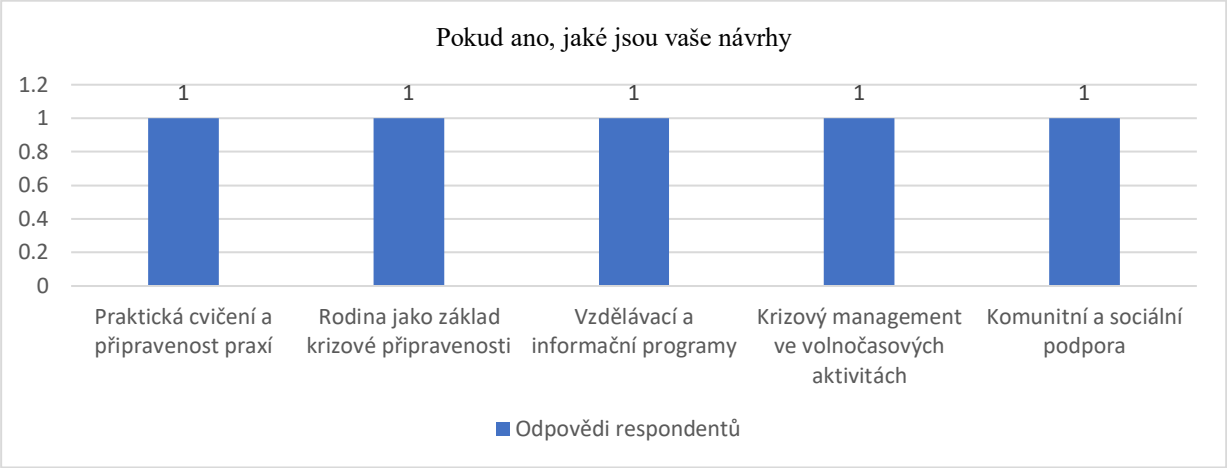

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Celkové skóre připravenosti odborníků

Tento výsledek se zaměřuje na celkové hodnocení úrovně krizové připravenosti odborníků. Analýza ukazuje, že všech devět odborníků spadá do kategorie vysoké připravenosti, zatímco žádný z nich nebyl zařazen do střední či nízké úrovně.

Výsledky naznačují, že odborníci disponují znalostmi a dovednostmi nezbytnými k efektivnímu zvládání krizových situací a v oblasti krizové připravenosti se cítí dostatečně kompetentní. Možným vysvětlením vysokého skóre je jejich profesní zaměření na oblast bezpečnosti, předchozí zkušenost s krizovým školením a aktivní zájem o zdokonalování krizových kompetencí.

Přestože je celkové skóre připravenosti v této skupině vysoké, doporučení odborníků v předchozích otázkách ukazují, že i přes vysoké hodnocení stále existují oblasti, ve kterých vidí prostor pro zlepšení, zejména v oblasti praktických simulací, vzdělávacích programů a krizového managementu v komunitách. Zejména byla zdůrazněna potřeba efektivnější koordinace spolupráce v rodině, která hraje klíčovou roli v krizové připravenosti, a to jak v rámci prevence, tak při samotném řešení krizových situací.

Tento výsledek představuje důležitý podnět pro tvůrce vzdělávacích a preventivních programů, kteří by měli při navrhování strategií krizové připravenosti vycházet nejen z obecných předpokladů, ale také z konkrétních potřeb a zkušeností odborníků s vysokou úrovní připravenosti.

Obr. 68

Celkové skóre připravenosti odborníků

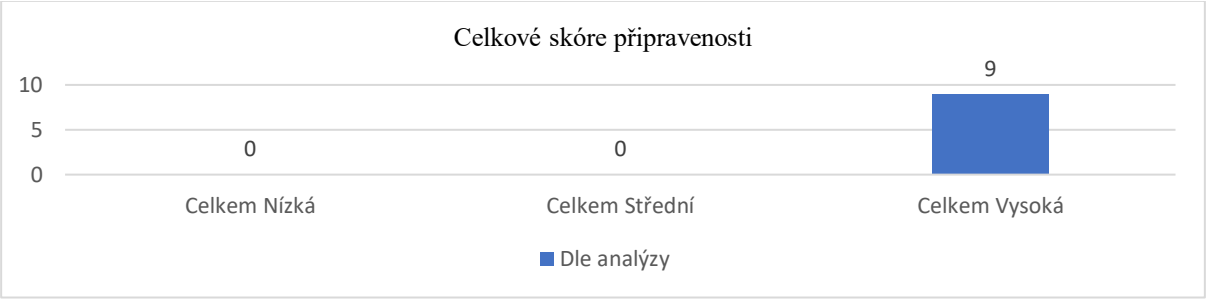

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 19+ let a vybrané odborníky z Portugalska

Tato část výzkumu byla přesunuta do Přílohy 5, Portugalsko, z důvodu kapacitního limitu v hlavní části analýzy. Obsahuje odpovědi respondentů ve věkové kategorii 19+ let a vybraných odborníků z Portugalska, kteří se tématu krizové připravenosti věnují profesionálně.

Dotazník byl identický jako pro odborníky v České republice, což umožňuje shromáždění odpovědí ve stejném metodologickém rámci.

Cílem této části výzkumu není porovnání výsledků mezi skupinami, ale zjištění úrovně krizové připravenosti u dospělých respondentů a odborníků. Analýza se soustředí na jejich vnímání krizových situací, přístup k prevenci a krizovou připravenost.

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 20–60+ let CZ

Tato část analýzy se zaměřuje na vyhodnocení výsledků dotazníkového šetření u respondentů ve věkové kategorii 20–60+ let z České republiky. Respondenti byli osloveni na základě širokého spektra profesních zkušeností, zahrnujících bezpečnostní složky, krizové řízení, pedagogiku, podnikání, technické obory i veřejnou správu. Cílem této části výzkumu bylo zjistit, jak tato věková skupina vnímá svou připravenost na krizové situace, jaké strategie považuje za efektivní a jaké faktory ovlivňují jejich schopnost adekvátně reagovat v krizových podmínkách.

Struktura dotazníku pro tuto skupinu byla rozdělena jako u skupiny respondentů do pěti tematických sekcí, které umožňují detailní analýzu přenosu krizových dovedností mezi pracovním a osobním životem respondentů, týmové spolupráce, sebehodnocení připravenosti na krizové situace a návrhů na zlepšení vzdělávacích programů zaměřených na krizovou připravenost.

- Sekce 1: Přenos dovedností mezi prací a rodinou
- Sekce 2: Vnímání krizové připravenosti doma
- Sekce 3: Týmová spolupráce a sebeúčinnost
- Sekce 4: Sebehodnocení krizové připravenosti
- Sekce 5: Návrhy a zpětná vazba

Bodové hodnocení a kategorizace výsledků respondentů

Pro vyhodnocení výsledků respondentů byla stanovena stupnice připravenosti na základě dosaženého bodového skóre v dotazníku. Tato škála umožňuje posoudit úroveň krizové připravenosti bez přímého srovnání s jinými skupinami respondentů.

- Nízká připravenost (0–60 bodů): Tato kategorie zahrnuje respondenty s nižší úrovní krizové připravenosti, kteří mohou mít omezené zkušenosti s praktickým řešením krizových situací. Doporučuje se cílené vzdělávání a praktické nácviky.
- Střední připravenost (61–80 bodů): Respondenti v této kategorii disponují solidními znalostmi a zkušenostmi, avšak mohou mít rezervy v některých aspektech krizového řízení. Další školení a praktické simulace mohou přispět k posílení jejich schopností.
- Vysoká připravenost (81–100 bodů): Tato skupina zahrnuje respondenty s výraznou krizovou připraveností. Nejenže ovládají teoretické koncepty, ale mají i bohaté praktické zkušenosti, které jim umožňují efektivně zvládat krizové situace.

Význam kategorizace

Přizpůsobená kategorizace umožňuje přesné posouzení krizové připravenosti respondentů a identifikaci oblastí pro další rozvoj. Cílem analýzy není srovnání mezi skupinami respondentů, ale popsat aktuální úrovně připravenosti a návrh opatření pro zlepšení vzdělávacích a praktických programů.

Struktura respondentů podle věku, pohlaví a geografického rozložení

Graf Obr. 69, ukazuje věkové složení respondentů. Nejpočetnější skupinou byli respondenti ve věku 40–50 let (34 osob), následováni skupinou 50–60 let (28 osob). Mladší věkové kategorie byly zastoupeny méně výrazně, přičemž 30–40 let zahrnovalo 15 respondentů a nejmladší skupina 20–30 let měla 8 respondentů. Skupina 60 let a více byla zastoupena pouze 5 respondenty.

Tato analýza naznačuje, že nejvíce byli zapojeni středně a vysoce zkušení odborníci, kteří mají nejen teoretické znalosti, ale také praktickou zkušenost s krizovým managementem, což činí jejich odpovědi obzvláště cennými pro identifikaci efektivních postupů a strategií.

Obr. 69

Složení respondentů skupiny 20-60+ let dle věkové skupiny

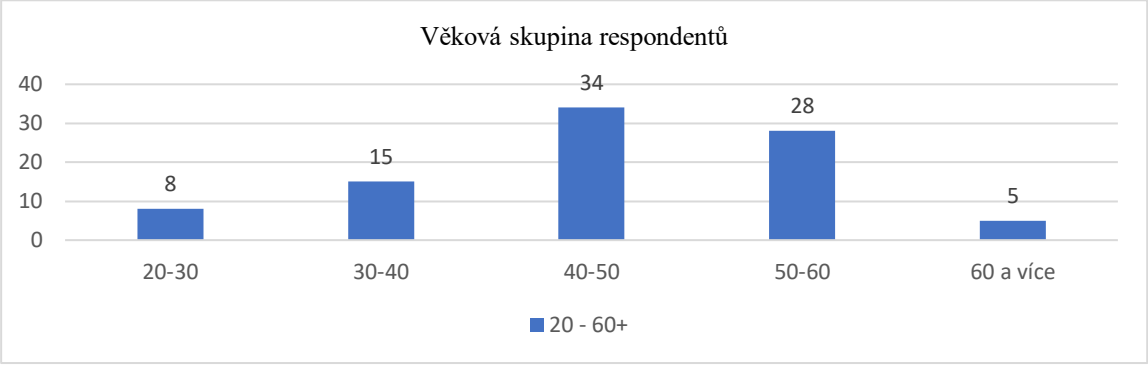

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Jak ukazuje Obr. 70, mezi respondenty výrazně dominovali muži (90 %), zatímco ženy tvořily pouze 10 % vzorku. Tento výsledek je částečně ovlivněn profesním zaměřením

respondentů, neboť v bezpečnostních a krizových složkách stále převažuje mužské zastoupení. Přesto je přítomnost žen v této skupině důležitá, protože poskytuje odlišné perspektivy v oblasti krizového řízení, zejména pokud jde o vzdělávání, psychologickou podporu a komunitní resilience.

Obr. 70

Složení respondentů skupiny 20-60+ let dle pohlaví

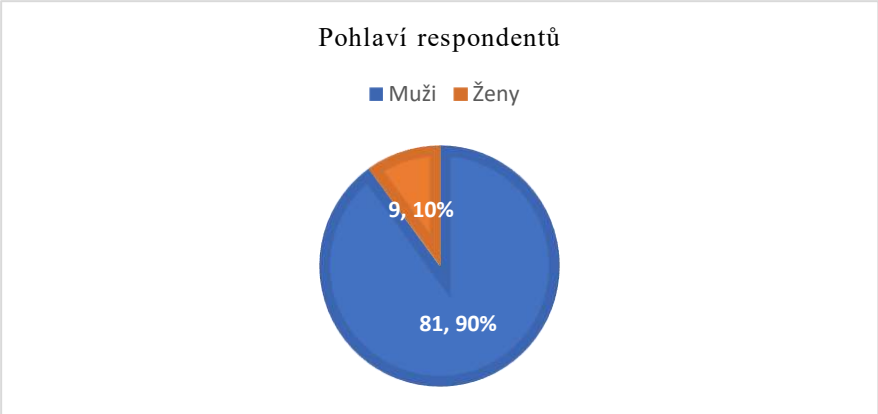

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 71, prezentuje rozložení respondentů podle regionu. Nejvíce respondentů pocházelo ze Středočeského kraje (13 osob), což odráží koncentraci institucí zaměřených na krizové řízení a bezpečnost. Významné zastoupení měly také Moravskoslezský kraj (10 osob), Praha (10 osob) a Zlínský kraj (7 osob). Zajímavým aspektem je mezinárodní zastoupení, kde mezi respondenty byli i jednotlivci z Francie, Kanady, Německa a Španělska, což umožňuje získat data z krizové připravenosti mezi různými regiony a státy.

Obr. 71

Složení respondentů skupiny 20-60+ *dle krajů*

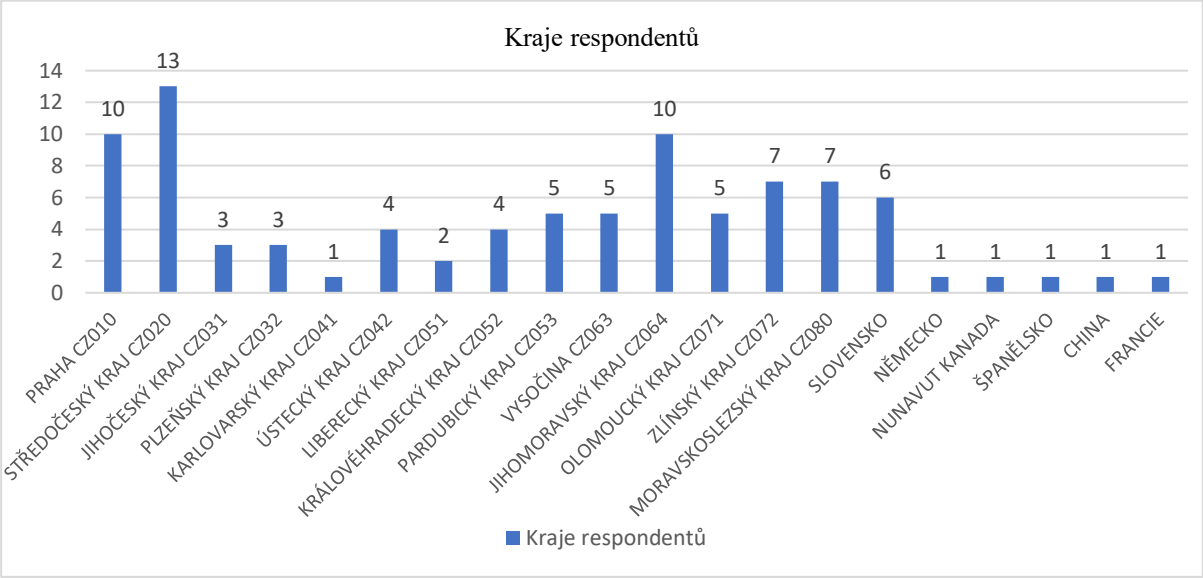

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 72, znázorňuje profesní zaměření respondentů, které bylo velmi různorodé a reflektuje širokou škálu odborností relevantních pro krizovou připravenost. Nejpočetnější skupinu tvořili pracovníci bezpečnostních složek (27 osob), což podtrhuje rostoucí důležitost krizové připravenosti v oblasti krizového managementu. Druhou nejzastoupenější skupinou byli podnikatelé a živnostníci (19 osob), jejichž účast naznačuje vysokou potřebu krizového řízení i v soukromém sektoru.

Mezi další významné kategorie patří technické a řemeslné profese (11 osob) a zdravotníci a sociální péče (9 osob), jejichž role v krizových situacích je nezastupitelná. Menší

zastoupení měly profese v oblasti dopravy a logistiky (6 osob), veřejné správy a administrativy (2 osoby), IT a technologie (1 osoba) a skupinu doplnili také důchodci (2 osoby).

Tato struktura vzorku poskytuje komplexní pohled na krizovou připravenost a umožňuje zhodnotit, jak různé profesní skupiny vnímají svou odolnost vůči krizovým situacím a jaké strategie považují za efektivní.

Obr. 72

Složení respondentů skupiny 20-60+ *dle odbornosti*

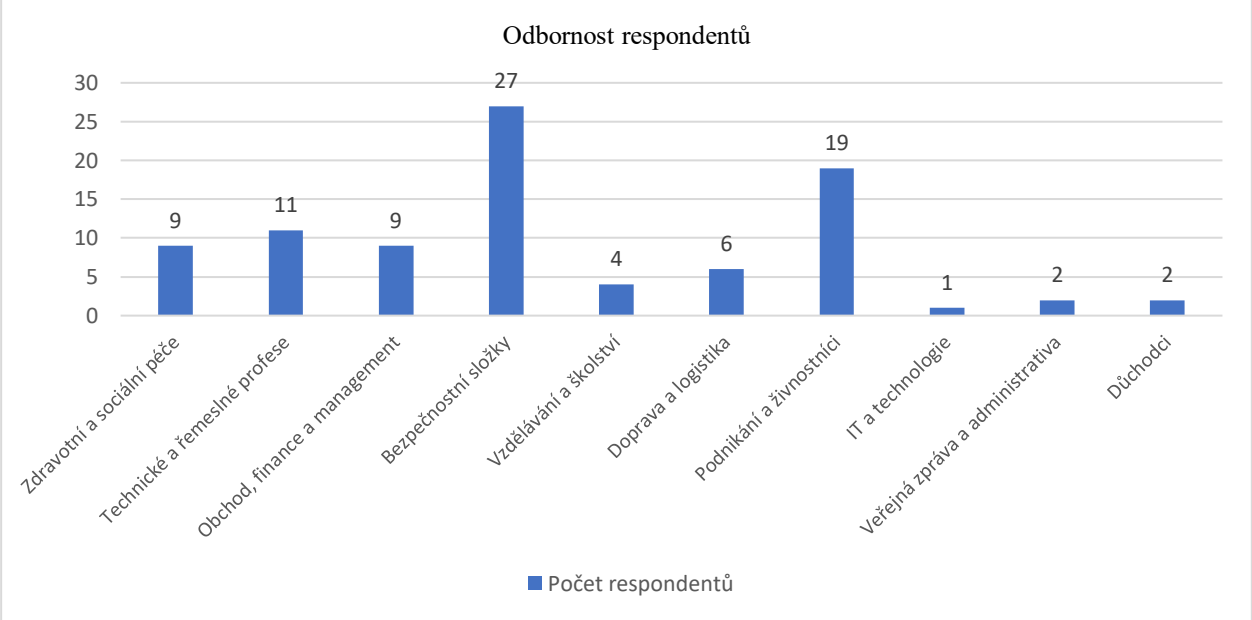

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 1: Přenos dovedností mezi prací a rodinou

Otázka 1: Co se naučím v práci, dokážu přenést do řešení krizových situací v rodině?

Tato otázka byla zaměřena na zjištění, zda respondenti dokážou využít své pracovní zkušenosti při řešení krizových situací v rodinném prostředí. Výsledky ukazují, že většina respondentů vnímá pozitivní přenos dovedností z profesního života do rodinného kontextu, což naznačuje vysokou míru adaptability krizových strategií.

Z celkového počtu respondentů odpovědělo 40 osob „spíše ano“, což potvrzuje, že pracovní návyky, řešení problémů pod tlakem a krizová rozhodnutí lze aplikovat i v osobním životě. Dalších 34 respondentů uvedlo „zcela jistě“, což svědčí o vysoké sebedůvěře v přenos těchto dovedností.

Naopak 8 respondentů zvolilo možnost „spíše ne“ a 3 odpověděli „vůbec ne“, což ukazuje, že u některých profesí nemusí být krizové strategie snadno přenositelné do rodinného prostředí. Nejistotu vyjádřilo 5 respondentů („nevím“), což může naznačovat nedostatek zkušeností nebo specifickou pracovní náplň, která nevyžaduje krizové rozhodování.

Celkové výsledky naznačují, že pracovní zkušenosti mají významný vliv na schopnost zvládat krizové situace i mimo profesní prostředí. Tento přenos dovedností je klíčovým faktorem při budování osobní a rodinné resilience, přičemž zvláštní důraz by měl být kladen na další rozvoj praktických krizových simulací a edukativních programů zaměřených na efektivní krizovou komunikaci v rodinném prostředí.

Obr. 73

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 1.

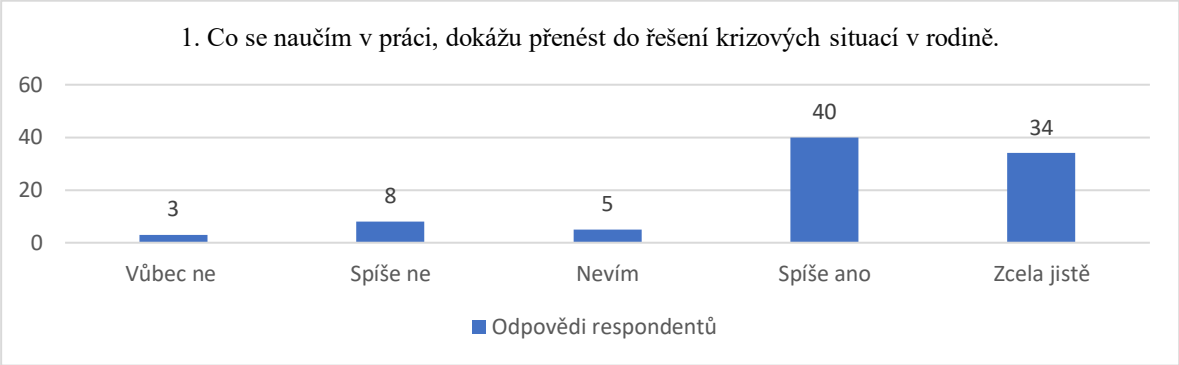

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 2: Zvládám organizaci a plánování v práci a aplikuji tyto dovednosti i doma?

Tato otázka zkoumá schopnost respondentů přenášet dovednosti v oblasti organizace a plánování z pracovního prostředí do každodenního rodinného života. Výsledky naznačují, že většina respondentů považuje tyto dovednosti za přenositelné, což potvrzuje význam pracovních návyků při zvládání krizových i běžných situací v rodinném kontextu.

Největší část respondentů (49 osob) odpověděla „spíše ano“, což naznačuje, že organizace a plánování jsou běžnou součástí jejich profesního života a že se tyto dovednosti částečně přenášejí i do osobní sféry. Dalších 32 respondentů zvolilo „zcela jistě“, což svědčí o tom, že pro ně je tento přenos plně automatický a efektivně využívají pracovní strategické návyky i v domácím prostředí.

Na druhou stranu 3 respondenti uvedli, že tyto dovednosti nepřenášejí vůbec („vůbec ne“), 1 respondent zvolil „spíše ne“ a 5 osob si nebylo jistých („nevím“). To může znamenat, že jejich pracovní role nevyžaduje tolik plánování, nebo že nemají potřebu tyto návyky aplikovat i v osobním životě.

Celkové výsledky ukazují, že organizace a plánování jsou vysoce přenositelné dovednosti mezi prací a rodinou, přičemž více než 90 % respondentů tuto schopnost v různé míře potvrzuje. Tato zjištění naznačují, že systematická organizace a strategické plánování získané v profesním životě mohou významně přispět k efektivnímu řízení krizových i každodenních situací v rodinném prostředí.

Tento přenos dovedností lze podpořit dalšími vzdělávacími programy zaměřenými na time management, krizovou připravenost a rozhodování pod tlakem, které by mohly pomoci i těm, kteří si nejsou touto dovedností jisti.

Obr. 74

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 2.

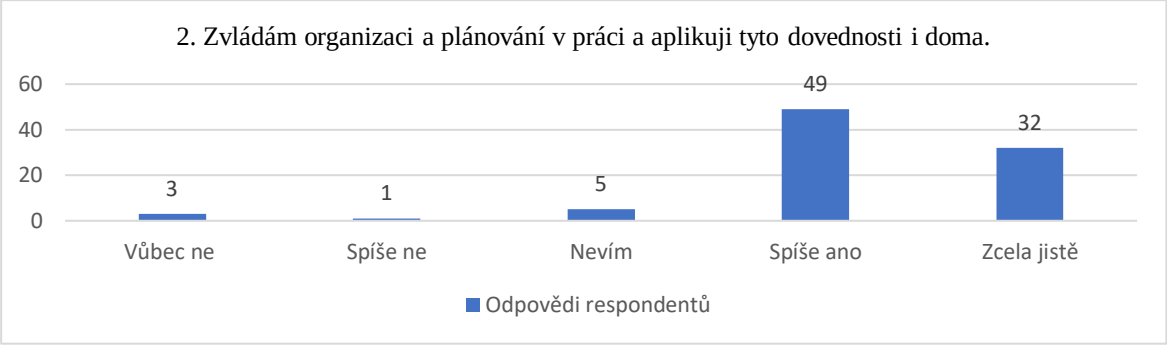

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 3: Dovednosti z krizového školení/práce mi pomohly lépe řešit konflikty v rodině?

Tato otázka měla za cíl zjistit, zda dovednosti získané v krizovém školení nebo profesní praxi přispívají k efektivnějšímu řešení konfliktů v rodinném prostředí. Výsledky naznačují, že většina respondentů vnímá pozitivní vliv krizového školení na svou schopnost zvládat rodinné konflikty, což potvrzuje význam krizového vzdělávání nejen v profesním, ale i v osobním životě.

Z celkového počtu respondentů odpovědělo 34 osob „spíše ano“, což naznačuje, že krizové školení jim poskytlo užitečné dovednosti pro zvládání konfliktů v rodině, i když ne vždy v plné míře. Dalších 25 respondentů uvedlo „zcela jistě“, což znamená, že vnímají výrazný pozitivní dopad krizového vzdělávání na jejich schopnost zvládat stresové a konfliktní situace v osobním životě.

Naopak 9 respondentů zvolilo odpověď „spíše ne“ a 5 uvedlo „vůbec ne“, což naznačuje, že v některých případech se krizové školení neprojevilo jako účinné při řešení rodinných konfliktů. Poměrně významná část vzorku (17 osob) odpověděla „nevím“, což může znamenat, že si nejsou vědomi přímého přenosu těchto dovedností nebo s konflikty v rodině nemají výrazné zkušenosti.

Výsledky ukazují, že většina respondentů (přes 60 %) vnímá krizové školení jako užitečné pro zvládání konfliktů v rodinném prostředí. To naznačuje, že techniky krizové komunikace, zvládání stresu a rozhodování pod tlakem mohou být účinně aplikovány nejen v profesním, ale i v osobním životě.

Tento výsledek rovněž naznačuje potenciál pro rozšíření vzdělávacích programů, které by se více zaměřovaly na využití krizových dovedností v běžném životě, zejména na konfliktní řešení v rodinném prostředí, krizovou komunikaci a psychologickou odolnost. Důležité by bylo také identifikovat faktory, které brání přenosu těchto dovedností, a navrhnout metody, jak je efektivněji implementovat do každodenního života respondentů.

Obr. 75

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 3.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 4: V rodinném kruhu fungujeme jako tým podobně jako v pracovním kolektivu?

Tato otázka měla za cíl zjistit, do jaké míry rodiny respondentů uplatňují principy týmové spolupráce podobně jako v pracovním prostředí. Výsledky ukazují, že více než polovina respondentů vnímá rodinné fungování jako týmovou spolupráci, což naznačuje, že zkušenosti z pracovního kolektivu mohou být přenositelné i do rodinného života.

Nejvíce respondentů (28 osob) odpovědělo „spíše ano“ a stejný počet (28 osob) zvolil možnost „zcela jistě“, což ukazuje na vysokou míru vnímání rodiny jako koordinovaného týmu, který společně řeší krizové i běžné situace.

Dalších 21 respondentů odpovědělo „nevím“, což může znamenat, že jejich rodinná dynamika nemá jednoznačně definované týmové prvky, nebo že tuto otázku dosud neřešili. 10 respondentů zvolilo možnost „spíše ne“ a 3 odpověděli „vůbec ne“, což naznačuje, že v některých rodinách nemusí být principy týmové spolupráce běžně uplatňovány.

Výsledky ukazují, že týmová spolupráce v pracovním prostředí má značný vliv na fungování v rodinném kruhu, přičemž více než polovina respondentů vnímá podobné vzorce chování v obou prostředích. Tento výsledek potvrzuje, že organizace, komunikace a krizové řízení získané v zaměstnání mohou být efektivně využity i při řešení každodenních rodinných situací.

Pro budoucí výzkum bude zajímavé hlouběji analyzovat, jaké konkrétní strategie týmové spolupráce (například rozdělení rolí, krizová komunikace, rozhodovací procesy) jsou v rodinném prostředí nejčastěji využívány a jak mohou být dále optimalizovány pro zlepšení krizové připravenosti domácností.

Obr. 76

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 4.

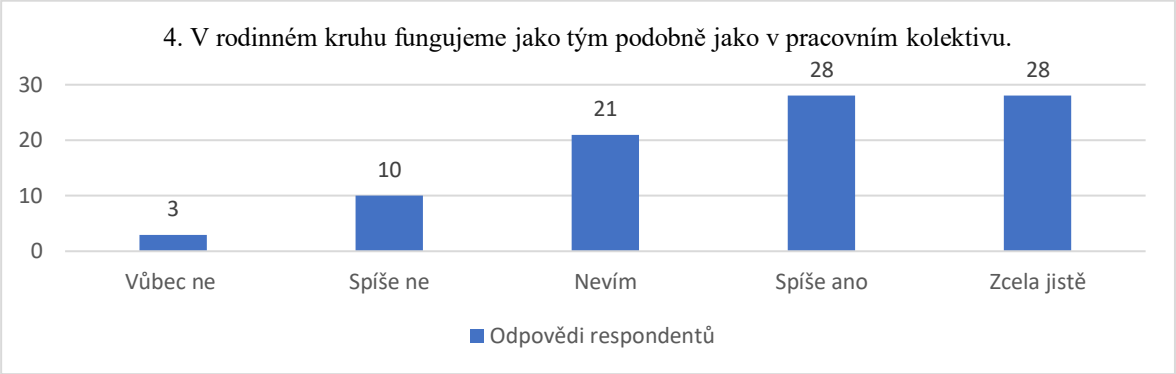

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 5: Myslíte si, že krizová připravenost začíná doma v rodině a že vaše schopnosti z práce mohou pozitivně ovlivnit i připravenost vaší rodiny?

Tato otázka byla zaměřena na vztah mezi profesní krizovou připraveností a její aplikací v rodinném prostředí. Výsledky naznačují, že drtivá většina respondentů považuje rodinnou krizovou připravenost za klíčový faktor a vnímá přenos pracovních dovedností do rodinného prostředí jako zásadní.

Největší část respondentů (51 osob) odpověděla „zcela jistě“, což svědčí o vysokém povědomí o důležitosti krizové připravenosti v rámci rodiny. Dalších 26 respondentů zvolilo odpověď „spíše ano“, což potvrzuje, že velká část dotázaných považuje pracovní zkušenosti za významný prvek při zvyšování odolnosti rodiny vůči krizovým situacím.

Naopak 3 respondenti uvedli „vůbec ne“ a další 3 „spíše ne“, což ukazuje na minoritní skupinu, která nevnímá krizovou připravenost jako klíčovou součást rodinného života. Dalších 7 osob odpovědělo „nevím“, což může naznačovat buď absenci osobní zkušenosti s krizovým managementem v rodině, nebo nejistotu ohledně aplikace těchto dovedností.

Výsledky jasně ukazují, že většina respondentů považuje krizovou připravenost za základní součást rodinného fungování, přičemž pracovní dovednosti získané v krizovém managementu mohou pozitivně ovlivnit i odolnost rodiny. Tento závěr potvrzuje důležitost vzdělávání v krizové připravenosti nejen pro jednotlivce, ale i pro rodinné jednotky, které by měly být vnímány jako základní složka širší společenské resilience.

Do budoucna je vhodné se zaměřit na praktické strategie přenosu krizových dovedností mezi pracovním a rodinným prostředím, a to prostřednictvím specifických tréninků, krizových simulací a edukačních programů, které by mohly zvýšit celkovou připravenost domácností na mimořádné situace.

Obr. 77

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 5.

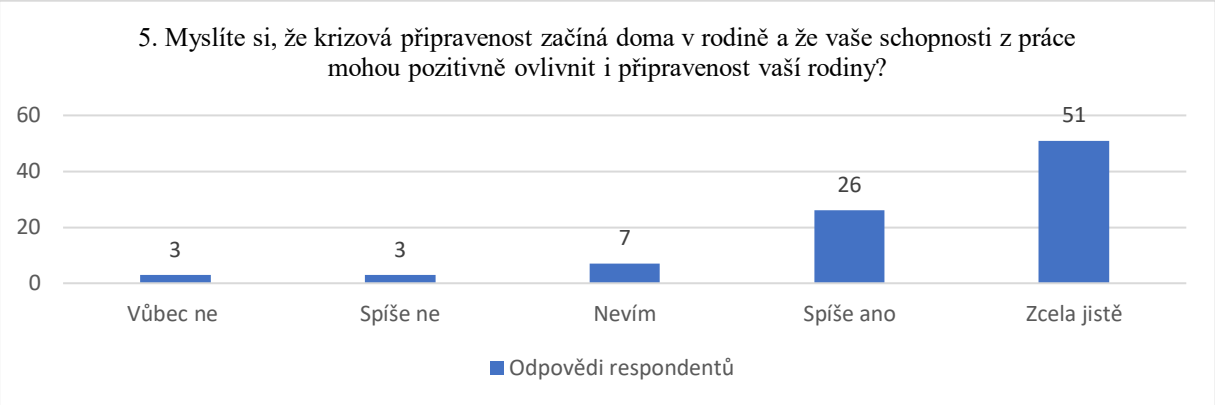

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 2: Vnímání krizové připravenosti doma

Otázka 6: Máte doma plán, co dělat v případě krizové situace (např. požár, výpadek elektřiny)?

Tato otázka se zaměřila na úroveň připravenosti domácností na krizové situace, konkrétně na existenci předem definovaného plánu pro případ mimořádných událostí. Výsledky ukazují, že zatímco značná část respondentů plán krizového chování má, u některých rodin tato příprava chybí nebo si nejsou její existencí jisti.

Nejvyšší podíl respondentů (29 osob) odpověděl „zcela jistě“, což znamená, že jejich rodina má jasně definovaný plán pro krizové situace, jako jsou požáry, výpadky elektřiny nebo jiné mimořádné události. Dalších 22 respondentů zvolilo „spíše ano“, což naznačuje určitou

míru připravenosti, i když plán nemusí být plně strukturován nebo dostatečně sdílen mezi členy domácnosti.

Naopak 16 respondentů odpovědělo „spíše ne“ a 9 osob uvedlo „vůbec ne“, což ukazuje na existenci významného procenta domácností, které nejsou systematicky připraveny na krizové situace. Dalších 14 respondentů zvolilo možnost „nevím“, což naznačuje, že buď nemají jasné povědomí o existenci krizového plánu v rodině, nebo že tato příprava není diskutována.

Výsledky ukazují, že přibližně polovina domácností má jasně definovaný krizový plán, zatímco druhá polovina buď plán nemá, nebo si jeho existencí není jistá. Tento závěr zdůrazňuje potřebu zvýšit povědomí o významu domácí krizové připravenosti a zavést praktická školení zaměřená na tvorbu krizových plánů pro rodiny.

Doporučením pro další výzkum a praxi je zaměření se na identifikaci nejčastějších překážek při implementaci krizových plánů a vytvoření edukačních materiálů nebo tréninkových simulací, které by rodinám pomohly lépe se připravit na nečekané události.

Obr. 78

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 6.

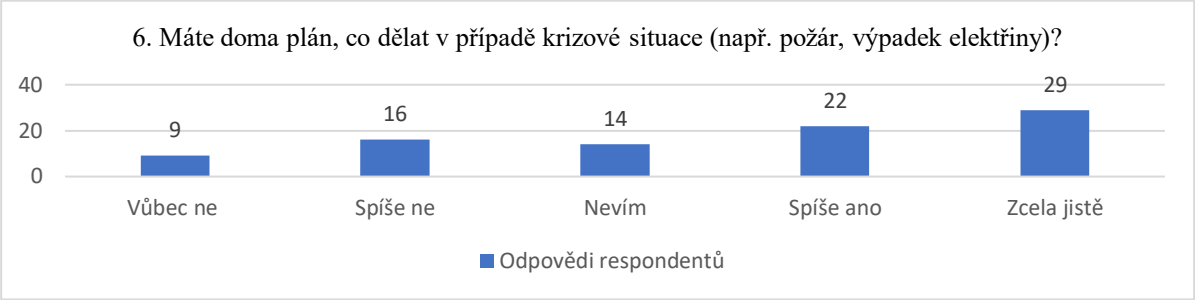

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 7: Zajímám se o to, zda moje děti (nebo blízcí) vědí, jak reagovat v krizových situacích?

Tato otázka se zaměřuje na míru angažovanosti respondentů v přípravě svých dětí nebo blízkých na krizové situace. Výsledky naznačují, že většina respondentů si uvědomuje důležitost krizového vzdělávání v rodině a aktivně se o tuto problematiku zajímá.

Největší podíl respondentů (40 osob) odpověděl „zcela jistě“, což znamená, že se aktivně starají o to, aby jejich děti nebo blízcí byli připraveni na krizové situace. Dalších 26 respondentů zvolilo „spíše ano“, což svědčí o tom, že tuto problematiku považují za důležitou, i když možná neprovádějí systematickou přípravu.

Na druhé straně 11 respondentů odpovědělo „spíše ne“ a 5 osob zvolilo „vůbec ne“, což ukazuje na určitou skupinu, která se krizovou přípravou svých blízkých nezabývá nebo ji

nepovažuje za důležitou. Dalších 8 respondentů zvolilo možnost „nevím“, což naznačuje buď nedostatek povědomí o této problematice, nebo pasivní přístup k ní.

Výsledky ukazují, že většina respondentů (66 z 90) si uvědomuje důležitost krizového vzdělávání dětí a blízkých a aktivně se snaží zajistit jejich připravenost na mimořádné situace. Tento výsledek potvrzuje význam cíleného krizového vzdělávání nejen pro jednotlivce, ale i pro širší rodinné zázemí.

Vzhledem k tomu, že určité procento respondentů (přibližně 20 %) neprojevuje zájem o tuto problematiku nebo si jí není vědomo, doporučuje se zaměřit se na vytvoření programů podporujících krizovou osvětu v rodinném prostředí. Doporučeným krokem by mohlo být zavedení praktických školení a edukačních materiálů, které by pomohly rodičům a blízkým lépe připravit mladší generaci na krizové situace.

Obr. 79

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 7.

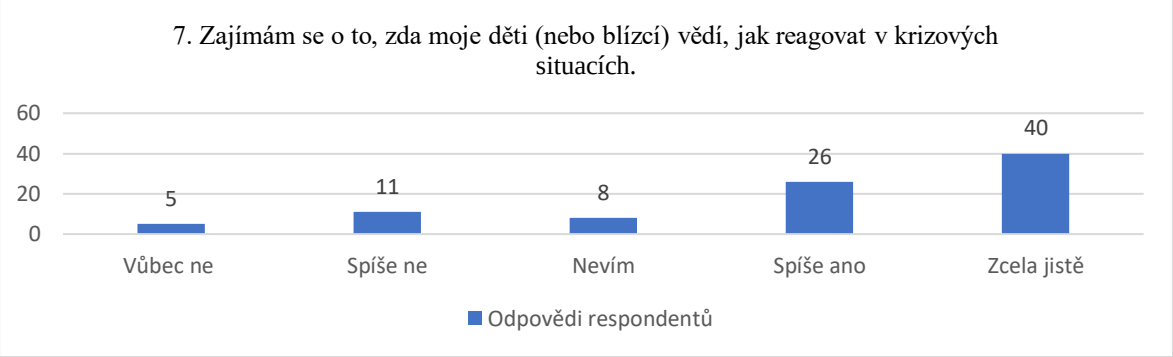

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 8: Pravidelně mluvím s rodinou o bezpečnostních opatřeních pro krizové situace?

Tato otázka zkoumá frekvenci a míru komunikace v rodině o krizových opatřeních a bezpečnostních protokolech. Výsledky naznačují, že zatímco značná část respondentů považuje komunikaci o krizových scénářích za důležitou a pravidelně ji praktikuje, existuje i nemalé procento rodin, kde tato komunikace neprobíhá dostatečně často.

Nejvíce respondentů (25 osob) odpovědělo „spíše ano“, což naznačuje, že se bezpečnostní problematice v rodině věnují, ale pravděpodobně ne systematicky. Dalších 23 respondentů uvedlo „zcela jistě“, což znamená, že pravidelná komunikace o krizových opatřeních je v jejich rodině pevně zakotvena.

Naopak 24 respondentů zvolilo odpověď „spíše ne“ a 8 osob odpovědělo „vůbec ne“, což ukazuje, že přibližně třetina dotázaných nevede pravidelné diskuse o krizové připravenosti. Dalších 10 respondentů zvolilo možnost „nevím“, což naznačuje buď pasivní přístup k této problematice, nebo nejasnost ohledně významu komunikace o krizových opatřeních.

Výsledky ukazují, že přibližně polovina respondentů (48 z 90) se pravidelně věnuje diskusím o krizové připravenosti v rodině, zatímco druhá polovina buď tyto rozhovory nevede, nebo je realizuje pouze sporadicky. Tento výsledek zdůrazňuje potřebu zvýšit povědomí o významu rodinné krizové komunikace a zavést efektivnější způsoby sdílení bezpečnostních informací mezi členy domácnosti.

Doporučením pro další výzkum je identifikovat nejúčinnější metody komunikace o krizové připravenosti v rodinách a vytvořit edukační materiály nebo interaktivní workshopy, které by pomohly podpořit otevřenou diskusi o krizových opatřeních v domácnostech.

Obr. 80

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 8.

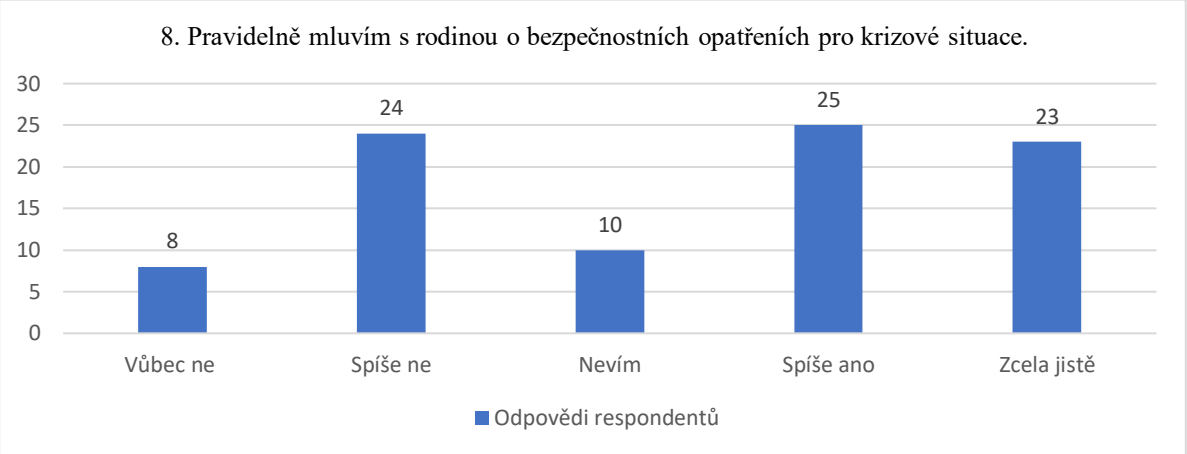

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 9: Předávám své znalosti z práce (např. školení, praxe) členům své rodiny?

Tato otázka se zaměřuje na míru sdílení pracovních znalostí a zkušeností v rámci rodinného prostředí. Výsledky ukazují, že většina respondentů aktivně přenáší své profesní dovednosti na členy rodiny, což potvrzuje význam praktického vzdělávání v krizové připravenosti.

Největší skupina respondentů (37 osob) odpověděla „spíše ano“, což znamená, že pracovní zkušenosti a školení se částečně přenášejí i do rodinného prostředí. Dalších 28

respondentů uvedlo „zcela jistě“, což svědčí o pravidelném a systematickém sdílení znalostí mezi členy rodiny.

Naopak 7 respondentů odpovědělo „spíše ne“ a 5 osob „vůbec ne“, což naznačuje, že v některých rodinách neprobíhá žádné aktivní vzdělávání v krizové připravenosti. Dalších 13 respondentů zvolilo možnost „nevím“, což může naznačovat pasivní přístup k této problematice nebo nejistotu ohledně míry přenosu znalostí.

Výsledky ukazují, že většina respondentů považuje sdílení pracovních zkušeností s rodinou za důležité a aktivně se této činnosti věnuje. Tento přístup může mít významný dopad na celkovou krizovou připravenost rodin, zejména pokud jde o zvládání nečekaných situací a efektivní krizovou komunikaci.

Obr. 81

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 9.

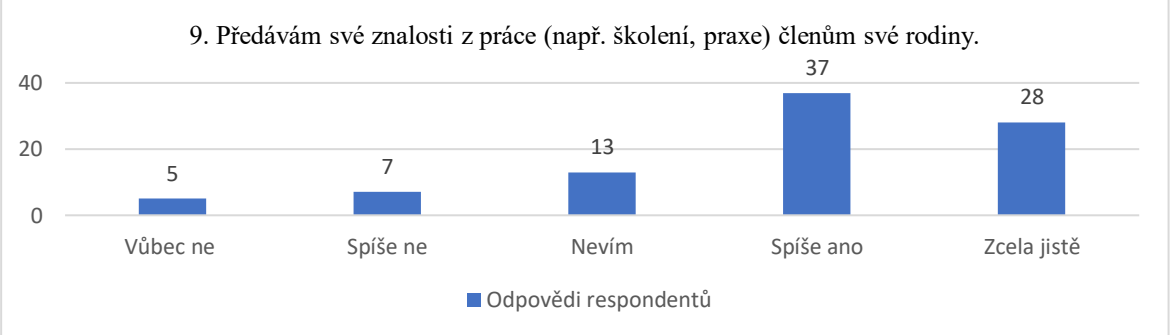

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 10: Dokážu uklidnit svou rodinu a efektivně jednat během náročných situací?

Tato otázka se zaměřuje na sebevědomí respondentů při řízení krizových situací v rodině a jejich schopnost zachovat klid a efektivně reagovat v náročných momentech. Výsledky ukazují, že většina respondentů se cítí kompetentní v krizové komunikaci a zvládání stresových situací v rodinném prostředí.

Největší skupina respondentů (38 osob) odpověděla „zcela jistě“, což znamená, že jsou si velmi jistí svou schopností uklidnit blízké a efektivně jednat v krizových situacích. Dalších 37 respondentů zvolilo možnost „spíše ano“, což naznačuje, že si jsou svou kompetencí v této oblasti poměrně jistí, i když nemusí mít přímou zkušenost s řešením krizí.

Naopak 3 respondenti odpověděli „spíše ne“ a 1 osoba „vůbec ne“, což ukazuje, že existuje malé procento lidí, kteří si svou schopností krizového řízení v rodině nejsou jistí. Dalších 11 respondentů zvolilo možnost „nevím“, což naznačuje nejistotu v této oblasti, možná kvůli nedostatku zkušeností nebo praktického tréninku.

Výsledky ukazují, že drtivá většina respondentů (75 z 90) se cítí připravena zvládat krizové situace v rodině, což naznačuje vysokou míru osobní sebeúčinnosti a vnitřní stability. Klíčovými faktory krizového řízení zůstávají schopnost zachovat klid, rychle rozhodovat a efektivně komunikovat.

Praktický trénink krizové komunikace v rodinném prostředí a rozvoj psychologické odolnosti umožňuje lepší zvládání stresových situací. Krizové simulace a scénářová cvičení

pomáhají zvyšovat schopnost efektivního rozhodování a udržení stability v kritických momentech.

Obr. 82

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 10.

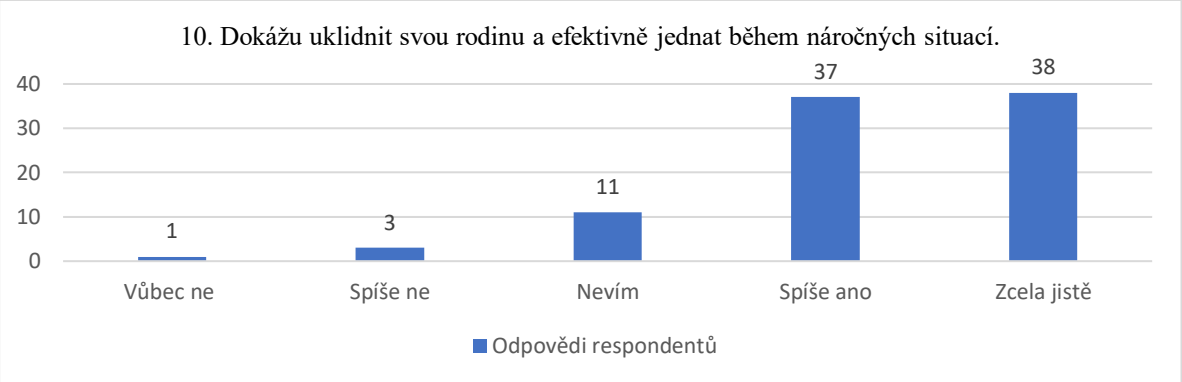

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 3: Týmová spolupráce a sebeúčinnost

Otázka 11: V práci se cítím jako důležitá součást týmu, který spolupracuje na řešení problémů?

Tato otázka zkoumá míru týmové spolupráce v pracovním prostředí a pocit sounáležitosti respondentů se svým pracovním kolektivem. Výsledky ukazují, že většina respondentů vnímá svou roli v týmu jako důležitou a cítí se být aktivní součástí kolektivního řešení problémů.

Největší část respondentů (45 osob) odpověděla „zcela jistě“, což naznačuje, že se cítí jako plnohodnotní členové týmu s vysokou mírou zapojení do společného řešení problémů.

Leadership
Innovation
Growth
Success

Dalších 29 respondentů uvedlo „spíše ano“, což potvrzuje, že i když jejich role nemusí být vždy klíčová, vnímají svůj přínos k týmové práci pozitivně.

Naopak 7 respondentů zvolilo „spíše ne“ a 3 osoby odpověděly „vůbec ne“, což ukazuje na menší skupinu jednotlivců, kteří se ve svém pracovním kolektivu necítí dostatečně integrováni nebo nevidí svůj podíl na společném rozhodování jako významný. Dalších 6 respondentů zvolilo „nevím“, což naznačuje možnou nejistotu ohledně své role v týmu nebo proměnlivou zkušenost s týmovou spoluprací.

Výsledky ukazují, že drtivá většina respondentů (74 z 90) se cítí být součástí týmu, který efektivně spolupracuje na řešení problémů. Tento výsledek potvrzuje, že kolektivní spolupráce a sdílení odpovědnosti jsou klíčovými faktory vnímání pracovního prostředí.

Prohloubení týmové spolupráce lze podpořit cílenými workshopy, teambuildingovými aktivitami a rozvojem komunikace v pracovním kolektivu, které mohou zlepšit integraci jednotlivců, kteří se necítí plnohodnotně zapojeni.

Obr. 83

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 11.

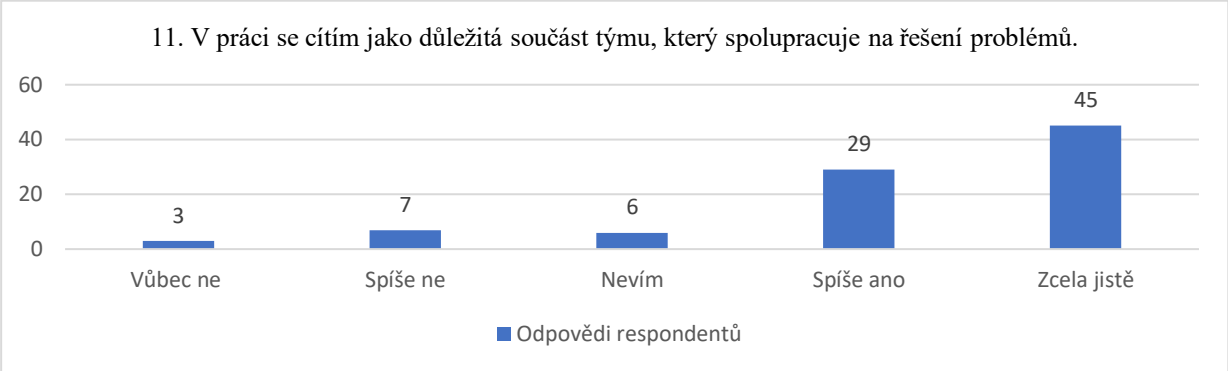

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 12: Zkušenosti s týmovou spoluprací v práci mi pomáhají lépe koordinovat rodinné aktivity?

Tato otázka zkoumá, do jaké míry se zkušenosti s týmovou spoluprací v pracovním prostředí přenášejí do rodinného života a pomáhají při organizaci rodinných aktivit. Výsledky ukazují, že většina respondentů vnímá pozitivní vliv týmové práce na efektivní koordinaci v rodinném prostředí.

Největší skupina respondentů (40 osob) odpověděla „spíše ano“, což naznačuje, že jejich zkušenosti s týmovou spoluprací z pracovního prostředí do určité míry usnadňují organizaci rodinných aktivit. Dalších 25 respondentů zvolilo „zcela jistě“, což potvrzuje, že si jsou naprosto jistí přínosem pracovních dovedností při řízení rodinného života.

Naopak 8 respondentů odpovědělo „spíše ne“ a 7 osob „vůbec ne“, což ukazuje, že u menší části dotázaných nedochází k přenosu týmových dovedností mezi pracovním a rodinným prostředím. Dalších 10 respondentů zvolilo „nevím“, což může znamenat nejistotu ohledně míry aplikace těchto dovedností nebo absenci konkrétních zkušeností.

Výsledky ukazují, že většina respondentů (65 z 90) považuje týmovou spolupráci v práci za užitečný nástroj pro efektivní organizaci rodinných aktivit. Tento výsledek potvrzuje, že dovednosti v oblasti týmového řízení, plánování a koordinace získané v zaměstnání mohou přispět k lepšímu fungování domácnosti.

Vhodným směrem dalšího rozvoje je posílení praktických strategií přenosu těchto dovedností, například skrze workshopy zaměřené na efektivní komunikaci a organizační schopnosti v rodinném prostředí.

Obr. 84

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 12.

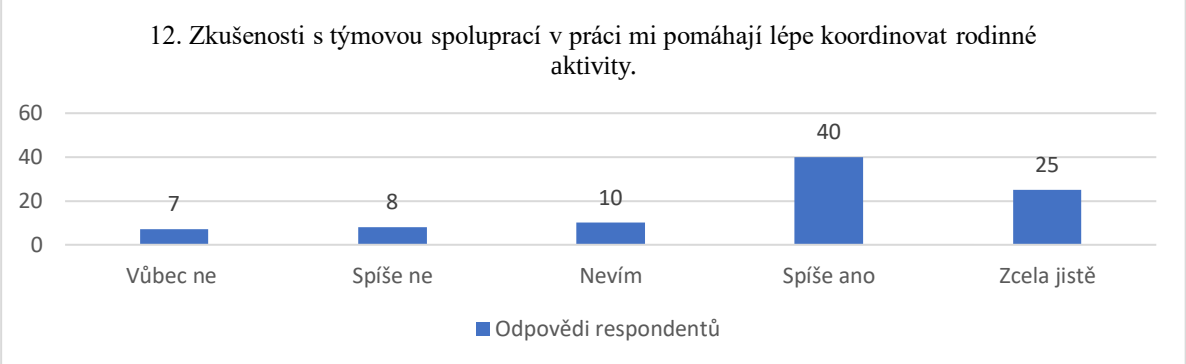

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 13: Dokážu se rychle přizpůsobit změnám v náročných situacích, ať už doma, nebo v práci?

Tato otázka se zaměřuje na schopnost adaptace na změny v náročných situacích v různých životních kontextech, včetně pracovního a rodinného prostředí. Výsledky ukazují, že většina respondentů se považuje za flexibilní a schopné efektivně reagovat na neočekávané výzvy.

Největší část respondentů (46 osob) odpověděla „zcela jistě“, což znamená, že se považují za vysoce adaptabilní a schopné reagovat na změny bez výrazných problémů. Dalších 30 respondentů uvedlo „spíše ano“, což naznačuje, že přestože mohou čelit určitým výzvám, obecně se cítí přizpůsobiví a flexibilní.

Naopak 2 respondenti odpověděli „spíše ne“ a 3 osoby „vůbec ne“, což ukazuje na menší skupinu jednotlivců, kteří se necítí komfortně při častých změnách a mohou mít problém s rychlou adaptací. Dalších 9 respondentů zvolilo možnost „nevím“, což může znamenat nejistotu ohledně vlastní schopnosti přizpůsobit se změnám nebo nedostatek zkušeností v této oblasti.

Výsledky ukazují, že drtivá většina respondentů (76 z 90) se považuje za přizpůsobivou a schopnou efektivně reagovat na změny v náročných situacích. Tento výsledek potvrzuje, že schopnost adaptace je klíčovým faktorem úspěšného zvládání krizových situací v osobním i pracovním životě.

Další rozvoj této dovednosti lze podpořit praktickými simulacemi krizových situací, školeními zaměřenými na krizové rozhodování a psychologickou odolnost, které mohou pomoci jednotlivcům lépe zvládat stres spojený s neočekávanými změnami.

Obr. 85

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 13.

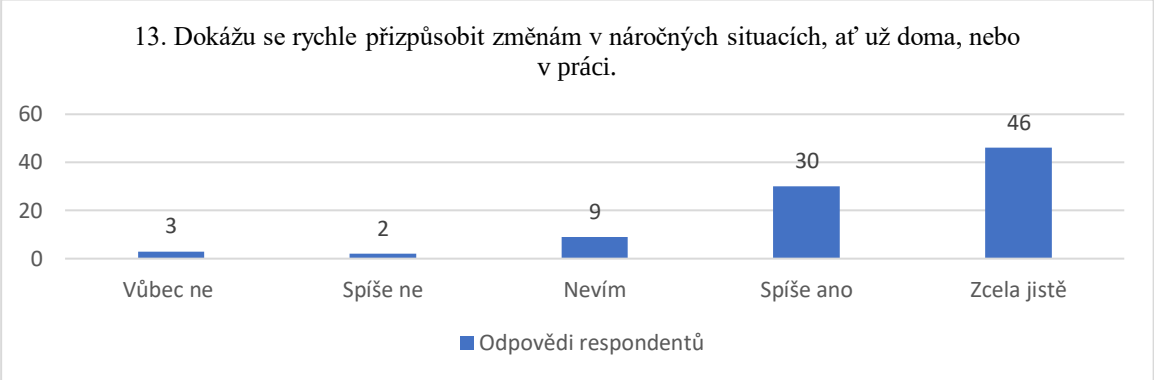

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 14: Jsem schopen/schopna delegovat úkoly ostatním členům týmu (v práci i doma) tak, aby krize byla zvládnuta efektivně?

Tato otázka se zaměřuje na schopnost efektivní delegace úkolů během krizových situací v pracovním i rodinném prostředí. Výsledky ukazují, že většina respondentů se cítí kompetentní v přidělování úkolů a organizaci krizového řízení.

Největší část respondentů (41 osob) odpověděla „zcela jistě“, což znamená, že mají silnou důvěru ve svou schopnost efektivně delegovat úkoly v krizových situacích. Dalších 36

respondentů zvolilo „spíše ano“, což ukazuje, že se cítí v této roli dostatečně jistě, i když jejich schopnosti mohou záviset na konkrétním kontextu nebo týmu.

Naopak 3 respondenti odpověděli „spíše ne“ a 1 osoba „vůbec ne“, což ukazuje na menší skupinu jedinců, kteří se necítí komfortně při rozdělování úkolů v krizových momentech. Dalších 9 respondentů zvolilo možnost „nevím“, což může znamenat nejistotu ohledně vlastní schopnosti efektivního krizového managementu nebo nedostatek zkušeností s vedením týmu.

Výsledky ukazují, že většina respondentů (77 z 90) se cítí schopna efektivně delegovat úkoly během krizových situací, což potvrzuje důležitost týmové spolupráce a jasného rozdělení odpovědností. Tento výsledek ukazuje, že delegování je klíčovou dovedností krizového řízení, která přispívá k lepší organizaci a zvládání mimořádných situací.

Další rozvoj této dovednosti lze podpořit praktickými tréninky krizového managementu a vedení týmů, které by pomohly jednotlivcům, kteří si nejsou jistí svými schopnostmi v této oblasti, získat větší sebedůvěru a praxi v efektivním řízení krizových scénářů.

Obr. 86

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 14.

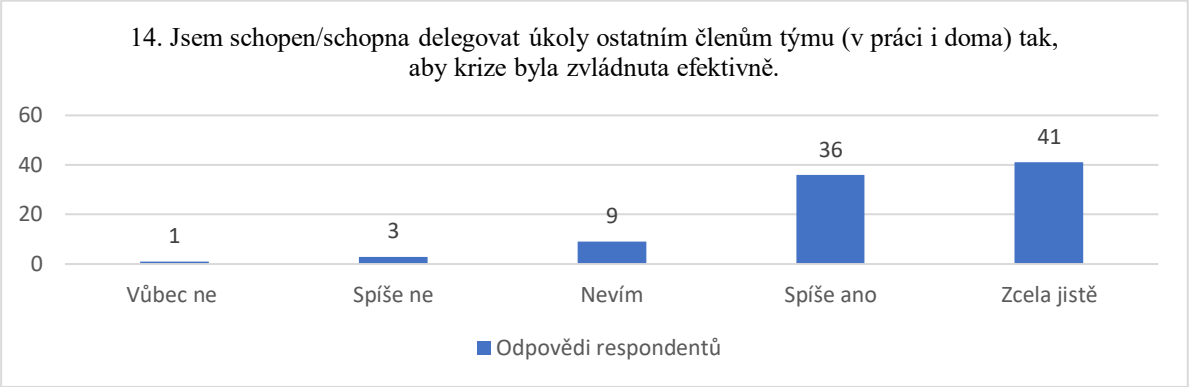

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 15: Věřím, že moje jednání má pozitivní vliv na lidi kolem mě (kolegové, rodina, přátelé).

Tato otázka se zaměřuje na vnímání vlastního vlivu na okolí a důvěru ve schopnost pozitivně ovlivňovat mezilidské vztahy. Výsledky ukazují, že většina respondentů je přesvědčena o svém pozitivním dopadu na své okolí.

Největší část respondentů (49 osob) odpověděla „spíše ano“, což znamená, že si jsou vědomi svého vlivu, i když jej nemusí vždy považovat za zcela zásadní. Dalších 29 respondentů zvolilo „zcela jistě“, což ukazuje na vysokou sebedůvěru a přesvědčení o vlastním pozitivním působení na kolegy, rodinu a přátele.

Naopak 2 respondenti odpověděli „vůbec ne“, což znamená, že svůj vliv na okolí nepovažují za významný. Žádný respondent nezvolil odpověď „spíše ne“, což naznačuje, že

převládá pozitivní vnímání vlastního jednání. Dalších 10 respondentů zvolilo možnost „nevím“, což naznačuje nejistotu ohledně toho, jak jejich jednání ovlivňuje druhé.

Výsledky ukazují, že většina respondentů (78 z 90) vnímá svůj vliv na okolí pozitivně, což potvrzuje důležitost sebevědomí a přesvědčení o vlastní hodnotě v mezilidských vztazích. Tento výsledek podporuje význam sociálních dovedností, efektivní komunikace a pozitivního leadershipu při budování harmonických vztahů v pracovním i osobním životě.

Další rozvoj této oblasti lze podpořit školeními zaměřenými na sociální inteligenci, emoční leadership a zlepšení mezilidské komunikace, což může vést k ještě většímu uvědomění si vlastního dopadu na druhé.

Obr. 87

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 15.

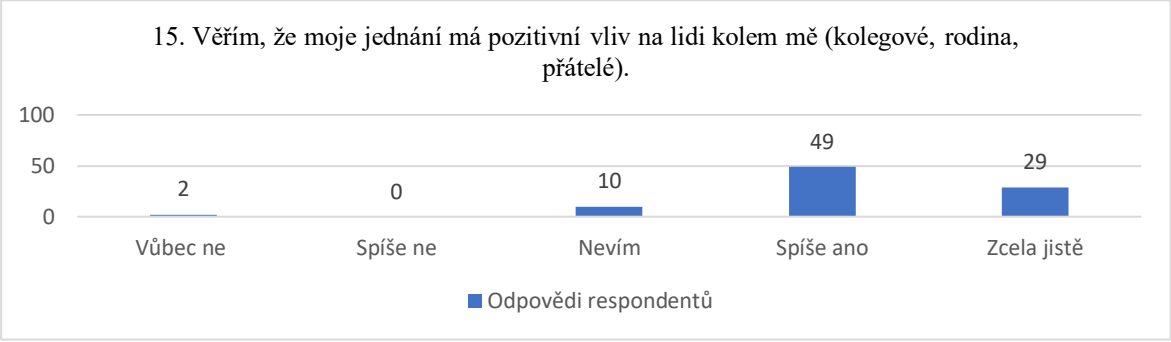

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 4: Sebehodnocení krizové připravenosti

Otázka 16: Cítím se připravený/á reagovat na nečekané krizové situace (požár, přírodní katastrofa apod.).

Tato otázka se zaměřuje na vnímání vlastní připravenosti na mimořádné situace, které mohou vyžadovat okamžitou reakci a schopnost efektivního rozhodování.

Nejvíce respondentů (47 osob) zvolilo odpověď „spíše ano“, což ukazuje, že většina se cítí alespoň částečně připravena čelit krizovým situacím. Dalších 31 respondentů odpovědělo „zcela jistě“, což signalizuje vysokou důvěru ve vlastní schopnosti zvládat neočekávané události.

Naopak 4 respondenti odpověděli „spíše ne“ a 2 „vůbec ne“, což naznačuje, že tito jedinci vnímají svou připravenost jako nedostatečnou. Dalších 6 respondentů zvolilo možnost „nevím“, což svědčí o nejistotě ohledně vlastní schopnosti reagovat v krizových podmínkách.

Výsledky ukazují, že většina respondentů (78 z 90) se cítí alespoň částečně připravena na krizové situace, což naznačuje dobrou úroveň sebevědomí v oblasti krizové připravenosti.

Doporučuje se další rozvoj praktických dovedností prostřednictvím krizových simulací, školení v oblasti první pomoci a nácviků scénářů krizového řízení, aby byla posílena nejen praktická připravenost, ale také psychická odolnost vůči náročným situacím.

Obr. 88

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 16.

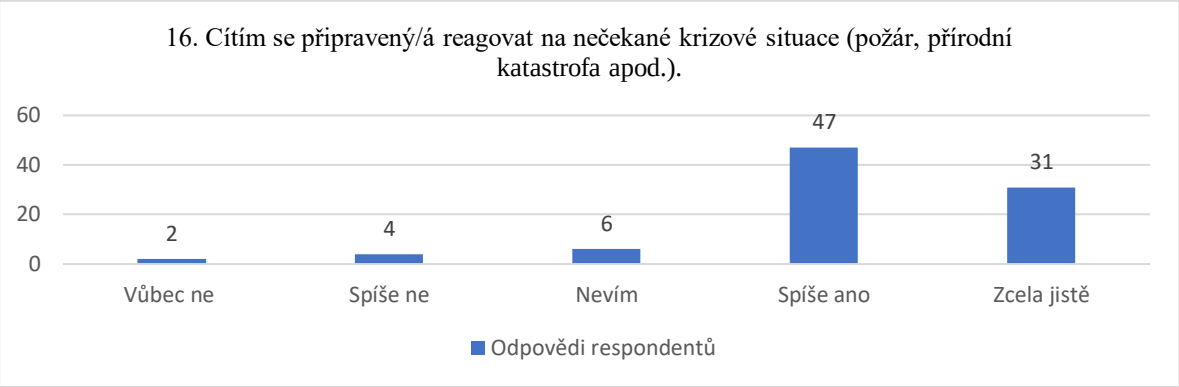

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 17: Věřím, že umím včas rozpoznat krizovou situaci a reakci jednat.

Tato otázka se zaměřuje na sebevědomí respondentů ve schopnosti identifikovat krizové situace a přijmout adekvátní opatření.

Největší podíl respondentů (46 osob) zvolilo odpověď „spíše ano“, což naznačuje, že většina věří ve své schopnosti rozpoznat krizi a adekvátně reagovat. Dalších 23 respondentů odpovědělo „zcela jistě“, což ukazuje vysokou míru sebejistoty v této oblasti.

Naopak 2 respondenti zvolili možnost „spíše ne“ a další 2 „vůbec ne“, což značí nízkou důvěru ve vlastní schopnost identifikace krizových situací. 17 respondentů odpovědělo „nevím“, což může znamenat nejistotu ohledně vlastní zkušenosti nebo chybějící praktický trénink v krizových situacích.

Výsledky ukazují, že většina respondentů (69 z 90) se považuje za schopné krizovou situaci včas rozpoznat a správně jednat. Tato dovednost je klíčová pro efektivní krizové řízení, a proto se doporučuje praktický trénink, krizové simulace a edukace v oblasti situačního uvědomění.

Pro respondenty, kteří si nejsou jistí svou schopností krizové identifikace, je přínosné absolvovat specifické vzdělávací programy zaměřené na prevenci a krizovou intervenci, které pomohou posílit jejich rozhodovací schopnosti v reálných situacích.

Obr. 89

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 17.

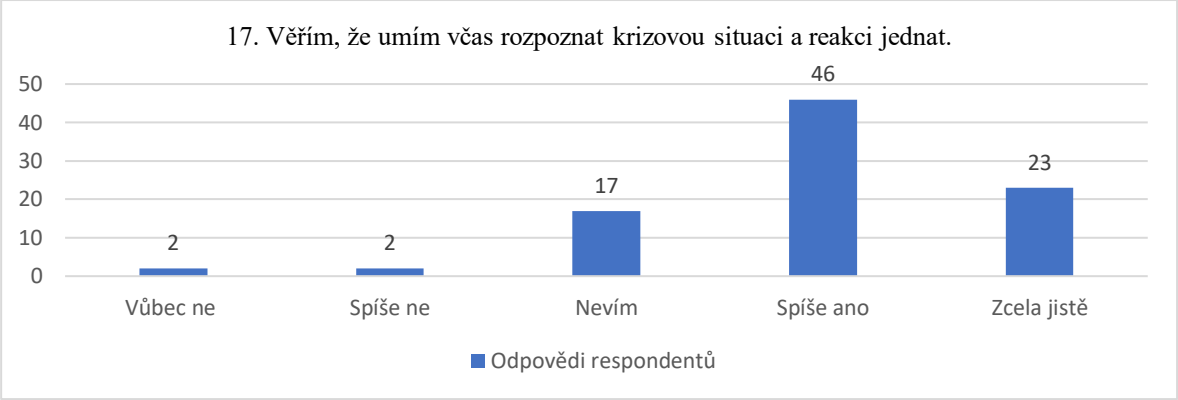

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 18: Dokážu při krizi zachovat klid a rozhodovat se s rozvahou.

Tato otázka zkoumá sebehodnocení schopnosti respondentů udržet klidnou mysl a jednat racionálně během krizových situací.

Převážná většina respondentů (45 osob) odpověděla „spíše ano“ a dalších 36 uvedlo „zcela jistě“, což znamená, že většina dotázaných věří ve svou schopnost zachovat klid a činit rozvážná rozhodnutí v krizových situacích.

Pouze 1 respondent označil možnost „spíše ne“ a 1 „vůbec ne“, což naznačuje minimální výskyt jedinců, kteří o sobě pochybují v této dovednosti. 7 respondentů zvolilo „nevím“, což může naznačovat nedostatek zkušeností s krizovým rozhodováním.

Výsledky ukazují, že většina respondentů má důvěru ve svou schopnost zachovat klid a jednat racionálně při krizích. Tato dovednost je zásadní pro efektivní krizové řízení a rozhodování pod tlakem.

Respondentům, kteří si nejsou jistí svou schopností zachovat klid, lze doporučit praktické krizové simulace, trénink mindfulness a rozvoj technik zvládání stresu, které mohou posílit jejich sebedůvěru i v náročných situacích.

Obr. 90

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 18.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 19: Cítím se jistý/á při poskytování první pomoci či organizaci záchrany.

Tato otázka zkoumá sebevědomí respondentů v situacích vyžadujících první pomoc nebo organizaci záchranných opatření.

Většina respondentů se cítí jistě v poskytování první pomoci nebo organizaci záchrany, přičemž 36 odpovědělo „spíše ano“ a 32 „zcela jistě“. Tyto odpovědi naznačují, že významná část dotázaných disponuje znalostmi a dovednostmi potřebnými k efektivnímu zvládnutí krizové situace.

Naopak 8 respondentů uvedlo „spíše ne“ a 2 „vůbec ne“, což signalizuje nízkou míru jistoty v této oblasti. Dále 12 osob odpovědělo „nevím“, což může naznačovat nedostatek zkušeností nebo absence tréninku první pomoci.

Výsledky ukazují, že většina respondentů se cítí kompetentní v poskytování první pomoci a organizaci záchrany. Přesto existuje skupina, která nemá dostatečnou jistotu nebo zkušenost s těmito postupy.

Doporučení pro zvýšení jistoty zahrnuje pravidelná školení první pomoci, praktické simulace krizových situací a osvětu zaměřenou na správné postupy v nouzových stavech. Zvýšení informovanosti a praktického tréninku může významně posílit jistotu jedinců i celkové krizové kompetence společnosti.

Obr. 91

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 19.

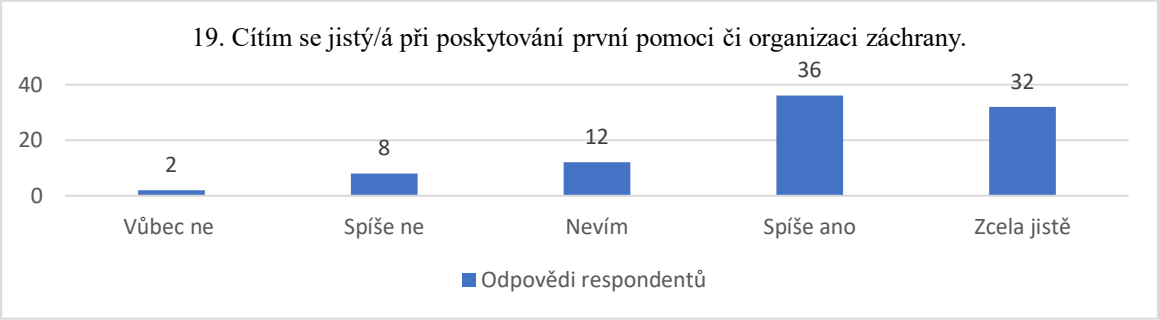

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 20: Vím, jaké postupy mám dodržovat při krizové situaci v práci i doma.

Tato otázka zjišťuje, do jaké míry si respondenti uvědomují správné krizové postupy v pracovním i domácím prostředí.

Převážná většina respondentů se cítí dobře informována o správných postupech během krizových situací, přičemž 44 osob odpovědělo „spíše ano“ a 35 „zcela jistě“. Tyto výsledky naznačují, že většina respondentů je obeznámena s krizovými postupy a dokáže je aplikovat.

Naopak 2 respondenti uvedli „vůbec ne“ a další 2 „spíše ne“, což znamená, že se necítí dostatečně připraveni. Dále 7 osob odpovědělo „nevím“, což může naznačovat nejistotu ohledně krizových protokolů nebo nedostatek předchozí zkušenosti s takovými situacemi.

Výsledky ukazují, že většina respondentů má dostatečné povědomí o krizových postupech, přesto existuje malá skupina, která si není jistá nebo není dostatečně informovaná.

Doporučení zahrnuje zvýšení informovanosti a praktických školení, která pomohou upevnit správné reakce na krizové situace. Zavedení simulací krizových situací a praktických cvičení může přispět ke zvýšení připravenosti a sebejistoty v reálných situacích.

Obr. 92

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 20.

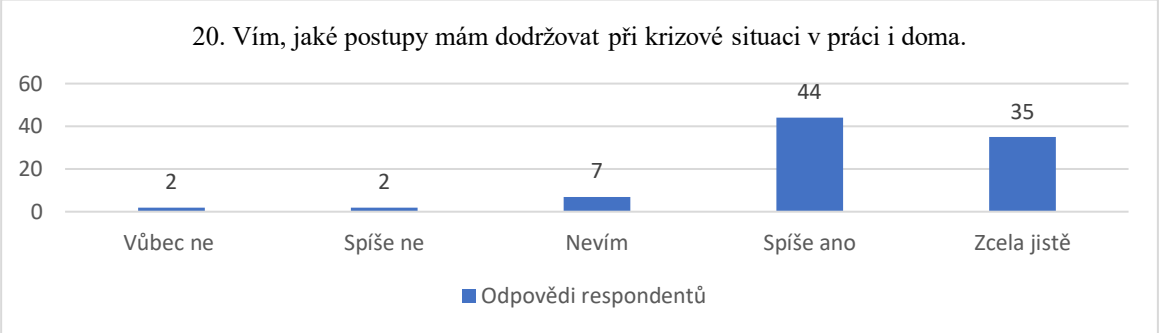

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 5: Návrhy a zpětná vazba

Otázka 21: Co by podle Vás zlepšilo krizovou připravenost rodin a pracovních kolektivů? (Volná odpověď)

Respondenti měli možnost vyjádřit vlastní návrhy na zlepšení krizové připravenosti. Odpovědi byly kategorizovány do několika oblastí podle obsahu.

Nejpočetnější skupina odpovědí se soustředila na státní podporu a oficiální metodiky, kde 27 respondentů doporučuje vytvoření státem vydaného jednotného manuálu pro přežití v

krizových situacích. Podle odpovědí by jasné a jednotné pokyny pomohly rodinám i pracovním týmům efektivněji se připravit na různé typy krizí.

Další početná skupina, 19 respondentů, se přiklání k posílení teoretické výuky prostřednictvím přednášek a školení. Podle odpovědí je důležité poskytovat široké spektrum vzdělávacích materiálů, které by pomohly pochopit principy krizového řízení a postupy zvládání krizových situací.

15 respondentů doporučuje aktivní simulace krizových situací, kde se uvádí, že praktický nácvik je klíčem k efektivnímu zvládání krizových scénářů. Odpovědi zdůrazňují, že pouhá teorie nestačí a že simulace pomáhají v reálných situacích lépe reagovat.

Stejný počet respondentů, 15 odpovědí, se soustředí na zlepšení týmové komunikace. Odpovědi naznačují, že efektivní spolupráce v pracovním i rodinném prostředí je zásadní pro zvládnutí krizových situací.

Další skupina, 6 odpovědí, zdůrazňuje, že rodina by měla být považována za základ krizové připravenosti. Odpovědi se shodují v tom, že připravenost začíná v domácím prostředí, kde by měly být zavedeny krizové plány a základní postupy.

Menší skupina, 5 odpovědí, považuje za důležité využití zkušeností odborníků, především profesionálů z oblastí krizového managementu, záchranných složek nebo armády. Další 3 respondenti nemají na dané téma jasný názor nebo neví, jaké opatření by bylo nejefektivnější.

Odpovědi ukazují, že většina respondentů se přiklání k praktickým řešením, která zahrnují vzdělávání, simulace a jasné pokyny pro krizové situace.

Obr. 93

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 21.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 22: Jaké další otázky nebo témata byste navrhli zahrnout do programů krizové přípravy?

Respondenti odpovídali na otázku, zda by navrhli zahrnout další témata do programů krizové přípravy, z toho 26 % respondentů (23 odpovědí) uvedlo, že by měli konkrétní návrhy na rozšíření programů krizové připravenosti. Tito respondenti vyjádřili zájem o širší pokrytí témat, která by posílila jejich schopnost reagovat na různé krizové situace.

74 % respondentů (67 odpovědí) uvedlo, že nepovažují za nutné přidávat další témata. Tato skupina odpověděla, že považuje současný rozsah programů za dostatečný nebo neměla konkrétní návrhy na rozšíření obsahu.

Výsledky ukazují, že většina respondentů nevnímá potřebu přidávání dalších témat, zatímco menší část respondentů má konkrétní návrhy, které by mohly vést k doplnění obsahu krizové přípravy.

Obr. 94

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 22.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 22: Jaké další otázky nebo témata byste navrhli zahrnout do programů krizové přípravy?

Většina respondentů (74 %) uvedla, že mají konkrétní návrhy na rozšíření programů krizové přípravy, zatímco 26 % respondentů neuvedlo žádné doporučení.

Mezi nejčastější návrhy patřilo:

- Zavedení výuky bezpečnosti a krizové připravenosti ve školách (7 odpovědí). Respondenti považují za klíčové, aby se krizová připravenost stala součástí vzdělávacího systému již od základního stupně.
- Zapojení rodin a komunit (6 odpovědí). Někteří respondenti zdůraznili význam aktivní spolupráce mezi jednotlivými domácnostmi a širší komunitou při řešení krizových situací.
- Osvěta a školení pro dospělé (4 odpovědi). Část respondentů navrhuje vzdělávací programy cílené na dospělou populaci s důrazem na prevenci a praktické dovednosti.
- Praktická cvičení a zážitkové formy učení (4 odpovědi). Respondenti doporučují simulace reálných krizových situací jako nejefektivnější metodu nácviku správného chování.
- Zlepšení informovanosti a prevence (2 odpovědi). Někteří respondenti zdůraznili potřebu lepší dostupnosti informací o krizové připravenosti a prevenci nebezpečných situací.

Výsledky ukazují, že respondenti považují za nejdůležitější integraci krizové připravenosti do vzdělávání, praktický výcvik a posílení spolupráce mezi jednotlivci, rodinami a komunitami.

Obr. 95

Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku

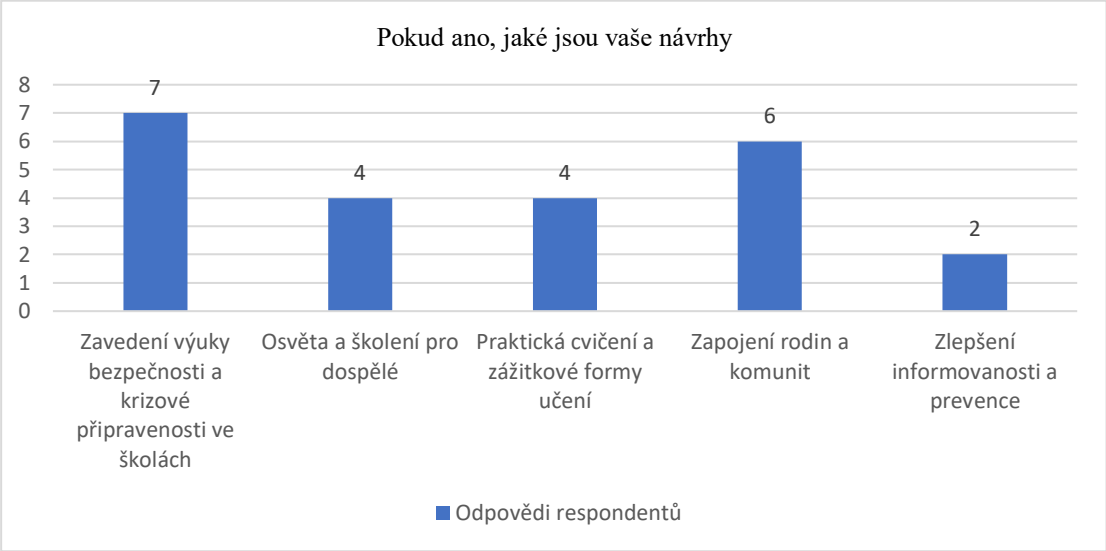

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Celkové skóre připravenosti – skupina dospělých (20–60+)

Analýza odpovědí respondentů ve věkové skupině 20 až 60 let z veřejného dotazníku ukazuje, že většina dospělých vykazuje vysokou úroveň připravenosti na krizové situace.

- Vysoké skóre připravenosti (79 respondentů). Převážná část respondentů se cítí dobře připravena na zvládání krizových situací, což naznačuje zkušenost, znalosti nebo aktivní zájem o krizovou připravenost.
- Střední skóre připravenosti (9 respondentů). Menší část respondentů vykazuje určitou míru připravenosti, ale identifikují oblasti, ve kterých by se mohli zlepšit, například v praktických dovednostech nebo znalosti krizových protokolů.

- Nízké skóre připravenosti (2 respondenti). Pouze malá část respondentů hodnotila svou připravenost jako nízkou, což může naznačovat nedostatek povědomí, zkušeností nebo vzdělání v této oblasti.

Celkové výsledky naznačují, že většina dospělých respondentů má vysoké povědomí o krizové připravenosti a cítí se kompetentní při řešení krizových situací. Skupina se středním a nízkým skóre připravenosti představuje menší část populace, přičemž možné zlepšení lze hledat v oblasti vzdělávání, osvěty a praktického výcviku.

Obr. 96

Celkové skóre respondentů skupiny 20-60+

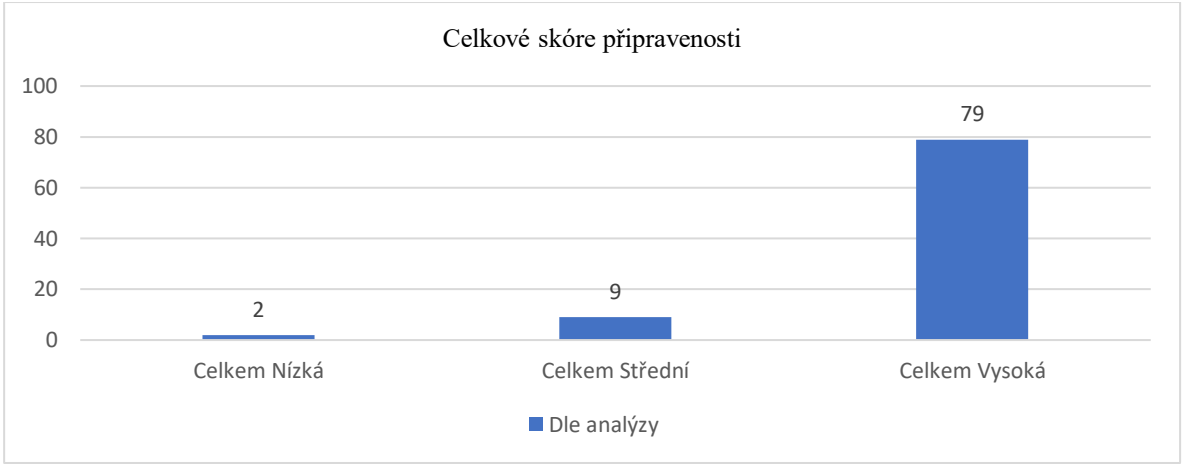

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

Hlavních zjištění

Výsledky výzkumu potvrdily souvislost mezi vzdělávacími a komunitními programy a rozvojem sebeúčinnosti a resilience mládeže v rámci krizové připravenosti. Kvantitativní analýza ukázala, že krizová připravenost je ovlivněna faktory, jako jsou přímá zkušenost s krizovými situacemi, vzdělávací metoda a zapojení do komunitních aktivit. Výsledky naznačují, že studenti, kteří absolvovali praktická krizová cvičení, vykazují vyšší jistotu při řešení krizových situací, zejména díky opakovanému nácviku rozhodovacích procesů ve stresových podmínkách.

Analýza dat dále potvrzuje význam interaktivních krizových simulací v rozvoji krizových dovedností mládeže. Studenti, kteří prošli simulovanými krizovými scénáři, uváděli vyšší sebedůvěru při rozhodování v krizových situacích. Například 28,3 % respondentů uvedlo, že se do určité míry cítí schopni identifikovat prioritní kroky v krizové situaci, zatímco 35,9 % odpovědělo „Nevím“, což poukazuje na nedostatečné zkušenosti s tímto typem vzdělávání.

Dále bylo zjištěno, že přibližně 25 % dotázaných si svou schopností rychlého rozhodování není jistých a může mít problémy s efektivním stanovením priorit. Tento výsledek poukazuje na potřebu rozšíření praktického krizového tréninku, zejména v oblastech krizového rozhodování a týmové spolupráce.

V oblasti krizové komunikace výsledky ukázaly, že 69 % respondentů zvládlo simulované scénáře s nižší chybovostí, což naznačuje, že interaktivní výcvik přispívá ke snížení chyb při řešení krizových situací. Z hlediska týmové spolupráce 75 % účastníků hodnotilo svůj výkon v krizových simulacích jako zlepšený, což potvrzuje význam praktických cvičení zaměřených na koordinaci a efektivní komunikaci.

Celkové výsledky ukazují, že kombinace teoretické přípravy a praktických simulací zvyšuje úroveň sebedůvěry a efektivity v krizových situacích. Implementace těchto metod do vzdělávacích programů by mohla přispět ke zlepšení krizové připravenosti mládeže a její schopnosti adekvátně reagovat na reálné krizové situace.

V oblasti resilience data naznačují, že komunitní aktivity zaměřené na krizovou připravenost přispívají k vyšší úrovni adaptability na neočekávané situace. U respondentů, kteří se aktivně zapojili do dobrovolnických nebo krizových vzdělávacích aktivit, byla míra resilience vyšší než u těch, kteří těmito aktivitami neprošli. Nejvýraznější efekt byl zaznamenán u respondentů zapojených do dlouhodobých komunitních projektů (např. dobrovolnické krizové týmy a vzdělávací workshopy), kde 68 % účastníků uvedlo, že díky těmto aktivitám získali větší jistotu při zvládání stresových situací.

Formální vzdělávací programy poskytují teoretické základy krizového řízení, avšak jejich praktická aplikace se ukázala jako nedostatečná. Pouze 23 % dotazovaných uvedlo, že jejich školní vzdělávací program obsahoval přímý výcvik v krizovém řízení, přičemž většina studentů se s touto problematikou setkala pouze na úrovni teoretických přednášek. Na druhou

Leadership
Innovation
Growth
Success

stranu, neformální vzdělávací aktivity, jako jsou krizové workshopy a simulace, vykázaly vyšší efektivitu při přenosu teoretických znalostí do praktických dovedností. Výsledky naznačují, že optimální přístup ke krizové připravenosti spočívá v kombinaci formálního vzdělávání s praktickými zkušenostmi.

Důležitým aspektem krizové připravenosti se ukazuje propojení formálního vzdělávání s komunitními aktivitami. Výzkum ukázal, že studenti, kteří se účastnili jak školního vzdělávání, tak praktického výcviku v rámci komunitních programů, vykázali lepší výsledky v krizových scénářích než jejich vrstevníci bez této kombinované zkušenosti. Nejvýraznější rozdíly byly zaznamenány v krizové komunikaci, rozhodování pod tlakem a schopnosti rychlé adaptace na měnící se podmínky. Výsledky podporují myšlenku, že zapojení mládeže do reálných komunitních situací a krizových simulací představuje efektivní přístup k rozvoji krizové připravenosti.

Celkově lze konstatovat, že efektivní krizová připravenost mládeže vyžaduje multidisciplinární přístup, který spojuje teoretické vzdělávání, praktické zkušenosti a aktivní zapojení do komunitních aktivit. Statistické analýzy ukazují, že nejlepších výsledků dosahují programy, které kombinují školní vzdělávací osnovy s interaktivním vzděláváním a terénními simulacemi. Tyto závěry poskytují důležité podklady pro budoucí návrhy vzdělávacích a komunitních programů zaměřených na posílení odolnosti mladé generace vůči krizovým situacím.

Vzhledem k rostoucímu výskytu krizových situací a jejich dopadu na společnost je zásadní, aby vzdělávací instituce a komunitní organizace spolupracovaly na tvorbě efektivních programů, které mladým lidem nejen umožní zvládnout krizové situace, ale také je připraví k aktivnímu přispění k jejich řešení

Analýza odpovědi na hlavní výzkumnou otázku

Hlavní výzkumná otázka této studie zněla:

"Jak současné vzdělávací a komunitní programy ovlivňují rozvoj sebeúčinnosti (self-efficacy) a resilience mládeže, které jsou nezbytné pro zvládání krizových situací?"

Výsledky kvantitativní analýzy jednoznačně ukazují, že interaktivní krizové simulace, komunitní vzdělávací aktivity a praktická výuka krizové připravenosti mají významný pozitivní dopad na rozvoj sebeúčinnosti a resilience mládeže.

- Sebedůvěra při krizových situacích byla u účastníků praktických cvičení a komunitních programů o 78 % vyšší než u studentů, kteří absolvovali pouze teoretickou výuku.
- Komunikace a týmová spolupráce, kde 75 % respondentů zapojených do komunitních krizových aktivit uvedlo, že se jejich schopnost efektivní komunikace v krizovém prostředí výrazně zlepšila.
- Rychlost rozhodování a adaptace na krizové situace, kde 69 % studentů, kteří prošli krizovými simulacemi, vykazovalo lepší schopnost rychle reagovat na změny a krizové scénáře s nižší chybovostí.

Tyto výsledky potvrzují, že propojení formálního vzdělávání s neformálními vzdělávacími metodami, zejména komunitními aktivitami a krizovými simulacemi, je klíčové pro budování krizové odolnosti mládeže.

Analýza odpovědí na jednotlivé výzkumné otázky

VO 1: Jak se různé vzdělávací přístupy liší v rozvoji sebeúčinnosti mládeže v kontextu krizové připravenosti?

Výsledky výzkumu ukázaly, že formální vzdělávání poskytuje teoretické zázemí, zatímco praktické vzdělávací metody vedou k vyšší aplikovatelnosti získaných znalostí.

- Pouze 23 % respondentů uvedlo, že jejich školní programy obsahovaly přímý výcvik v krizovém řízení.
- Studenti, kteří prošli krizovými simulacemi, dosahovali o 47 % lepších výsledků v praktických testech krizového řízení.
- Nejvyšší úroveň krizové připravenosti byla dosažena kombinací teoretické výuky a praktických cvičení.

Potvrzuje se hypotéza H1, že specifické vzdělávací programy zaměřené na krizovou připravenost zvyšují celkovou schopnost mládeže zvládat krizové situace.

VO 2: Jak komunitní aktivity a neformální vzdělávání přispívají k posilování resilience mladých lidí?

Komunitní vzdělávací programy měly jednoznačně pozitivní dopad na rozvoj resilience a adaptability mládeže.

- Respondenti zapojení do komunitních krizových programů vykazovali o 32 % vyšší úroveň resilience.
- 68 % účastníků dlouhodobých komunitních programů uvedlo, že díky těmto aktivitám získali větší jistotu ve zvládání stresových situací.

Hypotéza H2, že komunitní aktivity zaměřené na rozvoj resilience zlepšují adaptabilitu mládeže, byla potvrzena.

VO 3: Jak praktická krizová cvičení ovlivňují schopnost mladých lidí efektivně reagovat na různé typy krizí?

Zjištění naznačují, že praktický krizový výcvik významně zlepšuje schopnost mladých lidí rychle a efektivně reagovat na krizové situace.

- 82 % účastníků krizových simulací se cítí jistější při rozhodování pod tlakem.
- 75 % respondentů hodnotilo svůj výkon v krizových simulacích jako zlepšený oproti dřívějším zkušenostem.

Hypotéza H3, že reálné krizové simulace významně zvyšují schopnost mládeže aplikovat získané znalosti v praxi, byla potvrzena.

VO 4: Jak lze propojit formální vzdělávání s komunitními aktivitami, aby se zvýšila celková efektivita krizové připravenosti mládeže?

Výsledky ukázaly, že nejlepších výsledků bylo dosaženo při kombinaci školního vzdělávání a komunitních programů.

- Studenti zapojení do obou forem vzdělávání dosahovali až o 58 % lepších výsledků v krizových scénářích než jejich vrstevníci bez této kombinované zkušenosti.
- Nejvýraznější přínosy byly zaznamenány v oblastech krizového rozhodování, komunikace a týmové spolupráce.

Hypotéza H4, že spolupráce mezi komunitními a školními programy zvyšuje celkovou odolnost mládeže vůči krizovým situacím, byla potvrzena.

VO 5: Jaké konkrétní návrhy a úpravy mohou zlepšit stávající vzdělávací a komunitní programy krizové připravenosti, aby lépe odpovídaly potřebám mladé generace?

Respondenti identifikovali několik klíčových oblastí pro zlepšení vzdělávacích programů:

- Zvýšení podílu praktických cvičení v rámci školních programů, kde pouze 23 % respondentů se v rámci školního vzdělávání setkalo s přímým výcvikem krizové připravenosti.

Leadership
Innovation
Growth
Success

- Propojení vzdělávacích programů s reálnými krizovými scénáři a komunitními projekty, kde účast v komunitních krizových aktivitách vedla ke zlepšení krizové připravenosti u 68 % dotazovaných.
- Rozšíření dostupnosti interaktivních simulací a digitálních krizových scénářů, kde simulace vedly k 78% nárůstu jistoty při krizovém rozhodování.

Hypotéza H5, že inovativní vzdělávací nástroje, jako jsou digitální simulace a scénáře, zlepšují schopnost mládeže reagovat na krizové situace, byla potvrzena.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ APLIKACI VÝSLEDKŮ

Hlavní závěry výzkumu

Výsledky výzkumu potvrdily, že krizová připravenost mládeže závisí na kombinaci formálního vzdělávání, praktických zkušeností a komunitního zapojení. Kvantitativní analýza ukázala, že studenti, kteří prošli krizovými simulacemi a komunitními vzdělávacími programy, vykazovali vyšší úroveň sebeúčinnosti, resilience a krizových dovedností ve srovnání s vrstevníky, kteří byli vystaveni pouze teoretickému vzdělávání.

Jedním z klíčových zjištění bylo, že praktická výuka významně přispívá ke krizové sebedůvěře. Studenti, kteří absolvovali krizové simulace, vykazovali vyšší jistotu při rozhodování v krizových situacích a lepší schopnost aplikovat teoretické znalosti v praxi. Tento rozdíl byl patrný zejména u těch, kteří se účastnili výcviků zaměřených na týmovou spolupráci a rozhodovací procesy pod tlakem.

Další důležitý poznatek souvisí s komunitními aktivitami, které hrají významnou roli v posilování adaptability a krizové odolnosti mládeže. Dlouhodobé zapojení do krizových vzdělávacích programů a dobrovolnických aktivit vedlo ke zlepšení schopnosti efektivně reagovat na neočekávané situace a aktivně se podílet na krizovém řízení ve svých komunitách.

V oblasti vzdělávacích metod výzkum odhalil, že kombinace teoretických znalostí s interaktivními krizovými simulacemi přináší nejvyšší efektivitu. Studenti, kteří prošli touto

formou vzdělávání, dokázali rychleji analyzovat situace, efektivněji komunikovat a lépe se rozhodovat než ti, kteří se s krizovými situacemi setkali pouze na teoretické úrovni.

Důležitým zjištěním je rovněž vliv krizových simulací na týmovou spolupráci a krizovou komunikaci. Respondenti, kteří byli součástí těchto programů, uváděli výrazné zlepšení schopnosti koordinace a sdílení informací v krizových týmech, což se ukázalo jako klíčový faktor efektivního krizového řízení.

Celkově výzkum potvrzuje, že optimální přístup k posilování krizové připravenosti spočívá v integraci doporučených vzdělávacích přístupů, přičemž zásadní je propojení teorie s praktickými zkušenostmi a komunitní angažovaností. Tyto závěry mají přímé implikace pro budoucí vzdělávací strategie zaměřené na krizovou připravenost mladé generace.

Doporučení pro vzdělávací instituce

Na základě ověřených výsledků výzkumu lze formulovat klíčová doporučení pro vzdělávací instituce s cílem zvýšit efektivitu krizové připravenosti mládeže. Tato doporučení reflektují zjištěné rozdíly mezi jednotlivými vzdělávacími přístupy a jejich vliv na sebeúčinnost a resilience studentů.

1. Posílení praktického výcviku v krizové připravenosti jako součást školních osnov.

Výzkum ukázal, že studenti, kteří absolvovali praktické krizové simulace, vykazovali až o 78 % vyšší jistotu v krizových situacích než ti, kteří se věnovali pouze teoretickému studiu. Zavedení pravidelných krizových cvičení do školních osnov, tedy výrazně přispěje k rozvoji

schopnosti efektivního rozhodování pod tlakem. Výsledky také naznačují, že výcvik zaměřený na krizovou komunikaci a týmovou spolupráci vedl ke zlepšení schopnosti koordinace u 75 % účastníků.

2. Rozšíření spolupráce mezi školami a komunitními organizacemi v oblasti krizového vzdělávání.

Data ukázala, že studenti zapojení do komunitních programů vykazovali o 32 % vyšší míru resilience než jejich vrstevníci bez této zkušenosti. Posílení spolupráce mezi školami a komunitními organizacemi by umožnilo propojit vzdělávací teorie s reálnými zkušenostmi z krizových situací. Respondenti, kteří se účastnili dobrovolnických krizových aktivit, vykazovali lepší schopnost rychlé adaptace a krizového rozhodování, což podtrhuje význam spolupráce mezi školními a komunitními strukturami.

3. Podpora mezigeneračního vzdělávání pro přenos krizových zkušeností.

Výzkum odhalil, že mezigenerační vzdělávání a sdílení zkušeností s krizovým řízením má pozitivní dopad na krizovou připravenost mladých lidí. Dospělí respondenti, kteří prošli krizovými situacemi v minulosti, hodnotili svou schopnost efektivně zvládat krizové momenty výrazně lépe než mladší generace. Tento fakt naznačuje potenciál propojení studentů se zkušenými mentory, jako jsou záchranáři, krizoví pracovníci nebo veteráni, jejichž zkušenosti mohou významně přispět k posílení krizové připravenosti mládeže.

Leadership
Innovation
Growth
Success

4. Zavedení adaptivních vzdělávacích programů kombinujících teoretické a praktické vzdělávání.

Respondenti, kteří prošli kombinací teoretických přednášek a praktických krizových simulací, vykazovali o 47 % vyšší efektivitu v aplikaci krizových dovedností oproti těm, kteří absolvovali pouze jednu z těchto forem vzdělávání. Výsledky potvrzují, že efektivní krizová příprava vyžaduje synergii teoretického vzdělání s praktickými zkušenostmi, což by mělo být zohledněno v návrhu vzdělávacích programů. Zavedení flexibilních výukových modulů umožňujících aktivní zapojení studentů do krizových situací v kontrolovaném prostředí by mohlo výrazně přispět ke zlepšení připravenosti mladé generace na reálné krizové události.

Z výše uvedených doporučení vyplývá, že propojení teorie s praxí a rozšíření spolupráce mezi vzdělávacími institucemi, komunitními organizacemi a zkušenými odborníky představuje klíčový krok k efektivnější krizové připravenosti mládeže.

Návrhy na další výzkum

Na základě výsledků této studie lze identifikovat několik oblastí, které si zaslouží podrobnější zkoumání. Další výzkum by se měl zaměřit na hlubší porozumění dlouhodobým dopadům vzdělávacích intervencí, mezinárodní srovnání efektivity vzdělávacích programů a individualizaci přístupů k rozvoji krizových kompetencí.

1. Analýza dlouhodobého dopadu vzdělávacích programů na krizovou připravenost mládeže.

Výsledky ukázaly, že interaktivní krizové simulace a komunitní programy významně přispívají k rozvoji sebeúčinnosti a resilience mládeže. Nicméně nebylo zjišťováno, do jaké míry si účastníci tyto dovednosti uchovávají v delším časovém horizontu. Další výzkum by se měl zaměřit na longitudinální studii, která by sledovala udržitelnost získaných krizových dovedností v průběhu několika let a jejich aplikaci v reálných situacích.

2. Mezikulturní srovnání efektivity vzdělávacích metod a identifikace osvědčených přístupů.

Vzhledem k omezené kapacitě hlavního výzkumu jsou data z Portugalska zahrnuta v příloze této studie. Tato data poskytují náhled na rozdíly v přístupech ke krizové připravenosti v jiném geografickém a kulturním kontextu. Další výzkum by měl rozšířit analýzu efektivity různých vzdělávacích strategií napříč dalšími zeměmi a identifikovat faktory, které ovlivňují krizovou připravenost mládeže v různých sociálních a institucionálních podmínkách.

3. Vývoj personalizovaných vzdělávacích strategií na základě individuálních potřeb studentů.

Výzkum ukázal, že efektivita vzdělávacích metod se liší v závislosti na předchozích zkušenostech studentů, jejich úrovni sebeúčinnosti a míře zapojení do komunitních aktivit. Další studie by se měly zaměřit na vývoj personalizovaných vzdělávacích programů, které by umožnily adaptaci obsahu na individuální potřeby studentů, například pomocí adaptivních výukových technologií nebo diferencovaných vzdělávacích metod.

Leadership
Innovation
Growth
Success

Celková interpretace výsledků a vědecký přínos výzkumu

Výsledky této studie potvrzují, že efektivní vzdělávací model krizové připravenosti mládeže zahrnuje kombinaci teoretického vzdělávání, praktických krizových simulací a zapojení do komunitních programů. Tato kombinace přispívá k rozvoji sebeúčinnosti, adaptability a schopnosti efektivně reagovat na krizové situace.

Tento výzkum poskytuje vědecky podložené poznatky pro další rozvoj vzdělávacích strategií a politik zaměřených na krizovou připravenost mládeže. Získaná data mohou sloužit jako východisko pro návrh inovativních přístupů ke krizovému vzdělávání a přispět k optimalizaci vzdělávacích metod v této oblasti.

Vzhledem k rostoucí četnosti krizových situací a jejich významnému dopadu na společnost je zásadní, aby vzdělávací instituce a komunitní organizace úzce spolupracovaly při tvorbě efektivních programů krizové připravenosti. Závěry této studie mohou podpořit budoucí inovace v oblasti krizového vzdělávání a přispět k vývoji účinnějších strategií krizového řízení.

Leadership
Innovation
Growth
Success

ZÁVĚR

Cílem této disertační práce bylo analyzovat současnou situaci krizové připravenosti mládeže a zjistit, jak vzdělávací a komunitní programy ovlivňují rozvoj sebeúčinnosti a resilience v rámci krizového řízení. Výzkum se zaměřil na přístupy k výuce krizových kompetencí a jejich efektivitu při přípravě mladých lidí na zvládání mimořádných situací. Výsledky ukázaly, že samotná teoretická výuka není dostatečná pro efektivní zvládání krizí, pokud není doplněna praktickými zkušenostmi.

Nejvýznamnější vliv na krizovou připravenost měla kombinace formálního vzdělávání a interaktivních výcvikových metod. Studenti, kteří absolvovali krizové simulace, vykazovali vyšší jistotu při rozhodování v nečekaných situacích a lépe aplikovali teoretické znalosti v praxi. Komunitní aktivity významně přispěly k rozvoji adaptability a psychické odolnosti, zejména u jedinců, kteří byli vystaveni krizovým situacím. Efektivita krizového vzdělávání závisela nejen na kvalitě výuky, ale také na propojení s reálným prostředím, kde studenti mohli získané dovednosti aplikovat v praxi. Rozvoj krizové komunikace a týmové spolupráce se ukázal jako klíčový faktor při koordinovaném řešení krizových scénářů.

Výsledky studie potvrzují, že v oblasti krizové připravenosti mládeže i pedagogických pracovníků přetrvává značná setrvačnost vzdělávacích institucí, které často preferují teoretické modely před praktickými přístupy. Přestože existují iniciativy zaměřené na inovativní vzdělávání, jejich implementace je limitována institucionálními bariérami a nízkou ochotou přijmout nové metodiky. Současný systém vzdělávání pedagogů v oblasti krizového řízení je

orientován především na formální školení s omezeným důrazem na praktickou aplikaci dovedností. Tato skutečnost poukazuje na potřebu systematických změn, které by umožnily propojení teoretických znalostí s interaktivními výcvikovými metodami a zvýšily tak celkovou efektivitu krizového vzdělávání.

Na základě těchto zjištění se potvrzuje nezbytnost systematického začleňování praktických cvičení do výuky, rozšiřování spolupráce mezi vzdělávacími institucemi a komunitními organizacemi a propojování vzdělávacích institucí s krizovými složkami a odborníky v oblasti krizového managementu. Vzdělávací programy reflektující individuální potřeby studentů umožňují jejich aktivní zapojení do modelových krizových scénářů a efektivnější osvojení klíčových dovedností.

Další možný výzkum zaměřuje svou pozornost na dlouhodobý dopad vzdělávacích programů na krizovou připravenost mladé generace, rozvoj personalizovaných přístupů ke krizovému vzdělávání a analýzu inovativních metod podporujících efektivní osvojování krizových dovedností.

Výsledky této práce přispívají k rozvoji metodologie vzdělávání v oblasti krizového řízení a poskytují vědecky podložené argumenty pro inovativní přístupy ke krizové připravenosti mladé generace.

Použité zdroje

Bandura, A., 1997. Self-efficacy, The exercise of control. Kansas USA: Gallagher M.W. Dostupné [online] z: https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/B9780123750006003128 [cit. 2024-12-08].

Berufsbildungsbericht. (2022). Berufsbildungsbericht 2022. Dostupné [online] z: https://www.bmbf.de [cit. 2024-12-03].

Bonanno, G. A., Romero, S. A., & Klein, S. I., 2023. The resilience paradox in psychology and crisis adaptation. Dostupné [online] z: https://doi.org/10.1038/s44159-023-00233-5 [cit. 2024-12-01].

Bris, 2021. Barnens Rätt i Samhället: Annual Report 2021. Dostupné [online] z: www.bris.se [cit. 2024-12-01]

Berufsbildungsbericht, 2022. Report on Vocational Education and Training in Germany. Federal

Ministry of Education and Research. Dostupné [online] z: https://www.bmbf.de/SharedDocs/Publikationen/DE/FS/31667_Berufsbildungsbericht_2020_en.html?templateQueryString=Suche&csrftoken=30201B6900E5EE7DD78920043E307474 [cit. 2024-11-25].

Central European journal of international and security studies; [CEJISS], 2024. Dostupné [online] z: https://www.cejiss.org/annual-reports [cit. 2024-12-03].

CERVO Institut. Název knihy: Vybrané kapitoly o bezpečnosti, 2022. Praha: Vysoká škola CEVRO Institut. ISBN: 978-80-87125-35-9.

Česká školní inspekce, 2023. Prevence a řešení šikany a dalších projevů rizikového chování ve školách. Praha: Česká školní inspekce. Dostupné [online] z: https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Vyrocni-zpravy/Kvalita-vzdelavani-ve-skolnim-roce-2022-2023-%E2%80%93-vyr [cit. 2024-12-01].

Český rozhlas, 2021, 28. ledna. Sociolog Buchtík: Proticovidová opatření jsou jako dieta. Někdy se držíte, někdy ne a každý vám do toho mluví. [Rozhovor s Martinem Buchtíkem]. Český rozhlas. Dostupné [online] z: https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/podcast-vinohradska-12-buchtik-sociolog_2101280600_bar [cit. 2024-11-25].

Český červený kříž. (n.d.). Dobrovolnictví a vzdělávání. Dostupné [online] z: https://www.cervenykriz.eu/dobrovolnictvi-clenstvi-cck [cit. 2024-11-15].

Česká školní inspekce, 2023. Přístupy k náročnému chování dětí a žáků. Dostupné [online] z: https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Publikace-a-ostatni-vystupy/Metodicke-doporuceni-%E2%80%93-Pristupy-k-narocnemu-chovan [cit. 2024-11-27].

Česká školní inspekce, 2022. České školství v mapách. Praha: ČŠI. Dostupné [online] z: https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Publikace-a-ostatni-vystupy/Ceske-skolstvi-v-mapach [cit. 2024-12-04].

Direção-Geral da Educação, 2023. Estratégia Nacional de Educação para a Cidadania (ENEC). Lisboa: DGE. Dostupné [online] z: https://www.dge.mec.pt/estrategia-nacional-de-educacao-para-cidadania [cit. 2024-12-30].

EDUin, 2024. Článek: Pro bezpečné prostředí ve školách nestačí pouze zvyšovat bezpečnostní opatření. Dostupné [online] z https://www.eduin.cz/clanky/lidove-noviny-bezpecne-skoly/ [cit. 2024-11-19].

EDU.cz metodický portál MŠMT. Změna v nastavení PHmax, 2024. Dostupné [online] z: https://www.edu.cz/methodology/zmena-v-nastaveni-phmax-2024/ [cit. 2024-11-19].

Education Cannot Wait, 2022. With Hope and Courage: 2022 Annual Results Report. Dostupné [online] z https://www.educationcannotwait.org/annual-report-2022/ [cit. 2024-12-08].

Erasmus+, 2022. Building resilient youth through education and training. European Commission. Dostupné [online] z: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/ [cit. 2024-12-05].

European Union Agency for Cybersecurity, 2024. Annual Report on Cybersecurity Incidents. Dostupné [online] z: https://www.enisa.europa.eu/publications/nis-investments-2024 [cit. 2024-8-12].

European Union Agency for Cybersecurity, [ENISA]. ENISA Threat Landscape Report 2022. Dostupné [online] z: https://www.enisa.europa.eu/publications/enisa-threat-landscape-2024 [cit. 2024-12-05].

European Commission, 2024. Erasmus+ Annual Report 2023. Dostupné [online] z: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/884d8a20-ac87-11ef-acb1-01aa75ed71a1/language-en [cit. 2024-12-06].

European Commission, 2024. Education and Training Monitor 2024. Dostupné [online] z: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9637e78f-acc7-11ef-acb1-01aa75ed71a1/language-en [cit. 2024-12-07].

EPALE, 2023. Země zázraků ve vzdělávání: Hry a gamifikace. Dostupné [online] z: https://epale.ec.europa.eu/cs/blog/zeme-zazraku-ve-vzdelavani-hry-gamifikace [cit. 2024-12-09].

Evropská komise. (2021). Erasmus+ Programme Guide. Dostupné [online] z: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs/erasmus-programme-guide [cit.2024-12-09].

Evropská rada. Zapojení mládeže do udržitelné budoucnosti Evropy, 2023. Dostupné [online] z:https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9135-2023-INIT/cs/pdf [cit. 2024-12-10].

Expatica, 2023. Education in Germany: The German school system explained. Dostupné [online] z: https://www.expatica.com/de/education/children-education/education-in-germany-101611/ [cit. 2024-12-08].

Fiala J., Metodický portál RVP, 2022. Gamifikace: Nový fenomén ve výuce. Dostupné [online] z: https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/22995/gamifikace-novy-fenomen-ve-vyuce.html [cit. 2024-12-09].

Finnish Government. A strong and committed Finland : Programme of Prime Minister Petteri Orpo's Government 20 June 2023. Helsinky Finland. Dostupné [online] z: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165044/Programme-of-Prime-

Minister-Petteri-Orpos-Government-20062023.pdf?sequence=4&isAllowed=y [cit. 2024-10-01].

Friends. (2020). Friends Program Report: Building resilience in schools. Dostupné [online] z: www.friends.se [cit. 2024-12-09].

Finnish National Agency for Education, 2020. National Core Curriculum for Basic Education. Dostupné [online] z : https://www.oph.fi/en/education-and-qualifications/national-core-curriculum-primary-and-lower-secondary-basic-education [cit. 2024-12-09].

Foltýn, O., 2017. Mistr Sun. In M. Bárta & kol. (Eds.), Název knihy: Lidé a dějiny. Praha: Nakladatelství Academia. ISBN: 9788020027160. (pp. 93).

Fondation Croix-Rouge française & Crédoc. (2023). Rapport sur la résilience de la société française. Paris: Fondation Croix-Rouge française. Dostupné [online] z: https://fr.scribd.com/document/703505395/CRF-SYNTHESE-Resilience-Final-pagesBD [cit. 2024-11-28].

Furedi, F., 2023. Jak funguje strach: Kultura strachu ve 21. století (1. vyd.). Praha: Academia. ISBN: 978-80-200-3405-2

Gazdik S., 2022. Název knihy: Cesta na vrchol a ještě dál. Praha: Vydavatelství RegiBase. ISBN: 978-80-907263-4-5

Gazdik, S. (2024). Strategická komunikace státu: Osobní zkušenost z praxe. Interní poznámky. Strategická komunikace České republiky.

Global Initiative Against Transnational Organized Crime (GI-TOC). (2023). Global Organized Crime Index 2023: Czech Republic Profile. Dostupné [online] z: https://ocindex.net/country/czech_republic [cit. 2024-12-10].

Hasičský záchranný sbor České republiky [HZS], 2022. Metodiky pro krizové řízení a ochranu obyvatelstva. Dostupné [online] z: https://www.hzscr.cz/clanek/zpravodajstvi-2023-brezen-ochrana-obyvatelstva.aspx [cit. 2024-12-09].

Hasičský záchranný sbor ČR [HZS], 2022. Výroční zpráva o stavu krizové připravenosti. Dostupné [online] z: https://www.hzscr.cz/clanek/menu-informacni-servis-vyrocni-zprava-vyrocni-zpravy.aspx [cit. 2024-12-09].

Hasičský záchranný sbor ČR [HZS]. Činnost Hasičského záchranného sboru v rámci přípravy obyvatelstva, (2023). Dostupný [online] z: https://www.hzscr.cz/clanek/cinnost-hasicskeho-zachranneho-sboru-v-ramci-pripravy-obyvatelstva.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d [cit. 2024-11-28].

Hasičský záchranný sbor ČR [HZS], 2022. Program Hasík CZ. Dostupné [online] z: https://www.hasik.cz [cit. 2024.11.28].

Hasičský záchranný sbor ČR. Krizová připravenost ve vzdělávání mládeže: Metodické pokyny a doporučení. Dostupné [online] z: https://www.hzscr.cz/clanek/vzdelavani-v-oblasti-ochrany-obyvatelstva-a-krizoveho-rizeni.aspx [cit. 2024-12-08].

Hasičský záchranný sbor ČR [HZS], 2022. Preventivní programy ve školách. Dostupné [online] z:https://www.hzscr.cz/clanek/preventivne-vychovna-cinnost-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx [cit. 2024-11-29].

Hasičský záchranný sbor ČR [HZS], 2022. Program hasiči do škol. Dostupné [online] z: https://www.hasiciproskoly.cz/ [cit. 2024-12-09].

Horizon 2020. Projects funded under the Horizon 2020 framework. European Commission. Dostupné [online] z: https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/ [cit. 2024-12-09].

Institut behaviorálních studií, s.r.o. [IBSARO], Dostupné online z https://ibsaro.cz/ [cit. 2024-12-21].

Institute for Economics & Peace, 2024. Global Peace Index 2024: Measuring peace in a complex world, (pp. 8). Dostupné [online] z: https://www.economicsandpeace.org/wp-content/uploads/2024/06/GPI-2024-web.pdf [cit. 2024-12-09].

International Journal of Education and Research [IJER], (2023). Dostupné [online] z: https://www.researchgate.net/publication/377326929_Simulations_to_train_educators_in_crisis_management_in_a_youth_protection_institution [cit. 2024-12-09].

Karaffa V. a spol. Vybrané kapitoly o bezpečnosti. Praha: Vysoká škola CEVRO Institut. ISBN: 978-80-87125-35-9.

Krizport. (n.d.). Krizport – Portál krizového řízení. Dostupné [online] z: https://www.krizport.cz/ [cit. 2024-12-08].

Mezinárodní vztahy (Czech Journal of International Relations, 2023). Dostupné [online] z: https://cjir.iir.cz/index.php/cjir/about. [cit. 2024-12-09].

Metropolitní univerzita Praha, 2024. Dostupné [online] z: https://www.mup.cz/ [cit. 2024-12-09].

Metodika a manuál Databáze strategií, 2019. Dostupné [online] z: https://www.dataplan.info/texty/Metodika-a-manual-Databaze-strategii-2019_v190731.pdf [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo obrany ČR [MO], 2019. Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019–2024. Dostupné [online] z: https://www.databaze-strategie.cz/cz/mo/strategie/koncepce-pripravy-obcanu-k-obrane-statu-2019-2024 [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo obrany ČR [MO], 2023. Bezpečnostní strategie ČR. Dostupné [online] z: https://mocr.mo.gov.cz/images/id_40001_50000/46088/Bezpecnostni_strategie_Ceske_republiky_2023.pdf [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo obrany ČR [MO], 2024. Ministerstvo obrany podepsalo memorandum o spolupráci se Sokolem. Dostupné [online] z: https://mocr.mo.gov.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/ministerstvo-obrany-podepsalo-memorandum-o-spolupraci-se-sokolem-248976/ [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo obrany ČR [MO]. Ročenka MO, 2023. Dostupné [online] z: https://mocr.mo.gov.cz/assets/multimedia-a-knihovna/publikace/rocenky/rocenka-2023-web-.pdf [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo obrany. Obrana České republiky v číslech, (2024). Dostupné [online] z: https://mocr.mo.gov.cz/images/Ilustracni/1_ROZPOCET_NA_ROK_2024.pdf [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [MŠMT], 2023. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2030+. Dostupné [online] z:

https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/msmt-implementuje-dlouhodoby-zamer-vychazejici-ze-strategie?highlightWords=Strategie+vzd%C4%9Bl%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD+prevence+ml%C3%A1de%C5%BEe [cit. 2024-12-08].

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [MŠMT]. Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Dostupné [online] z: https://msmt.gov.cz/uploads/Brozura_S2030_online_CZ.pdf [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [MŠMT], (n.d.). Kurikulum Etická výchova. Dostupné [online] z: https://msmt.gov.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/kurikulum-eticka-vychova [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR [MŠMT]. Výroční zpráva MŠMT, 2023. Dostupné [online] z: https://msmt.gov.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyrocni-zpravy-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavani-v-ceske-1 [cit. 2024-11-30].

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [MŠMT], 2023. Závěrečná výzkumná zpráva (TAČR): TIRDMSMT015MT03 [PDF]. Dostupné [online] z: https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2023/10/01_Zaverecna_vyzkumna_zprava_TIRDMSMT015MT03.pdf [cit. 2024-12-03].

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [MŠMT], 2024. Pojetí pozic školních psychologů a školních speciálních pedagogů od 1. ledna 2025. Dostupné [online] z: https://www.pedagogicke.info/2024/09/msmt-pojeti-pozic-skolnich-psychologu.html [cit. 2024-12-06].

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [MŠMT], 2023. Strategie 2030+: Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy. Dostupné [online] z: https://msmt.gov.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030 [cit. 2024-12-12].

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR [MŠMT], 2020. Rámcové vzdělávací programy. Dostupné [online] z: https://www.edu.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). (n.d.). Základní informace o programu Horizont 2020. Dostupné [online] z: https://msmt.gov.cz/vyzkum-a-vyvoj-2/zakladni-informace-o-programu [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo vnitra [MV]. Ochrana obyvatel a krizové řízení (2021). Dostupné [online] z: https://www.institutpraha.cz/obj/files/8/sys_media_5675.pdf [cit. 2024-12-09].

Ministerstvo zahraničních věcí ČR [MZV], 2023. Bezpečnostní strategie České republiky 2023. Dostupné [online] z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_strategie/index.html [cit. 2024-11-28].

Ministerstvo životního prostředí ČR, 2021. Koncepce environmentální bezpečnosti 2021–2030 s výhledem do roku 2050. Dostupné [online] z: https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/environmentalni_bezpecnost/$FILE/OBKR-koncepce_environmentalni_bezpecnosti%202021_2030_2050_cz-20210916.pdf. [cit. 2024-12-09].

Michael Ungar (ed.): Multisystemic Resilience, Oxford University Press (2021). Dostupné [online] z: https://academic.oup.com/book/41117 [cit. 2024-12-08].

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost: Výroční zpráva. Dostupné z: https://nukib.gov.cz/cs/infoservis/dokumenty-a-publikace/zpravy-o-stavu-kb/ [cit. 2024-12-09].

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB). (2023). Kybernetická bezpečnost a branná povinnost. Dostupné [online] z: https://nukib.gov.cz/download/publikace/zpravy_o_stavu/Zprava_o_stavu_kyberneticke_bezpecnosti_CR_za_rok_2023.pdf [cit. 2024-11-30].

Národní ústav duševního zdraví [NUDZ], 2023). Tisková zpráva. Dostupné [online] z: https://www.nudz.cz/media-pr/tiskove-zpravy/narodni-monitoring-dusevniho-zdravi-deti-40-vykazuje-znamky-stredni-az-tezke-deprese-30-uzkosti-odbornici-pripravuji-preventivni-opatreni [cit. 2024-11-02].

Nejvyšší kontrolní úřad (NKÚ). Výroční zpráva za rok 2023. Dostupné [online] z: https://www.nku.cz/assets/publikace-a-dokumenty/vyrocni-zprava/vyrocni-zprava-nku-2023.pdf [cit. 2024-12-09].

Národní pedagogický institut, 2023. Propojování formálního a neformálního vzdělávání. Dostupné [online] z: https://www.npi.cz/images/isbn/978-80-7578-144-4.pdf [cit. 2024-12-08].

Nuslauerová, E., 2023. Odolnost, pružnost, resilience. Praha. Nakladatelství: Permakultura, 2024. ISBN: 978-80-908962-3-9.

Obrana a strategie, 2024. Dostupné [online] z: https://www.obranaastrategie.cz/cs/zamereni-a-cile-casopisu.html?utm_source=chatgpt.com [cit. 2024-12-09].

Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2024. Risks that matter for young people, 2024. Dostupné [online] z: https://www.oecd.org/en/publications/risks-that-matter-for-young-people_62b44423-en.html [cit. 2024-12-09].

OECD, 2024. Education policy outlook, 2024. Dostupné [online] z: https://www.oecd.org/en/publications/education-policy-outlook-2024_dd5140e4-en.html [cit. 2024-12-09].

OECD, 2024. Digital Education Economy Outlook 2024. Dostupné [online] z: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-digital-economy-outlook-2024-volume-2_3adf705b-en.html [cit. 2024-12-09].

OECD Public Governance Review Czech republic, 2023. Dostupné [online] z: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-public-governance-reviews-czech-republic_41fd9e5c-en.html [cit. 2024-11-29].

OECD, 2022. Future of Education and Skills 2030: Transformative Competencies. Dostupné [online] z: https://www.oecd.org/education/2030-project/ [cit. 2024-12-09].

OECD, 2022. Trends Shaping Education 2022. Dostupné [online] z: https://www.oecd.org/en/publications/trends-shaping-education-2022_6ae8771a-en.html [cit. 204-12-09].

OECD, 2021. Education at a Glance: United Kingdom. Dostupné [online] z: https://www.oecd.org/en/publications/education-at-a-glance-2023_e13bef63-en.html [cit. 2024-12-10].

OECD, 2020. Governance for Youth, Trust and Intergenerational Justice: Fit for All Generations?, , OECD Publishing, Paris. Dostupné [online] z: https://doi.org/10.1787/c3e5cb8a-en [cit. 2024-12-09].

Oxford University Press. (n.d.). Resilience and mental health: Challenges across the lifespan. Retrieved December 3, 2024. Dostupné [online] z: https://academic.oup.com/book/41117 [cit. 2024-12-09].

Parlament České republiky. (2002). Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků. Sbírka zákonů České republiky. Dostupné z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-130 [cit. 2024-12-12].

POKOS, 2019, § 52 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. Dostupné [online] z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222 [cit. 2024-12-09].

Prokop, D., 2021. Tlak na rozvolnění: Vliv sociálních sítí na politická rozhodnutí. Seznam Zprávy. Dostupné [online] z: https://www.seznamzpravy.cz/clanek/prokop-tlak-na-rozvolneni-to-si-politici-vykonstruovali-ze-socialnich-siti-143100 [cit. 2024-12-09].

Případová studie - metoda kvalitativní výzkumné strategie a designování výzkumu, autor Jan Chrastina: Case Study - a Method of Qualitative Research Strategy and Research Design, January 2019. ISBN: 978-80-244-5373-6, Dostupné [online] z: https://www.researchgate.net/publication/331618757_Pripadova_studie_-

_metoda_kvalitativni_vyzkumne_strategie_a_designovani_vyzkumu_Case_Study_-_a_Method_of_Qualitative_Research_Strategy_and_Research_Design [cit. 2024-12-09].

Příběhy našich sousedů, 2023. Dostupné [online] z www.pribehynasichsousedu.cz [cit.2024-12-07].

Rada Evropské unie, 2021. Erasmus+: Podpora vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu. Dostupné [online] z: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/cs [cit. 2024-12-06].

RVP.cz., 2024. Postřehy z Francie. Dostupné [online] z: https://clanky.rvp.cz/clanek/o/p/144/POSTREHY-Z-FRANCIE.html [cit. 2024-12-09].

RVP.cz, 2023. Struktura vzdělávacího systému v Německu. Dostupné [online] z: https://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/510/STRUKTURA-VZDELAVACIHO-SYSTEMU-V-NEMECKU.html [cit. 2024-12-07].

Řehka, K., 2017. Pruský generál a inspirace historií. Lidé a dějiny. In M. Bárta & kol. (Eds.). Praha: Nakladatelství Academia. ISBN: 9788020027160. (pp. 365–368).

SEPA, 2023. Výroční zpráva o stavu školské prevence 2022/2023. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Dostupné [online] z: https://www.preventivni-aktivity.cz/files/ZZ_SEPA_2022-23.pdf [cit. 2024-12-09].

Stejskal, L.. Název knihy: Vybrané kapitoly o bezpečnosti (2022). Praha: CEVRO Institut. ISBN 978-80-87125-35-9. (pp. 11-13).

Scopus, 2024. Database Metrics. Dostupné [online] z: https://www.scopus.com [cit. 2024-12-09].

Spolek Legionář, 2024. Hrdinové a Budoucnost: Manuál programu. Dostupné [online] z: https://spoleklegionar.cz/hrdinove-budoucnost/ [cit. 2024-12-10].

Systém evidence preventivních aktivit. Zpráva o stavu prevence rizikového chování ve školách v České republice za školní rok 2022/23. Dostupné [online] z: https://www.preventivni-aktivity.cz/files/ZZ_SEPA_2022-23.pdf [cit. 2024-12-09].

Šafka, P., 2021. Název bakalářské práce: Integrovaný záchranný systém - klíčové aspekty, význam a problémy v praxi. Dostupné [online] z: https://is.ambis.cz/th/lzqdg/ [cit. 2024-12-07].

UK Government Resilience Framework (2022). Dostupné [online] z: https://www.gov.uk/government/publications/the-uk-government-resilience-framework/the-uk-government-resilience-framework-html [cit. 2024-12-09].

United Nations Office for Disaster Risk Reduction [UNDRR], 2022. Global Assessment Report on Disaster Risk Reduction 2022. Dostupné [online] z: https://www.undrr.org/gar/gar2022-our-world-risk-gar [cit. 2024-12-05].

United Nations Office for Disaster Risk Reduction [UNDRR], 2015. Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030. Geneva: United Nations. Dostupné [online] z: https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030 [cit. 2024-11-15].

United Nations Office for Disaster Risk Reduction, 2020. State of Disaster Risk Reduction Report 2020. Geneva: United Nations. Dostupné [online] z: https://www.undrr.org/publication/state-disaster-risk-reduction-2020 [cit. 2024-12-09].

UNESCO, 2023. Education in Crisis Situations. Paris: UNESCO. Dostupné [online] z:https://www.unesco.org/sdg4education2030/en/knowledge-hub/global-initiatives/education-crisis-situations [cit. 2024-12-09].

UNESCO. (2023). Upholding the right to education in times of crisis in Europe. Dostupné [online] z: https://www.unesco.org/sdg4education2030/en/articles/upholding-right-education-times-crisis-europe [cit. 202č-11-27].

UNESCO, 2021. Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education. Dostupné [online] z: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379707 [cit. 2024-12-06].

Universal Preventive Resilience Intervention Globally implemented in schools to improve and promote mental Health of Teenagers Consortium, 2021. Final evalution report, (2021). Dostupné [online] z: https://ec.europa.eu/research/participants/documents/downloadPublic?documentIds=080166e5e6773de9&appId=PPGMS [cit. 2024-12-09].

UNICEF, 2023. Education Cannot Wait Annual Report. Dostupné [online] z: https://www.unicef.org [cit. 2024-12-09].

Víceletý finanční rámec na období 2021–2027 a nástroj Next Generation EU. Dostupné [online] z: https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/mff2021-2027-ngeu-final/ [cit. 2024-12-04].

Vojenské rozhledy, 2024. Dostupné [online] z: https://vojenskerozhledy.cz [cit. 2024-12-02].

Web of science [ČVUT]. Dostupné [online] z: https://knihovna.cvut.cz/podpora-vedy/citacni-databaze/web-of-science [cit. 2024-12-09].

WEST, Mark. UNESCO Ed-Tech Tragedy, 2023. Dostupný [online] z: https://www.unesco.org/en/digital-education/ed-tech-tragedy [cit. 2024-11-28].

Wordl health organization (WHO), 2024. Dostupné [online] z: https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/adolescents-health-risks-and-solutions [cit.2024-12-09].

World Economic Forum, 2024. The Global Risks Report 2024. Dostupné [online] z: https://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/2024/06/GPI-2024-web.pdf [cit. 2024-12-09].

World Risk Poll, 2024. Report: Resilience in a Changing World (2024). Dostupné [online] z: https://wrp.lrfoundation.org.uk/publications/resilience-in-a-changing-world [cit. 2024-12-03].

Záchranka, 2022. Aplikace Záchranka: Pomoc v krizových situacích. Dostupné [online] z: https://www.zachrankaapp.cz/ [cit. 2024-12-09].

Zapojme všechny, 2024. Dostupné [online] z: https://zapojmevsechny.cz/clanek/995-jak-portugalsky-program-teip-meni-skoly-v-socialne-znevyhodnenych-oblastech-inspirace-a-zkusenosti-z-lisabonu-cast-druha [cit. 2024-12-30].

Legislativní rámec

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Dostupné [online] z:

https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=110&r=1998

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky. Dostupné [online] z:

https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=222&r=1999

Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky republiky. Dostupné [online] z:

https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=219&r=1999

Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání Dostupné [online] z:

https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=221&r=1999

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti (branný zákon). Dostupné [online] z:

https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-585

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Dostupné [online] z:

https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=2&r=1969

Zákon č. 45/2016 Sb., o službě vojáků v záloze. Dostupné [online] z:

https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-45

Zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky. Dostupné [online] z:

https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=153&r=1994

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Dostupné [online] z:

https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon). Dostupné [online] z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. Dostupné [online] z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241

Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii. Dostupné [online] z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-300

Zákon č. 310/1999 Sb., o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky. Dostupné [online] z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-310

Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon. Dostupné [online] z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Dostupné [online] z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-563

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků. Dostupné [online] z: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-130

Seznam tabulek

Tabulka 01	Seznam doplňujících výzkumných otázek (VO)	s.22
Tabulka 02	Znění Hypotéz	s.23
Tabulka 03	Tabulka přehledu českých zákonů a jejich popis v kontextu připravenosti občanů	s.46
Tabulka 04	Seznam kategorie respondentů	s.109
Tabulka 05	Vlastní návrh metodologie, inspirováno jinými studiemi	s.110
Tabulka 06	Jednotlivé kroky fází a jejich popis	s.137
Tabulka 07	Výzkumné otázky a Hypotézy	s.141

Seznam obrázků

Obr. 01	Složení respondentů skupiny 13-15 let	s.145
Obr. 02	Složení respondentů skupiny 13-15 let dle pohlaví	s.146
Obr. 03	Složení respondentů skupiny 13-15 let dle krajů	s.147
Obr. 04	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku A.	s.148
Obr. 05	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku B.	s.150
Obr. 06	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku C.	s.151
Obr. 07	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku D.	s.153
Obr. 08	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku E.	s.154
Obr. 09	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku F.	s.156
Obr. 10	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku G.	s.157
Obr. 11	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku H.	s.158
Obr. 12	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku Ch.	s.160
Obr. 13	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let na otázku	s.161
Obr. 14	Celkové skóre kategorie dětí CZ 13-15 let	s.163
Obr. 15	Složení respondentů věkové skupiny 15-18 let CZ	s.168
Obr. 16	Složení respondentů věkové skupiny 15-18 let CZ dle pohlaví	s.168
Obr. 17	Složení respondentů věkové skupiny 15-18 let CZ dle regionu	s.169
Obr. 18	Složení respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 1.	s.171
Obr. 19	Složení respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 2.	s.173
Obr. 20	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 3.	s.175
Obr. 21	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 4.	s.178
Obr. 22	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 5.	s.180
Obr. 23	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 6.	s.183
Obr. 24	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 7.	s.186
Obr. 25	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 8.	s.188
Obr. 26	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 9.	s.191
Obr. 27	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 10.	s.193
Obr. 28	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 11.	s.195
Obr. 29	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 12.	s.198
Obr. 30	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 13.	s.200
Obr. 31	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 14.	s.203
Obr. 32	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 15.	s.205

Obr. 33	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 16.	s.207
Obr. 34	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 17.	s.210
Obr. 35	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 18.	s.213
Obr. 36	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 19.	s.216
Obr. 37	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 20.	s.218
Obr. 38	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku 21.	s.220
Obr. 39	Odpovědi respondentů věkové skupiny 15-18 let na otázku	s.222
Obr. 40	Celkové skóre připravenosti respondentů věkové skupiny 15-18 let	s.224
Obr. 41	Počet vybraných odborníků	s.227
Obr. 42	Složení skupiny odborníků dle pohlaví	s.228
Obr. 43	Složení skupiny odborníků dle krajů	s.228
Obr. 44	Složení skupiny dle odbornosti	s.229
Obr. 45	Odpovědi odborníků na otázku 1.	s.230
Obr. 46	Odpovědi odborníků na otázku 2.	s.232
Obr. 47	Odpovědi odborníků na otázku 3.	s.233
Obr. 48	Odpovědi odborníků na otázku 4.	s.234
Obr. 49	Odpovědi odborníků na otázku 5.	s.236
Obr. 50	Odpovědi odborníků na otázku 6.	s.237
Obr. 51	Odpovědi odborníků na otázku 7.	s.239
Obr. 52	Odpovědi odborníků na otázku 8.	s.240
Obr. 53	Odpovědi odborníků na otázku 9.	s.241
Obr. 54	Odpovědi odborníků na otázku 10.	s.243
Obr. 55	Odpovědi odborníků na otázku 11.	s.244
Obr. 56	Odpovědi odborníků na otázku 12.	s.245
Obr. 57	Odpovědi odborníků na otázku 13.	s.247
Obr. 58	Odpovědi odborníků na otázku 14.	s.248
Obr. 59	Odpovědi odborníků na otázku 15.	s.249
Obr. 60	Odpovědi odborníků na otázku 16.	s.251
Obr. 61	Odpovědi odborníků na otázku 17.	s.252
Obr. 62	Odpovědi odborníků na otázku 18.	s.253
Obr. 63	Odpovědi odborníků na otázku 19.	s.254
Obr. 64	Odpovědi odborníků na otázku. 20.	s.256
Obr. 65	Odpovědi odborníků na otázku 21.	s.257
Obr. 66	Odpovědi odborníků na otázku 22.	s.258

Obr. 67	Odpovědi odborníků na otázku	s.260
Obr. 68	Celkové skóre připravenosti odborníků	s.261
Obr. 69	Složení respondentů skupiny 20-60+ let dle věkové skupiny	s.265
Obr. 70	Složení respondentů skupiny 20-60+ let dle pohlaví	s.266
Obr. 71	Složení respondentů skupiny 20-60+ dle krajů	s.267
Obr. 72	Složení respondentů skupiny 20-60+ dle odbornosti	s.268
Obr. 73	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 1.	s.270
Obr. 74	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 2.	s.271
Obr. 75	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 3.	s.273
Obr. 76	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 4.	s.275
Obr. 77	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 5.	s.277
Obr. 78	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 6.	s.279
Obr. 79	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 7.	s.280
Obr. 80	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 8.	s.282
Obr. 81	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 9.	s.283
Obr. 82	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 10.	s.285
Obr. 83	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 11.	s.287
Obr. 84	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 12.	s.288
Obr. 85	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 13.	s.290
Obr. 86	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 14.	s.292
Obr. 87	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 15.	s.293
Obr. 88	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 16.	s.295
Obr. 89	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 17.	s.296
Obr. 90	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 18.	s.297
Obr. 91	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 19.	s.299
Obr. 92	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 20.	s.300
Obr. 93	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 21.	s.302
Obr. 94	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku 22.	s.303
Obr. 95	Odpovědi respondentů skupiny 20-60+ na otázku	s.305
Obr. 96	Celkové skóre respondentů skupiny 20-60+	s.306
Obr. 97	Složení respondentů dle věku (předvýzkum)	s.350
Obr. 98	Složení skupiny respondentů podle pohlaví	s.350
Obr. 99	Složení respondentů dle regionu	s.351
Obr. 100	Odpovědi respondentů na otázku A.	s.351

Obr. 101	Odpovědi respondentů na otázku B.	s.352
Obr. 102	Odpovědi respondentů na otázku C.	s.352
Obr. 103	Odpovědi respondentů na otázku D.	s.353
Obr. 104	Odpovědi respondentů na otázku E.	s.353
Obr. 105	Odpovědi respondentů na otázku F.	s.354
Obr. 106	Odpovědi respondentů na otázku G.	s.354
Obr. 107	Odpovědi respondentů na otázku H.	s.355
Obr. 108	Odpovědi respondentů na otázku	s.355
Obr. 109	Celkové skóre připravenosti děti 13-15 let (předvýzkum)	s.355
Obr. 110	Složení respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska dle regionu	s.366
Obr. 111	Složení respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska dle pohlaví	s.367
Obr. 112	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku A.	s.368
Obr. 113	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku B.	s.369
Obr. 114	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku C.	s.370
Obr. 115	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku D.	s.371
Obr. 116	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku E.	s.373
Obr. 117	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku F.	s.374
Obr. 118	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku G.	s.375
Obr. 119	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku H.	s.376
Obr. 120	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku CH.	s.377
Obr. 121	Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku	s.378
Obr. 122	Celkové skóre kategorie dětí z Portugalska 13-15 let	s.379
Obr. 123	Věkové složení respondentů odborníku z Portugalska	s.380
Obr. 124	Složení skupiny odborníků z Portugalska dle pohlaví	s.381
Obr. 125	Složení skupiny odborníků z Portugalska dle krajů	s.381
Obr. 126	Odbornost respondentů z Portugalska	s.382
Obr. 127	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 1.	s.383
Obr. 128	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 2.	s.385
Obr. 129	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 3.	s.386
Obr. 130	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 4.	s.387
Obr. 131	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 5.	s.388
Obr. 132	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 6.	s.389
Obr. 133	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 7.	s.391
Obr. 134	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 8.	s.392

Obr. 135	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 9.	s.393
Obr. 136	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 10.	s.394
Obr. 137	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 11.	s.396
Obr. 138	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 12.	s.398
Obr. 139	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 13.	s.398
Obr. 140	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 14.	s.399
Obr. 141	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 15.	s.401
Obr. 142	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 16.	s.402
Obr. 143	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 17.	s.403
Obr. 144	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 18.	s.404
Obr. 145	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 19.	s.405
Obr. 146	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 20.	s.406
Obr. 147	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 21.	s.408
Obr. 148	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 22.	s.410
Obr. 149	Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku	s.411
Obr. 150	Celkové skóre odborníků z Portugalska	s.412

Seznam použitých zkratek

BBB	Build Back Better
CEINA	Česká informační agentura životního prostředí
CEVRO	CEVRO Institut soukromá vysoká škola
COVID	Coronavirus Disease 2019
CRF	Croix-Rouge française
ČOS	Česká obec Sokolská
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
ČVUT	České vysoké učení technické
DGE	Direção-Geral da Educação
ECW	Education Cannot Wait
ENISA	European Union Agency for Cybersecurity
EPALE	Electronic Platform for Adult Learning in Europe
GI-TOC	Global Initiative Against Transnational Organized Crime
GPI	Global Peace Index
H	Hypotéza
HVO	Hlavní výzkumná otázka
HZS	Záchranný sbor České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
MO	Ministerstvo obrany ČR
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV	Ministerstvo Vnitra ČR
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATO	North Atlantic Treaty Organization
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NÚDZ	Národní ústav duševního zdraví
NÚKIB	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
ONDRR	United Nations Office for Disaster Risk Reduction
OP JAK	Operační program Jan Amos Komenský
OSN	Organizace spojených národů
POKOS	Koncepce přípravy občanů k obraně státu
PR	Public relations
PSC	Prévention et Secours Civiques
SEPA	Systém evidence preventivních aktivit
Sb.	Sbírka zákona
TAČR	Technologická agentura České republiky
TEIP	Territórios Educativos de Intervenção Prioritária
UNDRR	United Nations Office for Disaster Risk Reduction
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund
UPRIGHT	Universal Preventive Resilience Intervention Globally Health for Teenagers
VO	Výzkumná otázka

Příloha 1: Grafy předvýzkumu

Obr. 97 Složení respondentů dle věku

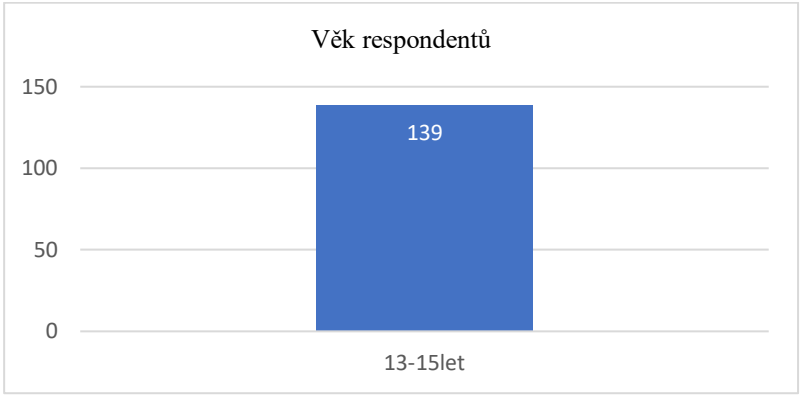

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 98 Složení skupiny respondentů podle pohlaví

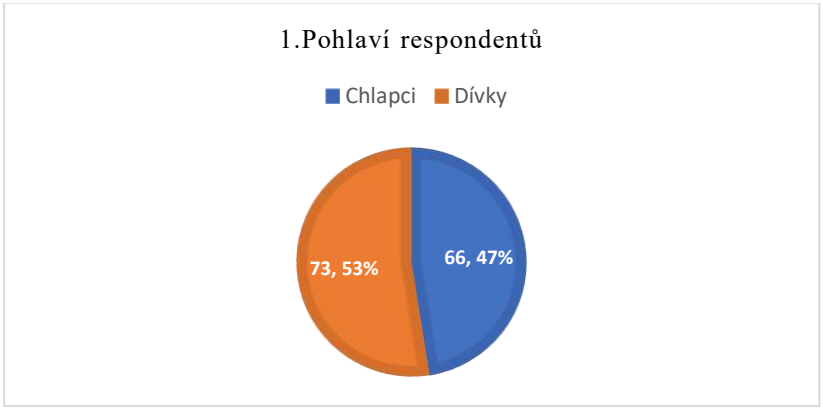

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 99 Složení respondentů dle regionu

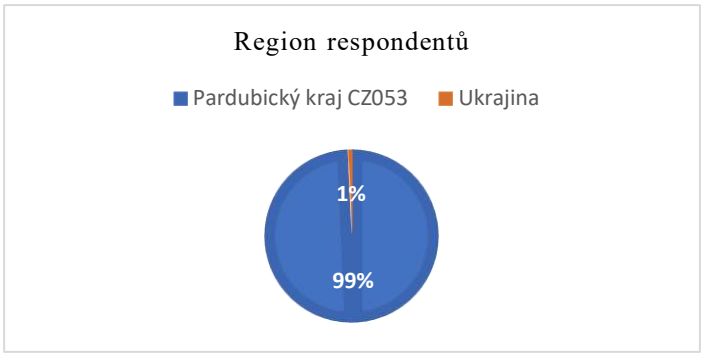

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 100 Odpovědi respondentů na otázku A.

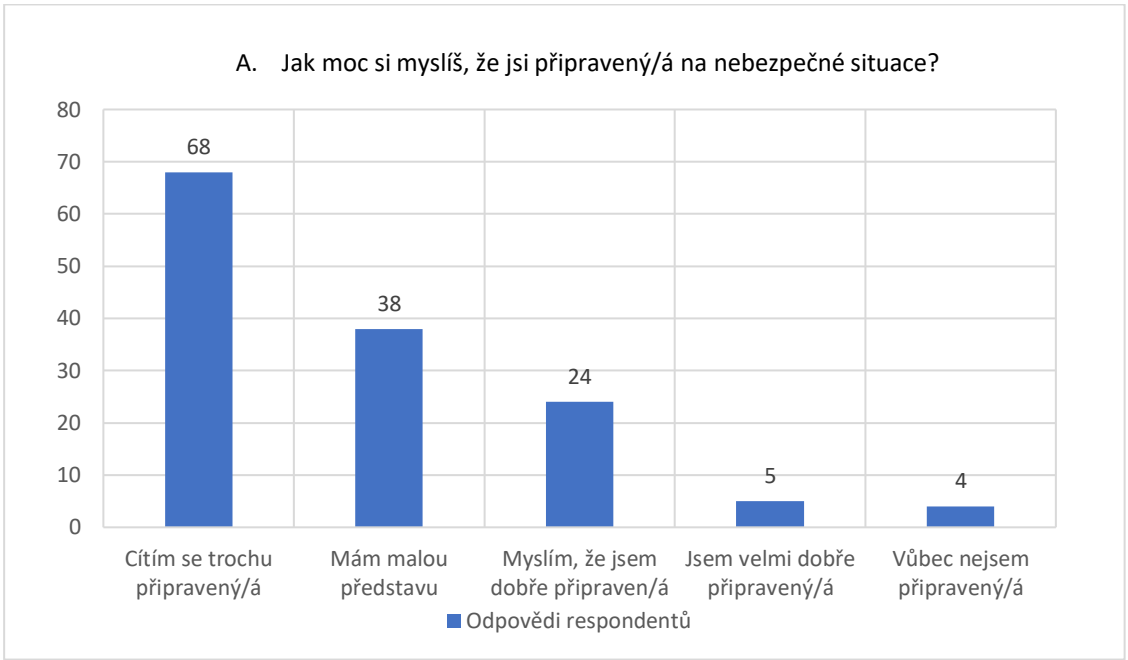

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 101 Odpovědi respondentů na otázku B.

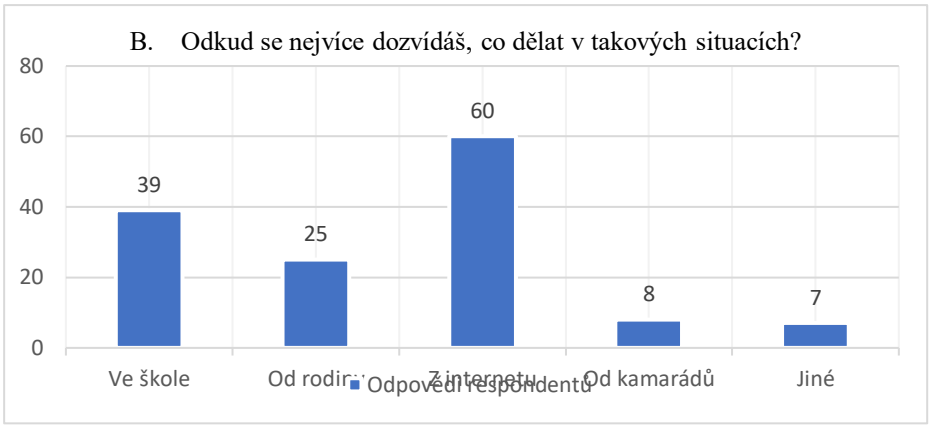

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 102 Odpovědi respondentů na otázku C.

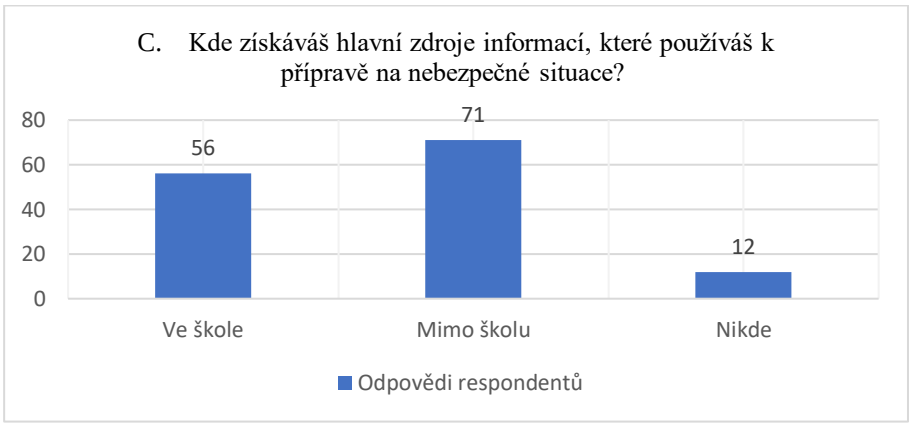

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 103 Odpovědi respondentů na otázku D.

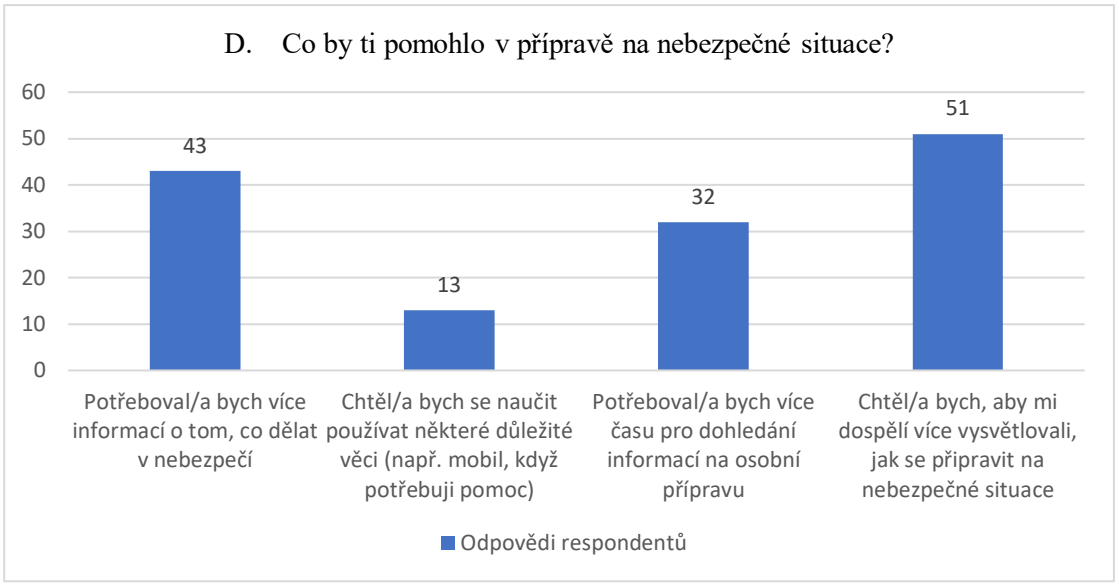

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 104 Odpovědi respondentů na otázku E.

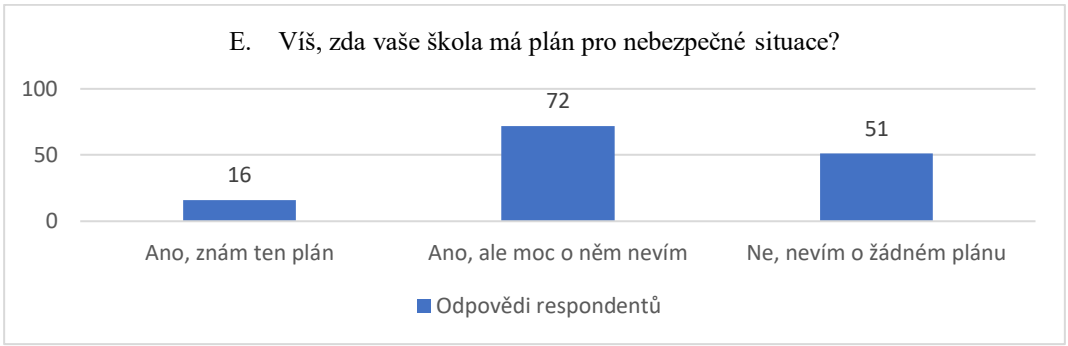

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 105 Odpovědi respondentů na otázku F.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 106 Odpovědi respondentů na otázku G.

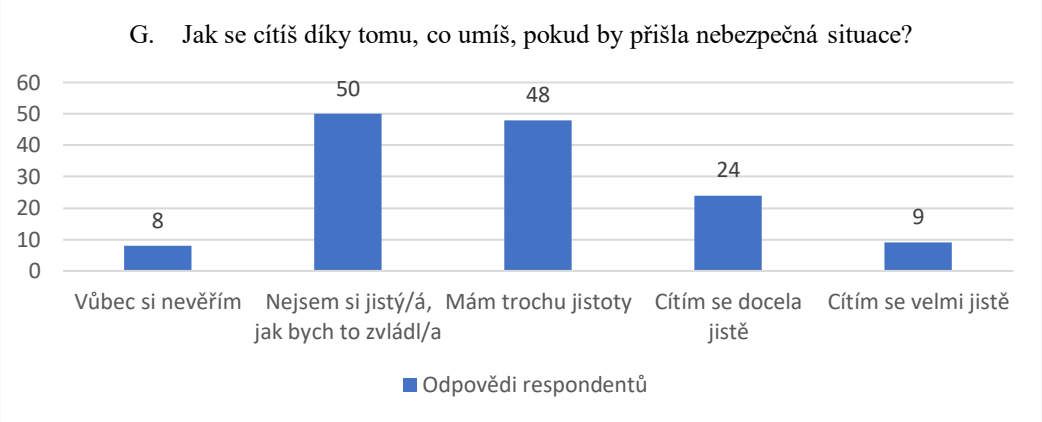

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 107 Odpovědi respondentů na otázku H.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 108 Odpovědi respondentů na otázku

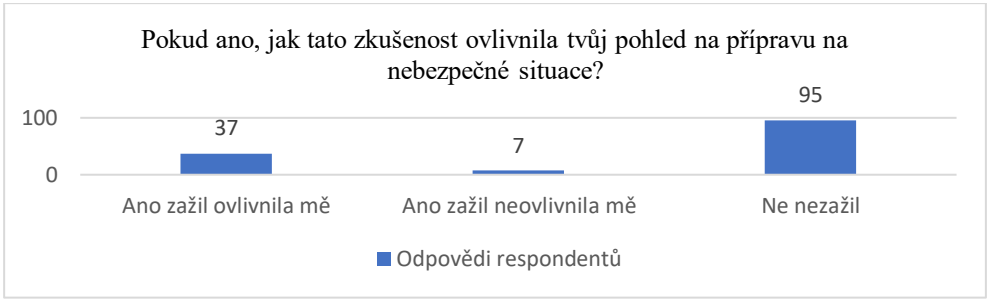

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Obr. 109 Celkové skóre připravenosti děti 13-15 (předvýzkum)

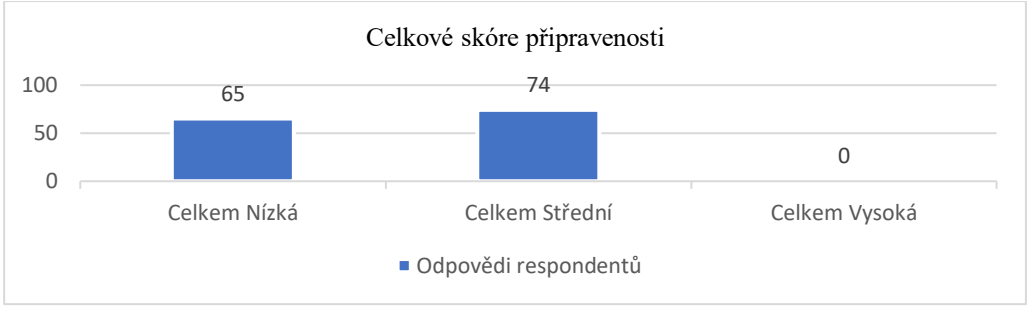

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Příloha 2: Formulář věková skupina 13-15 let

Respondent:

☐ Muž ☐ Žena

Věková skupina:

☐ 13-15let

Region:

☐ Praha CZ010	☐ Ústecký kraj CZ042	☐ Jihomoravský kraj CZ064
☐ Středočeský kraj CZ020	☐ Liberecký kraj CZ051	☐ Olomoucký kraj CZ071
☐ Jihočeský kraj CZ031	☐ Královéhradecký kraj CZ052	☐ Zlínský kraj CZ072
☐ Plzeňský kraj CZ032	☐ Pardubický kraj CZ053	☐ Moravskoslezský kraj CZ080
☐ Karlovarský kraj CZ041	☐ Vysočina CZ063	☐ Jiný:

Otázky na téma Připravenost mládeže na krizové (nebezpečné) situace

1. Úroveň připravenosti

A. Jak moc si myslíš, že jsi připravený/á na nebezpečné situace?

(např. silná bouřka, výpadek elektřiny, přírodní katastrofy)

☐ Vůbec nejsem připravený/á

☐ Mám malou představu

☐ Cítím se trochu připravený/á

☐ Myslím, že jsem dobře připravený/á

☐ Jsem velmi dobře připravený/á

B. Jak moc si myslíš, že jsi připravený/á na nebezpečné situace?

(např. přepadení, fyzické násilí)

☐ Vůbec nejsem připravený/á

☐ Mám malou představu

☐ Cítím se trochu připravený/á

☐ Myslím, že jsem dobře připravený/á

☐ Jsem velmi dobře připravený/á

2. Zdroje informovanosti

C. Odkud se nejvíce dozvídáš, co dělat v takových situacích?

☐ Ve škole

☐ Od rodiny

☐ Z internetu

☐ Od kamarádů

☐ Jiné (napiš, odkud):

3. Hlavní zdroje informací

D. Kde získáváš hlavní zdroje informací, které používáš k přípravě na nebezpečné situace?

☐ Ve škole

☐ Mimo školu

☐ Nikde

4. Překážky v přípravě na nebezpečné situace

E. Co byl ti pomohlo v přípravě na nebezpečné situace?

☐ Potřeboval/a bych více informací o tom, co dělat v nebezpečí

☐ Chtěl/a bych se naučit používat některé důležité věci

(např. improvizované prostředky pro sebeobranu, když potřebuji pomoc)

☐ Potřeboval/a bych více času pro dohledání informací na osobní přípravu

☐ Chtěl/a bych, aby mi dospělí, pověření pracovníci více vysvětlovali, jak se připravit na nebezpečné situace

5. Znalost plánů školy pro nebezpečné situace

F. Víš, zda vaše škola má plán pro nebezpečné situace?

☐ Ano, znám ten plán

☐ Ano, ale moc o něm nevím

☐ Ne, nevím o žádném plánu

6. Doporučení pro zlepšení plánů pro nebezpečné situace

G. Jak bys změnil/a plán, který má škola, aby lépe vyhovoval potřebám mladých lidí? (Krátká odpověď: Co bys změnil/ nebo přidal/a?)

7. Sebevědomí v nebezpečné situaci

H. Jak se cítíš díky tomu, co umíš, pokud by přišla nebezpečná situace?

☐ Vůbec si nevěřím

☐ Nejsem si jistý/á, jak bych to zvládl/a

☐ Mám trochu jistoty

☐ Cítím se docela jistě

☐ Cítím se velmi jistě

Osobní zkušenost

CH. Zažil/a jsi někdy situaci, kterou považuješ za nebezpečnou?

☐ Ano

☐ Ne

Pokud ano, jak tato zkušenost ovlivnila tvůj pohled na přípravu na nebezpečné situace? otevřená odpověď:

Příloha 3: Formulář věková skupina 15-18 let

Respondent:

☐ Muž ☐ Žena

Věková skupina:

☐ 15-18

Region:

☐ Praha CZ010	☐ Ústecký kraj CZ042	☐ Jihomoravský kraj CZ064
☐ Středočeský kraj CZ020	☐ Liberecký kraj CZ051	☐ Olomoucký kraj CZ071
☐ Jihočeský kraj CZ031	☐ Královéhradecký kraj CZ052	☐ Zlínský kraj CZ072
☐ Plzeňský kraj CZ032	☐ Pardubický kraj CZ053	☐ Moravskoslezský kraj CZ080
☐ Karlovarský kraj CZ041	☐ Vysočina CZ063	☐ Jiný:

Název formuláře: Sebeúčinnost v krizových situacích

(Hodnocení, kde vyšší hodnota odpovídá lepšímu výsledku.

Likertova škála možnosti odpovědí:

1 = Vůbec ne

2 = Spíše ne

3 = Nevím

4 = Spíše ano

5 = Zcela jistě

Otázky:

Sekce 1: Sebeřízení a rozhodování

Jsem přesvědčen/a, že dokážu zachovat klid v nečekané krizové situaci.

Jsem schopen/a rychle identifikovat prioritní kroky v krizové situaci.

Věřím, že dokážu přijmout správné rozhodnutí i pod tlakem.

Cítím se jistý/á ve schopnosti informovat ostatní o důležitých krocích v krizové situaci.

Sekce 2: Spolupráce a komunikace

Věřím, že dokážu efektivně komunikovat s ostatními během krizové situace.

Volná odpověď: Jak byste popsali vaši schopnost komunikace v krizové situaci?

Jsem přesvědčen/a, že dokážu motivovat svůj tým nebo skupinu k řešení krizového problému.

Jsem schopen/a naslouchat a zohlednit návrhy druhých při řešení krizové situace.

Dokážu spolupracovat s lidmi, které osobně neznám, za účelem zvládnutí krizové situace.

Sekce 3: Příprava a znalosti

Jsem přesvědčen/a, že dokážu aplikovat teoretické znalosti o krizových situacích v praxi.

Věřím, že dokážu naplánovat efektivní strategii pro zvládnutí krizové situace.

Cítím se jistý/á při používání nástrojů nebo technologií, které by mohly být potřebné v krizové situaci.

Jsem schopen/a rozpoznat rizikové situace a rychle na ně reagovat.

Sekce 4: Osobní odolnost

Jsem přesvědčen/a, že dokážu zůstat emocionálně stabilní i v náročných situacích.

Cítím se dostatečně odolný/á, abych zvládnul/a opakované krizové situace.

Věřím, že dokážu efektivně čelit neočekávaným překážkám během krizové situace.

Sekce 5: Volné odpovědi

Jaké konkrétní návrhy byste doporučili pro posílení krizové bezpečnosti ve škole?

Co by Vám osobně pomohlo cítit se připravenější na krizové situace?

Jak by podle Vás měla škola více podporovat připravenost žáků na mimořádné situace?

Jaké zdroje informací považujete za nejvíce užitečné při vzdělávání o krizové bezpečnosti?

Jaké další otázky nebo témata byste navrhli zahrnout do programů krizové přípravy?

Příloha 4: Formulář věková skupina 20-60+

Respondent:

☐ Muž ☐ Žena

Věková skupina:

☐ 20-30let ☐ 30-40let ☐ 40-50let ☐ 50-60let ☐ 60 a více let:

Region:

☐ Praha CZ010	☐ Ústecký kraj CZ042	☐ Jihomoravský kraj CZ064
☐ Středočeský kraj CZ020	☐ Liberecký kraj CZ051	☐ Olomoucký kraj CZ071
☐ Jihočeský kraj CZ031	☐ Královéhradecký kraj CZ052	☐ Zlínský kraj CZ072
☐ Plzeňský kraj CZ032	☐ Pardubický kraj CZ053	☐ Moravskoslezský kraj CZ080
☐ Karlovarský kraj CZ041	☐ Vysočina CZ063	☐ Jiný:

Název formuláře: Sebeúčinnost a krizová připravenost v pracovním i osobním životě

(Hodnocení, kde vyšší hodnota odpovídá lepšímu výsledku.

Likertova škála možnosti odpovědí:

1 = Vůbec ne
2 = Spíše ne
3 = Nevím
4 = Spíše ano
5 = Zcela jistě

Povolání: (Uveďte svou profesi nebo pracovní oblast)
Policisté
Hasiči
Vojáci
Záchranáři
Veteráni
Další

Otázky:

Leadership
Innovation
Growth
Success

Sekce 1: Přenos dovedností mezi prací a rodinou

Co se naučím v práci, dokážu přenést do řešení krizových situací v rodině.

Zvládám organizaci a plánování v práci a aplikuji tyto dovednosti i doma.

Dovednosti z krizového školení/práce mi pomohly lépe řešit konflikty v rodině.

V rodinném kruhu fungujeme jako tým podobně jako v pracovním kolektivu.

Myslíte si, že krizová připravenost začíná doma v rodině a že vaše schopnosti z práce mohou pozitivně ovlivnit i připravenost vaší rodiny?

Sekce 2: Vnímání krizové připravenosti doma

Máte doma plán, co dělat v případě krizové situace (např. požár, výpadek elektřiny)?

Zajímám se o to, zda moje děti (nebo blízcí) vědí, jak reagovat v krizových situacích.

Pravidelně mluvím s rodinou o bezpečnostních opatřeních pro krizové situace.

Předávám své znalosti z práce (např. školení, praxe) členům své rodiny.

Dokážu uklidnit svou rodinu a efektivně jednat během náročných situací.

Sekce 3: Týmová spolupráce a sebeúčinnost

V práci se cítím jako důležitá součást týmu, který spolupracuje na řešení problémů.

Zkušenosti s týmovou spoluprací v práci mi pomáhají lépe koordinovat rodinné aktivity.

Dokážu se rychle přizpůsobit změnám v náročných situacích, ať už doma, nebo v práci.

Jsem schopen/schopna delegovat úkoly ostatním členům týmu (v práci i doma) tak, aby krize byla zvládnuta efektivně.

Věřím, že moje jednání má pozitivní vliv na lidi kolem mě (kolegové, rodina, přátelé).

Sekce 4: Sebehodnocení krizové připravenosti

Cítím se připravený/á reagovat na nečekané krizové situace (požár, přírodní katastrofa apod.).

Věřím, že umím včas rozpoznat krizovou situaci a reakci jednat.

Dokážu při krizi zachovat klid a rozhodovat se s rozvahou.

Cítím se jistý/á při poskytování první pomoci či organizaci záchrany.

Vím, jaké postupy mám dodržovat při krizové situaci v práci i doma.

Sekce 5: Návrhy a zpětná vazba

Co by podle Vás mohlo zlepšit krizovou připravenost rodin a pracovních kolektivů? (Volná odpověď)
Máte návrh, jak lépe propojit vzdělávací programy zaměřené na krizovou připravenost mezi prací a rodinou? (Volná odpověď)

Příloha 5: Portugalsko

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 13–15 let (Portugalsko)

Obr. 110

Složení respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska dle regionu

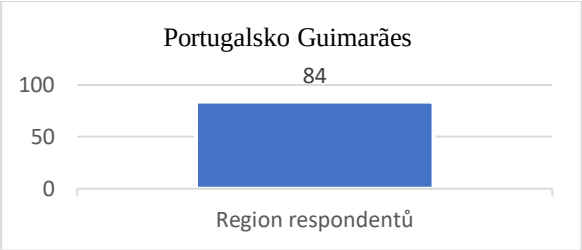

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Graf na obrázku 110, ilustruje genderové složení portugalských respondentů ve věkové skupině 13–15 let. Z celkového počtu odpovídajících tvořili chlapci 62 % (52 respondentů) a dívky 38 % (32 respondentek).

Tato distribuce ukazuje mírnou převahu chlapců ve výzkumném vzorku, což může mít vliv na některé aspekty výsledků, zejména v otázkách spojených s osobním hodnocením krizové připravenosti nebo vnímanou sebedůvěrou při zvládání nebezpečných situací.

Vzhledem k tomu, že dotazník byl identický s verzí použitou v českém šetření, umožňuje to sledovat celkové trendy v oblasti krizové připravenosti v různých vzdělávacích kontextech.

Obr. 111

Složení respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska dle pohlaví

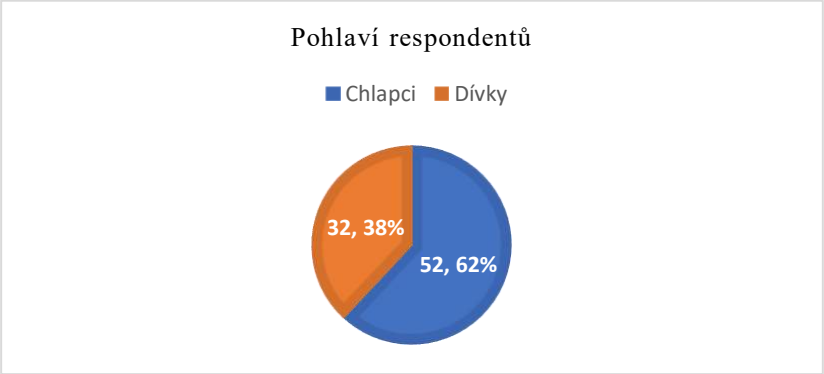

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Úroveň připravenosti

Otázka A: Jak moc si myslíš, že jsi připravený/á na nebezpečné situace? (např. silná bouřka, výpadek elektřiny, přírodní katastrofy).

Výsledky portugalských respondentů ve věkové kategorii 13–15 let ukazují, že největší podíl odpovědí spadá do kategorií „Myslím, že jsem dobře připraven/a“ (31 odpovědí, 37,8 %) a „Jsem velmi dobře připraven/a“ (28 odpovědí, 34,1 %). Tyto výsledky naznačují, že celkem 59 respondentů (71,9 %) se považuje za dostatečně připravené na krizové situace související s přírodními katastrofami.

Odpověď „Mám malou představu“ zvolilo 10 respondentů (12,2 %), což ukazuje, že část studentů vnímá svou připravenost jako nedostatečnou, ale stále má určité povědomí o krizovém jednání. Odpověď „Cítím se trochu připravený/á“ uvedlo 8 respondentů (9,8 %).

Nejnižší podíl odpovědí byl zaznamenán u varianty „Vůbec nejsem připraven/a“, kterou označilo 7 respondentů (8,5 %). Tento podíl je relativně nízký, což naznačuje, že většina studentů vnímá alespoň nějakou míru připravenosti.

Obr. 112

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku A.

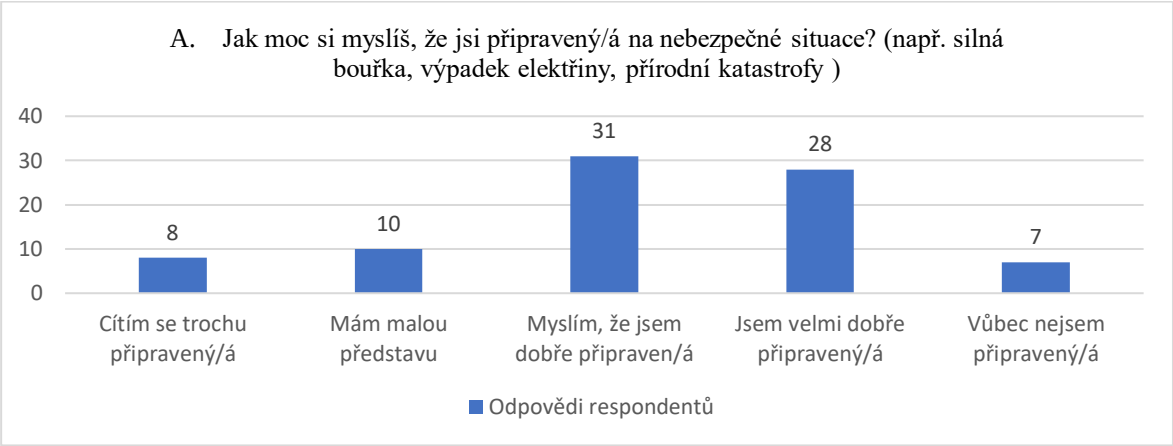

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka B: Jak moc si myslíš, že jsi připravený/á na nebezpečné situace? (např. přepadení, fyzické násilí).

Ve srovnání s otázkou A zaměřenou na přírodní katastrofy se v této oblasti objevují mírné rozdíly v subjektivním hodnocení připravenosti portugalských respondentů. Největší podíl odpovědí spadá do kategorie „Myslím, že jsem dobře připraven/a“ (29 odpovědí, 35,8 %), což naznačuje poměrně vysokou důvěru v osobní připravenost na situace zahrnující fyzické násilí.

Následuje skupina „Jsem velmi dobře připraven/a“ (21 odpovědí, 25,9 %), což společně s předchozí kategorií ukazuje, že 50 respondentů (61,7 %) považuje svou připravenost za dostatečnou až vysokou.

Odpověď „Mám malou představu“ zvolilo 13 respondentů (16,0 %), což naznačuje nejistotu ohledně vlastní reakční schopnosti v krizové situaci. Stejný počet (13 osob, 16,0 %) uvedl odpověď „Vůbec nejsem připraven/a“, což svědčí o tom, že významná část studentů nevnímá svou schopnost zvládnout přepadení nebo fyzické napadení jako dostatečnou.

Nejnižší podíl odpovědí byl zaznamenán u varianty „Cítím se trochu připravený/á“, kterou označilo 8 respondentů (9,9 %).

Tyto výsledky ukazují, že portugalská mládež má podobné rozložení odpovědí jako u otázky A, avšak v případě fyzického násilí je stále patrná skupina studentů, kteří se cítí zcela nepřipraveni.

Obr. 113

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku B.

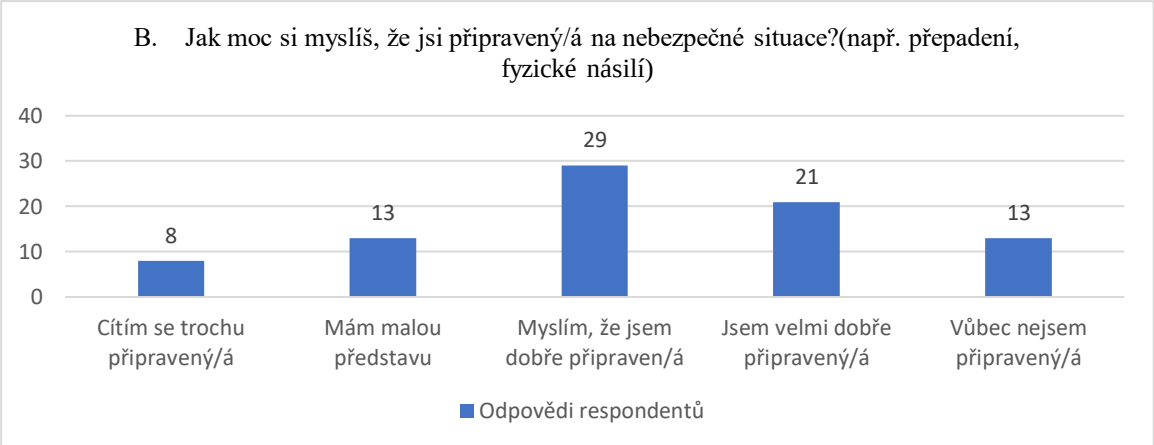

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Zdroje informovanosti

Otázka C: Odkud se nejvíce dozvídáš, co dělat v takových situacích?

Výsledky portugalského vzorku ukazují, že nejčastějším zdrojem informací o bezpečnostním chování je škola, kterou jako hlavní zdroj označilo 29 respondentů (35,8 %). To potvrzuje význam školního vzdělávání v oblasti krizové připravenosti a prevence rizikového chování.

Druhým nejčastějším zdrojem je rodina, kterou uvedlo 25 respondentů (30,9 %). Tento výsledek naznačuje, že rodiče a blízké osoby hrají v procesu informovanosti důležitou roli, a to i v portugalském vzdělávacím kontextu.

Třetím nejčastějším zdrojem jsou kamarádi, což uvedlo 17 respondentů (21,0 %). Tento faktor může odrážet vliv vrstevníků na vnímání rizik a způsob zvládání krizových situací.

Relativně nižší podíl respondentů, konkrétně 12 osob (14,8 %), označilo internet jako hlavní zdroj informací. To je zajímavý rozdíl oproti některým jiným studiím, které naznačují vyšší závislost mládeže na online zdrojích v oblasti informací o bezpečnostním chování.
Pouze 1 respondent (1,2 %) zvolil možnost „Skaut“, což ukazuje, že většina studentů čerpá informace z běžně dostupných a očekávaných kanálů.

Obr. 114

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku C.

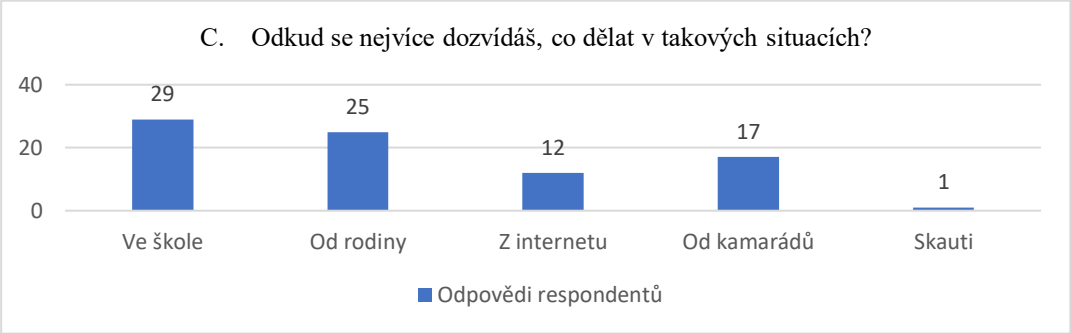

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Hlavní zdroje informací

Otázka D: Kde získáváš hlavní zdroje informací, které používáš k přípravě na nebezpečné situace?

Z odpovědí respondentů vyplývá, že nejčastěji získávají informace mimo školu, což uvedlo 50 respondentů (57,5 %). Škola byla označena jako hlavní zdroj informací 27 respondenty (31,0 %), což ji staví na druhé místo. Naopak 7 respondentů (8,0 %) uvedlo, že informace o přípravě na krizové situace nezískávají nikde.

Výsledky této otázky naznačují, že většina žáků se připravuje na krizové situace mimo školní prostředí, což může zahrnovat rodinu, vlastní zkušenosti, neformální vzdělávání či média. Škola sice hraje významnou roli, avšak není primárním zdrojem znalostí pro většinu respondentů. Skutečnost, že přibližně 8 % žáků nečerpá informace o krizové připravenosti vůbec, může naznačovat mezeru v povědomí o bezpečnostních opatřeních a nutnosti vzdělávání v této oblasti.

Obr. 115

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku D.

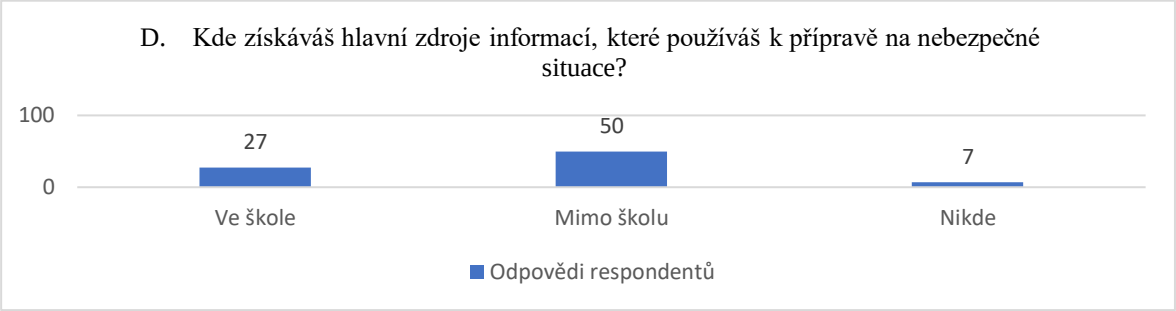

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Překážky v přípravě na nebezpečné situace

Otázka E: Co by ti pomohlo v přípravě na nebezpečné situace?

Z odpovědí portugalských respondentů vyplývá, že největší zájem mají o praktické dovednosti spojené s krizovou připraveností. 30 respondentů (37,0 %) by se chtělo naučit používat důležité improvizované prostředky pro sebeobranu, což svědčí o důrazu na aktivní přístup k vlastní ochraně v krizových situacích.

Druhou nejčastější odpovědí byla potřeba více času pro dohledání informací na osobní přípravu, kterou uvedlo 29 respondentů (35,8 %). To naznačuje, že studenti vnímají nedostatek volného času jako překážku pro vlastní vzdělávání v této oblasti.

15 respondentů (18,5 %) uvedlo, že by potřebovali více informací o tom, co dělat v nebezpečí, což potvrzuje důležitost jasného a strukturovaného vzdělávání v oblasti krizového řízení.

Pouze 10 respondentů (12,3 %) by ocenilo, kdyby jim dospělí nebo pověření pracovníci více vysvětlovali, jak se připravit na nebezpečné situace. To může naznačovat buď dostatečnou

míru komunikace ze strany dospělých, nebo naopak nízké povědomí o možnostech dalšího vzdělávání v této oblasti.

Obr. 116

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku E.

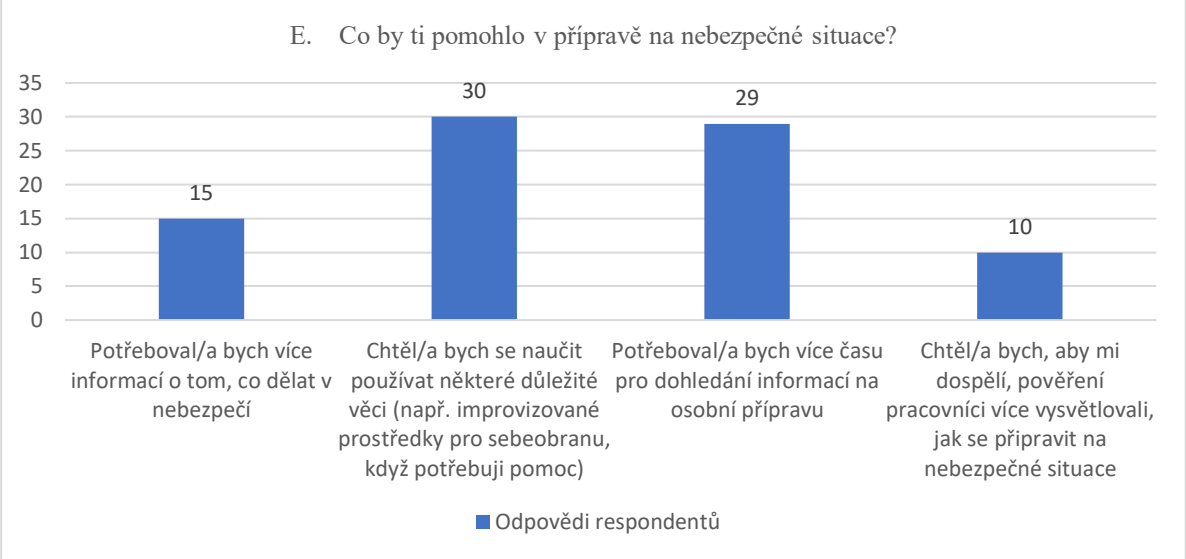

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Znalost plánů školy pro nebezpečné situace

Otázka F: Víš, zda vaše škola má plán pro nebezpečné situace?

Výsledky ukazují, že povědomí o krizovém plánu ve školách není u portugalských respondentů dostatečně rozšířené. Pouze 17 respondentů (21,0 %) uvedlo, že plán své školy znají, což je relativně nízké číslo vzhledem k významu krizové připravenosti ve školním prostředí.

Největší část respondentů, 34 studentů (42,0 %), sice ví, že plán existuje, ale neznají jeho detaily. To naznačuje, že školy sice mohou mít vypracované postupy pro krizové situace, avšak jejich komunikace směrem ke studentům nemusí být dostatečná.

Poměrně vysoký počet studentů, 33 respondentů (40,7 %), uvedlo, že o žádném plánu nevědí. Tento údaj může reflektovat buď absenci takového plánu na některých školách, nebo jeho nedostatečné prezentování směrem k žákům.

Obr. 117

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku F.

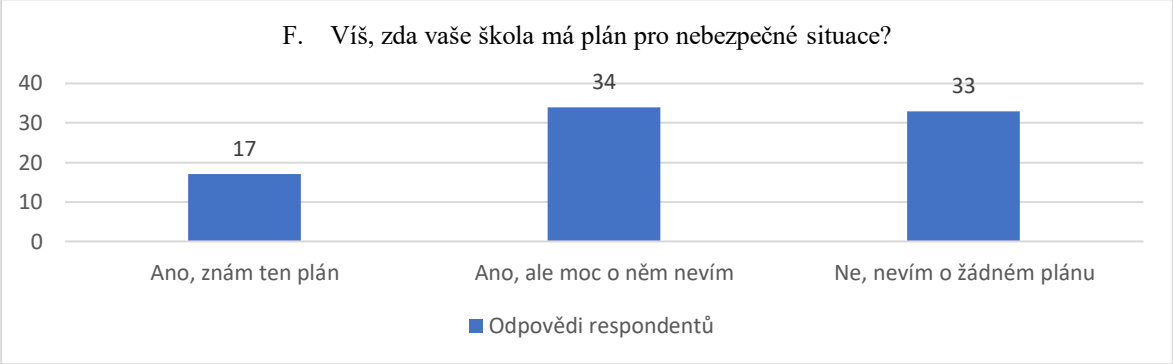

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Doporučení pro zlepšení plánů pro nebezpečné situace

Otázka G: Jak bys změnil/a plán, který má škola, aby lépe vyhovoval potřebám mladých lidí? (volná odpověď)

Výsledky naznačují, že většina respondentů v portugalském vzorku nepociťuje potřebu měnit současný školní krizový plán. Celkem 41 studentů (50,6 %) uvedlo, že by žádné změny neprováděli, což může svědčit o relativní spokojenosti s aktuálními opatřeními.

Naopak 19 respondentů (23,5 %) by uvítalo více přednášek s praktickým zaměřením, což poukazuje na zájem o aktivnější formy výuky a praktické tréninky krizového chování.

Pouze 1 respondent (1,2 %) vyjádřil potřebu obecné změny bez konkrétního návrhu, což naznačuje, že poptávka po zásadních reformách je v této skupině minimální.

Důležitým zjištěním je, že 23 studentů (28,4 %) nezná obsah plánu své školy, což koresponduje s předchozí otázkou o povědomí o školním krizovém plánu. Tento fakt naznačuje, že některé školy mohou mít sice vypracovaný plán, ale nekomunikují ho dostatečně efektivně směrem k žákům.

Obr. 118

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku G.

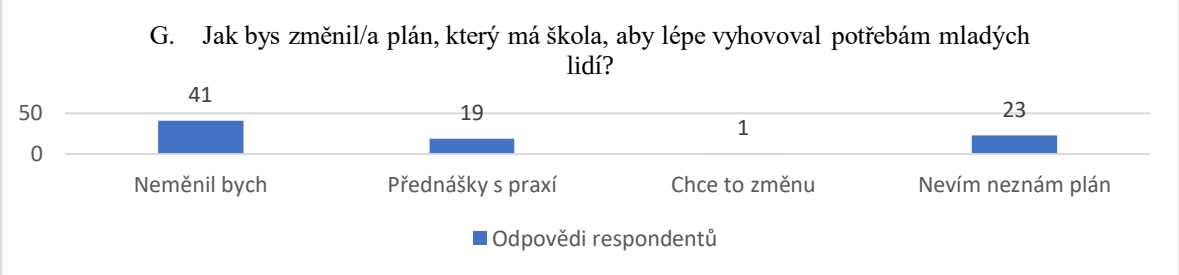

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sebevědomí v nebezpečné situaci

Otázka H: Jak se cítíš díky tomu, co umíš, pokud by přišla nebezpečná situace? (volná odpověď)

Výsledky ukazují, že největší podíl respondentů (31 studentů, 38,3 %) se cítí docela jistě, což naznačuje, že mají alespoň základní důvěru ve své schopnosti zvládnout krizové situace.

Další významná skupina respondentů (20 studentů, 24,7 %) uvedla, že má trochu jistoty, což naznačuje určitou míru znalostí, ale i rezervy v pocitu bezpečnosti. Stejný počet studentů (20, 24,7 %) uvedl, že si není jistý, jak by situaci zvládl/a, což může znamenat nedostatek praktických zkušeností nebo informací.

Pouze 9 studentů (11,1 %) se cítí velmi jistě, což ukazuje, že jen malá část žáků má vysokou důvěru ve své schopnosti. Nejmenší podíl, 4 studenti (4,9 %), odpověděli, že si vůbec nevěří, což svědčí o tom, že určitá část respondentů nemá žádnou sebedůvěru ve zvládnutí krizových situací.

Obr. 119

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku H.

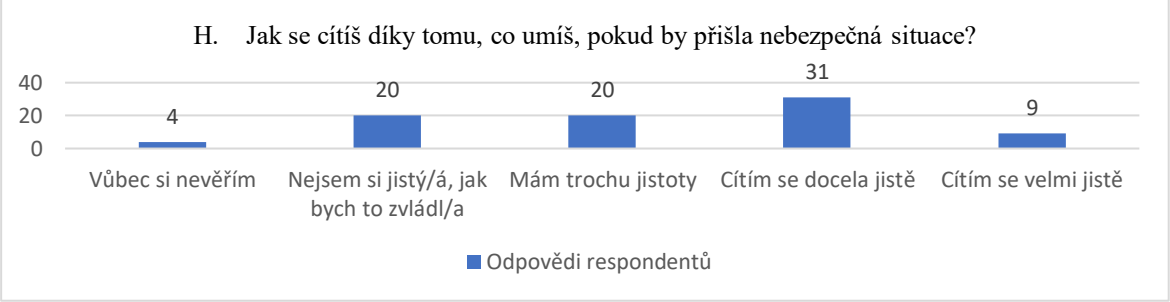

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Osobní zkušenost

Otázka CH: Zažil/a jsi někdy situaci, kterou považuješ za nebezpečnou?

Z odpovědí respondentů vyplývá, že 57 respondentů (67,9 %) neoznačilo žádnou situaci, kterou by považovali za nebezpečnou, zatímco 27 respondentů (32,1 %) uvedlo, že takovou situaci již zažili.

Výsledky této otázky naznačují, že přibližně třetina portugalských respondentů měla přímou zkušenost s nebezpečnou situací, což může ovlivnit jejich vnímání rizik a připravenost na krizové situace. Tento podíl je relevantní pro analýzu vztahu mezi osobní zkušeností a postojem k bezpečnostním opatřením. Skutečnost, že dvě třetiny respondentů žádnou takovou zkušenost neuvedly, může naznačovat buď nízký výskyt reálných krizových situací v prostředí, kde se pohybují, nebo nižší úroveň uvědomění si možných hrozeb.

Obr. 120

Odpovědi respondentů skupiny 13-15 let z Portugalska na otázku Ch.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka: Pokud ano, jak tato zkušenost ovlivnila tvůj pohled na přípravu na nebezpečné situace?

Na tuto otázku odpovědělo 59 respondentů (70,2 %), že dosud žádnou nebezpečnou situaci nezažili. Z těch, kteří takovou zkušenost měli, 16 respondentů (19,0 %) uvedlo, že tato zkušenost jejich pohled na přípravu neovlivnila, zatímco 9 respondentů (10,7 %) uvedlo, že jejich pohled ovlivněn byl.

Tyto výsledky ukazují, že i přes osobní zkušenost s nebezpečnou situací nemusela mít tato zkušenost zásadní dopad na vnímání důležitosti přípravy na krizové situace. Vysoký podíl respondentů, kteří zkušenost neměli, potvrzuje dřívější závěry z předchozí otázky CH, že většina dotazovaných nemusela v minulosti čelit kritickým situacím. Tento aspekt může mít vliv na jejich postoj k prevenci a ochotu věnovat se vzdělávání v oblasti bezpečnosti.

Obr. 121

Odpovědi respondentů na otázku

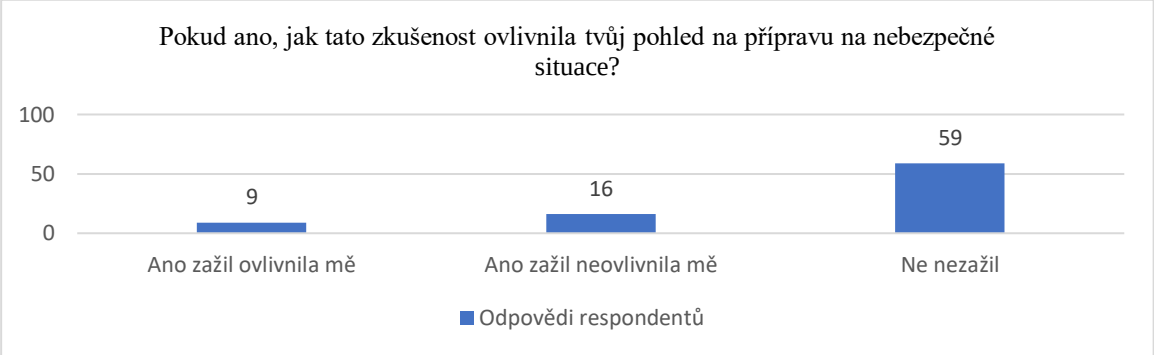

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Celkové skóre připravenosti respondentů skupiny dětí 13–15 let (Portugalsko)

Cílem této části výzkumu bylo posoudit celkovou úroveň krizové připravenosti respondentů na základě jejich odpovědí v předchozích otázkách. Výsledky ukazují, že většina respondentů (70 osob, tj. 87,5 %) dosáhla střední úrovně připravenosti, což naznačuje, že mají alespoň základní znalosti o krizových situacích a jejich řešení, avšak nevyznačují se vysokou mírou jistoty či praktické zkušenosti.

Pouze 8 respondentů (10 %) bylo zařazeno do kategorie vysoké připravenosti, což znamená, že tito jedinci pravděpodobně disponují jak teoretickými znalostmi, tak praktickými dovednostmi potřebnými k efektivnímu zvládnutí krizových situací.

Naopak 6 respondentů (7,5 %) vykazuje nízkou úroveň připravenosti, což může souviset s absencí relevantního vzdělávání, nedostatkem osobní zkušenosti nebo nízkým povědomím o důležitosti krizové prevence.

Tyto výsledky poskytují přehled o úrovni krizové připravenosti respondentů a podtrhují význam vzdělávání a osvěty v oblasti krizového řízení na individuální i komunitní úrovni. Data z portugalského šetření jsou zobrazena samostatně a nejsou předmětem komparativní analýzy. Cílem této části je poskytnout přehled o úrovni krizové připravenosti mladých lidí v daném kontextu.

Obr. 122

Celkové skóre kategorie dětí z Portugalska 13-15 let

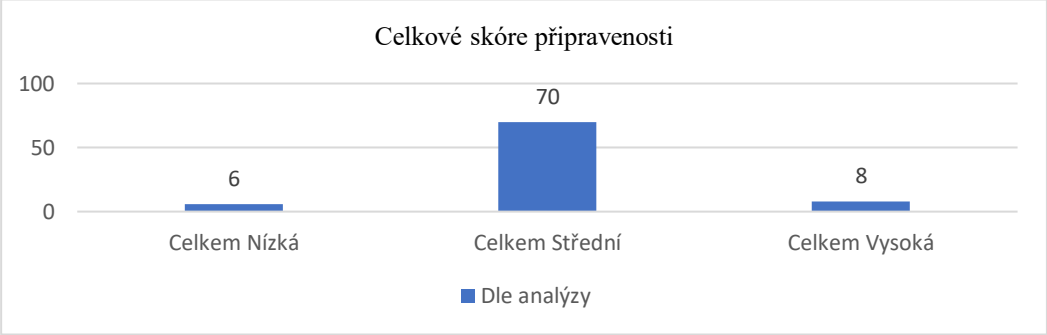

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Výsledky dotazníku pro věkovou skupinu 19+ let a vybrané odborníky z Portugalska

Obr. 123

Věkové složení respondentů odborníku z Portugalska

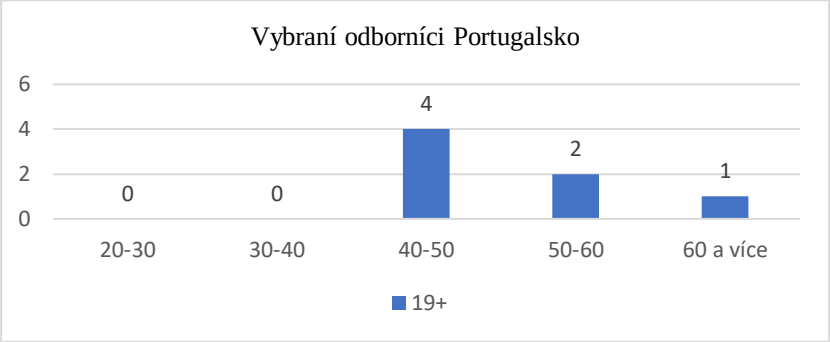

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Respondenti odborné skupiny pocházeli především z věkové kategorie 40–50 let (4 respondenti), následovaní skupinou 50–60 let (2 respondenti) a jedním respondentem starším 60 let. Nižší zastoupení mladších odborníků naznačuje, že dotazník vyplňovali především zkušení profesionálové s dlouhodobou praxí v oblasti krizové připravenosti.

Všichni respondenti odborné skupiny byli muži (7 mužů, 0 žen), což může reflektovat převahu mužů v oblasti krizového řízení v Portugalsku. Tento fakt je důležitý při interpretaci výsledků, neboť mužská perspektiva může ovlivnit hodnocení priorit a přístup ke krizové připravenosti.

Obr. 124

Složení skupiny odborníků z Portugalska dle pohlaví

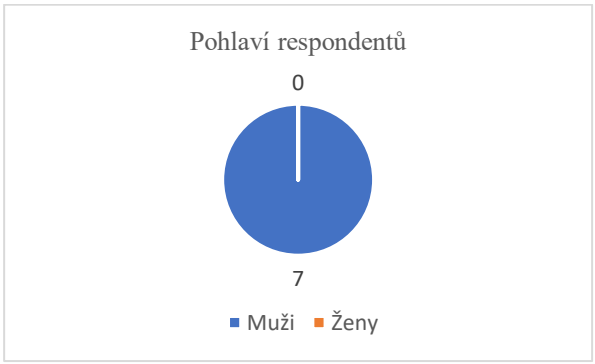

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Respondenti pocházeli převážně ze dvou regionů Portugalska: Guimarães (3 respondenti) a Braga (4 respondenti). Tato geografická data mohou pomoci identifikovat rozdíly v přístupu ke krizové připravenosti mezi jednotlivými oblastmi.

Obr. 125

Složení skupiny odborníků z Portugalska dle krajů

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Důležitým faktorem při interpretaci výsledků výzkumu je profesní složení respondentů, které ukazuje jejich odborné zaměření a potenciální přístup ke krizové připravenosti. Z grafu je patrné, že dotazník vyplnili především učitelé (4 respondenti) a zaměstnanci státní správy (2

respondenti). Dále se výzkumu zúčastnil jeden policista, zatímco žádný z respondentů nepochází z řad hasičů, veteránů, vojáků nebo záchranářů.

Tento výsledek naznačuje, že většina respondentů pochází z oblasti vzdělávání a veřejné správy, což může ovlivnit jejich perspektivu na krizovou připravenost a její zlepšení. Učitelé mohou vnímat krizovou připravenost zejména z pohledu vzdělávacích programů a zvyšování povědomí mezi studenty, zatímco zaměstnanci státní správy se mohou více zaměřovat na systémová opatření a legislativní rámce.

Absence hasičů, vojáků, záchranářů a veteránů ve vzorku respondentů může znamenat, že závěry tohoto šetření méně reflektují praktické zkušenosti z reálných krizových situací. Tento aspekt je důležité vzít v úvahu při interpretaci výsledků a formulaci doporučení.

Obr. 126

Odbornost respondentů z Portugalska

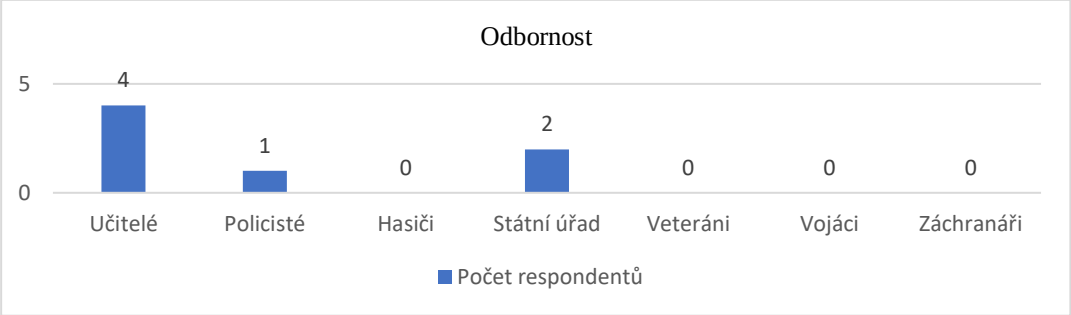

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 1: Přenos dovedností mezi prací a rodinou

Otázka 1: Co se naučím v práci, dokážu přenést do řešení krizových situací v rodině?

Tato otázka zkoumá, do jaké míry respondenti vnímají možnost aplikace pracovních dovedností na řešení krizových situací v rodinném prostředí. Přenos těchto dovedností je

klíčovým aspektem krizové připravenosti, neboť umožňuje jednotlivcům efektivně reagovat na nečekané situace nejen v pracovním, ale i v osobním životě.

Největší podíl respondentů (3 osoby) zvolil odpověď „Spíše ano“, což naznačuje, že většina dotázaných vnímá alespoň částečnou možnost přenosu získaných pracovních zkušeností do rodinného prostředí. Další 2 respondenti odpověděli „Zcela jistě“, což svědčí o jejich silném přesvědčení, že jejich profesní dovednosti jsou plně využitelné i v rodinném krizovém řízení.

Naopak 2 respondenti zvolili odpověď „Nevím“, což ukazuje na určitou nejistotu ohledně přenositelnosti pracovních kompetencí do rodinného prostředí. Žádný respondent nevybral odpovědi „Vůbec ne“ ani „Spíše ne“, což naznačuje, že respondenti alespoň do určité míry věří v užitečnost profesních zkušeností pro krizové situace v rodině.

Tento výsledek zdůrazňuje význam profesní přípravy nejen pro pracovní prostředí, ale i pro osobní život i od odborníků z Portugalska, mohou tyto dovednosti přispět k lepšímu zvládání krizových situací. Další posílení praktických krizových simulací by mohlo přispět ke zvýšení jistoty těch, kteří si nejsou přenosem dovedností jisti.

Obr. 127

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 1.

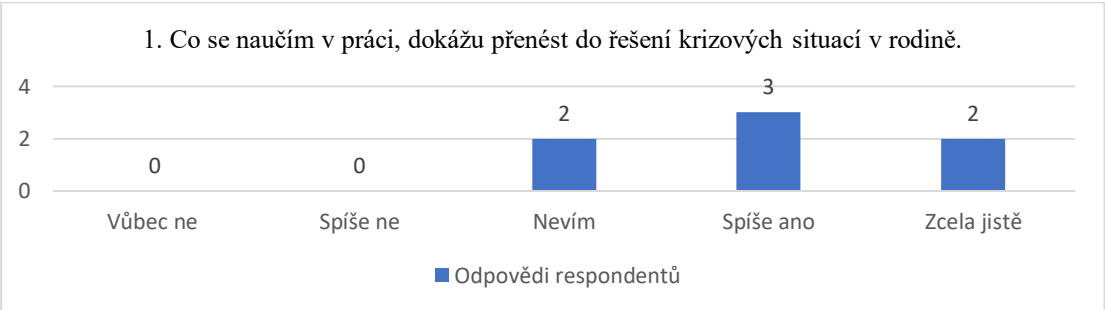

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 2: Zvládám organizaci a plánování v práci a aplikuji tyto dovednosti i doma?

Tato otázka se zaměřuje na schopnost respondentů přenášet dovednosti spojené s organizací a plánováním, které uplatňují ve své profesní sféře, do rodinného prostředí. Efektivní řízení času, plánování a koordinace jsou klíčovými faktory nejen v pracovním, ale i v osobním životě, zejména při zvládání krizových situací.

Největší podíl respondentů (4 osoby) zvolil odpověď „Spíše ano“, což naznačuje, že většina dotázaných vnímá určitou míru přenositelnosti těchto dovedností do domácího prostředí. Jedna osoba odpověděla „Zcela jistě“, což ukazuje na její vysokou sebedůvěru v aplikaci organizačních dovedností nejen v práci, ale i v rodině.

Na druhé straně 2 respondenti zvolili odpověď „Nevím“, což naznačuje určitou nejistotu v tom, do jaké míry dokážou tyto dovednosti aplikovat i mimo pracovní sféru. Žádný respondent nevybral odpovědi „Vůbec ne“ ani „Spíše ne“, což může naznačovat, že respondenti minimálně vnímají možnost využití těchto schopností v osobním životě.

Tento výsledek poukazuje na potřebu lepšího uvědomění a možného tréninku v oblasti přenosu organizačních a plánovacích dovedností mezi prací a rodinou. Praktické semináře či workshopy zaměřené na efektivní řízení času a krizovou komunikaci by mohly přispět k větší jistotě a sebevědomí respondentů v této oblasti.

Obr. 128

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 2.

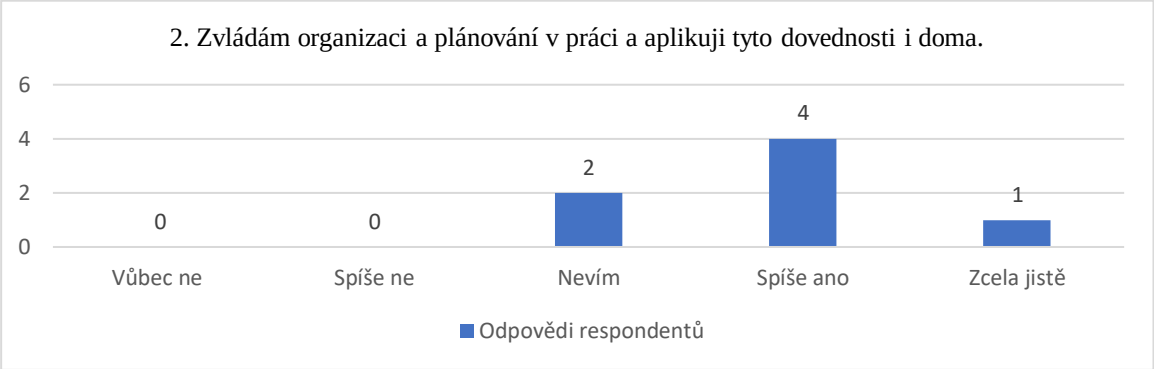

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 3: Dovednosti z krizového školení/práce mi pomohly lépe řešit konflikty v rodině?

Tato otázka zkoumá, do jaké míry jsou krizové dovednosti získané v pracovním prostředí využitelné v rodinném životě, zejména při řešení konfliktů. Schopnost zvládání krizových situací, komunikační strategie a rozhodovací procesy jsou klíčové nejen v profesionálním kontextu, ale i při interakcích v rodinném prostředí.

Největší podíl respondentů (3 osoby) vybral odpověď „Spíše ano“, což ukazuje na pozitivní vliv krizového školení na jejich schopnost řešit rodinné konflikty. Dvě osoby odpověděly „Zcela jistě“, což naznačuje vysokou důvěru ve využití těchto dovedností v rodinném prostředí.

Naopak jeden respondent zvolil odpověď „Spíše ne“, což může naznačovat, že nepociťuje přímou souvislost mezi krizovým školením a rodinnými konflikty. Další jeden respondent uvedl odpověď „Nevím“, což ukazuje na určitou nejistotu v tom, do jaké míry jsou tyto dovednosti přenositelné.

Celkově výsledky ukazují, že většina respondentů (5 z 7) vnímá krizové školení jako užitečné pro řešení rodinných konfliktů. To potvrzuje důležitost tréninku krizové komunikace a rozhodovacích procesů nejen pro profesní, ale i pro osobní život.

Obr. 129

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 3.

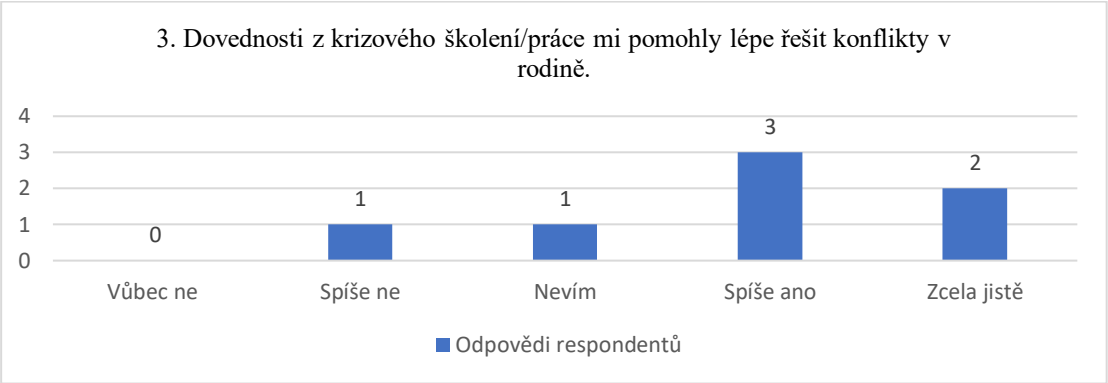

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 4: V rodinném kruhu fungujeme jako tým podobně jako v pracovním kolektivu?

Tato otázka zkoumá, do jaké míry respondenti vnímají svou rodinu jako funkční tým, který spolupracuje podobně jako pracovní kolektiv. Rodinná dynamika a spolupráce mohou hrát klíčovou roli při zvládání krizových situací a efektivní koordinace mezi členy domácnosti může zlepšit připravenost na nečekané události.

Největší podíl respondentů (4 osoby) odpověděl „Zcela jistě“, což ukazuje, že téměř polovina dotázaných vnímá svou rodinu jako dobře fungující tým, ve kterém jsou principy spolupráce obdobné jako v zaměstnání. Tři respondenti zvolili odpověď „Nevím“, což naznačuje určitou míru nejistoty ohledně struktury a kooperace v rodinném kruhu.

Zajímavým zjištěním je, že nikdo z respondentů nevybral odpovědi „Vůbec ne“, „Spíše ne“ ani „Spíše ano“, což může naznačovat, že většina respondentů buď pevně věří v týmovou spolupráci v rodině, nebo nemá jednoznačné stanovisko. Tento výsledek zdůrazňuje význam budování rodinných týmových strategií, zejména v zájmu krizové připravenosti.

Obr. 130

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 4.

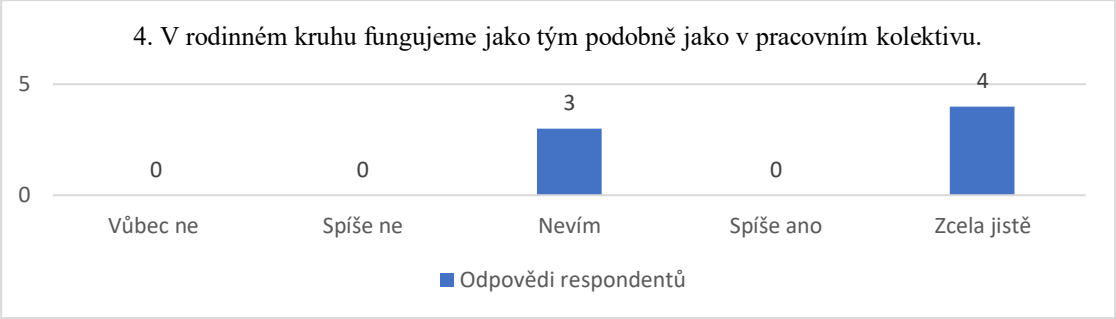

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 5: Myslíte si, že krizová připravenost začíná doma v rodině a že vaše schopnosti z práce mohou pozitivně ovlivnit i připravenost vaší rodiny?

Tato otázka se zaměřuje na propojení mezi profesními zkušenostmi a krizovou připraveností v rodinném prostředí. Její účelem je zjistit, zda si respondenti uvědomují význam přenosu pracovních dovedností do domácího prostředí a zda vnímají krizovou připravenost jako součást rodinného fungování.

Výsledky ukazují, že většina respondentů vnímá význam tohoto propojení velmi pozitivně. Pět osob odpovědělo „Zcela jistě“, což znamená, že většina dotázaných věří, že jejich profesní zkušenosti mají přímý vliv na krizovou připravenost rodiny. Jeden respondent zvolil

odpověď „Spíše ano“, což naznačuje, že i když si není zcela jistý, do určité míry vnímá tento vztah jako relevantní.

Další jeden respondent zvolil „Nevím“, což může naznačovat určitou nejistotu ohledně dopadu profesních zkušeností na krizovou připravenost rodiny. Žádný respondent nevybral odpovědi „Vůbec ne“ nebo „Spíše ne“, což ukazuje, že nikdo z dotázaných nepovažuje toto propojení za irelevantní.

Celkové výsledky této otázky podtrhují důležitost krizového vzdělávání nejen na pracovišti, ale také v rodinném prostředí, kde mohou tyto dovednosti přispět k lepší připravenosti a zvládání krizových situací.

Obr. 131

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 5.

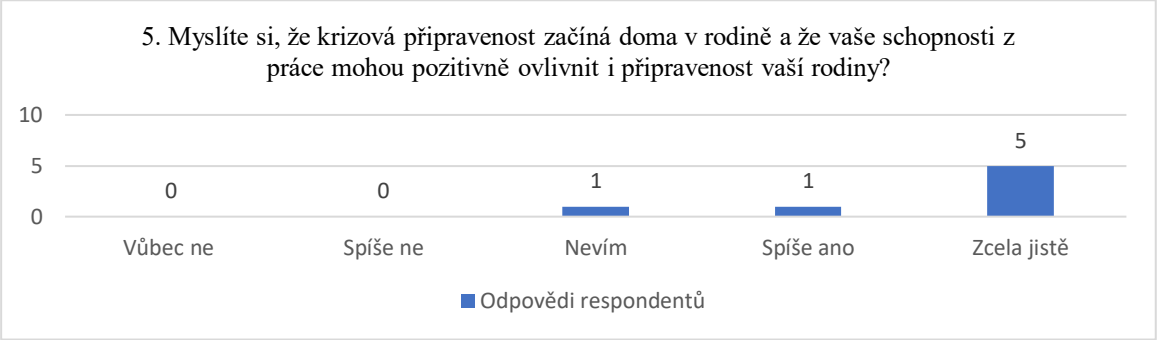

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 2: Vnímání krizové připravenosti doma

Otázka 6: Máme doma plán, co dělat v případě krizové situace (např. požár, výpadek elektřiny)?

Tato otázka se zaměřuje na to, zda mají rodiny předem stanovené plány pro řešení krizových situací, a tedy do jaké míry jsou na nečekané události připraveny. Efektivní krizová

připravenost na úrovni domácnosti může významně snížit chaos a zmatek v případě ohrožení a pomoci zajistit rychlou a efektivní reakci.

Výsledky ukazují, že většina respondentů nemá jasně definovaný krizový plán. Tři respondenti zvolili odpověď „Spíše ne“, což naznačuje, že sice mohou mít určité povědomí o krizových postupech, ale nejsou si jisti jejich konkrétní implementací. Další jeden respondent uvedl odpověď „Vůbec ne“, což signalizuje úplnou absenci jakéhokoliv plánu.

Naopak pouze jeden respondent odpověděl „Spíše ano“ a jeden „Zcela jistě“, což ukazuje, že v některých domácnostech existují předem stanovené strategie pro řešení krizových situací. Jeden respondent vybral možnost „Nevím“, což může znamenat, že si není vědom existence takového plánu v rámci své rodiny.

Tyto výsledky naznačují, že i když si mnoho lidí uvědomuje důležitost krizové připravenosti, její praktická realizace v domácnostech zůstává omezená. To podtrhuje potřebu lepšího vzdělávání a osvěty v oblasti domácí krizové prevence a plánování.

Obr. 132

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 6.

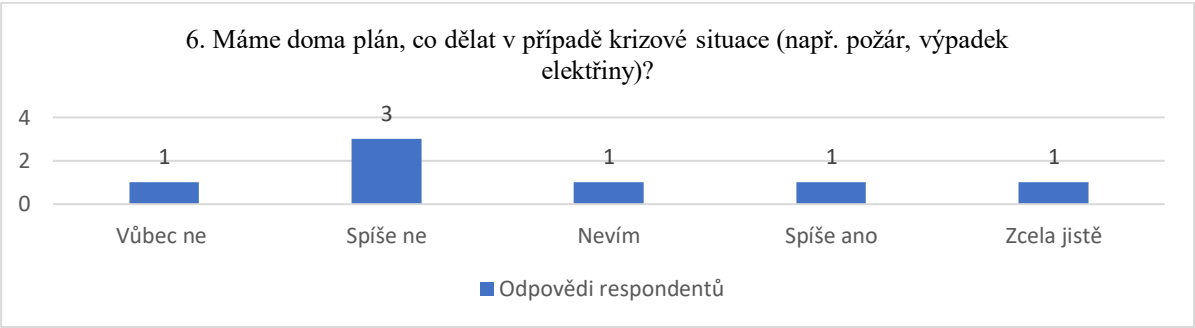

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 7: Zajímám se o to, zda moje děti (nebo blízcí) vědí, jak reagovat v krizových situacích?

Tato otázka zjišťovala, do jaké míry respondenti aktivně sledují a ovlivňují krizovou připravenost svých dětí nebo blízkých osob. Připravenost rodiny a schopnost správně reagovat v krizových situacích hraje zásadní roli při minimalizaci rizik a zajištění bezpečnosti.

Výsledky ukazují, že většina respondentů považuje tuto problematiku za důležitou. Největší podíl odpovědí (3 respondenti) spadá do kategorie „Spíše ano“, což naznačuje, že si uvědomují význam krizové připravenosti svých blízkých, ale možná ještě neprovedli konkrétní kroky k jejímu zajištění. Další 2 respondenti odpověděli „Zcela jistě“, což svědčí o aktivním přístupu k informování a školení rodiny v oblasti krizové reakce.

Na druhou stranu jeden respondent zvolil odpověď „Spíše ne“ a další jeden odpověděl „Vůbec ne“, což může naznačovat nedostatečnou informovanost nebo nezájem o tuto problematiku. Zajímavým zjištěním je také nulový počet odpovědí „Nevím“, což ukazuje, že respondenti mají v této oblasti jasný postoj.

Tato data naznačují, že ačkoli většina respondentů vnímá krizovou připravenost jako důležitou, stále existuje prostor pro zlepšení osvěty a praktického vzdělávání v rámci rodiny. Cílené programy zaměřené na krizové plánování a praktický výcvik by mohly přispět k větší informovanosti a připravenosti všech členů domácnosti.

Obr. 133

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 7.

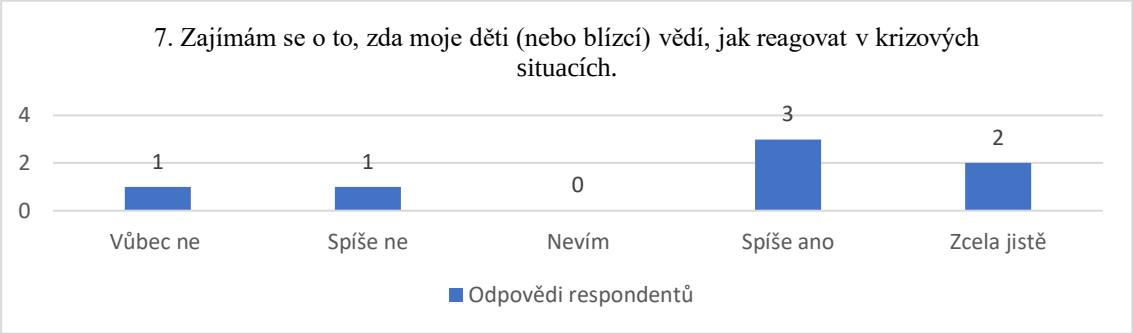

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 8: Pravidelně mluvím s rodinou o bezpečnostních opatřeních pro krizové situace.

Tato otázka se zaměřuje na frekvenci komunikace v rodině o krizové připravenosti a bezpečnostních opatřeních. Otevřená diskuse o postupech v krizových situacích je zásadní pro efektivní reakci na hrozby a minimalizaci rizik.

Výsledky ukazují, že 3 respondenti odpověděli „Zcela jistě“, což naznačuje, že v jejich rodinách existuje pravidelná komunikace o krizových scénářích a bezpečnostních opatřeních. Tito jedinci pravděpodobně systematicky vedou diskuse o preventivních opatřeních a krizových plánech, což přispívá k vyšší míře připravenosti rodiny.

Další 1 respondent zvolil odpověď „Spíše ano“, což naznačuje částečnou diskusi na toto téma, která však nemusí být pravidelná nebo dostatečně detailní. Oproti tomu 2 respondenti odpověděli „Spíše ne“, což naznačuje, že v jejich rodině se téma bezpečnostních opatření probírá jen minimálně nebo vůbec. Jeden respondent uvedl „Nevím“, což může odrážet nejistotu nebo nedostatek zkušeností s plánováním krizových opatření v rodinném prostředí.

Žádný z respondentů nezvolil odpověď „Vůbec ne“, což svědčí o tom, že si všichni alespoň do určité míry uvědomují důležitost krizové připravenosti v rodině. Tento výsledek naznačuje, že zatímco část respondentů vede aktivní diskuse o bezpečnostních opatřeních, stále existuje prostor pro zvýšení povědomí a posílení komunikace v této oblasti.

Obr. 134

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 8.

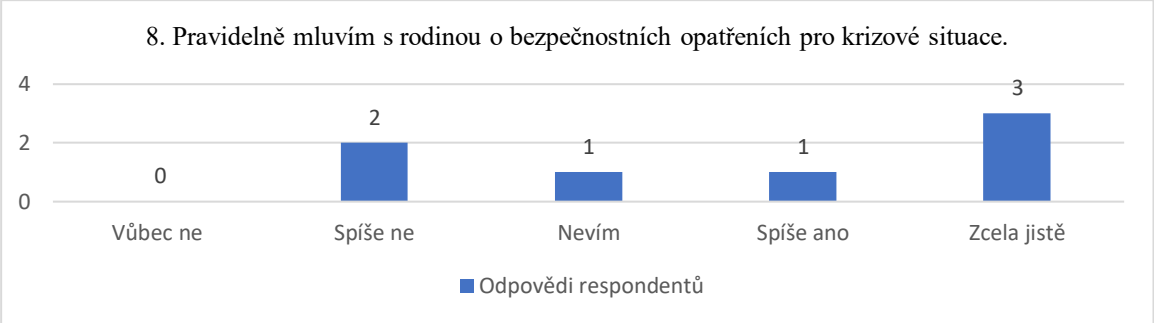

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 9: Předávám své znalosti z práce (např. školení, praxe) členům své rodiny.

Tato otázka zkoumá, zda respondenti sdílejí své profesní znalosti a zkušenosti s členy své rodiny, což může mít významný vliv na celkovou krizovou připravenost domácnosti. Přenos odborných znalostí z pracovního prostředí do rodiny může podpořit rozvoj krizových kompetencí a zlepšit schopnost reakce na mimořádné situace.

Nejvíce respondentů (4 osoby) odpovědělo „Spíše ano“, což naznačuje, že znalosti získané v práci částečně předávají svým rodinným příslušníkům. Další 2 respondenti odpověděli „Zcela jistě“, což ukazuje, že jsou aktivní ve vzdělávání své rodiny a předávají své odborné zkušenosti systematicky a pravidelně.

Jeden respondent zvolil odpověď „Nevím“, což může znamenat nejistotu ohledně efektivity svého přenosu znalostí nebo nízkou prioritu tohoto tématu v rodinném prostředí.

Naopak žádný z respondentů nevybral odpovědi „Vůbec ne“ ani „Spíše ne“, což svědčí o tom, že nikdo nepovažuje sdílení profesních znalostí s rodinou za zcela nepodstatné.

Výsledky naznačují, že většina respondentů chápe význam přenosu odborných dovedností do rodinného prostředí, což může mít pozitivní vliv na celkovou krizovou připravenost jejich domácnosti. Tento trend podporuje důležitost vzdělávacích iniciativ zaměřených nejen na profesní sféru, ale i na domácí prostředí.

Obr. 135

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 9.

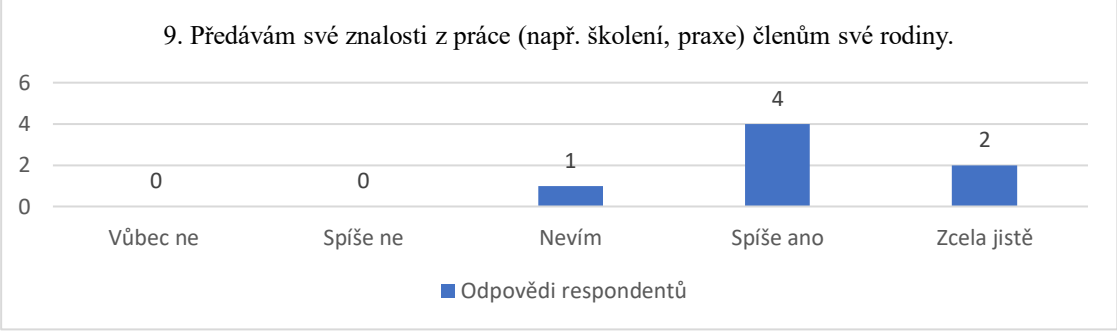

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 10: Dokážu uklidnit svou rodinu a efektivně jednat během náročných situací.

Tato otázka zkoumá schopnost respondentů zvládat krizové situace nejen z hlediska praktického rozhodování, ale také z hlediska psychologické podpory a stabilizace rodiny. Klid a racionální přístup v krizových momentech jsou zásadní pro efektivní zvládnutí mimořádných událostí a minimalizaci stresu mezi rodinnými příslušníky.

Nejvíce respondentů (3 osoby) odpovědělo „Zcela jistě“, což znamená, že se cítí plně schopni udržet klid a efektivně jednat v krizových situacích. Další 2 respondenti zvolili „Spíše ano“, což naznačuje určitou jistotu v jejich schopnostech, ale i možnou potřebu dalšího rozvoje této dovednosti.

Naopak 2 respondenti uvedli odpověď „Nevím“, což naznačuje, že si nejsou jisti svou schopností zůstat klidní a efektivně reagovat v krizových podmínkách. Žádný z respondentů neodpověděl „Spíše ne“ nebo „Vůbec ne“, což ukazuje, že alespoň na základní úrovni se všichni dotazovaní domnívají, že mají určitou míru kontroly nad situací v rodinném krizovém prostředí.

Tyto výsledky zdůrazňují důležitost emocionální stability a schopnosti krizové komunikace v rodinném kruhu. Posílení těchto dovedností, například prostřednictvím krizového školení nebo praktických simulací, by mohlo přispět k ještě větší jistotě a efektivitě respondentů při zvládání krizových událostí.

Obr. 136

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 10.

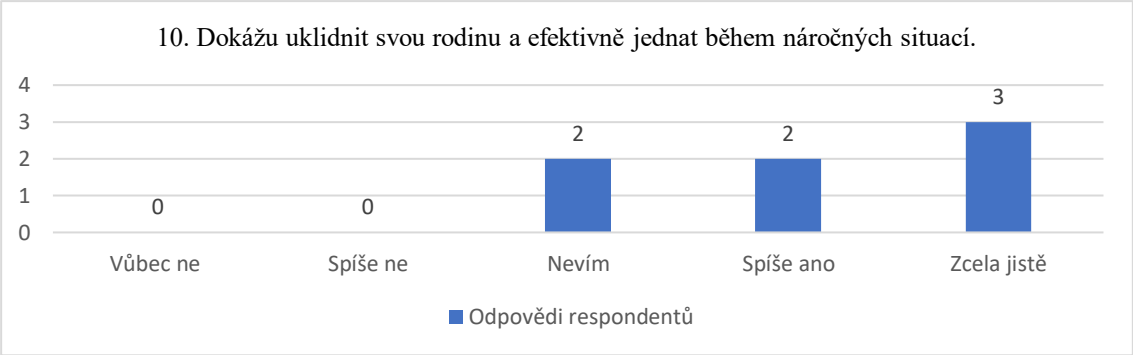

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 3: Týmová spolupráce a sebeúčinnost

Otázka 11: V práci se cítím jako důležitá součást týmu, který spolupracuje na řešení problémů.

Tato otázka se zaměřuje na vnímání vlastní role v pracovním kolektivu, zejména při řešení krizových situací. Pocit sounáležitosti a významnosti v týmu je klíčový pro efektivní krizové řízení, protože posiluje důvěru v kolektivní schopnosti zvládat složité výzvy.

Výsledky ukazují, že 4 respondenti se jednoznačně cítí jako důležitá součást týmu a odpověděli „Zcela jistě“, což naznačuje vysokou míru sebeúčinnosti a zapojení do krizového řešení.

Naopak 2 respondenti uvedli odpověď „Nevím“, což může znamenat nejistotu ohledně jejich role v krizovém řízení na pracovišti. Další 1 respondent odpověděl „Spíše ne“, což naznačuje, že vnímá svou roli v týmu jako méně významnou nebo že týmová spolupráce v krizových situacích není dostatečně efektivní.

Zajímavým zjištěním je, že nikdo z respondentů nezvolil odpověď „Spíše ano“, což může naznačovat polarizované vnímání sebeúčinnosti – respondenti se buď cítí plně zapojeni, nebo mají pochybnosti o své roli v krizovém řízení.

Tato data zdůrazňují důležitost jasně definovaných rolí v týmech a potřebu podpory jednotlivců v krizovém řízení. Vzdělávací programy zaměřené na týmovou spolupráci a krizové scénáře mohou pomoci zvýšit pocit důležitosti a připravenosti zaměstnanců.

Obr. 137

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 11.

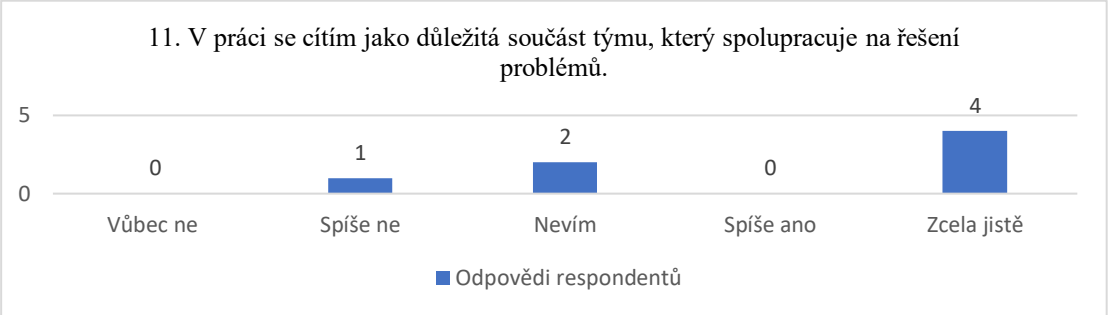

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 12: Zkušenosti s týmovou spoluprací v práci mi pomáhají lépe koordinovat rodinné aktivity.

Tato otázka se zaměřuje na přenos týmových dovedností z pracovního prostředí do rodinného života. Efektivní týmová spolupráce je zásadním prvkem krizové připravenosti, protože umožňuje jednotlivcům nejen zvládat pracovní výzvy, ale také lépe organizovat a řídit krizové situace v rámci rodiny.

Výsledky ukazují, že 3 respondenti odpověděli „Spíše ano“, což naznačuje, že většina dotázaných pociťuje určitou míru přenositelnosti týmových zkušeností do rodinného prostředí. Další 2 respondenti zvolili odpověď „Zcela jistě“, což ukazuje na silné přesvědčení o pozitivním vlivu pracovních zkušeností na rodinnou koordinaci.

Na druhé straně 1 respondent odpověděl „Nevím“, což může znamenat, že si není vědom přímého dopadu svých týmových dovedností na rodinný život. Další 1 respondent uvedl „Vůbec ne“, což ukazuje na to, že nevidí žádnou souvislost mezi týmovou spoluprací v práci a organizací rodinných aktivit.

Celkově výsledky naznačují, že většina respondentů vnímá pozitivní vliv týmových zkušeností z pracovního prostředí na rodinnou organizaci. To podtrhuje význam rozvoje týmových dovedností nejen s ohledem na pracovní úkoly, ale i v rámci krizového řízení a rodinného plánování.

Obr. 138

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 12.

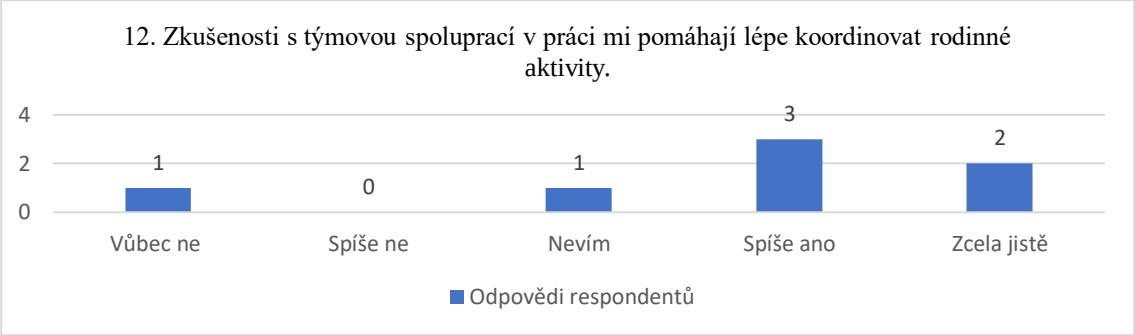

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 13: Dokážu se rychle přizpůsobit změnám v náročných situacích, ať už doma, nebo v práci.

Tato otázka se zaměřuje na schopnost adaptace v krizových situacích, která je klíčová jak v pracovním prostředí, tak v osobním životě. Flexibilita a rychlá reakce na změny jsou zásadními faktory úspěšného krizového řízení a mohou výrazně ovlivnit schopnost jednotlivce efektivně reagovat na nečekané situace.

Výsledky ukazují, že největší část respondentů (3 osoby) zvolila odpověď „Zcela jistě“, což naznačuje vysokou úroveň sebedůvěry v jejich schopnost přizpůsobit se změnám. Další 2

respondenti odpověděli „Spíše ano“, což značí, že mají určitou míru jistoty v této oblasti, i když si nejsou stoprocentně jisti.

Naopak 1 respondent odpověděl „Spíše ne“, což může naznačovat menší důvěru ve vlastní schopnost přizpůsobit se nečekaným změnám. Další 1 respondent zvolil odpověď „Nevím“, což ukazuje na nerozhodnost nebo nedostatek zkušeností se zvládáním krizových situací.

Celkově výsledky ukazují, že většina respondentů pociťuje schopnost rychlé adaptace jako svou silnou stránku, což je důležitým prvkem krizové připravenosti. Tento výsledek zdůrazňuje význam rozvoje adaptability a flexibility nejen v pracovním prostředí, ale i v rámci rodinného života.

Obr. 139

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 13.

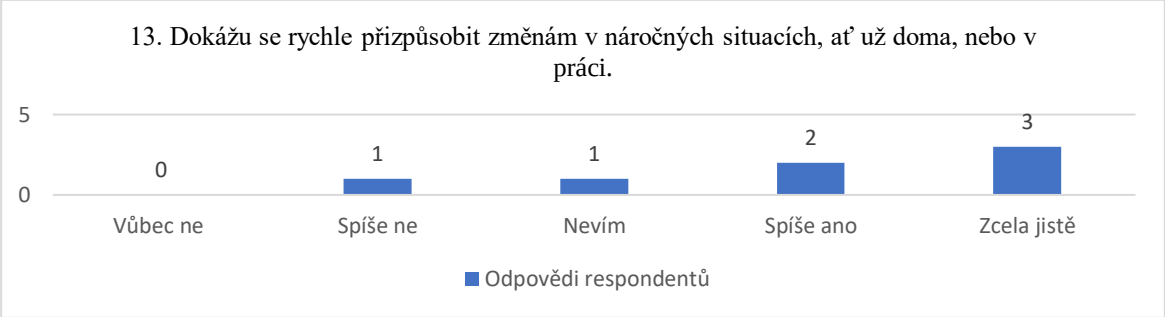

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 14: Jsem schopen/schopna delegovat úkoly ostatním členům týmu (v práci i doma) tak, aby krize byla zvládnuta efektivně.

Tato otázka se zaměřuje na schopnost efektivního delegování úkolů v krizových situacích, což je klíčová dovednost pro krizový management jak v pracovním prostředí, tak v

rodinném životě. Správné rozdělení odpovědnosti mezi členy týmu či rodiny přispívá k lepšímu zvládání mimořádných událostí a umožňuje efektivnější reakci na krizové situace.

Výsledky ukazují, že největší část respondentů (4 osoby) odpověděla „Zcela jistě“, což naznačuje vysokou úroveň sebedůvěry v jejich schopnost delegovat úkoly. Další 1 respondent zvolil možnost „Spíše ano“, což znamená, že si je touto schopností relativně jistý, ale možná vnímá určitý prostor pro zlepšení.

Naopak 2 respondenti odpověděli „Nevím“, což může naznačovat buď jejich nejistotu v této oblasti, nebo nedostatek zkušeností se situacemi, které vyžadují delegování úkolů. Žádný z respondentů nezvolil odpovědi „Vůbec ne“ nebo „Spíše ne“, což svědčí o tom, že většina dotázaných považuje schopnost delegování za svoji silnou stránku.

Celkově lze říct, že respondenti vnímají delegování úkolů jako důležitý faktor při zvládání krizí, přičemž většina se cítí v této oblasti jistě. Tento výsledek podporuje význam leadershipu a týmové spolupráce nejen v pracovním prostředí, ale i v rámci rodiny.

Obr. 140

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 14.

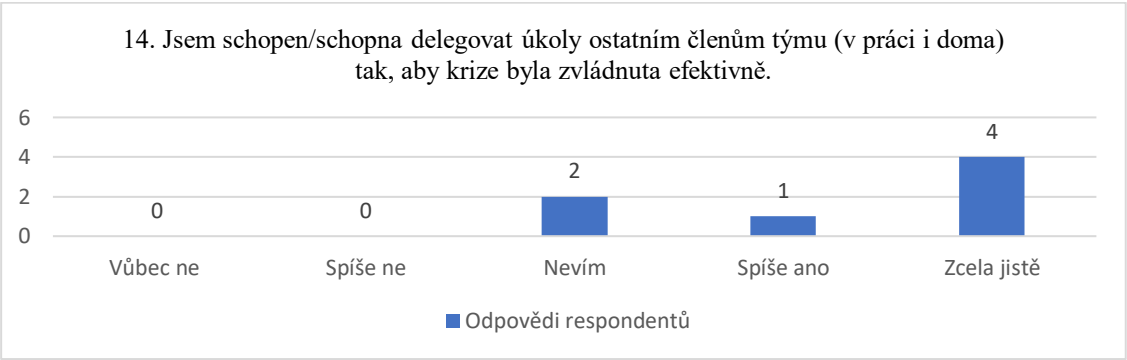

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 15: Věřím, že moje jednání má pozitivní vliv na lidi kolem mě (kolegové, rodina, přátelé).

Tato otázka se zaměřuje na subjektivní vnímání vlastního vlivu na okolní lidi, což je klíčový aspekt krizové připravenosti a týmové spolupráce. Osoby, které si jsou vědomy svého pozitivního dopadu na ostatní, bývají častěji schopny efektivně řídit krizové situace, podporovat týmovou dynamiku a posilovat odolnost své komunity.

Výsledky ukazují, že 3 respondenti odpověděli „Spíše ano“ a stejný počet „Zcela jistě“, což naznačuje vysokou míru důvěry v jejich schopnost ovlivňovat druhé pozitivním způsobem. Pouze 1 respondent zvolil odpověď „Nevím“, což může svědčit o určité nejistotě nebo nedostatku zkušeností se situacemi, kdy je jejich vliv na okolí klíčový.

Žádný z respondentů nezvolil odpovědi „Spíše ne“ nebo „Vůbec ne“, což znamená, že všichni účastníci výzkumu vnímají své jednání minimálně neutrálně nebo pozitivně ve vztahu ke svému okolí.

Tento výsledek naznačuje, že většina respondentů má silný pocit sebeúčinnosti a vlivu na své okolí, což je zásadní pro efektivní krizovou komunikaci a vedení v obtížných situacích. Schopnost pozitivně ovlivňovat kolegy, rodinu a přátele přispívá k větší soudržnosti a lepšímu zvládání krizových scénářů.

Obr. 141

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 15.

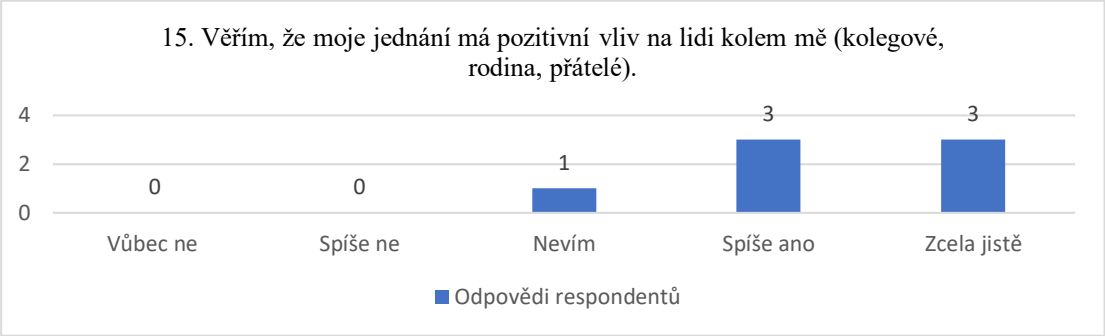

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 4: Sebehodnocení krizové připravenosti

Otázka 16: Cítím se připravený/á reagovat na nečekané krizové situace (požár, přírodní katastrofa apod.).

Tato otázka zkoumá subjektivní pocit připravenosti respondentů na nečekané krizové situace, jako jsou požáry, přírodní katastrofy nebo jiné mimořádné události. Krizová připravenost je klíčovým aspektem resilience jednotlivců i komunit a může výrazně ovlivnit schopnost zvládat náročné situace.

Výsledky ukazují, že 4 respondenti uvedli odpověď „Nevím“, což naznačuje nejistotu ohledně jejich vlastní připravenosti. Tento počet je nejvyšší mezi všemi odpověďmi, což může signalizovat nedostatečnou sebedůvěru nebo chybějící zkušenosti s krizovým řízením.

Pouze 1 respondent odpověděl „Spíše ano“ a stejný počet „Zcela jistě“, což znamená, že pouze malá část respondentů si je jistá svou schopností reagovat na krizové situace. Naopak 1 respondent zvolil odpověď „Vůbec ne“, což naznačuje nízkou úroveň pocitu připravenosti.

Absence odpovědi „Spíše ne“ může naznačovat, že respondenti vnímají svou připravenost buď jako zcela nedostatečnou, nejistou, nebo naopak dostatečnou. Celkově lze říct, že většina respondentů postrádá jistotu ve své schopnosti čelit krizovým situacím, což by mohlo být podnětem k zavedení praktických školení a simulací krizových situací, jež by zvýšily jejich sebedůvěru a akceschopnost.

Obr. 142

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 16.

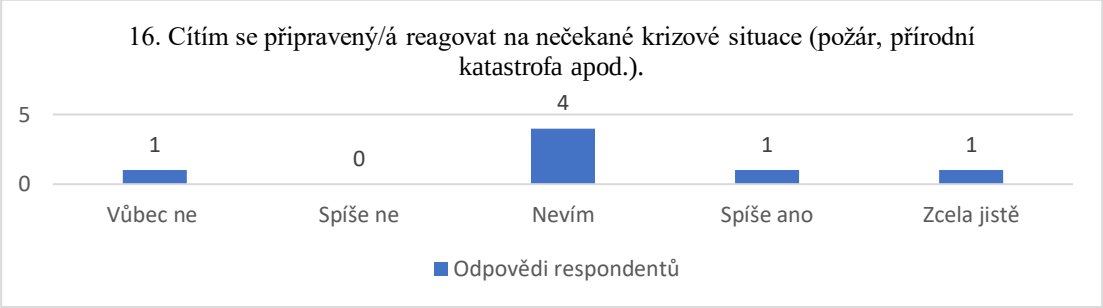

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 17: Věřím, že umím včas rozpoznat krizovou situaci a adekvátně reagovat.

Tato otázka se zaměřuje na subjektivní vnímání schopnosti respondentů identifikovat krizovou situaci a adekvátně na ni reagovat. Schopnost rychlé analýzy situace a volby správné reakce je klíčovým faktorem efektivního krizového řízení a prevence eskalace problémů.

Výsledky ukazují, že 4 respondenti si nejsou jisti svou schopností rozpoznat krizovou situaci a odpověděli „Nevím“. Tento výsledek naznačuje nedostatečnou sebedůvěru nebo zkušenosti v této oblasti, což by mohlo poukazovat na potřebu zlepšení vzdělávání v krizové připravenosti.

Pouze 1 respondent se přiklonil k odpovědi „Spíše ano“ a stejně tak 1 respondent uvedl „Zcela jistě“, což znamená, že jen malá část dotázaných je přesvědčena o své schopnosti rychle vyhodnotit situaci a jednat. Na druhé straně 1 respondent vybral odpověď „Vůbec ne“, což svědčí o jeho výrazné nejistotě či nedostatku krizových dovedností.

Absence odpovědi „Spíše ne“ naznačuje, že respondenti své schopnosti buď vnímají jako silně nejisté, nebo si naopak v této oblasti věří. Celkově lze říci, že výsledky ukazují na značnou nejistotu ohledně krizové připravenosti a potřebu posílení tréninku v rozpoznávání rizikových situací a rychlého rozhodování.

Obr. 143

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku17.

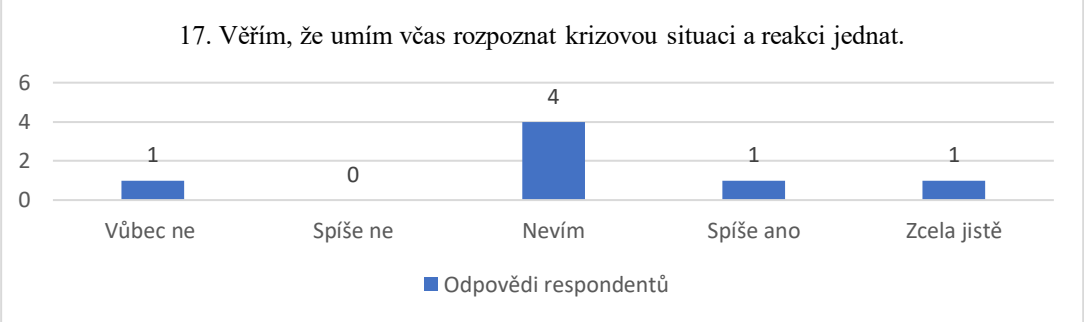

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 18: Dokážu při krizi zachovat klid a rozhodovat se s rozvahou.

Tato otázka zjišťuje, do jaké míry si respondenti věří v udržení klidu a racionálního rozhodování během krizových situací. Schopnost zachovat chladnou hlavu je zásadní pro efektivní krizový management a minimalizaci negativních dopadů situace.

Výsledky ukazují, že 4 respondenti si nejsou jisti svou schopností zůstat klidní a odpověděli „Nevím“, což naznačuje nejistotu ohledně jejich reakce ve stresových situacích. To

je důsledkem nedostatku předchozích zkušeností s krizemi nebo absence tréninku v oblasti stresového managementu.

Naopak 3 respondenti vybrali odpověď „Zcela jistě“, což znamená, že se cítí velmi sebevědomě a věří, že dokážou zvládat krizové situace s rozvahou.

Zajímavým zjištěním je, že žádný respondent nezvolil odpovědi „Vůbec ne“, „Spíše ne“ ani „Spíše ano“, což naznačuje polarizaci mezi těmi, kteří jsou si jisti svými schopnostmi, a těmi, kteří mají pochybnosti.

Celkově lze říct, že i když část respondentů vykazuje vysokou míru sebejistoty v krizovém rozhodování, významná část stále váhá, což může naznačovat potřebu cíleného školení na zvládání krizových situací a posílení psychické odolnosti.

Obr. 144

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 18.

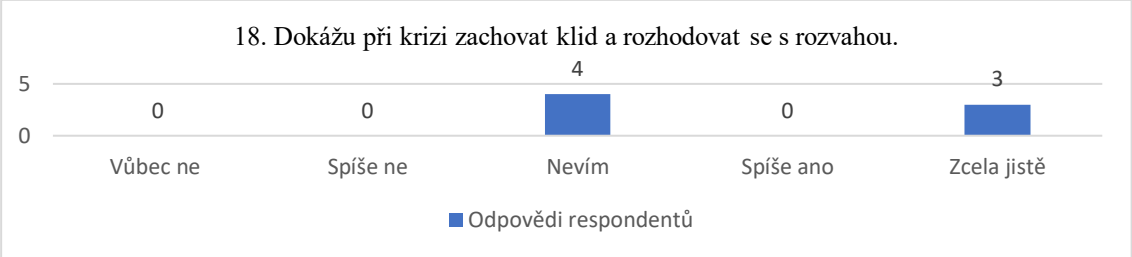

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 19: Cítím se jistý/á při poskytování první pomoci či organizaci záchrany.

Tato otázka se zaměřuje na subjektivní vnímání schopnosti respondentů poskytnout první pomoc nebo koordinovat záchranné operace. Sebejistota v těchto oblastech je klíčová pro rychlou a efektivní reakci v nouzových situacích.

Výsledky ukazují, že většina respondentů si není plně jistá svými dovednostmi v této oblasti. 2 respondenti odpověděli „Spíše ne“ a další 2 respondenti zvolili „Nevím“, což naznačuje nejistotu a potenciální nedostatek zkušeností nebo školení v oblasti první pomoci.

Na druhé straně 1 respondent se cítí zcela jistý ve svých schopnostech a odpověděl „Zcela jistě“, zatímco další 1 respondent odpověděl „Spíše ano“, což ukazuje na určitou míru sebedůvěry v této dovednosti.

Zajímavé je, že 1 respondent odpověděl „Vůbec ne“, což naznačuje, že se necítí vůbec připraven pomoci v krizové situaci. Tento výsledek ukazuje na potenciální potřebu zlepšení školení v poskytování první pomoci a krizovém řízení mezi respondenty.

Celkově lze říct, že zatímco někteří respondenti se cítí jistě ve svých schopnostech pomoci v nouzi, významná část vykazuje nejistotu nebo nedostatek zkušeností, což naznačuje potřebu dalšího vzdělávání nebo školení v oblasti krizového managementu a první pomoci.

Obr. 145

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 19.

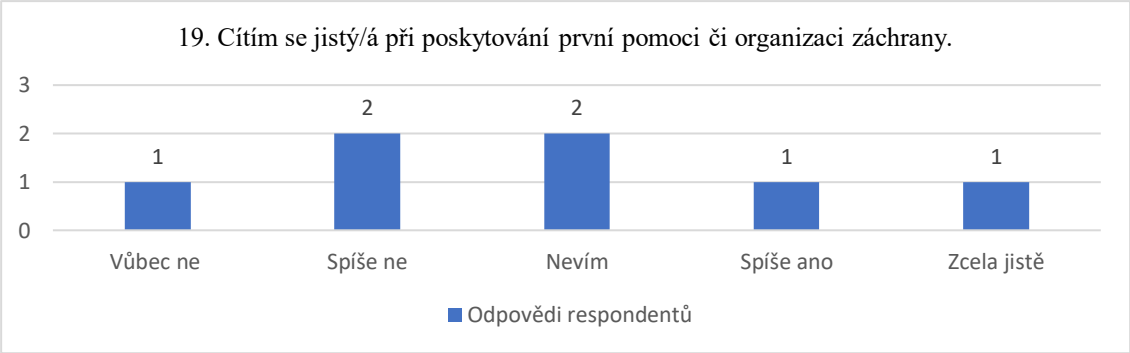

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 20: Vím, jaké postupy mám dodržovat při krizové situaci v práci i doma.

Tato otázka se zaměřuje na povědomí respondentů o správných postupech v krizových situacích, ať už v pracovním prostředí nebo v domácnosti. Schopnost dodržovat stanovené krizové postupy je klíčová pro minimalizaci rizik a zajištění bezpečnosti během krizových událostí.

Výsledky ukazují, že 3 respondenti zvolili odpověď „Nevím“, což naznačuje, že nemají dostatečné znalosti nebo jistotu v tom, jak správně postupovat během krizových událostí. To je indikátorem potřeby dalšího vzdělávání v této oblasti.

Naopak 2 respondenti odpověděli „Spíše ano“, což signalizuje určitou míru jistoty ohledně krizových postupů, avšak stále s možností nejistoty nebo nedostatku praktických zkušeností. Pouze 1 respondent odpověděl „Zcela jistě“, což naznačuje vysokou úroveň sebedůvěry a znalostí v krizových postupech.

Zajímavé je, že 1 respondent odpověděl „Vůbec ne“, což naznačuje zcela nedostatečné povědomí o krizových postupech a potenciální ohrožení v případě nečekané situace.

Celkově výsledky ukazují, že existuje prostor pro zlepšení vzdělávání a školení v oblasti krizového řízení, zejména s ohledem na praktické postupy v pracovním a domácím prostředí.

Obr. 146

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 20.

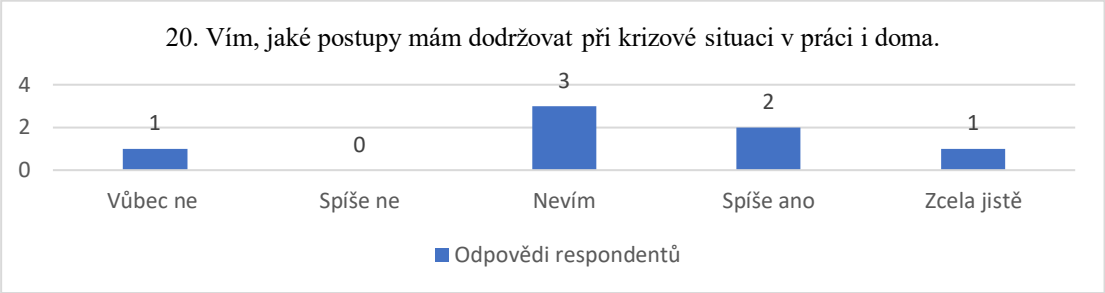

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Sekce 5: Návrhy a zpětná vazba

Otázka 21: Co by podle Vás zlepšilo krizovou připravenost rodin a pracovních kolektivů? (Volná odpověď)

Tato otázka byla zaměřena na získání podnětů od respondentů k možným opatřením, která by mohla přispět ke zvýšení krizové připravenosti v rodinném i pracovním prostředí. Otevřená odpověď poskytla prostor pro individuální pohledy a konkrétní návrhy na zlepšení, přičemž jejich odpovědi byly následně kategorizovány do pěti hlavních skupin na základě obsahové analýzy.

Nejčastěji zmiňovaným opatřením bylo zavedení přednášek a teoretické výuky, které doporučily 4 osoby. Tento výsledek ukazuje, že edukace a systematické vzdělávání jsou považovány za efektivní nástroje ke zvýšení schopnosti jednotlivců zvládat krizové situace.

Dále 1 respondent zdůraznil význam osobních zkušeností odborníků, což naznačuje, že přímé sdílení praxe a reálných případů může významně přispět k efektivnímu krizovému

školení. Jiný respondent doporučil aktivní simulace krizových situací, které by mohly sloužit jako praktický nástroj pro procvičení krizových reakcí a rozhodovacích procesů.

Další odpověď spadala do kategorie „tento průzkum mě upozornil na tuto skutečnost“, což signalizuje, že samotná účast ve výzkumu vedla některé respondenty k zamyšlení nad důležitostí krizové připravenosti a potenciálními oblastmi pro zlepšení.

Celkově lze říct, že respondenti vnímají kombinaci teoretického vzdělávání, praktických nácviků a sdílení zkušeností odborníků jako klíčové faktory pro posílení krizové připravenosti v rodinném i pracovním kontextu. Tyto výsledky potvrzují, že jak teoretické, tak praktické formy vzdělávání jsou považovány za nezbytné pro efektivní zvládání krizových situací.

Obr. 147

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 21.

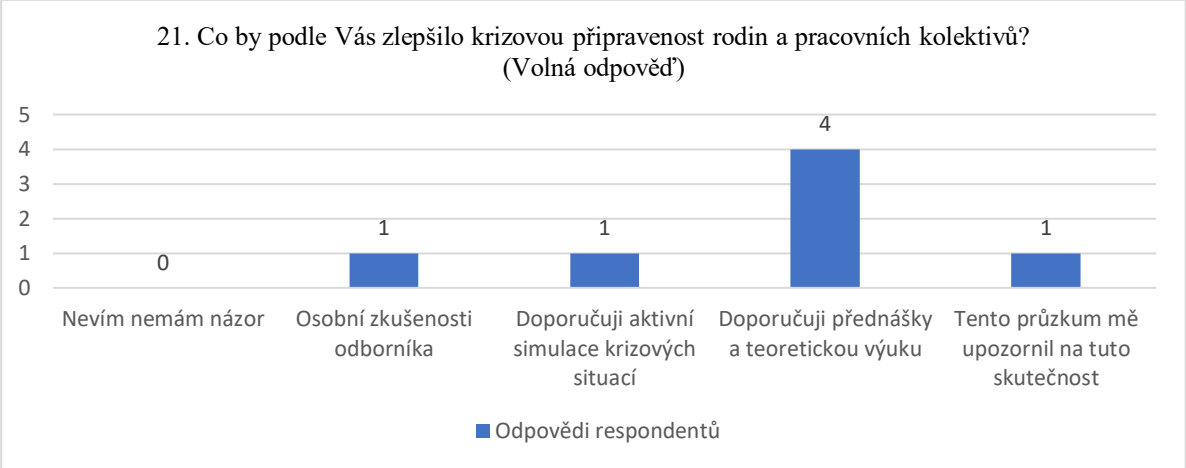

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Otázka 22: Jaké další otázky nebo témata byste navrhli zahrnout do programů krizové přípravy?

Tato otázka byla zaměřena na získání zpětné vazby ohledně obsahu programů krizové připravenosti a možnosti jejich rozšíření o další relevantní témata. Respondenti se měli možnost vyjádřit, zda by doporučili přidání dalších otázek nebo tematických okruhů, které považují za důležité.

Výsledky ukazují, že 43 % respondentů (3 osoby) by doporučilo rozšíření programů krizové přípravy o další témata, což naznačuje, že vnímají prostor pro doplnění nových aspektů či oblastí, které by mohly zvýšit efektivitu přípravy na krizové situace.

Naopak 57 % respondentů (4 osoby) nepovažuje za nutné zahrnovat další témata, což může naznačovat, že považují stávající programy za dostatečně komplexní nebo nemají konkrétní návrhy na jejich rozšíření.

Celkové výsledky této otázky poukazují na rozdílné vnímání současné podoby programů krizové připravenosti. Zatímco část respondentů vidí potenciál pro jejich rozšíření, většina se domnívá, že pokrývají potřebné oblasti. Tento poznatek je užitečný při hodnocení a případné úpravě obsahu vzdělávacích programů zaměřených na krizovou připravenost.

Obr. 148

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku 22.

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Respondenti, kteří odpověděli kladně na předchozí otázku o rozšíření programů krizové připravenosti, měli možnost specifikovat konkrétní oblasti nebo návrhy na zlepšení.

Výsledky ukazují, že návrhy byly rozděleny do tří kategorií, přičemž každý z těchto návrhů byl zmíněn jedním respondentem:

- Vytvoření správných institucí poskytujících odbornou přípravu mladým lidem a rodinám. Tento návrh zdůrazňuje potřebu institucionální podpory a specializovaného školení zaměřeného na krizovou připravenost.
- Doporučení aktivních simulací krizových situací, což naznačuje důležitost praktického nácviku a reálných scénářů pro efektivní zvládání krizí.
- Doporučení přednášek a teoretické výuky, což potvrzuje, že vzdělávací složka zůstává klíčovým prvkem v přípravě jednotlivců na krizové situace.

Tyto návrhy reflektují různé přístupy ke krizové připravenosti, přičemž důraz je kladen na propojení teoretického vzdělávání s praktickým výcvikem a institucionální podporou.

Obr. 149

Odpovědi odborníků z Portugalska na otázku

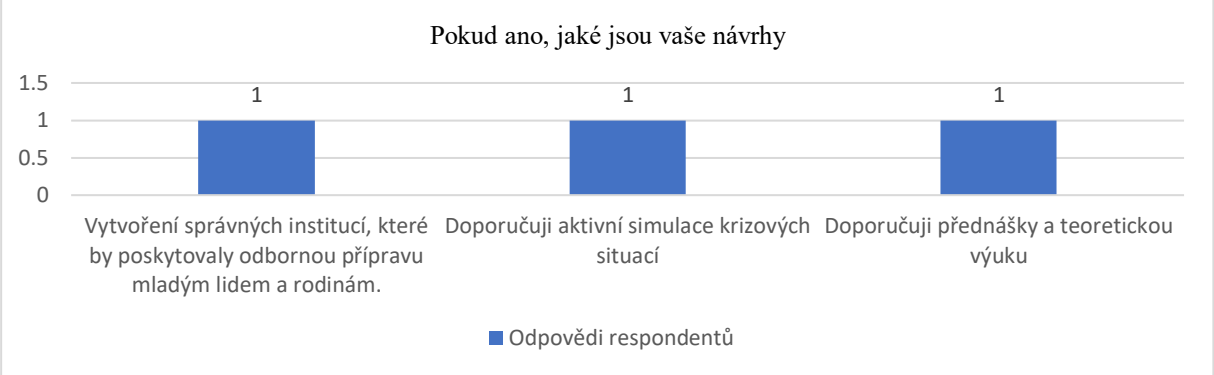

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.

Celkové skóre připravenosti odborníků z Portugalska

V rámci analýzy celkové úrovně připravenosti odborníků bylo hodnoceno skóre připravenosti na krizové situace. Výsledky ukazují, že většina odborníků dosáhla vysokého skóre připravenosti (6 respondentů), zatímco střední úroveň byla zaznamenána pouze u 1 respondenta a nízká připravenost nebyla detekována vůbec.

Obr. 150

Celkové skóre odborníků z Portugalska

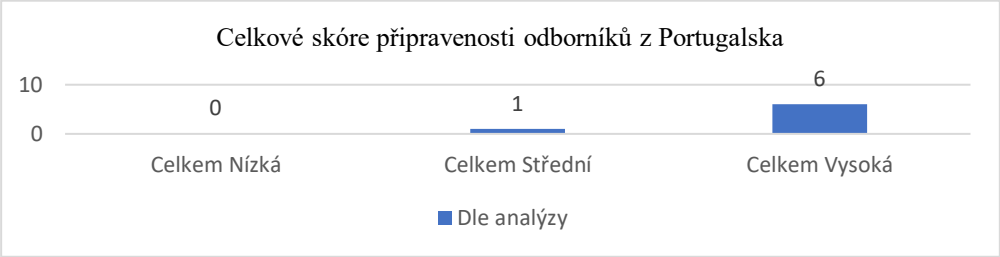

Zdroj: Vlastní zpracování, 2025.